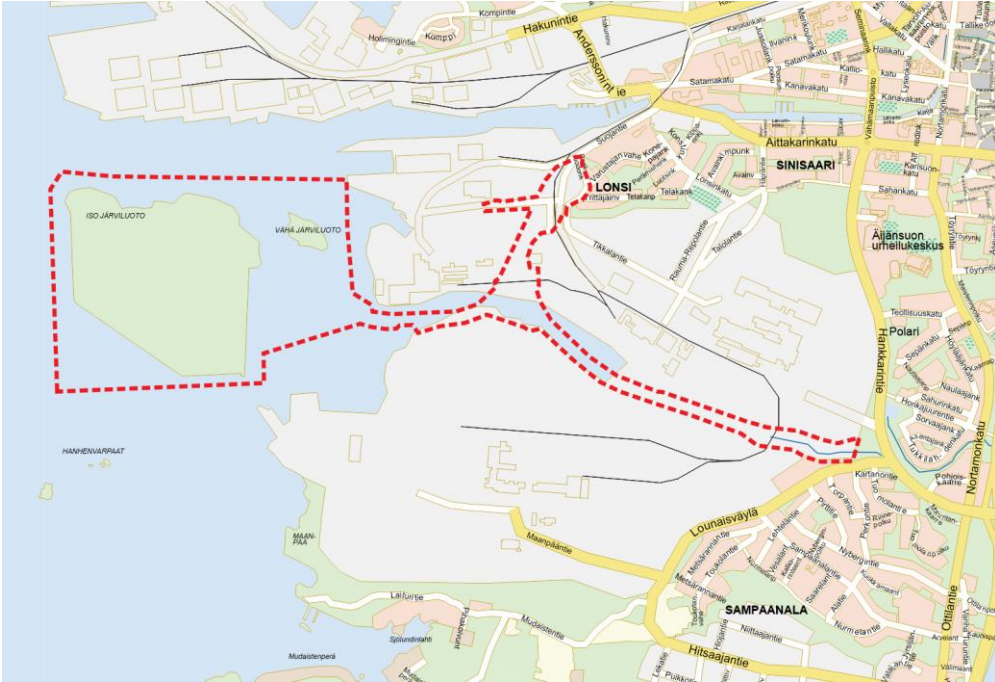

Rauman kaupunki

Asemakaava ja asemakaavamuutos Järviluoto AK 04-078

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 18.2.2025 päivättyä asemakaavakarttaa. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on osoittaa Yleiskaavassa 2030 varattu satama-laajennusalue Järviluotoon sekä sen vaatimat liikenneyhteydet.

Asemakaavan muutos koskee:

Rauman kaupungin 4. kaupunginosan osaa korttelista 684-4-421

Asemakaavalla muodostuu:

Rauman kaupungin 4. kaupunginosan osa korttelista 496
sekä satama-alueita.

Asemakaavan muutoksella muodostuu:

Rauman kaupungin 4. kaupunginosan kortteli 497 ja osa korttelista 496
sekä liikennealuetta.

SITOVA TONTTIJAKO: 684-4-496-1 ja 684-4-497-1

Kaavan laatija:

Rauman kaupunki tekninen toimiala / kaavoitus

Kaavoitusarkkitehti Outi Virola

Kanalinranta 3

26100 Rauma

Puh. 044 793 3672

Vireilletulo: 10.10.2023

Hyväksyminen: Kaupunginvaltuusto

Sisällys

Kooste lähtötiedoista ja selvityksistä	1
Tiivistelmä	4
1. Alueen nykytilanteen yleiskuvaus	5
1.1 Satamalaajennus	5
1.2 Liikenneyhdydet	6
1.3 Vesiolosuhteet ja täytöt	10
1.4 Linnusto	10
1.5 Kiinteistötekniiset järjestelyt	11
2. Lähtötiedot ja selvitykset	12
2.1 Pohjakartta	12
2.2 Maanomistus	12
2.3 Tonttijako ja kiinteistöt	12
2.4 Selvitykset ja lähtöaineistot	12
2.4.1 Luontoselvitykset	12
2.4.2 Arkeologia	17
2.4.3 Kulttuurihistoria ja rakennusinventoinnit	21
2.4.4 Turvallisuustarkastelut	29
2.4.5 Rakennettavuus	31
2.4.6 Sampaanalalahden täyttö	33
2.4.7 Pilaantuneet maat	33
2.4.8 Tulviin varautuminen	34
2.4.7 Veden virtaaminen	35
2.4.9 Merenalainen luonto	36
2.4.10 Liikenne	36
2.4.11 Meriväylät	37
2.4.12 Erikoiskuljetusreitit	38
2.4.13 Maisema	38
3. Suunnittelutilanne	41
3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	41
3.2 Maakuntakaava ja vaihemaakuntakaava 2	41
3.3 Maakuntakaava 2050	46
3.4 Yleiskaava 2030	47
3.5 Osayleiskaava	49
3.6 Asemakaava	50
4. Asemakaavan tavoitteet	52
4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	52
4.2 Yleiskaava 2030 tavoitteet	52
4.3 Tavoitteiden tarkentuminen ja prosessin aikana syntyneet tavoitteet	53

5. Asemakaavan suunnittelun vaiheet	54
5.1 Asemakaavan suunnittelun tarve	54
5.2 Suunnittelun vaiheet	54
5.2.1 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	54
5.2.2. Asemakaavan muutosluonnos.....	55
5.2.3 Lausunnot ja kommentit asemakaavan muutosluonnoksesta.....	55
5.2.4 Asemakaavan muutosehdotus	55
5.2.5 Osallistuminen, vuorovaikutusmenettely ja viranomaisyhteistyö.....	56
6. Asemakaavan kuvaus	58
6.1 Asemakaavan rakenne ja aluevaraukset	58
6.2 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.....	59
6.3 Suhde maakuntakaavaan	59
6.4 Suhde yleiskaavaan ja osayleiskaavaan.....	60
6.5 Kaavan vaikutukset.....	60
6.6 Asemakaavamerkinnot ja –määräykset	71
6.7 Nimistö.....	75
7. Asemakaavan toteutus.....	76

Liiteasiakirjat:

1. Tilastolomake
2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 4.12.2023
3. Valmisteluvaiheen viranomaisneuvottelun muistio 9.11.2023
4. Ehdotusvaiheen viranomaistyöneuvottelun muistio 26.2.2025
5. Muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu 11.12.2023, muistio
6. Muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu 31.1.2025, muistio
7. Järviluoto 1 ja 2 kiinteiden muinaisjäännösten dokumentointiraportti 27.8.2024
8. Museoviraston lausunto Järviluodon kiinteiden muinaisjäännösten poistamisesta 19.9.2024
9. Kooste luonnosvaiheen lausunnoista ja vastineet 15.11.2024
10. Ehdotusvaiheen lausunnot 10.2.2025
11. Muistutus 14.1.2025
12. Kooste ehdotusvaiheen lausunnoista, muistutuksesta ja vastineet 12.2.2025
13. Järviluoto Suunnitelmakartta yhdistelmä L29 2021
14. Mallinnus ensimmäisen vaiheen toteutuksesta 21.12.2023
15. Havainnekuva
16. Poistuva kaava

Kooste lähtötiedoista ja selvityksistä

Rauman Yleiskaava 2030 selvitykset ja ratkaisut

- Rauman Yleiskaava 2030 aineistot:
www.rauma.fi/asuminen-ja-rakentaminen/kaavoitus-ja-maankaytto/yleiskaavat/hyvaksytyt-yleiskaavat/rauman-yleiskaava-2030/
- Rauman Yleiskaava 2030 selostus:
www.rauma.fi/wp-content/uploads/2024/05/yk2030-selostus_netti.pdf

Luontoselvitykset

- Järviluodon asemakaava-alueen luonnontilan ajantasaselvitys, Sitowise Oy, 2025
- Rauman sataman laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostus, Ecobio Oy, 2009
- Täydentävä lisäselvitys, Ecobio Oy, 2011
- Rauman keskusta-alueen viherverkoston kehittämissuunnitelma. WSP Finland Oy. 2013
- Satakunnan viherrakenneselvitys 2021, Satakuntaliitto, Ahlman Group Oy
<https://satakunta.fi/wp-content/uploads/2021/11/Satakunnan-viherrakenneselvitys-2021.pdf>
- ELY-keskuksen lupa (VARELY/5968/2021 15.7.2022) Iso Järviluodon metsät ovat kaadettu saaren länsiosasta rajautuen merikotkan pesän suoja-alueeseen.

Linnusto

- Iso- ja Vähä-Järviluodon linnustoa sekä rakentamisen ja toiminnan vaikutuksia linnustoon on arvioitu kattavasti Luonnonsuojelulain 83§:n mukaisessa poikkeuslupahakemuksessa 11.10.2024, Sitowise Oy 2024 (luottamuksellinen)
- Rauman sataman laajennusalueiden linnustoselvitykset, Enviro 2008
- Suomen ympäristökeskuksen vuosittain tekemät pesälaskennat
- Maakunnallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti tärkeät lintualueet <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/>

Lepakot

- Rauman sataman laajennusalueiden lepakkoselvitys. Enviro 2008

Kalat

- Rauman Pitkänjärvenojan vaellussiian lisääntymisalueiden kartoitus 2019. Hutri, H. 2019. Ahlman Group Oy.
- Rauman Pitkänjärvenojan taimenen esiintymis- ja lisääntymisalueiden kartoitus 2019. Hutri, H. 2019. Ahlman Group Oy.
- Koekalastusrekisterin tiedot

Merenalainen luonto

- VELMU, vedenlaisen meriluonnon kartoitusohjelma <http://paikkatieto.ymparisto.fi/VELMU>

Arkeologia

- Museoviraston lausunnot ja Muinaismuistolain 13§:n mukaiset neuvottelut
- Järviuodon, Ruuhiluodon ja Saukon saarten arkeologinen inventointi, Markus Kivistö, Rauman Museo 2007
- Rauma, Järviuoto 1 ja 2 Ensimmäisen maailmansodan aikaisten linnoitusvarustusten dokumentointi, Muuritutkimus Oy 2024
- Iso Järviuodon pohjoisrannan arkeologinen vedenalaisinventointi, ARK-sukellus 2024
- Muinaisjäännösrekisteri: www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx

Rakennusinventoinnit

- Satakunnan rakennusperintötietokanta: satakunnanmuseo.pori.fi/y-pakki/
- Rauman sataman laajennusalueen rakennusinventointi, Hanna Partanen 2008
- Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi, Ramboll 2023
www.satakunta.fi/wp-content/uploads/2023/06/Satakunnan-kulttuuriymparistot-raportti-310523-saavutettava.pdf

Maisema

- Rauman Järviuodon maisemaselvitys, WSP Finland Oy 2025
- Rauman sataman laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostus, Ecobio Oy, 2009

Rakennettavuus

- Rauman satama -Iso-Järviuodon yleissuunnitelma, Sitowise Oy 2019
- Rauman Yleiskaava 2030 aineistot: www.rauma.fi/asuminen-ja-rakentaminen/kaavoitus-ja-maankaytto/yleiskaavat/hyvaksytyt-yleiskaavat/rauman-yleiskaava-2030/

Tulviin varautuminen

- Raison, Naantalın ja Rauman rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelma vuosille 2016-2021 <https://www.doria.fi/handle/10024/117986>

Pilaantunut maaperä

- Pilaantuneita maita on käsitelty Sampaanalalanlahden täytön yhteydessä ja sen luvituksessa ja myös Järviuodon rakennettavuuden arvioinnissa sekä satamakentän täytön luvituksessa.

Vesialueen tila ja virtaukset

- Järviuodon pengertien vaikutukset virtauksiin ja jäteveden kulkeutumiseen, Suomen Ympäristövaikutusten arviointikeskus Oy 2014
- Järviuodon pengertien vesirakennustöiden aikainen vesistötarkkailu vuosina 2020–2021 KVVY Tutkimus Oy 2021
- Merialueen tarkkailututkimus, Vuosiraportti 2022 Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy
- Esitys Järviuodon läjitysaltaan vesistötarkkailun jatkosta, KVVY Tutkimus Oy 2024

Alueen rakentamistoimille on haettu mm. seuraavat luvat.

- ESAVI/173/04.09/2013 Rauman eteläisen väylän (Rihtniemen väylä) muuttaminen, väylä- ja satama-alueen ruoppaaminen sekä Järviuodon läjitysaltaan rakentaminen, Rauma ja Pyhäranta
- ESAVI/3971/2015 Pengertien rakentaminen Meriteollisuuspuiston telakan ja Ison Järviuodon välille sekä vesialueen ruoppaaminen, Rauma
- ESAVI/20656/2018 Haitta-ainepitoisten ruoppausmassojen sijoittaminen Järviuodon läjitysaltaan lounaiskulmassa sijaitsevaan nykyiseen selkeytsaltaaseen, Rauma.
- ESAVI/26214/2023 Haitta-ainepitoisten ruoppausmassojen sijoittamista Järviuodon läjitysaltaassa olevaan selkeytsaltaaseen koskevan luvan muuttaminen, Rauma
- Sampaanalalanlahden täyttö: Etelä-Suomen aluehallintoviraston lupa Päätös 358-359-2021

Elinkeinoelämä

- Satakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset -selvitys, Satakuntaliitto <https://satakunta.fi/alueidenkaytto/vireilla/selvitykset/>

Liikenneselvitykset

- Rauman Järviuodon satama-alueen liikenneselvitys, Sitowise 2025
- Satakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma (2022), https://satakunta.fi/wp-content/uploads/2022/08/satlj2022_osa3_kehittamissuunnitelma_netti.pdf
- Rauman satamalaajennuksen tieyhteystarkastelut. A-Insinöörit Suunnittelu Oy 2016 (Yleiskaava 2030)
- Rauman satamalaajennuksen tieyhteys tarkastelut, linjaustarkennukset, vaiheet 1-3, A-Insinöörit Suunnittelu Oy 2017. (Yleiskaava 2030)
- Rauman sataman Järviuodon laajennus, rautatieliikenteellinen selvitys. VR Track. 2014 (Yleiskaava 2030)
- Rauman sataman Järviuodon laajennus, rautatieliikenteellinen selvitys- ratalinjauksen jatkotarkastelu, VR Track. 2017 (Yleiskaava 2030)

Turvallisuustarkastelut

- Rauman satama-alueen kaavamuutoksen turvallisuustarkastelu, Gaia Consulting Oy 2019
- Terveysvaaran arviointi jätevedenpuhdistamon ympäristössä – esiselvitys ja lisäselvitykset, Gaia Consulting Oy, 2020

Tiivistelmä

Kaava-alueen sijainti

Nauhamainen kaava-alue sijaitsee Rauman suurteollisuusalueen keskellä ja Iso- sekä Vähä-Järvi-
luotojen saarissa.

Asemakaavan tavoitteet

Asemakaavam muutoksen tavoitteena on osoittaa Yleiskaavassa 2030 varattu Järviuodon satama-
laajennusalue sekä sen vaatimat liikenne yhteydet.

Kaavaprosessin vaiheet

Kaavoitusjaosto päätti 20.11.2018 (KVJ 119 §), että Järviuodon satama- ja teollisuusalueen ase-
makaavaan ja asemakaavam muutokseen ryhdytään. Vireilletulo kuulutettiin 4.4.2019.

Järviuodon asemakaavaa ja asemakaavam muutosta koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma
oli nähtävillä 26.10. – 30.11.2023 ja se lähetettiin kaava-alueen maanomistajille sekä naapureille ja
viranomaisille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (versio 02) päivitettiin 4.12.2023.

Viranomaisneuvottelut järjestettiin 9.11.2023 ja 26.2.2025 ja muinaismuistolain 13§ mukaiset neu-
vottelut 11.12.2024 ja 31.1.2025.

Asemakaavan muutosluonnos (AK 04-078) oli nähtävillä 11.1. – 15.2.2024.

Asemakaavan muotosehdotus (AK 04-078) oli nähtävillä 28.11.2024 – 15.1.2025.

Kaavaluonnoksesta ja ehdotuksesta pyydettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyt lau-
sunnot ja kommentit. Asemakaavam muutoksesta jätettiin ehdotusvaiheessa 1 muistutus.

Asemakaava

Asemakaavalla ja asemakaavam muutoksella osoitetaan Järviuodon satamalaajennusalue sekä
sinne johtavat liikenne yhteydet: raideyhteys Rauman ratapihalta ja katu yhteys Hankkarintieltä, teol-
liusalueen poikki Sampaanalalahden kohdalta.

Asemakaavan toteuttaminen

Asemakaavan toteutus tapahtuu vähitellen ja vaiheittain, pitkällä aikavälillä.

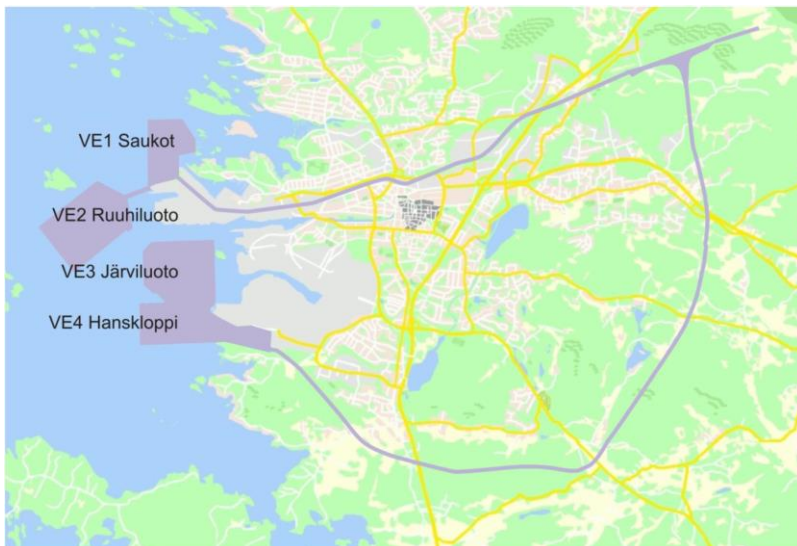
1. Alueen nykytilanteen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Rauman suurteollisuusalueella ja sen länsipuolella Iso-Järviluodon ja Vähä-Järviluodon saarissa sekä näiden eteläpuoleisella merialueella. Merialue sekä saaret ovat aikaisemmin asemakaavoittamatonta aluetta. Suurteollisuusalueelta kaava-alueeseen on rajattu tulevalle satamalaajennusalueelle johtavat kulkuyhteydet sekä niiden vaatimat tilavaraukset. Kaava-alue liittyy kaupunkirakenteeseen lähinnä Hankkarintien ja Lounaisväylän liittymässä sekä Suojantien ja Ruokluodonkadun läheisyydessä.

1.1 Satamalaajennus

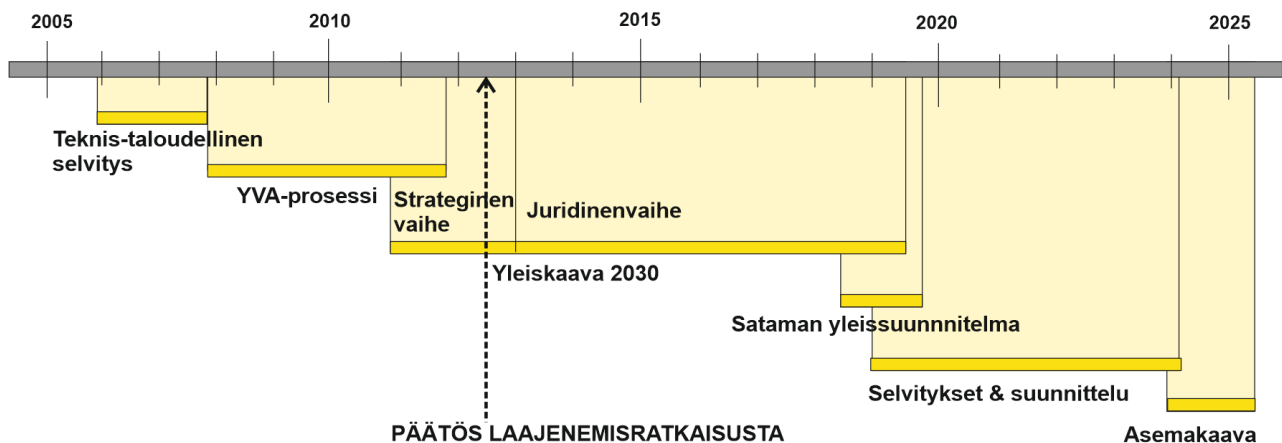
Rauman Satama on Suomen 3. suurin ulkomaanliikenteen yleissatama. Liikennettä vuonna 2023 oli yhteensä 4,5 milj. tonnia (vienti 3,0 milj. tonnia, tuonti milj. 1,5 tonnia). Aluskäyntejä yhteensä 909 kpl. Satama on myös Suomen 3. suurin konttisatama. Konttiliikennettä v. 2023 yhteensä 210 000 TEU.

Rauman Satama Oy on selvittänyt sataman laajentumismahdollisuuksia vuodelle 2030. Laajentumisselvitys on tehty vuonna 2007 ja sitä on päivitetty 2010. Sataman tavoitteena oli selvittää, mihin Rauman satamaa voidaan Ulko-Petäjäksi käyttöönoton jälkeen laajentaa, mikäli lisätilaa tulevaisuudessa tarvitaan. Laajentumisvaihtoehtoja oli useita ja niitä on arvioitu Rauman sataman laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (Ecobio 2009). sekä sen täydentävässä lisäselvityksessä (Ecobio 2011).

Kuva 1. Rauman sataman vaihtoehtoiset laajenemissuunnat. (Kuva Rauman sataman laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen täydennys, Ecobio 2011)

Rauman kaupunginvaltuuston periaatepäätös sataman laajenemisalueesta tehtiin kesällä 2012 (18.6.2012 85§). Päätöksen mukaan Satama 2030- laajenemisalueeksi valittiin Järviluoto tukeutuen nykyiseen ratalinjaukseen.

Kuva 2. Satamalaajennuksen suunnittelun aikajana.

Liikenneyhteyksien suunnittelua on tehty yhteistyössä kaava-alueen maanomistajien kanssa; Järvi- luodon satama-, logistiikka- ja teollisuusalueen asemakaavan osallisryhmä kokoontui syksystä 2018 alkaen yhteensä 11 kertaa. Liikenneyhteyksien sijainti on tarkentunut selvitysten, suunnitel- mien ja osallisryhmätyön perusteella.

Laajennussuunnittelua on jatkettu vuonna 2019, kun valmistui Rauman satama Iso-Järvi luodon yleissuunnitelma, jossa määriteltiin laajentuvan satamakentän optimaalinen rakennettavuus, poten- tiaaliset toiminnot ja toiminnallisuus sekä vaiheittain toteutettavuus.

1.2 Liikenneyhteydet

Rauman satamalla on merkittävä asema osana maakunnan, mutta myös koko maan tavaraliiken- neyhteyksien kokonaisuutta. Maakunnan liikenneverkkoa ja sen kehittämistä on käsitelty Satakun- nan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. Satamasta on myös hyvät kansainväliset yhteydet, sillä Raumalta lähtee maailmalle yli 20 alusta viikoittain. Alukset suuntaavat pääosin Euroopan pääsa- tamiin sekä Yhdysvaltoihin ja Kaukoitään.

Rauman satama ja sen liikenneyhteydet ovat osa uuden TEN-T-asetuksen (Trans European Transport Network) mukaista Euroopan laajuista kattavaa verkkoa.

Rauman satama ja valtatie12 kuuluvat myös E16-tien jatkoesitykseen. Suomi aikoo esittää E16- tien jatkamista Suomen puolelle Euroopan talouskomission tieliikenteen työryhmälle. Nykyisellään Eurooppa 16 -tie eli E16-tie kulkee Pohjois-Irlannista Skotlannin ja Norjan kautta Ruotsin Gävleen.

Suomessa E16-tien muodostaisivat valtatie 12 välillä Rauma-Kouvola ja valtatie 15 välillä Kouvola-Kotkan Mussalo. Tampereen kohdalla E16-tien muodostaisi kehätie. Suomen osuus E16-tiestä olisi noin 400 kilometriä. Muutosten myötä tiet merkittäisiin oman kansallisen numeroinnin ohella uudella E16-numeroinnilla

Kuva 3. E-16 tien jatkaminen Suomessa. (Kuva LVM)

Satakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman (2022) toimenpideohjelmassa on mukana Rauman sataman Järviluodon laajennusalueen katu- ja ratayhteydet. Toimenpideohjelman mukaan katu- ja ratayhteyksien tarve ja aikataulu riippuvat sataman laajennustarpeesta. Laajennusalueelle johtavaa katupengertä osin jo rakennettu mereen, katuyhteyden kaava mantereen puolella tekeillä.

Satamayhteydet Yleiskaavassa 2030

Järviluodon satamalaajennusalue kytkeytyy kiinteästi Rauman kaupungin liikenneverkkoon sekä raideliikenteen että kumipyöräliikenteen osalta. Liikenneyhteyksiä Järviluodon satama-alueelle on tutkittu Yleiskaava 2030 yhteydessä. Yleiskaavan vaiheet ja ratkaisut on esitetty Yleiskaava 2030 selostuksessa ja selvityksissä.

<https://www.rauma.fi/asuminen-ja-rakentaminen/kaavoitus-ja-maankaytto/yleiskaavat/hyvaksytyt-yleiskaavat/rauman-yleiskaava-2030/>

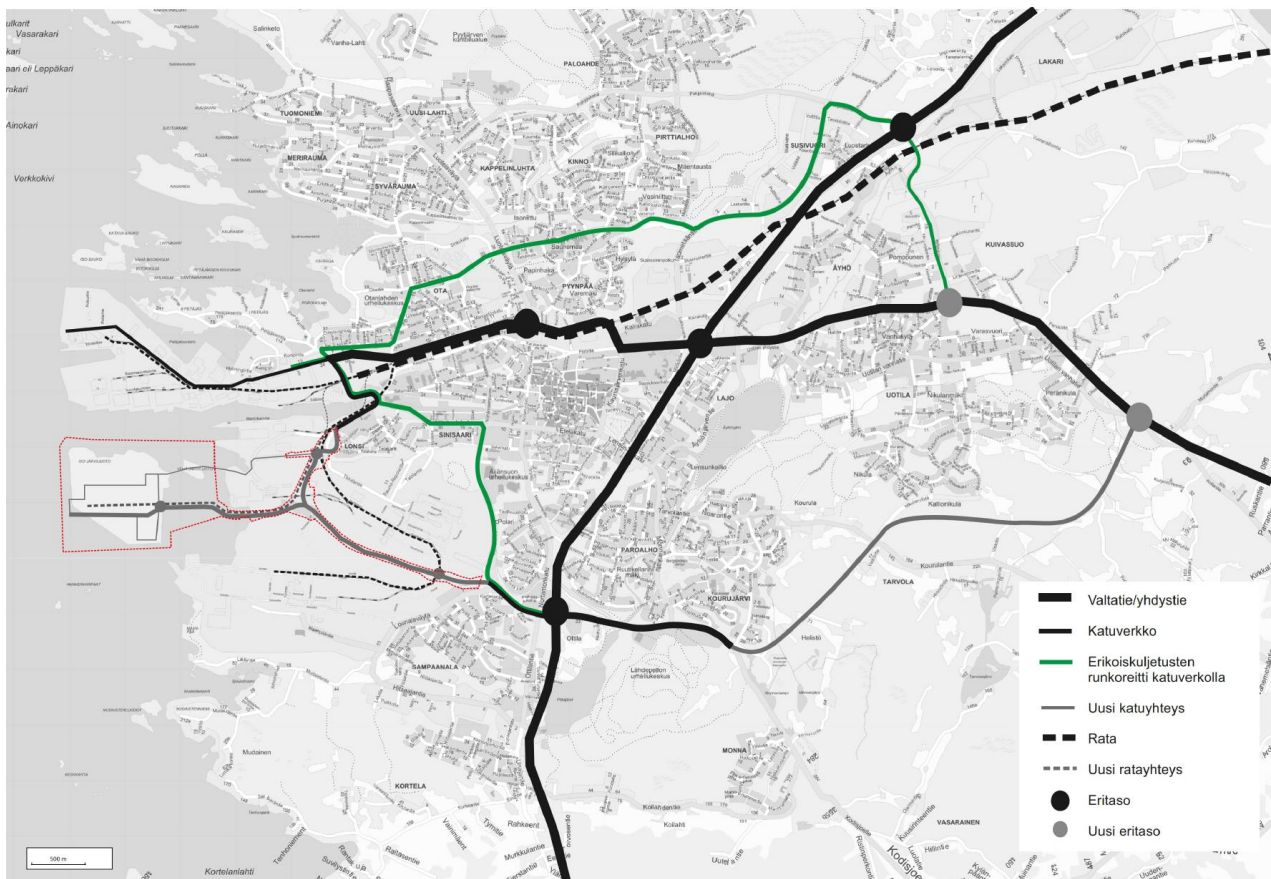
Yleiskaavaratkaisun pohjana oli Rauman kaupunginvaltuuston päätös 18.6.2012 85§:

- kaikkien selvitettyjen vaihtoehtojen - Saukot, Ruuhiluoto, Järviluoto ja Hansklopp - toteuttaminen on selvityksessä käytettävissä olleiden vaihtoehtojen perusteella mahdollista

- kaikkien näiden kustannukset ovat vaihteittainkin toteutettuina erittäin merkittäviä, joten joten ensisijaisesti tulee eri toimenpitein pyrkiä kasvattamaan nykyisen sataman ml Ulko-Petäjäs, kapasiteettia ja tehokkuutta. Tästä tulee tehdä kehittämissuunnitelma, jonka osana tulee arvioida liikennemäärän kasvun vaikutuksia muuhun kaupunkirakenteeseen - Satama 2030- laajenemisalueeksi valitaan VE3 Järviluoto tukeutuen nykyiseen ratalinjaukseen.

Luonnosvaiheessa (nähtävillä 26.5. – 30.6.2016) satamaliikenteen yhteydelle oli osoitettu kaksi vaihtoehtoista reittiä. Ratayhteys oli valtuuston päätöksen mukaisesti olemassa olevalta ratapihalta. Ratayhteys on suunniteltu Rauman ratapihalta teollisuusalueen poikki ja ratapenkereen kautta Järviluotoon.

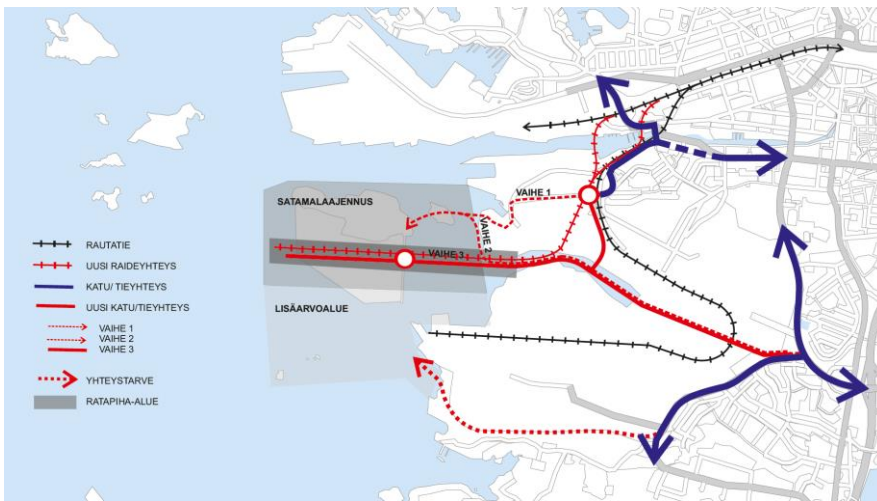
Ehdotusvaiheessa ja hyväksytyssä Yleiskaavan 2030 ratkaisussa kumipyöräyhteys on osoitettu Hankkarintieltä, teollisuusalueen poikki, täytettyä Sampaanalantahtea pitkin. Liikenneyhteydet on tarkoitus toteuttaa vaiheittain ja tarpeen mukaan.

Kuva 4. Rauman liikenneverkko ja yhteydet satamaan.

Liikenneyhteyksien suunnittelua on tehty yhteistyössä kaava-alueen maanomistajien kanssa; Järviluodon satama-, logistiikka- ja teollisuusalueen asemakaavan osallisyrymä kokoontui syksystä

2018 alkaen yhteensä 11 kertaa. Liikenneyhteyksien sijainti on tarkentunut selvitysten, suunnitelmien ja osallisryhmätyön perusteella.

Kuva 5. Ote Yleiskaava 2030 liitekartasta. Satamalaajennuksen liikenneyhteydet vaiheittain.

Pengertien rakentaminen

Varsinais-Suomen ELY-keskus kielsi joulukuussa 2019 Yleiskaavassa osoitetun vaiheen 1 pengertien rakentamisen Vähä-Järviuodon kautta Järviuodon tulevalle satamalaajennusalueelle. ELY-keskuksen mukaan rakentaminen häiritsee ja vahingoittaa rauhoitettujen harmaahaikaran ja merimetson pesintää alueella.

Turun hallinto-oikeus (kevät 2021) ja myöhemmin korkein hallinto-oikeus (kevät 2022) hylkäsivät Sataman ja Rauman kaupungin rakennuskiellosta tekemät valitukset.

Loppuvuonna 2021 Varsinais-Suomen ELY-keskus antoi myönteisen lausunnon Järviuodon tulevaisuuden valmistelu- ja maanrakennustöitä varten tarvittavan pysyvän ajouran rakentamisesta Vähä-Järviuodon pohjoispuolelle ja Järviuodon itärantaan. Ajoura voidaan rakentaa ja sitä voidaan käyttää ainoastaan lintujen pesimäajan ulkopuolella 1.8. – 31.1.

Tämän asemakaavan ja asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa vaiheen 3 yhteys Järviuodon täyttöalueelle. Sekä raide- että kumipyöräyhteys on suunniteltu telakka-alueen eteläpuolelta, eli se ei kulje saarien läheisyydessä. Kaavatyössä ja satama-alueen suunnittelussa on kuitenkin huomioitava Järviuodon saarten linnustoon liittyvät rajoitukset.

1.3 Vesiolosuhteet ja täytöt

Vesialueiden täyttäminen on haastavaa ja kustannuksiin vaikuttavat merkittävästi myös pohjaolosuhteet, kuten pohjan kantavuus. Täyttäminen aiheuttaa muutoksia myös veden virtaussuunnissa ja voimakkuuksissa, mikä pitää ottaa huomioon mahdollisissa täytöissä ja pengerryksissä.

Järviluodon saaren eteläpuolista aluetta on täytetty vuosien 2018 - 2022 aikana.

Kuva 6. Ilmakuva vuodelta 2013

Kuva 7. Ilmakuva vuodelta 2022

1.4 Linnusto

Vähä- ja Iso-Järviluodon saarissa pesii harmaa- ja jalohaikaroita, merimetsoja ja myös merikotka, jotka kaikki rajoittavat alueen käyttöä ja rakentamista.

Vähä ja Iso Järviuodossa on vuonna 2023 ollut Suomen suurin merimetson yhdyskunta, se on pesinyt saarilla vuodesta 2019 alkaen. Myös harmaahaikaroita ja jalohaikaroita on pesinyt saarilla. Merikotka on pesinyt saarella aikaisemminkin ja se palasi pesimään vanhaan pesäpuuhunsa vuonna 2019. Kaikki linnut ovat rauhoitettuja pesimäaikaana, merikotka jo 1.2. – 31.7. ja muut 1.4. – 31.7. Toimintaa tai rakentamista ei saa harjoittaa pesimäaikaana alueilla, jotka ovat 300 m lähempänä pesimäpaikkoja. Luonnonsuojelulaki kieltää rauhoitettujen lintujen tappamisen ja pyydystämisen, pesien ja munien rikkomisen, muun vahingoittamisen tai haltuunoton, pesinnän häirinnän ja estämisen sekä lintujen haltuunoton ja hallussapidon.

Varsinais-Suomen ELY-keskus kielsi joulukuussa 2019 pengertien rakentamisen aloittamisen kahden luodon ja Rauman telakan välille. ELY-keskuksen mukaan rakentaminen häiritsee ja vahingoittaa rauhoitettujen harmaahaikaran ja merimetson pesintää alueella.

1.5 Kiinteistötekniiset järjestelyt

Suurteollisuusalueella on useita maanomistajia ja se on jakautunut moneen kiinteistöön. Alueella tehtiin syksyllä 2021 tonttijaon muutokset, jossa liikenneyhteyksien vaatimat alueet erotettiin varsinaisista tehdasalueista.

2. Lähtötiedot ja selvitykset

2.1 Pohjakartta

Pohjakartan on laatinut Rauman kaupungin teknisen viraston kiinteistö- ja mittaustoimi ja se täyttää Maankäyttö- ja rakennuslain 54a §:ssä (11.4.2014/323) asetetut vaatimukset.

2.2 Maanomistus

Alueella on sekä yksityistä että Rauman kaupungin maanomistusta. Kiinteistöjärjestelyt on tehty siten, että maanomistus on mahdollista selkeyttää siinä vaiheessa, kun hanketta aletaan toteuttaa.

2.3 Tonttijako ja kiinteistöt

Alueella on tehty kiinteistöjärjestelyjä vuosina 2021 ja 2022.

2.4 Selvitykset ja lähtöaineistot

Kaavamuutokseen liittyy useita selvityksiä, joita on tehty eri aikoina ja eri yhteyksissä. Kooste lähtötiedoista ja erilaisista selvityksistä on selostuksen alussa.

Rauman sataman laajennusten vaikutuksia on selvitetty ympäristövaikutusten arviointimenetellessä vuonna 2009 ja siihen liittyy useita erilaisia selvityksiä. Selvitykset koskivat sekä Iso Järviluodon että Vähä Järviluodon saaria.

Rauman Yleiskaavaan 2030 liittyvät selvitykset täydentävät ja tarkentavat YVA-selvityksiä ja asemakaavatyön pohjaksi on tehty vielä useita lisäselvityksiä. Lisäksi erilaiset luvat mm. vesi- ja ympäristöluvut edellyttävät ympäristön ja mm. vesistön tilan tarkkailua kaava-alueen lähialueilla.

2.4.1 Luontoselvitykset

Luontoarvoja on selvitetty Järviluodon ja Vähä-Järviluodon saarten alueella sataman laajennussuuntaan liittyvän ympäristövaikutusten arviointiprosessin yhteydessä. Selvitysalueena olivat kaikkien eri satamalaajennusvaihtoehtojen alueet.

Selvitysten jälkeen Järviluotojen alueen luonnonolot ovat kokeneet merkittäviä muutoksia. Järviluotojen ympäristöön ovat vaikuttaneet toisaalta sataman laajeneminen, toisaalta linnuston muutokset. Alueelle on muodostunut merimetsokolonia, Iso-Järviluodolla on tehty metsänhakkuuta ja aluetta on rakennettu ja muokattu satamatoimintoja varten.

Järviluodon asemakaava-alueen luonnontilan ajantasaselvityksessä todetaan vielä ajantasainen tieto kaava-alueen luontoarvoista.

Kasvillisuus

Rauman sataman laajennusalueiden luontoselvitys. Enviro 2007:

Selvitysalueilla oli pääosin Satakunnassa tavanomaista kangasmetsien, kallioiden ja merenrantojen kasvillisuutta. Useilla alueilla oli pienialaisia lehtoja, jotka eivät kuitenkaan olleet kasvistonsa tai muiden piirteidensä osalta erityisen arvokkaita.

Selvitysalueilta ei tavattu luonnonsuojeluasetuksella erityisesti suojeltavaksi säädettyjä putkilokasvilajeja. Uhanalaisia kasvilajeja tavattiin yksi: keltamatara (*Galium verum*). Laji kasvoi Vähä Järviluodossa yhdessä piennarmataran kanssa.

Kasvillisuusselvityksessä ei tavattu Suomessa silmälläpidettäväksi (luokka NT) luokiteltuja (Rassi ym. 2001) kasvilajeja.

Yhteenvetona ajantasaselvityksessä todetaan, että Järviluotojen kasvillisuuden suurimmat muutokset ovat tapahtuneet niiden metsiköissä. Puuston harveneminen ja kuoleminen sekä ravinnekuoritus vaikuttaa voimakkaasti lajisuhteisiin eri kasvillisuuskerroksissa. Vähä Järviluodon metsästä on suurin osa ilmeisesti jo kuollut. Iso Järviluodolla vastaava kehitys etenee ja kattaa jo valtaosan saaren metsäalasta. Kuolleita puita on sielläkin runsaasti ja lannoitus voimakasta. Etäämpänä lintukoloniasta sijaitsevista osista muutoksia ei ole tai ne ovat huomattavasti lievempiä. Iso Järviluodon hakkuut osaltaan altistavat kasvillisuutta kuivuuden aiheuttamille muutoksille. (Järviluodon asemakaava-alueen luonnontilan ajantasaselvitys, Sitowise, 2025)

Lepakot

Rauman sataman laajennusalueiden lepakkoselvitys. Enviro 2008:

Yhteenvetona voi todeta, että Rauman sataman edustan saaret ja Maanpään alue eivät ole merkittäviä lepakkoalueita.

Ajantasaselvityksen mukaan merimetsokolonian aiheuttama puuston kuoleminen ja harventuminen, sekä puuston hakkaaminen Iso-Järviluodon länsiosassa on voinut vähentää myös lepakoiden mahdollisia puunkoloissa sijaitsevia päiväpiiloja Järviluotojen alueella. Lepakot ovat myös voineet hyödyntää alueen autioituneita rakennuksia piilopaikkoina. Puuston laaja-alainen harveneminen on heikentänyt Järviluotojen suojaisuutta ravinnonhankinta-alueina. Ympäristömuutosten seurauksena Järviluotojen laatu lepakoiden kannalta on todennäköisesti heikentynyt. Todennäköisesti alue ei

edelleenkin ole kovin merkittävää lepakkoaluetta. (Järviluodon asemakaava-alueen luonnontilan ajantasaselvitys, Sitowise, 2025)

Kalat

Alueella tehtiin kesän 2019 aikana selvityksiä liittyen Pitkäjärvenojan kalojen esiintymiseen ja lisääntymisalueisiin.

- Rauman Pitkäjärvenojan vaellussiian lisääntymisalueiden kartoitus 2019. Hutri, H. 2019. Ahlman Group Oy.
- Rauman Pitkäjärvenojan taimenen esiintymis- ja lisääntymisalueiden kartoitus 2019. Hutri, H. 2019. Ahlman Group Oy.

Selvityksissä ei havaittu siikoja tai taimenia. Syksyllä 2020 on Pitkäjärvenojalla tehty kuitenkin havaintoja taimenista ja taimenen kutupesistä: Koekalastusrekisterin tietojen mukaan vuonna 2020 siirtolapuutarhan koealalta saatiin taimenia 11 kpl ja samalta koealalta saatiin 6.10.2023 sähkökoekalastuksella taimenia 35 kpl.

Linnusto

Rauman sataman laajennusalueiden linnustaselvitysten (Enviro 2008 lisäselvitys) mukaan Maanpään ja Iso Järviluodon lajisto edustaa tyypillistä eteläsuomalaista metsälinnustoa. Pesimälinnustoltaan merkittäviä kohteita olivat Saukokarit, Ruuhiluodon länsi- ja luoteispuoliset luodot, Ruuhiluodonklopit, Vähä Järviluoto sekä Hanskloppi ja sen koillispuolinen luoto. Näillä saarilla ja luodoilla oli lокkien ja tiirojen yhdyskuntia, joiden suojissa pesii myös muita lintulajeja. Selvitysalueiden uhanalaiset tai muut huomionarvoiset lajit keskittyvät niin ikään em. saarille ja luodoille.

Tehtyjen linnustaselvitysten jälkeen alueen linnusto on muuttunut merkittävästi. Vuodesta 2019 alkaen Vähä ja Iso Järviluodossa on pesinyt merimetsoja ja Rauman sataman merimetsoyhdyskunta on kaikkien aikojen suurin Suomessa todettu lintuyhdyskunta. Yhdyskunnassa pesi myös merikotkapari jo neljättä vuotta. Myös harmaahaikaroiden kolonia on kooltaan merkittävä ja jalohaikaroiden populaatio on lajin suurin tiedossa oleva yhdyskunta Suomessa.

Vuonna 2024 Rauman Järviluodon merimetsoyhdyskunnassa laskettiin olevan noin 7 650 pesää, mikä on lähes neljännes Suomen kaikista merimetsöistä.

Ajantasaselvityksen mukaan lisäksi Iso Järviluodon laajalle täyttömaakentälle (alueen eteläosat) ja sen reunoille on asetunut muita pesimälajeja. Useimmat täyttömaakentän lajeista ovat Suomessa varsin runsaita pesimälajeja, joiden kannat ja kantojen kehityssuunnat ovat vähintään kohtalaisella tasolla. Uhanalaisuustarkastelussa useimmat lajit on tulkittu elinvoimaisiksi (luokka LC). Pesivässä lajistossa on neljä uhanalaista lajia. Kaikkien elinympäristöjä ovat kosteikot. Liejukana ja viiksitimali

ovat Suomessa vielä varsin vähälukuisia, ja lajien toistaiseksi pieni pesimäkanta on merkittävä syy niiden uhanalaiseksi luokittelemiseen. Lajien kanta on kuitenkin kasvussa ja lyhyen ja pitkän aikavälin kehityssuunta on arvioitu suotuisaksi. Tosin viiksitimali on osoittautunut olevan esiintymisensä hyvin ailahtelevainen ja saattaa kadota yhtäkkiä sopivan tuntuisilta, laajoiltakin kosteikoilta, vaikka olisi niissä pesinytkin. Vastaavasti laji voi yllättäen ilmaantua uusille paikoille.

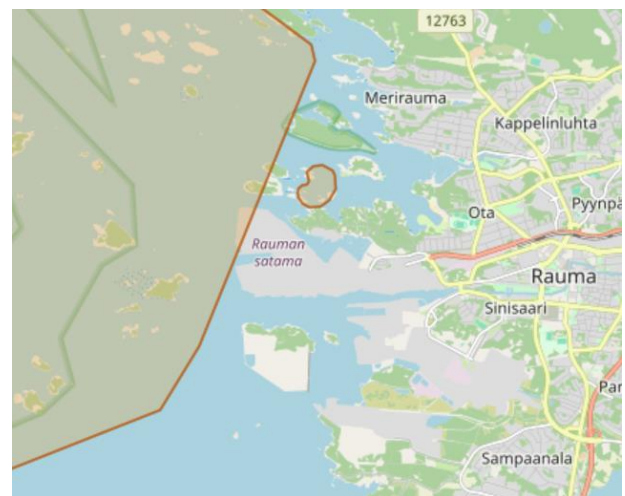
Yleisesti selvityksessä todetaan, että täyttömaakentän lajien parimäärät ovat pieniä vertailussa valtakunnalliseen ja seudulliseenkin tilanteeseen. (Järviluodon asemakaava-alueen luonnontilan ajantasaselvitys, Sitowise, 2025)

Luonnontilan ajantasaselvityksen mukaan Vähä Järviluodon linnustollinen merkitys on heikentynyt vuoteen 2024. Puissa pesivä suuri merimetsokolonia on linnuston merkittävin piirre. Harmaahaikarat eivät enää pesi saarella, ilmeisesti puuston harvenemisen seurauksena. Valkoposkihanhia havaittiin yksi pari. Lokki- ja tiirakoloniat ovat kadonneet, mikä johtuu osaltaan alueella asustavasta ketusta. Kalalokkeja havaittiin rannoilla, ja yksittäisiä pareja saattaa silti yrittää pesimistä. (Järviluodon asemakaava-alueen luonnontilan ajantasaselvitys, Sitowise, 2025)

Alueen käyttö on rajoitettua rauhoitettujen lintujen pesimäaikana helmikuun alusta heinäkuun loppuun.

Suunnittelualueella sekä sen läheisyydessä on linnustollisesti arvokkaita alueita. Tiedot linnustoalueista <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/>

Kansainvälisesti tärkeät lintualueet (Important Bird and Biodiversity Areas, IBA) on BirdLife Internationalin maailmanlaajuinen hanke tärkeiden lintukohteiden tunnistamiseksi ja suojelemiseksi. Maailmasta on löydetty noin 10 000 kansainvälisesti tärkeää lintualueita, jotka ovat tärkeitä myös muulle luonnon monimuotoisuudelle. Alueista 100 sijaitsee Suomessa. IBA-alueet muodostavat maailmanlaajuisten tärkeiden lintualueiden verkoston, joka tarjoaa lajeille turvan niiden pesimä-, muutto- ja talvehtimisaikana.

Kuva 8. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsee IBA-alue: Rauman ja Luvian saaristot

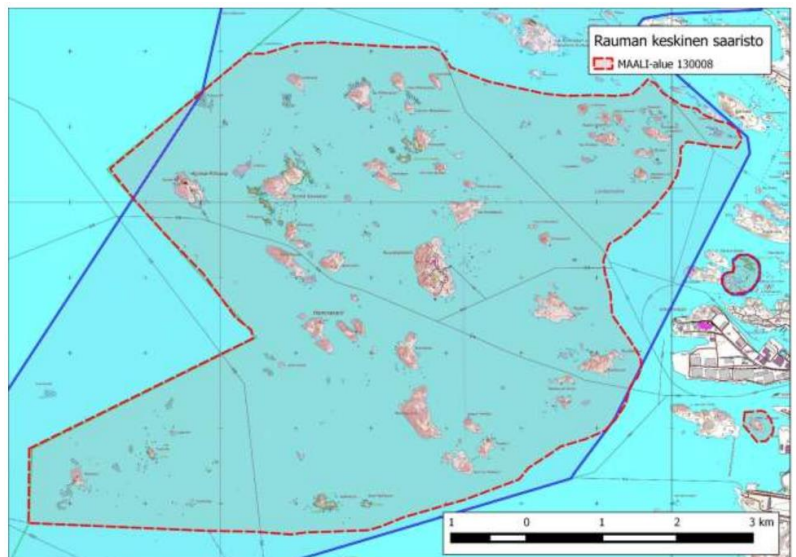

Kuva 9. Kansallisesti tärkeä lintualue.

Suomen tärkeät lintualueet (Finnish Important Bird Areas – FINIBA) -hankkeessa tunnistettiin 2000-luvun alussa yhteensä 411 kansallisesti tärkeää lintualueita. Hanke toteutettiin Suomen ympäristökeskuksen sekä BirdLife Suomen ja sen jäsenyhdistysten yhteistyönä. FINIBA-alueet ovat kansallisesti merkittäviä uhanalaisten, silmälläpidettävien ja kansainvälisen erityisvastuun lintulajien pesimis- tai kerääntymisalueita.

Maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden selvittäminen ja nimeäminen (MAALI) on BirdLifen valtakunnallinen hankekehys, jossa alueelliset lintuyhdistykset tunnistavat alueensa maakunnallisesti tärkeät lintualueet. MAALI koostuu eri puolilla Suomea eri aikoihin toteutettavista kuhunkin maakuntaan räätälöidyistä hankkeista.

Rauman keskisen saariston MAALI-alue sijoittuu Rauman kaupungin edustan ja Kylmä-Pihlajan majakkasaaren väliselle merialueelle. Alue koostuu kahdesta osa-alueesta. Saaristorajauksen lisäksi MAALI-alueeseen liittyy pieni Vähä-Järviluodon saari aivan kaupungin edustalla. Vähä-Järviluodolla pesii huomattava määrä harmaahaikaroita, *Ardea cinerea*. Alue on erittäin merkittävä pesivän saaristolinnustonsa perusteella. MAALI-alue jää lähes kokonaan Rauman-Luvian saaristot IBA-alueen sisään

Rauman keskisen saariston MAALI-alue. Kartta MML 3/2015

Kuva 10. Rauman keskisen saariston MAALI-alue.

2.4.2 Arkeologia

Kiinteät muinaisjäännökset

Museoviraston Muinaisjäännösrekisterin mukaan Järviluodon alueella on kaksi kiinteää muinaisjäännöstä Järviluoto 1 (1000001917) ja Järviluoto 2 (1000009956).

Kohteet on inventoitu Järviluodon, Ruuhiluodon ja Saukon saarten arkeologisessa inventoinnissa, Markus Kivistö/ Rauman Museo 2007. Varustukset on inventoitu myös 1980-luvulla ja niistä on laadittu raportti ja kunnostussuunnitelma, Jari Sjölund/Rauman Museo 1985.

Järviluodon, Ruuhiluodon ja Saukon saarten arkeologinen inventointi, Markus Kivistö, Rauman Museo 2007:

Vanhimmat saarilta nyt löytyvät merkit ovat Järviluodossa, jossa sijaitsee autoitunut kalastajatila 1800-luvulta. Siellä sijaitsevat myös jo entuudestaan tunnetut varustukset, jotka kuuluvat venäläisten I maailmansodan aloittamaan linnoitusprojektiin Raumalla. Linnoitteet rakennettiin Saksan hyökkäyksen varalta, koska valtakunnan uhkakuviin kuului invaasio Venäjälle Suomen kautta; suunnitelmaan kuului myös sisämaan linnoittaminen Pohjanlahdelta Pietariin asti. Varustukset jäivät Raumallakin lopulta kesken, kun Venäjä kahden vallankumouksen jälkeen teki erillisrauhan Saksan kanssa. Rauman varustukset ovat mielenkiintoinen jäännös aikakaudelta joka nykyraumalaiselle on jo täysin vieras.

Museoviraston Muinaisjäännösrekisterissä Järviluodon puolustusvarustuksista kerrotaan seuraavasti:

Järviluoto 1 käsittää kaksi ensimmäisen maailmansodan aikaista matalahkoa kallioon louhittua tykkiasemaa, joiden välissä on 3-4 m syvä louhittu suoja-asema. Näiden välillä on matala louhittu yhdyskäytävä. Asemat ovat suhteellisen hyvässä kunnossa, vain osa kylmämuuratuista valleista on romahtanut. Pohjalla kasvavat nuoret männyt ja kuuset peittävät näkyvyyttä, mikä vaikeuttaa varustusten hahmottamista.

Järviluoto 2 –tykkiasema sijaitsee saaren eteläosassa, noin 70 m etäisyydellä etelärannasta kallion lounaisrinteessä. Varustus käsittää kaksi erillistä kallioon louhittua tykkiasemaa, joiden ampumasektori on etelä-lounas. Nyttemmin näkymän merelle peittää sankka havumetsä, mikä tekee varustuksen merellisen luonteen vaikeasti hahmotettavaksi.

Kummallakin asemalla on oma suoja-asema, jotka yhdistää tykkiasemiin louhittu ja osin

kylmämuurauksella pengerrytetty käytävä. Varustukset ovat suhteellisen hyvässä kunnossa, myös ladotut pengerrykset ja yhdyskäytävien muuraukset ovat pääosin ehjiä. Varustukset ovat mahdollisesti jääneet keskeneräisiksi, sillä mitään merkkejä tykkilavettien perustuksista ei ole havaittavissa.

Kallioon louhittujen asemien läheisyydessä on myös muita varustusten jäännöksiä. Itäisen tykkiaseman luoteispuolella, suoja-aseman vieressä on hevosenkengän muotoinen, lohkotuista kivistä ladottu matala (korkeus 30-50 cm) valli, josta lähtee lounaan suuntaan lyhyt, matala kivivalli. Kehän halkaisija on n. 9 metriä, ja sen 'suuaukko' aukeaa itäkoilliseen. Noin 50 m suoja-asemasta pohjoiseen, kallionnyppylän korkeimmalla kohdalla on lisäksi pienempi, karkeasti puoliympyrän muotoinen luonnon- ja lohkokivistä kasattu matala valli jonka halkaisija on noin 6 m. Tästä 35-40 m länteen päin, kahden kallionnyppylän välisellä alueella on vielä 2-3, lohkokivistä kasattua matalaa rakennetta, joka ovat suorakaiteen muotoisia.

Koska kiinteät muinaisjäännökset sijaitsevat kaavoitettavalla alueella, pidettiin asiasta 11.12.2023 muinaismuistolain 13§:n mukainen neuvottelu. Neuvottelussa todettiin, että muinaisjäännöskohteet sijoittuvat siten, että niiden säilyttäminen satamatoimintojen keskellä ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista. Neuvottelun lopputuloksena oli, että kajoaminen kiinteisiin muinaisjäännöskohteisiin Järviluoto 1 ja 2 on mahdollista ja ne voidaan poistaa asemakaavan toteuttamiseksi. Ehtona kuitenkin on, että kohteet tulee ensin tutkia ja dokumentoida mahdollisimman tarkasti mittauksin ja 3D-mallinnuksin.

Kesällä 2024 Muuritutkimus Oy suoritti kohteiden tutkimisen, dokumentoinnin ja mallinnuksen.

Museovirasto totesi lausunnossaan 18.9.2024, että tutkimusraportin perusteella tarkka ja monipuolinen dokumentointi voidaan todeta riittäväksi. Muinaismuistolaki ei enää rajoita maankäyttöä tutkituilla alueilla. Näin ollen kaavan toteuttamiselle ole estettä eikä kohteita ole tarpeen enää merkitä kaavakartalle.

Muistio muinaismuistolain 13§:n mukaisesta neuvottelusta, tutkimusraportti sekä Museoviraston lausunto ovat selostuksen liitteenä.

Merenalainen kulttuuriperintö

Kaava-alueella on myös merenalainen kulttuuriperintökohde, hylkykohde, Iso Järviluoto pohjoisranta 1000030054 <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000030054>. Kohde on puurunkoisen aluksen hylky.

Rauman sataman laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (2009) todetaan hyllyn olevan noin 20 metriä pitkä "ranka". Selostuksessa oletetaan, että on kyseessä rannassa purettu alus. Hyllyn kohdalla rantakalliossa on kaksi suurta metallista rengasta, joihin alus on mahdollisesti ollut kiinnitetty. Isoa Järviluotoa tiedetään käytetyn laivojen purkupaikkana.

Rauman sataman laajennushankkeen valmistelun ja YVA-prosessin yhteydessä kartoitettiin 2007–2008 laajoja merenpohjan alueita vedenalaisen kulttuuriperinnön havaitsemiseksi. Kartoitettuihin alueisiin sisältyi huomattava osa Järviluodon asemakaavan vesialueista. Järviluodon asemakaavan koillisosan vesialuetta kartoitettiin vedenalaisen kulttuuriperinnön havaitsemiseksi Seaside Industrial Park -hankkeen valmistelun yhteydessä 2016. Näin ollen Järviluodon asemakaavan vesialueilla vedenalaisen kulttuuriperinnön tilanne suurimmalta osalta tunnetaan. Iso Järviluodon pohjoisrannan alueella tieto ei kuitenkaan ole riittävää, ja siksi alueella tehtiin asemakaavan valmistelun yhteydessä vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointi.

Rauman satamassa sijaitsevan Järviluodon asemakaavoittamisen ja sataman kehittämisen valmistelun yhteydessä teetettiin Museoviraston esityksestä (Museoviraston lausunto Rauman kaavoitukselle Järviluodon asemakaavasta 15.4.2024) vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointi Iso Järviluodon pohjoisrannan edustalla. Alue oli jäänyt sataman aiempien kehittämisselvityksissä puutteellisesti inventoiduksi ja alueella tunnetusta hyllystä oli vain vähäinen tieto.

Inventointi toteutettiin kesällä 2024. Vedenalaisinventointi on todettu riittävällä tavalla toteutetuksi. Inventoinnissa selvitettiin, onko alueella muita vedenalaisia muinaisjäänneksiä tai kulttuuriperintökohteita, kuin entuudestaan tunnettu Iso Järviluodon hylky. Inventoinnissa hyllylle tehtiin tarkastus- ja videokuvaten hyllyn rakenteita. Muita vedenalaisen kulttuuriperinnön kohteita inventointialueella ei havaittu.

Hyllyn oletetaan liittyvän Iso Järviluodon rannoilla 1900-luvun alussa tapahtuneeseen laivojen purkutoimintaan. Inventointiraportin mukaan Iso Järviluodon käyttöhistoria laivojen purkupaikkana on heikosti dokumentoitu. Raumalaisen merihistorian tuntijan Juha Hyvärisen ”Purettujen purjelaivojen

jäänteitä Järviluodossa” -raportin (2024) mukaan laivoja on purettu eri puolilla saarta 1900-luvun alussa. Tarkka aikaväli purkutoiminnalle ei ole tiedossa. Esimerkiksi kuunarilaiva Ihana purettiin saaren itäosassa vuonna 1919. Inventoinnin vastuuarkeologin mukaan hylyn rakenteet viittaavat 1800-luvun ja 1900-luvun alun purjelaivoihin. Tarkempi ajoittaminen vaatii lisätutkimuksia ja luonnontieteellisten ajoitusmenetelmien käyttöä.

Kuva 11. Ote raportista Iso Järviluodon pohjoisrannan arkeologinen vedenalaisinventointi: Iso Järviluodon pohjoisrannalta paikannettujen kohteiden sijainnit ©MML, Paikkatietoikkuna, Ortokuvat. Kuvatäydennykset ARK-Sukellus Oy

Käytettävissä olevan tiedon pohjalta on mahdollista, että Iso Järviluodon pohjoisrannan hylky on hylätty saaren rantaveteen yli sata vuotta sitten. Muinaismuistolain 295/63 mukaan sellaiset hylt ja hylyn osat, joiden voidaan olettaa olleen uponneena yli sadan vuoden ajan, ovat rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Muinaisjäännöksiä ei tule kaivaa, peittää, muuttaa, vahingoittaa eikä poistaa ilman muinaismuistolain perusteella myönnettyä lupaa. Lupa voidaan myöntää, kun muinaisjäännos on tutkittu riittävällä tavalla. Järviluodon asemakaava mahdollistaa sataman kehittämisen siten, että Järviluodon pohjoisranta täytetään. Tällöin täyttö peittää hylyn.

Museoviraston kanta on, että hyllyllä on tarpeen tehdä jatkoselvitys. Selvityksessä hylky kuvataan, 3D-mallinnetaan ja hylystä otetaan riittävä määrä puunäytteitä hylyn ajoittamiseksi vuosilustometelmällä. Vuosilustoajoitus antaa tiedon siitä, milloin laivan rakentamisessa käytetyt puut on kaadettu ja mistä päin puuaineksen voidaan olettaa olevan peräisin.

Lisäselvityksen tekoajankohdan osalta on riittävä, että selvitys tehdään maankäyttöhankkeiden kannalta sopivassa vaiheessa ennen vesialueen täyttämistä.

2.4.3 Kulttuurihistoria ja rakennusinventoinnit

Järviluotojen alue on vuosikymmenten kuluessa muuttunut merkittävästi, kuten näkyy alla olevista ilmakuvista vuosilta 1965-2022.

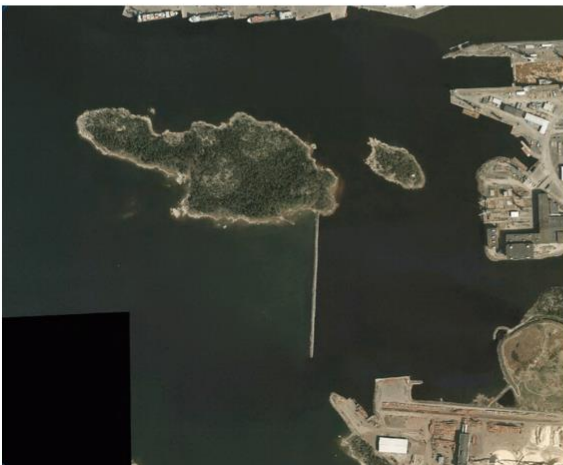
1965

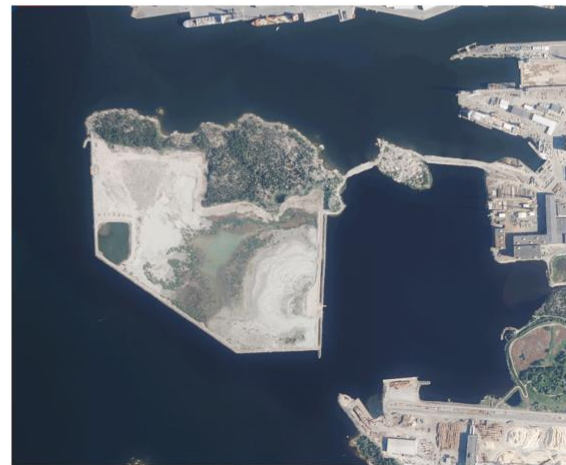
1987

2013

2022

Kuva 12. Ilmakuvat vuosilta 1965-2022.

Rauman sataman laajennusalueen rakennusinventointi tehtiin vuonna 2008 (Hanna Partanen 2008). Mukana inventoinnissa olivat myös Iso ja Vähä Järviluodon saaret.

Satakunnan Museon Pakki -tietopalvelusta löytyvät tiedot inventoinnista:

Saarten käytöstä on merkintöjä jo vuodelta 1688, jolloin esimerkiksi Iso Järviluodosta ja Saukoista mainitaan vuokratun laidunalueita Juhana Lukkari nimiselle porvarille. Vuonna 1746 Iso Järviluoto on ollut Abraham Sonckin ja Iso-Saukko Olavi Lindqvistin hallinnassa. Saarten historia kaupungin vuokra-alueina on siis yli kolmen vuosisadan mittainen.

Vanhimmat säilyneet rakennukset ovat valmistuneet 1800-luvun puolivälin jälkeen ja ne sijaitsevat Iso-Saukon kaakkoispuoleisella luodolla ja Vähä Järviluodossa. Ne edustavat kapearunkoista, yksitupaista rakennusmallia. Seuraavaksi vanhin ryhmä koostuu 1900-luvun alkupuolen huviloista. Niitä on Iso-Saukossa ja sen luodoilla, Iso Järviluodossa ja Vähä Järviluodossa. Kolmas ryhmä pitää sisällään 1940-1960-luvuilla valmistuneita kesämökkejä, joita on Iso- ja Vähä Järviluodossa.

Inventoinnissa Järviluodon saarissa sijaitsevia rakennuksia ei ole esitetty suojeltaviksi. Iso Järviluoto D, päärakennus ja sauna ja Vähä Järviluoto B, päärakennus ovat kuitenkin määritetty lievemmin suojeltaviksi kohteiksi. Nämä kohteet tulee inventoinnin mukaan säilyttää, ja mahdollisten korjaustoimenpiteiden tulee olla eheyttäviä.

Iso Järviluoto D päärakennus ja sauna

Tila on perustettu 1900-luvun alussa, jolloin myös päärakennus on valmistunut. Tämän jälkeen siellä on vietetty aktiivista huvilaelämää 1930- ja 1980-luvuilla, jolloin alueelle on valmistunut uusia rakennuksia ja rakennusosia. 1930- ja 1980-lukujen elämästä kertovat myös saunan edustalla olevat lukuisat kalliopiirroksiset.

1900-luvun alussa ja 1930-luvulla muodostunut huvilapihapiiri, joka sijaitsee Iso-Järviluodon saaren keskiosissa ja osittain sen etelärannan suojaisassa poukamassa. Tilaan kuuluu 1900-luvun alkupuolella valmistunut näyttävä huvilarakennus, 1930-luvun tynnyrikattoinen sauna ja kaksi ulkorakennusta.

Tilalla on kulttuurihistoriallista ja maisemallista arvoa, sillä se edustaa Rauman saaristolle tyypillistä 1900-luvun alun huvilaelämää- ja rakentamista. Sillä on myös säilyneisyysarvoa, sillä tilan rakennukset ovat säilyneet 1930-luvun asussa eikä niiden käyttötarkoitus ole muuttunut.

Rakennukset ovat kohtalaisessa kunnossa. Tila ei tule säilymään ilman jonkinlaisia korjaustoimenpiteitä. Sen säilyminen on epävarmaa myös Rauman sataman mahdollisen laajentumisen takia.

Rakennuksia on neljä. Päärakennus sijaitsee tasaisella tontilla metsän keskellä ja vaja on sen kaakkoispuolella. 1900-luvun alkupuolen sauna on erikoisen muotoinen pieni betonitiilirakennus, jossa on tynnyrikatto. Sauna sijaitsee hieman pihapiirin ulkopuolella lounaassa meren rannalla, pienen polun päässä, maisemallisesti näkyvällä paikalla. Lisäksi pihapiirissä on päärakennuksen eteläpuolella lähes hävinnyt betoninen maakellari ja luoteispuolella vanha kiviala. Päärakennuksen ja vajan ympärillä on tiheää sekametsää, heinikkoa, muutama istutus ja avokallioita. Saunan pohjoispuolella on metsää ja ympärillä laakeita rantakallioita, lounaassa näkyy avomeri.

Kuva 13. Iso Järviluoto D päärakennus ja sauna vuonna 2008. (Valokuvat Pakki/Hanna Partanen 2008)

Vähä Järviluoto B

Tila on perustettu kaupungin vuokramaalle 1800-luvun puolivälin jälkeen mäkituvaksi tai torpaksi. Se on muutettu kesänviettopaikaksi noin 1960-1970-luvulla. Tila sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla Vähä Järviluodon saaren kaakkoiskärjessä. Päärakennus on valmistunut 1800-luvun lopulla, muut rakennukset ovat 1900-luvun alkupuolelta.

Tilalla on sosiaalishistoriallista ja mahdollisesti myös rakennushistoriallista arvoa. Se on myös maisemallisesti arvokas, sillä se sijaitsee varsin näkyvällä paikalla.

Kuva 14. Vähä Järviluoto B rakennuksia vuonna 2008. (Valokuvat Pakki/Hanna Partanen 2008)

Rakennuksia on kolme. Päärakennus sijaitsee tasaisella, korkealla kalliolla männikön laidalla. Sauna on sen lounaispuolella ja vaja kaakkoispuolella. Tilan itäpuolella kapean salmen takana on telakka ja sellutehdas. Loivasti mereen laskevalla, kallioisella pihamaalla on koristepensaita, ruusuja ja heinikköä.

Nykytilanne

Kuva 15. Ilmakuvassa (2022) vuonna 2008 inventoidut rakennukset (punaiset rinkulat) sekä selvityksissä arvoitetut kohteet (punaiset pallot).

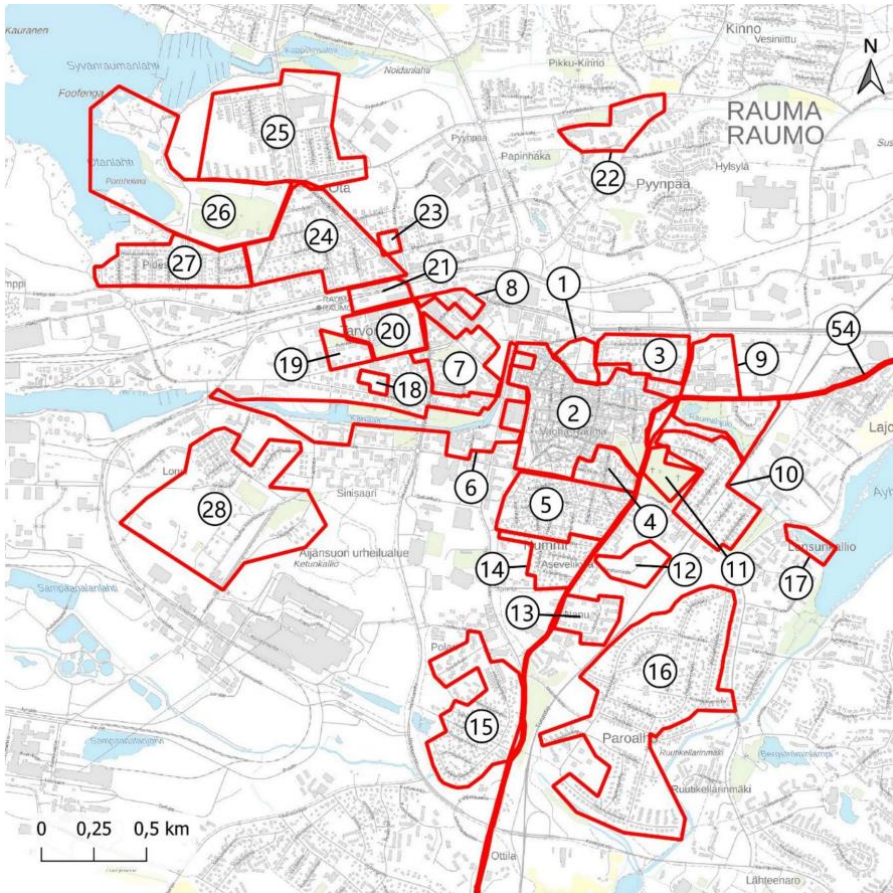
Merimetsot ovat vallanneet molemmat saaret viime vuosien aikana. Alla valokuvia elokuussa 2024.

Kuva 16. Vähä Järviluoto ja Iso Järviluoto D päärakennus elokuussa 2024.

Lähiympäristön kulttuurihistorialliset arvot

Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi, Ramboll 2023:
Arvoalueista Rauma-Repolan asuinalueet 28 sekä Polarin asuinalue 15 sijoittuvat kaava-alueen läheisyyteen, samoin Sampaanalalan asuinalue 34.

Kuva 17. Rauman keskustan arvoalueet. (Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi, Ramboll 2023)

Rauma-Repolan asuinalueet

Kuvaus

Rauma-Repolan Rauman tehdas sai alkunsa, kun Wuojoki Gods AB perusti Sampaanalanlahden rannalle 7-kehäisen sahan sähkövoima-asemineen ja korjauspajoiheen vuonna 1912. Tehdasalueen viereen alettiin pian perustamisen jälkeen rakentaa asuintaloja työväelle. Rauma-Repolan alue koostuu eri-ikäisistä rakennusryhmistä. Tyypillisenä sahayhdyskuntana se on ollut sosiaaliselta rakenteeltaan selvästi jäsentynyt. Säilyneistä taloryhmistä voidaan erityisesti mainita Talolantien ja Lonsinkadun ympäristöt sekä Rauma-Repolantien varren johtajien asunnot.

Vuonna 1912 sahan läheisyyteen kaavoitettiin Lonsin työväenasuntoalue. Asuntoaluekartan laati Arvi Leikari. Suurin osa rakennuksista pystytettiin 1912 ja 1913, osa 1914. Suunnittelijoina olivat Arvi Leikari ja John Sundqvist. Lyhyen rakennusajanjakson ja vain kahden suunnittelijan käytön ansiosta alueesta tuli yhtenäinen. Kolmen asuntokadun varressa olevat pienet ja kapeat tontit rakennettiin siten, että vierekkäisten tonttien rakennukset ovat pareittain kiinni toisissaan. Kadun eteläpuolen rakennukset ovat kadun reunassa ja pohjoispuolen rakennusten ja kadunvälissä on pieni aidan ja portin erottama piha. Talousrakennukset ovat tonttien peränurkissa, neljän tontin rakennukset yhteen rakennettuina. Rakennusten alkuperäistä asua on muutettu uusimalla vuorilaudoituksia ja vaihtamalla ikkunoita alkuperäisestä muodosta poikkeaviksi. Telakankadun ja Luotsinkadun rakennukset ovat 1940-luvulta. Ne ovat puisia, peiterimalaudoitettuja kahden perheen taloja, joiden päädyissä on kuistit. Osa Telakankadun alkuperäisistä rakennuksista on purettu ja korvattu rivitaloilla.

Alueen vanhimmat rakennukset ovat lähimpänä tehdasta sijaitsevat Johtolan rakennus 1910-luvulta ja noin vuodelta 1920 oleva Norjala. Talot ovat mansardikattoisia, peiterimalaudoitettuja kaksikerroksisia puurakennuksia ja edustavat jo harvinaisiksi käyneitä 1920-luvun edustustarkoituksiin tehtyjä asuinrakennuksia. Rauma-Repolantien varressa sijaitsevat insinöörien ja johtajien asunnot on rakennettu 1934-38. Ne ovat 1 1/2-kerroksisia, jyrkkäkattoisia peiterimavuorattuja puutaloja. Rakennusten päissä on kuistit. Johtajiston rakennuksia ympäröi laaja puistoalue.

Talolan työväenasuntoryhmän rakentaminen alkoi 1920-luvulla ja jatkui 1940-luvulle. Peiterimalaudoitettut puutalot on tarkoitettu kahdelle tai useammalle perheelle. Rakennuksissa on kuistit ja jyrkkä auma- tai harjakatto.

Avainkimpunkadun rapatut yhden ja kahden perheen talot on pystytetty sodan jälkeen. Rauma-Repolan alueen rakennuksia ovat suunnitelleet Urho Salonen 1930- ja 40-luvuilla, Väinö Tuukkanen 1947 ja Toivo Jäntti 1949. Suurin osa jäljellä olevista rakennuksista on nykyisin yksityisomistuksessa.

Avainkimpunmäen suunnalla rakennusperintö on vaipumassa korjausrakentamisen, korvaavan rakentamisen ja uudisrakentamisen varjoon. Parhaimmillaan vanha rakentamisen ja alueidenkäytön idea näkyy siellä missä rakentaminen ja viherympäristö ovat vielä keskenään alkuperäisessä asemassa.

Asuinrakennusten lisäksi alueella on tehtaan vuonna 1937 rakennettu toimistorakennus Sampaanlinna ja vuonna 1962 valmistunut, arkkitehti Erkki Karvisen suunnittelema entinen ruokalarakennus Tikkala. Arkkitehti Eero O. Karin vuonna 1969 suunnittelema Johtolan edustussauna sijoittuu hieman etäämmälle vanhasta pihapiiristä.

Arviointi

Teollisuuden luomaa asuntoarkkitehtuuria itsenäisyyden alusta 1940-luvulle. Rauma-Repolalla on keskeinen osa Rauman kaupungin historiassa, mutta sen merkitys on huomattava myös koko Suomen teollisuushistoriassa.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, teollisuuden historia, kaavahistoria, sosiaalhistoria
rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus, historiallinen kerroksisuus
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Polarin asuinalue

Kuvaus

Polarin asuinalue muodostuu vanhemmasta omakotialueesta ja uudemmasta rivi- ja kerrostaloalueesta. Alueen omakotitaloista suurin osa on valmistunut 1940- ja 50-luvuilla. Alueen ensimmäisen asemakaavan laati Väinö Tuukkanen vuonna 1945. Polarin alue muodostettiin lähinnä Rauma-Repola Oy:n henkilökuntaa varten niin, että yhtiö luovutti alueelta tontteja työntekijöilleen. Teollisuusperintö näkyy tiestön nimissä kuten Höylääjän-, Asentajan-, Sahurin- ja Sorvaajankatu.

Omakotialueen pohjoispuolelle kaavoitettiin Rauma-Repolan aloitteesta uusi asuinalue vuonna 1967. Kaavan laati asemakaava-arkkitehti Reino Joukamo. Alue muodostuu kuudesta asuinkerrostalosta ja kahdesta rivitalosta. Jälkimmäiset sijaitsevat Höylääjäkadun varrella ja kolmikerroksiset kerrostalot Sepänkadun varrella. Talot ovat pääosin tiilivuorattuja. Kerrostalojen julkisivuissa on lisäksi betonielementtejä, kyllästettyjä puupaneeleita ja puhtaaksivalettuja betonipintoja. Sekä rivitalot että kerrostalot edustavat tavallista laadukkaampaa 1970-luvun arkkitehtuuria. Kerrostalot on suunnitellut vuosina 1970 ja 1971 arkkitehti Erkki Karvinen, joka suunnitteli aikoinaan paljon Rauma-Repolalle. Rivitaloista Höylääjäkadun länsipuolella sijaitsevan talon on suunnitellut Väinö Kinnunen vuonna 1974 ja itäpuolella sijaitsevan talon on suunnitellut Juhani Koivulan 1973-1974.

Arviointi

Yhtenäinen ja alkuperäisen ilmeen omaava 1940-1950-lukujen omakotialue sekä arkkitehtuuriltaan edustava 1970-luvun rivi- ja kerrostaloalue, jotka kertovat Rauman teollisuustyöväen asutushistoriasta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, teollisuuden historia, kaavahistoria
rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen kerroksisuus
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Sampaanala

Kuvaus

Sampaanala palstoitettiin toisen maailmansodan jälkeen pienviljelystonteiksi. Palstoitussuunnitelman vuoksi Sampaanalan varhaisimmasta omakotitaloalueesta tuli vapaammin rakentuva kuin kaupungin vastaavista asemakaavoitetuista alueista. Katulinjat seuraavat maastonmuotoja ja rakennusten sijoittelu on asemakaavoitettuja alueita vapaampaa. Pihat ovat suuria ja niitä leimaa runsas kasvillisuus. Vuonna 1970 valmistuneessa asemakaavassa suuria tontteja jaettiin normaalikokoisiksi omakotitalotonteiksi. Tämän vuoksi Sampaanalan monet katuosuudet menettivät yhtenäistä ilmettään ja 1940- ja 1950-luvuilla valmistuneiden rakennusten joukkoon tuli uudempaa omakotirakennuskantaa.

Alueen koilliskulmassa on kerrostaloalue, joka muodostuu seitsemästä 1970-luvulla rakennetusta lamelliasuinkerrostalosta ja viidestä pistekerrostalosta. Pistetalot sijaitsevat Sampaanalan korkeimmalla kohdalla, joten niillä on huomattavaa kaupunkikuvallista merkitystä.

Monimuotoinen asuinalue 1940-70-luvuilta kertoo kaupungin kehityksestä ja kasvavan teollisuuden työvoimatarpeen lisääntymisen myötä kasvavasta väestöstä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, teollisuuden historia, kaavahistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen kerroksisuus

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

2.4.4 Turvallisuustarkastelut

Kaavamuutokseen liittyy myös erilaisia turvallisuustarkasteluja, jotka liittyvät mm. mahdollisesti tulevalle satama-alueelle sijoittuvaan toimintaan, esim. LNG-terminaaliin tai turvallisuusselvitysvolliseen Seveso III -direktiivin mukaiseen laitokseen. Myös jätevedenpuhdistamon mahdollisia vaikutuksia lähiympäristöön selvitettiin vuoden 2020 aikana.

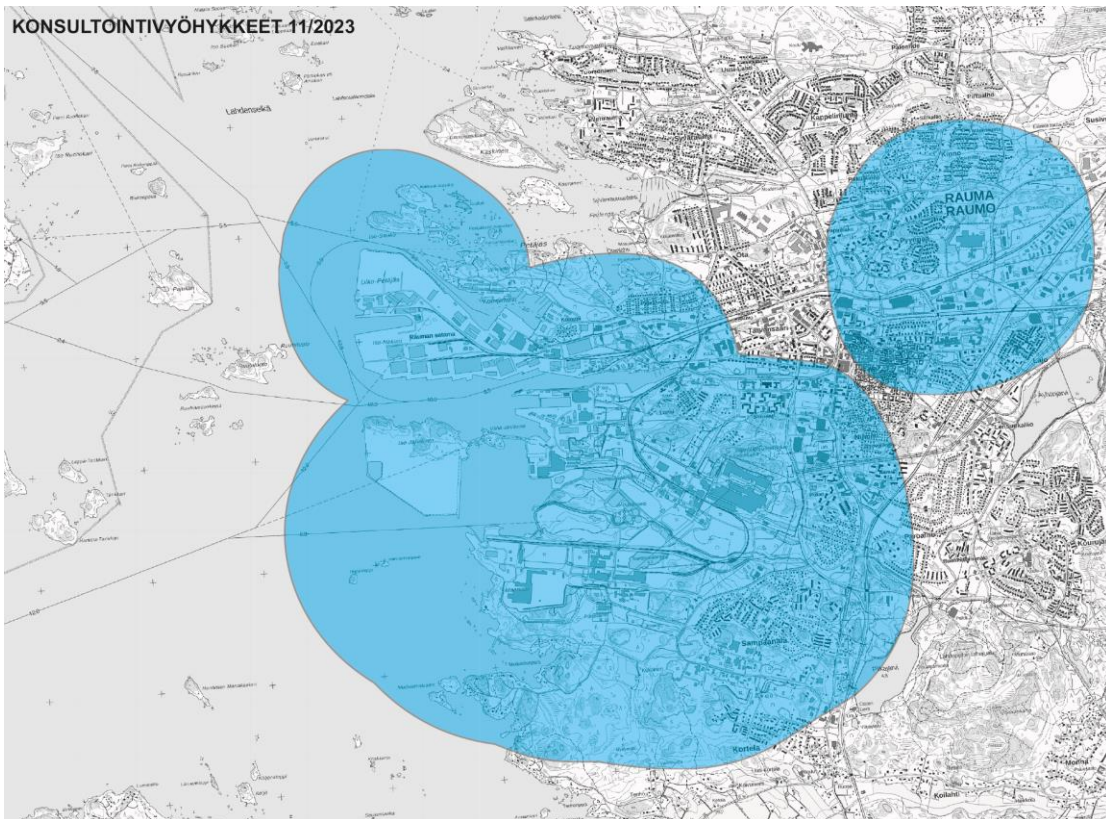
Rauman satama-alueen kaavamuutoksen turvallisuustarkastelu, Gaia Consulting Oy 2019:

Tarkastelun perusteella LNG-terminaalin sijoittaminen alueelle on mahdollista. Myös muunlainen suuronnettomuusvaarallinen toiminta voidaan sallia, kunhan vaaraetäisyydet jäävät tässä esitettyjä (melko suuria) vaaraetäisyyksiä pienemmiksi. Alueen satama- ja teollisten toimintojen sijoittelussa on kuitenkin otettava huomioon sijoittuvan laitoksen lopulliset suuronnettomuusvaarat ja niiden ulottuvuudet sekä toimintojen vaikutus sijoittuvaan laitokseen.

Lisäksi raportin liitteessä tarkasteltiin tilannetta, jossa merkitään lännenpuoleinen alue kaavamerkinnällä T/Kem ja idänpuoleinen alue kaavamerkinnällä T/Kem ja lisämääreillä, jotka rajaavat sallittuja onnettomuusvaikutuksia siten, että teollisuus, palvelut ja asuminen alueen ympäristössä eivät vaarannu.

Järviluodon kaava-alueita ympäröivät alueet ja niiden haavoittuvuus sekä tyypilliset Seveso-laitosten onnettomuuksien ulottuvuudet ovat sellaisia, että alue näyttäisi olevan turvallisuuskulmasta mahdollista varustaa kaavamerkinnällä T/Kem tai vastaavalla, joka mahdollistaa suuronnettomuusvaarallisen toiminnan sijoittumisen asemakaava-alueelle. On kuitenkin huomattava, että olemassa olevat ja tulevat asumistoiminnot rajaavat ilmassa leviävien hyvin myrkyllisten ja palavien aineiden käsittelyä jossain määrin erityisesti alueiden itä- ja pohjoisosissa ja lisäksi pohjois- ja itäpuolen teollisuustoiminnot rajaavat ilmassa leviävien myrkyllisten ja palavien aineiden käsittelyä sekä suuren mittakaavan räjähdys- ja palovaarallista toimintaa erityisesti itäisellä alueella. Toisaalta satamakentillä on vähän työntekijöitä, joten tapauskohtainen poikkeaminenkin sallituista onnettomuusvaikutuksista voi olla mahdollista. Myös laitoksen suunnittelulla voidaan vaikuttaa vaarallisuuteen.

Rauman keskustaajaman kemikaalilaitosten konsultointivyöhykkeet on päivitetty marraskuussa 2023, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston 1.7.2022 tilanteen mukaisesti. Tilanne on tarkastettu 31.1.2025 ja siihen ei ole tullut muutoksia.

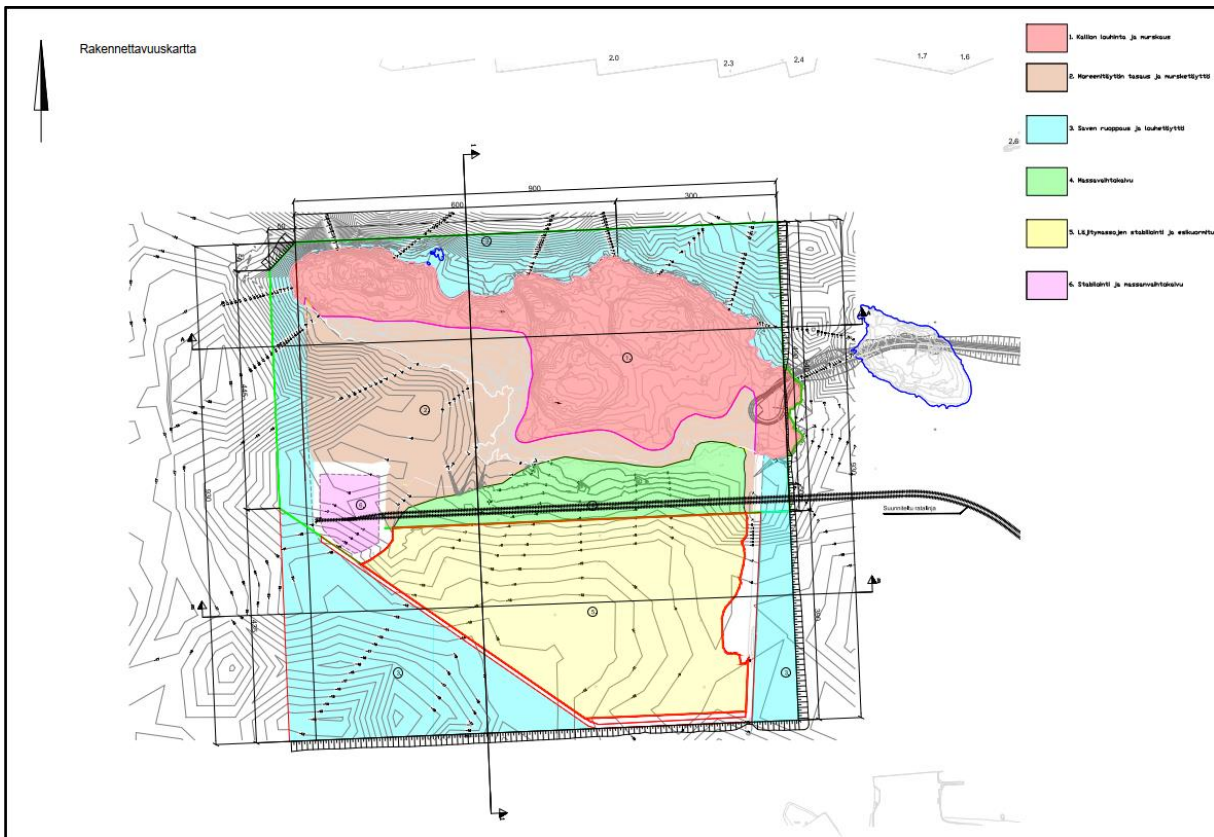

Kuva 18. Kemikaalilaitosten konsultointivöhykkeet marraskuussa 2023.

2.4.5 Rakennettavuus

Järviluodon satama-alueen ja sinne johtavien liikenneväylien rakennettavuutta on arvioitu sataman laajenemistrakaisua tehtäessä ja Rauman Yleiskaava 2030 -työn yhteydessä, suunnitteluun ja kustannusten alustavaan arviointiin liittyen. Erilaiset ruoppausmassojen läjitykset sekä savi- ja liejukurrosten sijoittuminen vaikuttavat merkittävästi kustannuksiin, kun rakentamisessa joudutaan varustautumaan sekä puhtaiden että pilaantuneiden maiden ruoppaukseen ja merkittävään louhetäyttöön.

Satama-alueen rakennettavuutta on arvioitu sataman yleissuunnitelmassa seuraavasti.

Kuva 19. Satama-alueen rakennettavuus. (Rauman satama -Iso-Järviluodon yleissuunnitelma, Sitowise Oy 2019)

Rakennettavuuskartan mukaisesti Iso-Järviluodon alueen rakennettavuus voidaan nähdä jakautuvan kuuteen erillaiseen alueeseen:

1. Karttaan punaisella merkitty alue on kalliota, joka on pääosin avoinna tai siinä on vähäisissä määrin pintahumusta. Kallion pinta vaihtelee rantaviivan +0 m tasosta aina +13 m korkeuteen. Tämä alue voidaan irtilouhia kokonaisuudessaan. Kaikki tason +2,7 m tason yläpuoliset kalliomassat voidaan irrottaa ja käyttää täyttöihin. Louhittu kallio tasataan murskekerroksella.
2. Karttaan ruskealla merkitty alue on ruoppausmassoista saatua moreenitäyttöä. Moreenitäyden alta savi on ruopattu pois. Moreenitäyttö tasataan tasoon +1,50 m. Sen päälle tehdään rakennekerrokset louheesta ja murskeesta. Noin 1,5 m rakennekerrostäytöllä routanousu jää vähäiseksi ja kantavuus on hyvä. Rakennekerrokset tiivistetään kerroksittain, jolloin painumat tulevat jäämään vähäisiksi.
3. Karttaan vaaleansinisellä merkitty alue on mereen tehtävää täyttöä. Pehmeä savi ruopataan pois ja täyttö tehdään louheesta. Paksut louhetäytöt tiivistetään pudotustiivistyksellä, jolloin painumat tulevat jäämään vähäisiksi.

4. Karttaan vihreällä merkitty alue on esitettyssä ensimmäisessä toteutusvaiheessa (katso luku 3.2) tai Iso-Järviuodon rakentamisen yhteydessä tulevista ylijäämämassoista tehtävää massanvaihtoa vaativaa aluetta. Läjitysallaan läjitysmaat sekä savi ruopataan pois ja allas täytetään moreeni- ja louhetäytöllä. Ruoppausvyvyys on noin 1-6 m ja täyttöpaksuus on 3-9 m. Täyttö tiivistetään kerroksittain ja syvältä osalta pudotustiivistyksellä. Tehtävän täytön varaan on ajateltu rakentaa ratapenger, joten alue pitää rakentaa painumattomaksi.
5. Karttaan keltaisella merkitty alue on läjitysallas, jonka yläosassa on keskimäärin 4-6 m läjitysmaita ja sen alapuolella noin 3-5m savea. Pehmeät läjitysmaat massastabiloidaan ja tämän jälkeen alaosan savikerrosta esikuormitetaan. Esikuormituksen suuruus riippuu käytettävästä esikuormitusajasta, alustavasti on ajateltu 1-2 m ylipengertä, jota voidaan käyttää seuraavan esikuormitusalueen täyttöihin. Esikuormituksen jälkeen kuormitusta kevennetään noin 1,5 m rakennekerrospaksuuteen. Painumia syntyy pitkän ajan kuluessa tämänkin jälkeen, mutta ne pysyvät kohtuullisen tasaisina ja maltillisina. Painumattomat rakenteet joudutaan kuitenkin perustamaan paaluille.
6. Karttaan violetilla merkitty alue eli nykyinen PIMA-allas massastabiloidaan. Lisäksi alueen pohjoisosaan joudutaan tekemään massanvaihto kaivamalla, painumattoman ratapenkereen saavuttamiseksi. Pohjoisosan PIMA-maat sijoitetaan erilliselle vastaanottopaikalle. Eteläinen osa voidaan esikuormittaa läjitysallaan tavoin. Rakennettavuudeltaan eteläosa on läjitysallaan kaltainen.

Satama-alueen toteuttaminen edellyttää louhintaa, leikkausta ja ruoppausta sekä täyttöjä.

2.4.6 Sampaanalanelahden täyttö

Sampaanalanelahdetta on täytetty sekä Länsi-Suomen ympäristölupaviraston että Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksillä. Myös vielä rakentamattoman osan (alue C) täyttämiseen ja jätemateriaalien käyttämiseen täyttötoiminnassa on Etelä-Suomen aluehallintoviraston lupa Päätös 358-359-2021.

2.4.7 Pilaantuneet maat

Sampaanalanelahdetta, Järviuodon satama-alueetta ja teollisuusalueetta on täytetty myös pilaantuneella maa-aineksella ja pitkään teollisuusalueena käytetyllä alueella maaperän pilaantuneisuus on mahdollista. Alueella ei ole tehty erillisiä pilaantuneen maaperän tai haitta-ainesten selvityksiä, mutta asiaa on käsitelty Sampaanalanelahden täytön yhteydessä ja sen luvituksessa ja myös Järviuodon rakennettavuuden arvioinnissa sekä satamakentän täytössä.

2.4.8 Tulviin varautuminen

Tulvariskien hallinnan yleisenä tavoitteena on tulvariskien vähentäminen, tulvista aiheutuvien vahingollisten seurausten ehkäisy ja lieventäminen sekä tulviin varautumisen edistäminen.

Maakuntakaavan tulvasuojelua koskevan suunnittelumääräyksen mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon viranomaisten selvitysten mukaiset tulvavaara-alueella tulviin liittyvät riskit. Uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve ja vaikutus selvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista.

Suunniteltaessa alueelle tulville herkkiä toimintoja tulee tulvasuojelusta vastaavalle alueelliselle ympäristöviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Raision, Naantalın ja Rauman rannikkoalue ei ole merkittävä tulvariskialue suunnittelukaudella 2018 - 2024, mutta alueelle on laadittu tulvariskien hallintasuunnitelma vuosille 2016-2021 (<https://www.doria.fi/handle/10024/117986>).

Turun, Naantalın, Raision ja Rauman rannikkoalueen tulvariskien hallinnan tavoitteet on jaettu hallintasuunnitelmassa riskikohteittain viiteen ryhmään. Ryhmät ja niihin kuuluvat tavoitteet on esitetty alla.

Tavoitteet ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen liittyen

- Harvinaisen tulvan (1/100 v toistuva) peittämällä alueella sijaitseva vakituinen asutus on suojattu tulvilta tai tulviin on varauduttu siten, ettei ihmisten terveys ja turvallisuus vaarannu
- Erittäin harvinaisen tulvan (harvinaisempi kuin 1/250 v toistuva) peittämällä alueella ei sijaitse vaikeasti evakuoitavia kohteita tai kohteet on suojattu ja evakuointiyhteydet varmistettu

Tavoitteet välttämättömyyspalveluihin liittyen

- Sähkön-, lämmön- ja vesihuolto ei keskeydy erittäin harvinaisella tulvalla
- Merkittävät liikenneyhteydet eivät katkea erittäin harvinaisella tulvalla
- Yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja ja huoltovarmuutta turvaava toiminta ei häiriinny erittäin harvinaisella tulvalla.

Tavoitteet ympäristöön ja kulttuuriperintöön liittyen

- Erittäin harvinaisestakaan tulvasta ei aiheudu palautumatonta ja korjaamatonta vahingollista seurausta ympäristölle ja kulttuuriperinnölle

Tavoitteet viranomaistoimintaan liittyen

- Alueiden käytön suunnittelulla ja kaavoituksella vähennetään meri- ja hulevesitulvariskejä

Tavoitteet kansalaistoimintaan liittyen

- Tulvavaara-alueella asuvat ja asioivat ihmiset ja yritykset ovat tietoisia tulvavaarasta ja sen todennäköisyydestä ja osaavat suojata omaisuuttaan sekä varautua tulvatilanteeseen oma-toimisesti

Tulvavaara-alue

Vesisyvyys

- alle 0.5 m
- 0.5...1 m
- 1...2 m
- 2...3 m
- yli 3 m
- tulvan peittämä, syvyystieto puuttuu
- tulasuojeltu kiinteillä rakenteilla
- tulasuojeltu ennalta sovitulla tilapäisillä toimenpiteillä
- vesistö
- Tulvavaara-alueen vastaavat vedenkorkeudet

Kuva 20. Ote tulvakarttapalvelun aineistosta: erittäin harvinainen meritulva 1/250a

2.4.7 Veden virtaaminen

Veden virtaamista ja jäteveden kulkeutumista on tutkittu vuonna 2014 suhteessa pengertien rakentamiseen (Järviluodon pengertien vaikutukset virtauksiin ja jäteveden kulkeutumiseen, Suomen

Ympäristövaikutusten arviointikeskus Oy 2014). Tutkimuksessa selvitettiin virtaus- ja vedenlaatu-mallin avulla Rauman yhteispuhdistamon puhdistettujen jätevesien kulkeutumista Rauman Sata-man alueelta nykytilanteessa sekä suunnitellun Järviluodon pengertien valmistuttua. Pengertiestä laskettiin umpipenkereen lisäksi kaksi vaihtoehtoa, jossa penkereeseen on tehty rummuilla tai sil-lalla virtausaukko.

Järviluodon satamayhteyden ja penkereen suunnittelussa tulee ottaa huomioon erilaiset vaikutuk-set virtauksiin ja jätevesiin sekä pitoisuuksiin.

Veden virtausolosuhteisiin liittyen taustatietoa on syntynyt myös KVVY Tutkimus Oy:n Järviluodon pengertien valmistumisen jälkisessä vesistötarkkailussa. Jälkitarkkailussa ei esimerkiksi havaittu Ympäristövaikutusten arviointikeskus Oy:n mallinnuksen ennustamia vaikutuksia virtaussuuntiin

2.4.9 Merenalainen luonto

VELMU ohjelma on vedenlaisen meriluonnon kartoitusohjelma, jossa on kartoitettu vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuutta vuodesta 2004 asti.

<http://paikkatieto.ymparisto.fi/VELMU>

Järviluodon alueen vedenalainen meriluonto on muuttunut vuosien aikana, kun alueella on tehty erilaisia toimenpiteitä, kuten täyttöjä ja ruoppauksia.

2.4.10 Liikenne

Järviluodon satama-alueen aikaansaamia liikennemääriä ja niiden vaikutuksia lähialueen liikenne-verkkoon aamun ja iltapäivän hupputunnin sekä koko vuorokauden näkökulmasta arvioitiin erilli- sessä selvityksessä. Erityistä huomiota kiinnitettiin maantieverkon liityntäkohtiin Hankkarintien ja valtatie 8 eritasoliittymässä sekä Hakunintien (vt 12) ja Anderssonintien liittymässä.

Rauman Järviluodon satama-alueen liikenneselvitys, Sitowise Oy, 2025

Selvityksen johtopäätöksiä todettiin:

Järviluodon tulevan satama-alueen voidaan arvioida tuottavan hieman yli 1000 ajoneuvon suunta- kohtaisen liikennetuotoksen vilkkaan arkipäivän aikana, mikäli alueen toiminnan oletetaan vastaa- van koko laajuudeltaan nykyisen Rauman kantasataman luonnetta. Määrä vastaa tällöin noin 80 % nykyisen kantasataman liikennemäärästä. Liikenne painottuu aamuisin noin kello 6-7 väliselle ajalle

ja iltapäivällä noin kello 14-15 väliselle ajalle. Aamuliikenne suuntautuu ensisijaisesti satamaan päin ja iltapäivän liikenne satamasta poispäin.

Järviuodon satamaliikenteen oletetaan suuntautuvan kaavaselostuksessa esitetyn liikenteenohjauksen mukaisesti valtateille 8 ja 12 etelän kautta uutta Järviuodonväylää pitkin ja pohjoisen kautta Anderssonintien ja Hakunintien kiertoliittymän kautta kulkevaa reittiä pitkin. Valtatieverkolla suurin liikennemäärän kasvu kohdistuu Hankkarintien kautta valtatieä 8 etelään suuntautuvalla liikenteelle. Suuri osa tulevasta liikenteestä on kuitenkin myös lyhytmatkaisempaa työmatkaliikennettä, joka haarautuu useiksi pienemmiksi virroiksi kaupungin katuverkolle.

Järviuodon tulevat satamatoiminnot lisäävät liikennettä uusien väylien lisäksi erityisesti Suojantiellä, Anderssonintiellä, Hakunintiellä (vt 12), Hankkarintien eteläosassa ja osassa Aittakarinkatua. Liikenneverkko kestää kuitenkin lisääntyvät liikennemäärät aamun ja iltapäivän huipputuntien aikana eikä merkittäviä sujvuusongelmia pääse syntymään.

Herkkyystarkasteluna tutkittiin edelleen tilannetta, jossa paljon erityisesti työmatkaliikennettä tuottavien tuotantolaitosten osuus kasvaisi Järviuodossa poikkeuksellisen suureksi. Tällöin huipputuntien liikennemäärät kasvaisivat kokonaisuudessaan lähes kaksinkertaisiksi nykyiseen kantasatamaan nähden. Liikenneverkolle saattaisi tällöin syntyä ajoittaista jonoutumista, mutta edelleen merkittävämpiä toimivuusongelmia ei pääsisi syntymään ja valtatieverkolle suuntautuva liikenne sujuisi pääosin ongelmitta.

Mikäli Järviuotoon tullaan liikennöimään myös raiteilla, vähentää se kumipyöräliikenteen määriä erityisesti raskaan liikenteen osalta.

2.4.11 Meriväylät

Hankealueelle sijoittuu kaksi linjataulua, joiden omistaja on Väylävirasto. TL-3501 Iso Järviuoto alempi ja TL-3071 Iso Järviuoto ylempi jotka osoittavat seuraavalle väylälle: Väylä nro. 2295 Rauman eteläinen väylä (Väyläluokka VL1: Kauppamerenkulun pääväylä).

Väylävirasto muistuttaa lausunnossaan, että merenkulun turvalaitteiden näkemäalueille ei saa asettaa eikä rakentaa mitään turvalaitteen merelle ja meriväylälle näkymistä estävää rakennetta. Mikäli merenkulun turvalaitteiden näkemäalueiden läheisyyteen ollaan suunnittelemassa tai toteut-

tamassa rakentamista taikka nykyisiä turvalaitteiden huolto- ja korjauskäyntien kulkuyhteyksiä ollaan muuttamassa, tulee olla hyvissä ajoin etukäteen yhteydessä Väyläviraston meriväyläyksiköön.

2.4.12 Erikoiskuljetusreitit

Normaaliliikenteelle sallittujen mitta- tai massarajojen ylittävälle kuljetuksille on suunniteltu erikoiskuljetusreitit. Järviuodon satamalaajennuksen sekä siihen liittyvien liikenneyhteyksien valmistuksessa on erikoiskuljetusreitit tarkasteltava uudelleen.

2.4.13 Maisema

Maisemavaikutuksista tehtiin selvitys, jossa tarkastellaan Järviuodon asemakaavan ja asemakaavan muutoksen maisemavaikutuksia.

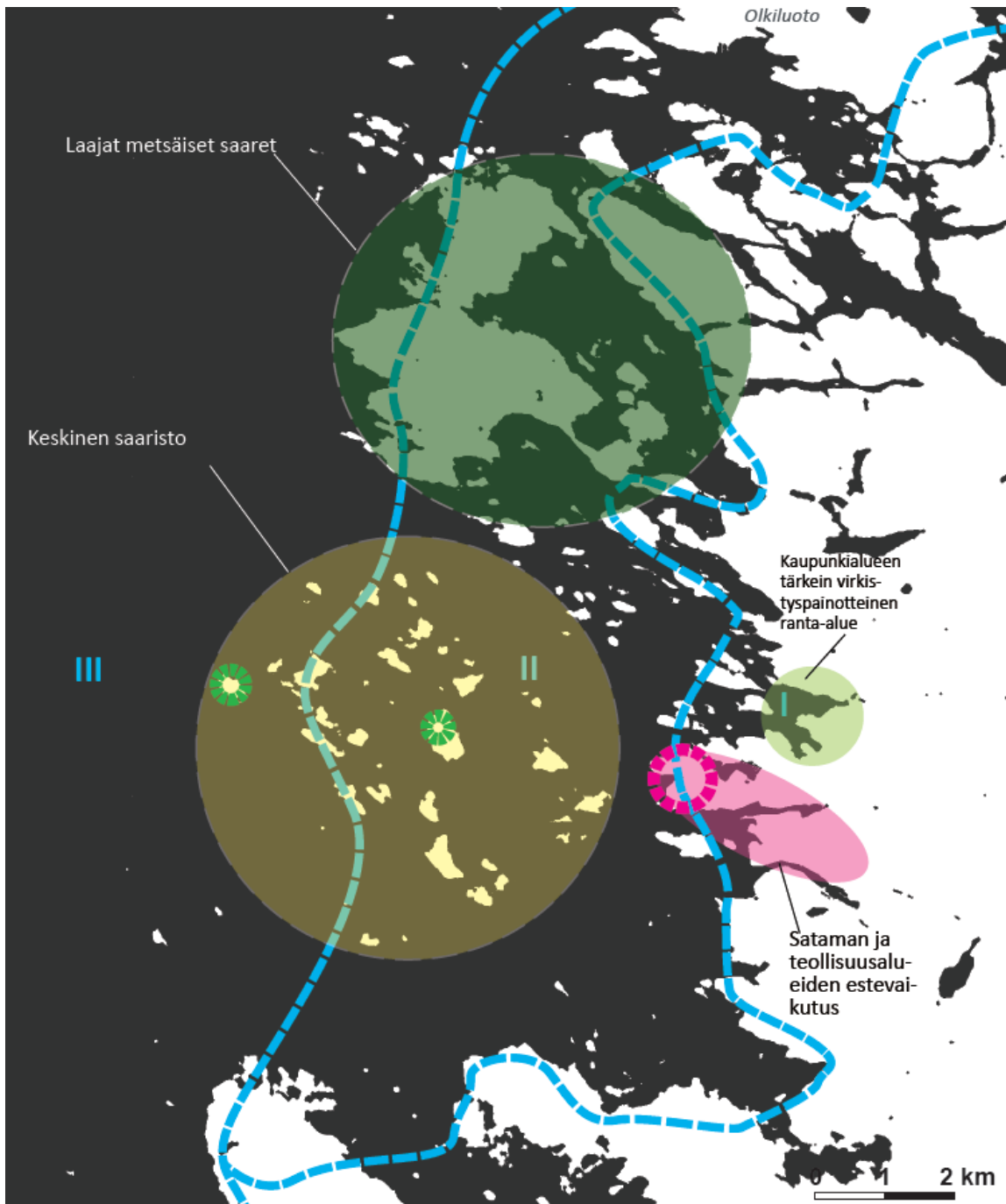
Rauman Järviuodon maisemaselvitys, WSP Finland Oy, 2025:

Selvityksen mukaan:

Satakunnan rannikkoseutuun kuuluvalla Rauman saaristovyöhykkeellä maisema on yleisesti alavaa ja pienipiirteistä. Järviuodon asemakaava-alue sijoittuu saaristomaiseman vyöhykkeiden rajapintaan : sisälahtien vyöhykkeen (I) ja selkävesien vyöhykkeen (II) rajan molemmin puolin.

Sisälahtien vyöhykkeellä näkymiä rajaavat mantereen rannat ja alueen maisemalle ominaista ovat usein pitkänomaiset ja kapeat, mantereelle työntyvät lahdet. Selkävesien saaristovyöhykkeellä maisematila on sisälahtia avoimempaa: maisematilaa rajaavat mantereen puoleiset rannat ja meren puolelta saaret. Alueen näkymät ulottuvat osittain ulkomerelle vapaaseen horisonttiin. (WSP Finland Oy 2011).

Järviuodon asemakaava-alueen edustalla saariston maisemallisina maamerkkeinä erottuvat mm. Kylmäpihlajan majakka ja Kuuskajaskarin säähavaintoasema. Rauman satama toimii myös itsessään saaristossa maamerkinä, erottuen mantereen muutoin matalaa silhuettia vasten pitkälle saaristoon ja antaen leimansa Rauman rantaviivan maisemalle.

SAARISTOMAISEMAN VYÖHYKKEET

- MAAMERKKI, Kylmäpihlajan majakka, Kuuskajaskarin säähavaintoasema
- MAAMERKKI, Rauman satama
- SAARISTOMAISEMAN VYÖHYKKEET, I sisälahtien vyöhyke, II selkävesien vyöhyke, III ulkosaaristo

Kuva 21. Rauman saaristomaiseman vyöhykkeet (Rauman Järviluodon maisemaselvitys, WSP Finland Oy, 2025)

Maisemakuva:

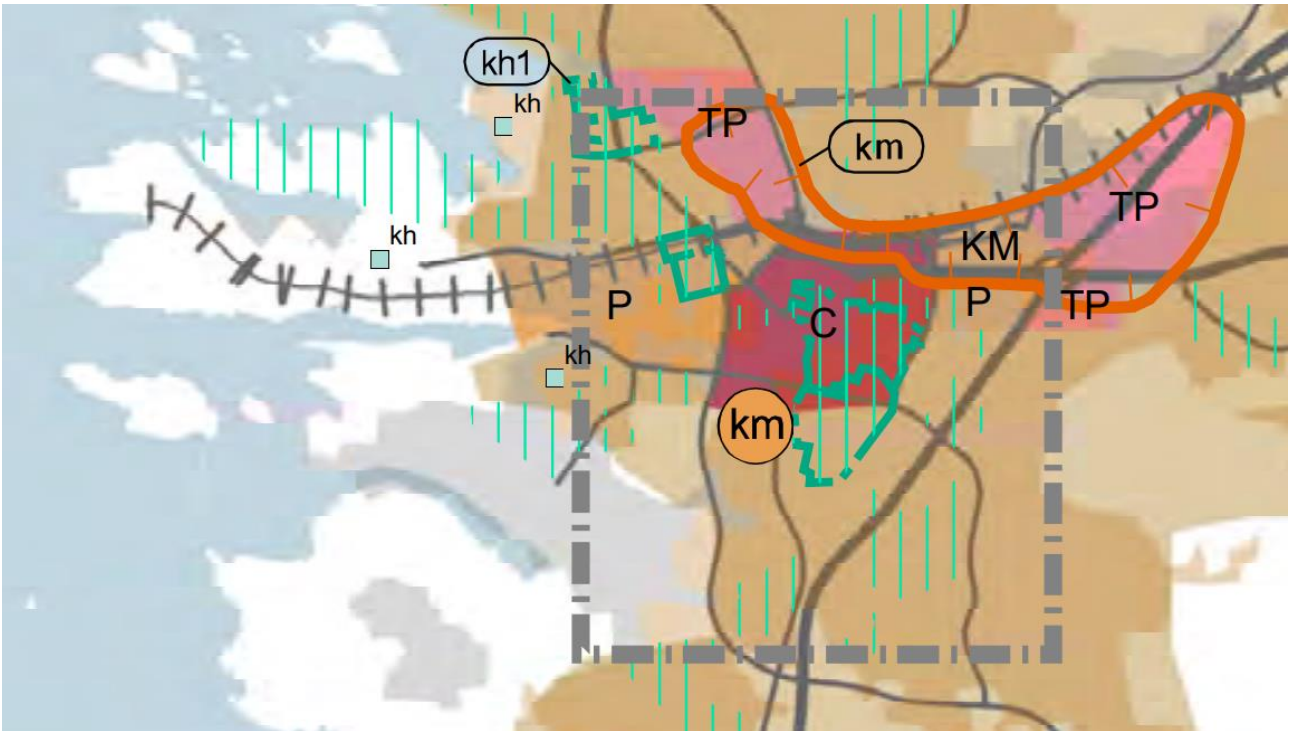
Järviluodon asemakaava-alueen ja sen ympäristön maisemakuva muodostuu Iso- ja Vähä-Järviluodon lähes luonnontilaisista ja pienipiirteisistä saarista, Iso-Järviluodon ympärille rakennetusta avoimesta täyttömaasta sekä mantereen puolelle sijoittuvasta alueesta, jonka maisema on pääosin mittakaavaltaan suurikokoista teollisuus- ja satamarakentamista. Teollisuusalueen keskelle sijoittuvat luonnontilaiset kalliot. Suurteollisuusaluetta ympäröi mantereella pääosin tielinjausta noudatteleva puustoinen vyöhyke, joka erottaa satama-alueen ympäröivistä asuinalueista. Puustoisesta vyöhykkeen sisään jää kohti satama-aluetta suuntautuvia näkymälinjoja mm. Tikkalantieltä ja Telakankadulta, Varustajanvahetta pitkin ja Kanaalin päädyistä Suojantieltä.

Rantaviiva on sisämaassa nykyisellään pääosin rakennettua ja täytettyä. Vähä-Järviluodon rantaviiva on vielä luonnonmukainen. Iso-Järviluodon pohjoisreunalla rantaviiva on yhä luonnontilaista, mutta saaren eteläreunalla rantaviiva on siirtynyt mereen tehtyjen täyttöjen myötä etelämmäksi ja muuttunut ilmeeltään rakennetuksi.

Kaava-alueen läntistä osaa rajaa maisemassa kallio, jonka päällä sijaitsee maakunnallisesti arvokas Rauma-Repolan asuinalue.

Pohjoinen kaavan osa rajautuu mereen, Kanaalin päätteeseen ja nykyiseen rautatielinjaan. Iso- ja Vähä-Järviluodon saarilla on avokalliota ja Vähä-Järviluodon kasvillisuus on ilmakuviin ja valokuvien perusteella valtaosin pystykelloa.

Satakunnan maakuntavaltuusto hyväksyi 17.5.2019 Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 ja se sai lainvoiman 1.7.2019. Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 tultua voimaan kumoutuu samalla Satakunnan maakuntakaavan vastaavat merkinnät ja määräykset.

Kuva 23. Ote Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 kaavakartasta.

Kehittämisperiaatemerkinnt:

Suunnittelualue sisältyy laajaan kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeeseen (kk). Merkinntällä osoitetaan kaupunkiseutuja, niiden osia tai muita yhdyskuntia kokevia kehittämispolitiikan alueidenkäytöllisiä periaatteita. Merkinntällä osoitetaan niitä vyöhykkeitä, joihin kohdistuu valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita.

Kaupunkikehittämisen kohdevyöhykettä koskee seuraava suunnittelumääräys:

”Aluerakenteeltaan monikeskuksisia vyöhykkeitä kehitetään eheyttämällä olemassa olevien keskusten ja taajamien yhdyskuntarakennetta sekä turvaamalla viher- ja virkistysverkoston jatkuvuus sekä palvelujen saatavuus. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää elinympäristöjen toimivuutta ja taloudellisuutta hyödyntämällä rakennettuja verkostoja, vähentämällä liikennetarvetta sekä edistämällä joukkoliikenteen ja kevyenliikenteen edellytyksiä. Alueen arkeologisten kohteiden, valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden sekä merkittävien kulttuuriympäristöjen tulee olla alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina.”

Kaupunkikehittämisen kohdevyöhykettä koskee seuraava kehittämissuositus:

”Alueen maankäytön kehittämistarpeet tulisi tutkia ja ratkaista yksityiskohtaisemmalla seudullisella maankäytön suunnitelmalla.”

Matkailun kehittämisvyöhyke -merkinnällä osoitetaan vyöhykkeitä, joihin kohdistuu merkittäviä matkailun kehittämistarpeita.

Järviluodon alue ja suurin osa liikenneyhteyksistä sijoittuu merkittävän luontomatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeelle (mv3), joka sijoittuu maakunnan rantavyöhykkeelle. Osa liikenneyhteyksistä sijoittuu Vanha-Rauman ympärillä olevaan merkittävän kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeelle (mv2).

Merkinnällä mv2 osoitetaan merkittävät kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet.

Merkinnällä mv3 osoitetaan merkittävät luontomatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet, joihin kohdistuu luontomatkailun, luonnon virkistyskäytön, ulkoilu- ym. reitistöjen sekä luonnonsuojelun kehittämis- ja yhteensovittamistarpeita.

Suunnittelumääräys:

Vyöhykkeiden sisällä toteutettavassa alueidenkäytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota matkailuelinkeinojen ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen.

Matkailuun liittyviä toimintoja suunniteltaessa ja vyöhykkeen vetovoimaisuutta kehitettäessä tulee ottaa huomioon vyöhykkeen erityisominaisuudet ja niiden ominaispiirteiden säilyttäminen.

Järviluodon alue sisältyy satamatoimintojen kehittämisen kohdealueelle (Is). Merkinnällä osoitetaan niiden kauppasatamien lähialue, johon kohdistuu satamatoimintojen alueiden käyttöön liittyviä laajennus- ja kehittämistarpeita.

Suunnittelumääräys:

Alueen käyttöä suunniteltaessa tulee turvata pitkän aikavälin satamatoimintojen kehittämisedellytykset ja aluevaraukset. Satamatoimintojen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset maisemaan, asutukseen, loma-asutukseen, yleiseen virkistykseen, linnustoon, muuhun eläimistöön

sekä vedenalaiseen luontoon ja vedenalaiseen kulttuuriperintöön. Aluetta suunniteltaessa tulee Liikennevirastolle, satamatoiminnasta vastaavalle taholle ja museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Alueiden erityisominaisuuksia ilmaisevat merkinnät:

Alue kuuluu vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen suojavyöhykkeelle sv1 (konsultointivyöhyke).

Aluetta koskevat seuraavat suunnittelumääräykset:

”Suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta ympäristölle ja alueelle sijoittuville toiminnoille mahdollisesti aiheutuvat riskit.

Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittumista suojavyöhykkeelle, tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvatekniikan keskukselle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.”

Kaava-alueen pohjoisosa sijoittuu maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön (Rauma-Repolan entiset asuntoalueet) läheisyyteen (kh).

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja rakennusperintökohteet.

Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet.

Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Aluevaraus- ja kohdemerkinnät:

Alue on pääasiassa teollisuus- ja varastotoimintojen aluetta T1.

Merkinnällä osoitetaan merkittävät teollisuus- ja varastoalueet, joille saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia, ja joita koskee EU-direktiivi 96/82/EY vaarallisten aineiden aiheuttamien suuronnettomuusriskien torjunnasta (SEVESO II- direktiivi).

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta lähiympäristölle ja alueelle sijoittuville toiminnoille mahdollisesti aiheutuvat riskit. Alueen suunnittelussa tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvatekniikan keskukselle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Kaava-alueen ulkopuolella, mutta läheisyydessä on maakuntakaavassa osoitettu sm- merkintä muinaismuistoalue. Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja muinaisjäännös-alueita ja -kohteita.

Maakuntakaavan sm-merkintä on vanhentunut. Kohdetta ei ole muinaisjäännösrekisterissä eikä Rauman Yleiskaavassa 2030. Merkintä tarkoittanee Patterinmäellä Rauma-Repolan tehdasalueella alkuaan I maailmansodan aikana louhittua varustusta, jossa sitten II ms aikaan on ollut ilmantorjuntapatteri. Suuri osa kalliosta on joskus v. 1985 jälkeen louhittu pois. Satakunnan Museon kommentin (20.4.2023) mukaan kohdetta ei ole tarpeen esittää asemakaavassa.

Kaava-alueen läheisyydessä on myös maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, Rauma-Repolan entiset asuinalueet. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja rakennusperintökohteet.

Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Viiva- ja muut merkinnät

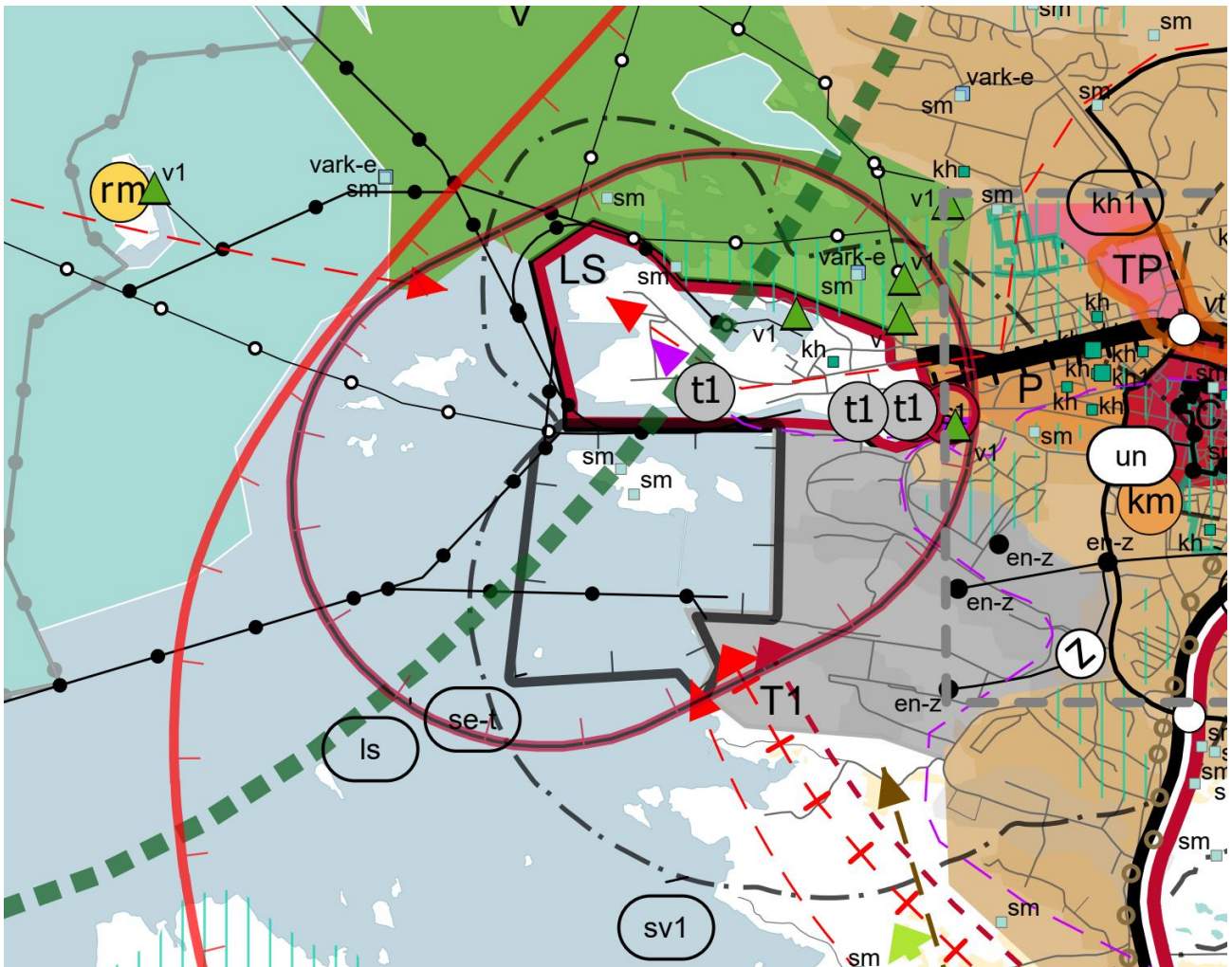
Iso Järviluodon eteläpuolella on osoitettu laivaväylä. Merkinnällä osoitetaan kulkusyvytydeltään yli 2,5 metrin laivaväylät. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

3.3 Maakuntakaava 2050

Satakunnan maakuntakaavan 2050 laatiminen on käynnistynyt vuoden 2021 lopussa. Satakunnan maakuntakaava 2050 laaditaan kaikki maankäyttömuodot kattavana kokonaismaakuntakaavana, jolloin käsitellään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja kehittämisen kannalta tarpeelliset alueet koko maakunnan alueella. Satakunnan maakuntakaavan 2050 hyväksyy maakunnan liiton ylin päättävä elin eli Satakuntaliiton maakuntavaltuusto.

Satakuntaliiton maakuntahallitus päätti 14.10.2024 kokouksessaan asettaa Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmisteluvaiheen aineiston julkisesti nähtäville ja pyytää aineistosta lausunnot.

Aineisto oli nähtävillä maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti 4.11.-5.12.2024.

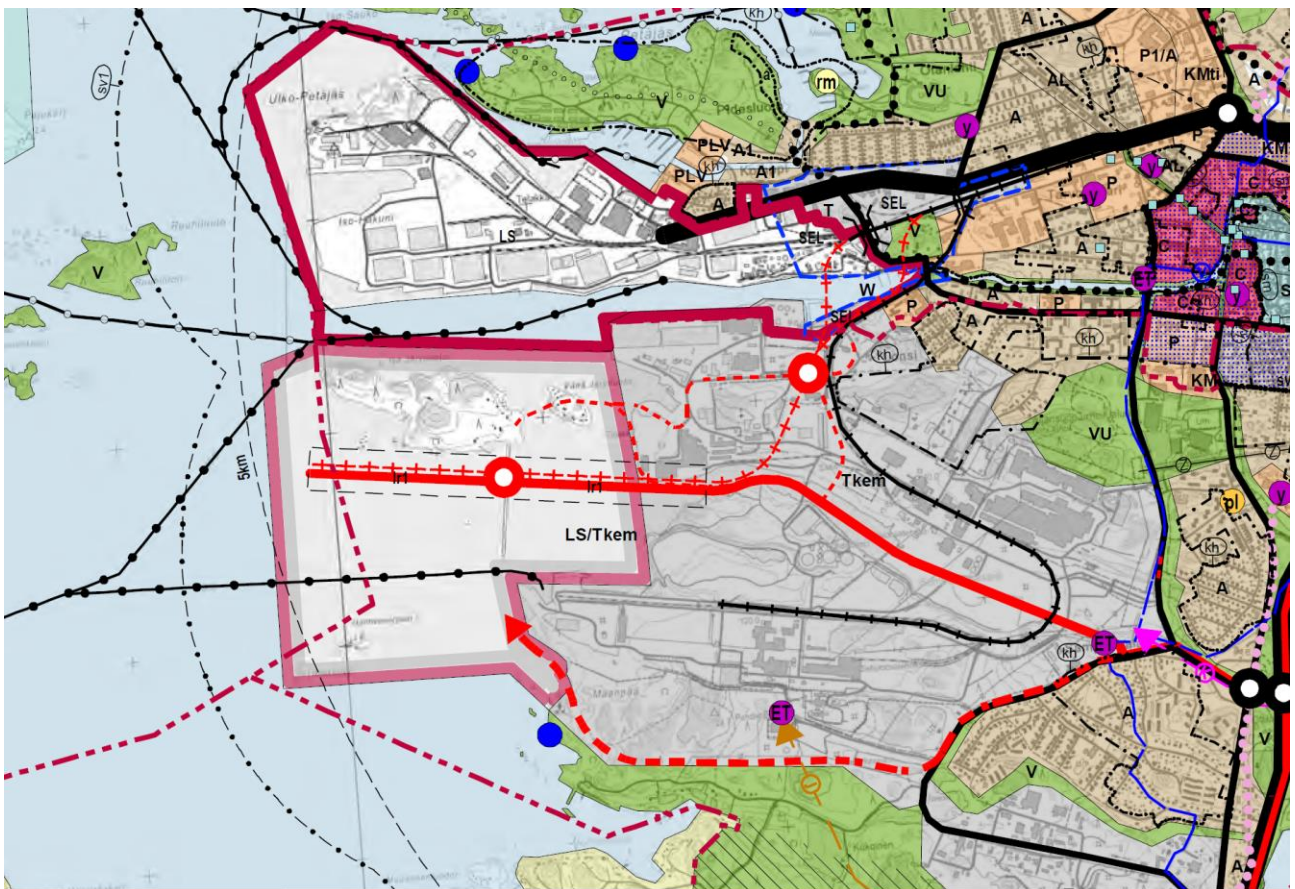

Kuva 24. Ote Satakunnan maakuntakaava 2050 valmisteluaineistosta.

Järviluodon alue on kaavassa osoitettu se-t- kehittämisperiaatemerkinä: Selvitysalue. Merkinä osoitetaan teollisuus- ja varastotoimintojen selvitysalueet. Merkinä osoitetaan sellaiset alueet, joiden maankäyttöön kohdistuu muutospainetta eikä niiden maankäyttöä ole voitu ratkaista maakuntakaavaa laadittaessa. Merkittävyytensä vuoksi alueet katsotaan tarpeelliseksi osoittaa maakuntakaavassa. Alueidenkäytön ratkaiseminen edellyttää lisäselvityksiä ja jatkosuunnittelua.

3.4 Yleiskaava 2030

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt koko kunnan aluetta koskevan Rauman yleiskaava 2030:n kokouksessaan 25.3.2019.

Kuva 25. Ote Rauman yleiskaavasta 2030.

Suunnittelualue on yleiskaavassa pääasiassa osoitettu uudeksi satamalaajennukselle ja/tai teollisuuden käyttöön varattavaksi alueeksi (LS/Tkem). Alue varataan samalaajennuksen käyttöön, mutta ennen satamalaajennuksen toteutumista aluetta voidaan käyttää teollisuuden tarpeisiin. Ennen alueella tehtäviä vesirakennushankkeita on oltava yhteydessä Museovirastoon vedenalaisen kulttuuriperintöön liittyvän selvityksen järjestämiseksi.

Kaava-alueen liikenneyhteydet sijoittuvat Teollisuus- ja varastoalueelle (Tkem), jolle saa sijoittaa merkittäviä vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia.

Merkinnällä osoitetaan teollisuus- ja varastoalueet, jolle saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia ja joita koskee EU-direktiivi 2012/18/EU vaarallisten aineiden aiheuttamien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta (SEVESO III-direktiivi).

Uusien tai muuttuvien toimintojen ja aineiden riskit selvitetään osayleis- ja asemakaavatasolla. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta lähiympäristölle ja alueelle sijoituville toimintoille mahdollisesti aiheutuvat riskit. Alueen suunnittelussa tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvatekniikan keskukselle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Suunnittelualue sisältyy vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen suojavyöhykkeeseen (konsultointivyöhyke). Suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta ympäristölle ja alueelle sijoituville toimintoille mahdollisesti aiheutuvat riskit. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista suojavyöhykkeelle tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvatekniikan keskukselle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Ohjeellisena tielinjauksena on osoitettu satamayhteyden eri vaiheet (punainen katkoviiva).

Liikenneyhteyksien vaatimat uudet eritasoliittymät on osoitettu punaisella rinkelalla.

Uusi ratalinjaus Järviluotoon on osoitettu punaisella poikki-katkoviivalla.

Uusi tielinjaus on osoitettu punaisella yhtenäisellä viivalla.

Järviluotoon on osoitettu uusi ratapiha (Irt). Ennen alueella tehtäviä vesirakennushankkeita on oltava yhteydessä Museovirastoon vedenalaiseen kulttuuriperintöön liittyvän selvityksen järjestämiseksi.

Järviluodon eteläpuolella on osoitettu laivaväylä.

Kaava-alueen ulkopuolella sijaitsee kaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä (kh), Rauma-Repolan entiset asuinalueet ja Sampaanalalan omakotialue. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja rakennusperintökohteet.

Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä kulttuuriympäristön arvojen sekä taajamakuvan ja maiseman arvojen säilymistä. Alueen arvokkaat erityispiirteet tulee säilyttää. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin, taajamakuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja/tai maisemallisiin arvoihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennetun ympäristön rajautumiseen avoimen maisematilan suuntaan, rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan, mittasuhteisiin ja materiaalivalintoihin. Aluetta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydetty Satakunnan Museon tai Museoviraston lausunto.

Kaava-alueen kaakkoisosassa sijaitsee myös yhdyskuntateknisen huollon alue (ET) sekä yhdysvesijohto (sininen viiva) ja maakaasuverkon yhteystarve (k).

3.5 Osayleiskaava

Alueen länsiosaa koskee 28.5.2001 hyväksytty Keskisen saariston osayleiskaava. Osayleiskaavassa alue on vesialuetta (W).

Kuva 26. Ote osayleiskaavayhdistelmästä.

3.6 Asemakaava

Alueella on voimassa 3.1.1992 vahvistettu asemakaava, joko koskee laajaa teollisuusaluetta. Alue on osoitettu Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi T-4. Teollinen toiminta ei saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa melun, hajun, savun tai kaasujen muodossa. Asemakaavassa on annettu määräyksiä rakennusten ja rakenteiden enimmäiskorkeuksista.

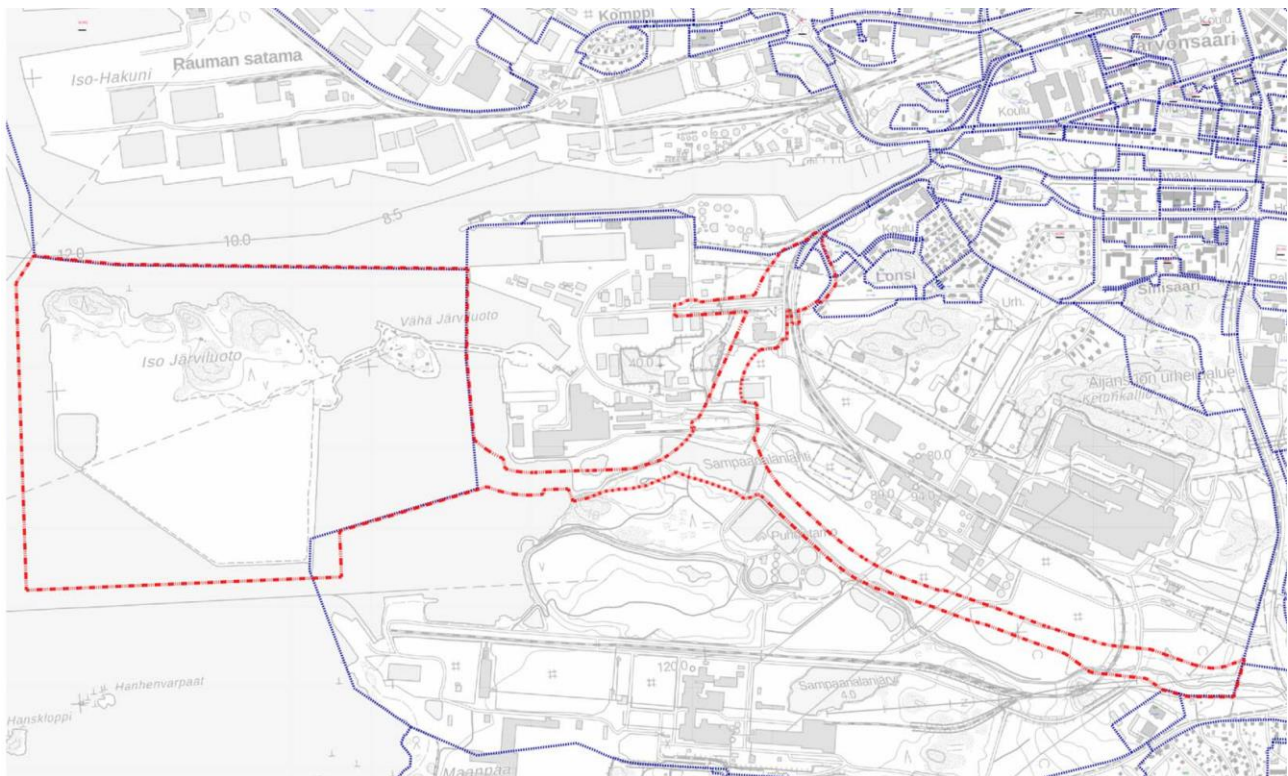
Kaava-alueen koillispäässä ovat voimassa katualueita koskevat asemakaavat:

AK: 420, vahvistettu 18.10.1967

AK:431, vahvistettu 22.5.1981 ja

AK:449, vahvistettu 12.7.1996

Järviluodon alueella ei ole asemakaavaa.

Kuva 27. Ote hakemistokartasta. Kaavamutosalueen rajausta punaisella.

Kuva 28. Ote ajantasakaavasta. Kaavamuutosalueen rajaus punaisella.

4. Asemakaavan tavoitteet

4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa Rauman sataman laajentaminen Järviluodon alueelle.

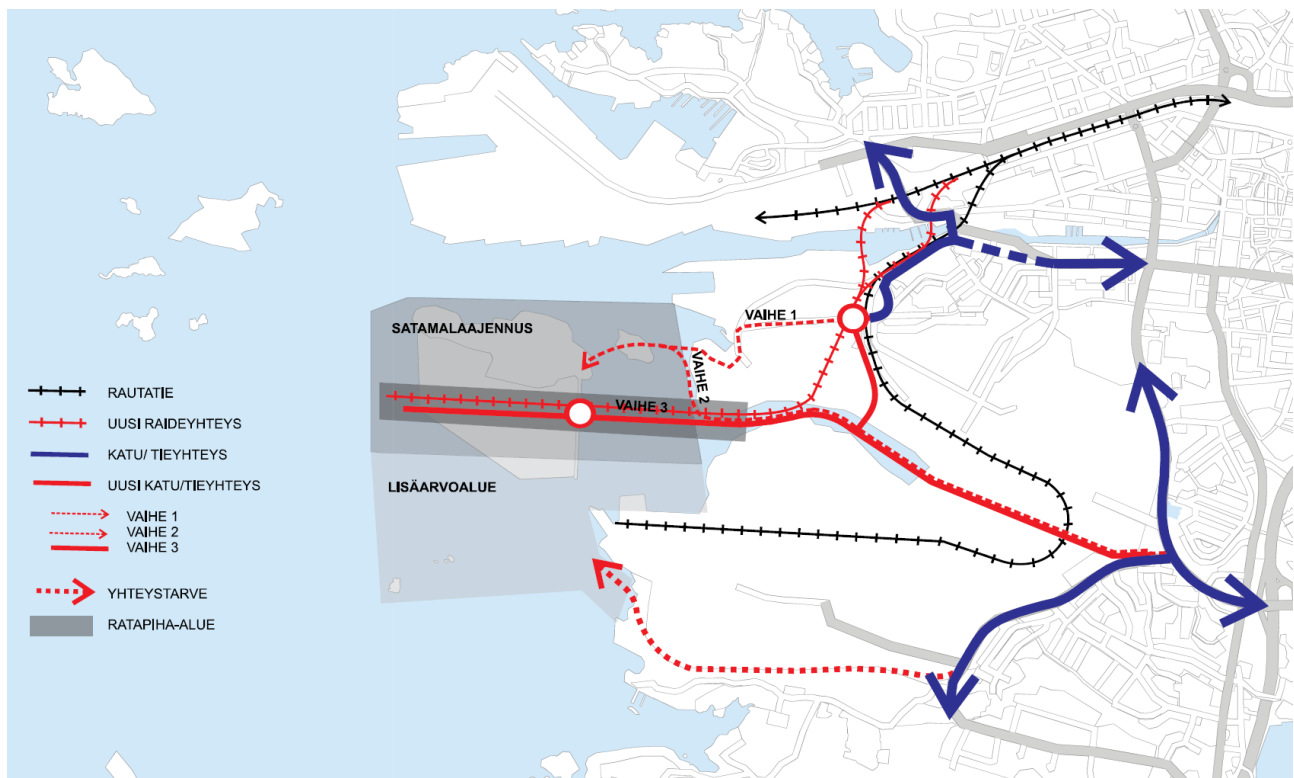
4.2 Yleiskaava 2030 tavoitteet

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on osoittaa Yleiskaavassa 2030 varattu satamalaajennusalue Järviluotoon sekä sen vaatimat liikenneyhteydet: Yleiskaavassa 2030 on osoitettu satamalaajennusalue, satamaratapiha, ratayhteys Rauman ratapihalta sekä liikenneyhteys Hankkarintieltä, täytettyä Sampaanalantaitea pitkin.

Yleiskaavan ratkaisu perustuu Rauman kaupunginvaltuuston päätökseen 18.6.2012 85§. Päätöksen mukaan Satama 2030- laajenemisalueeksi valittiin Järviluoto tukeutuen nykyiseen ratalinjaukseen.

Yleiskaavassa osoitettiin kumipyöräyhteysille vaiheittainen toteutus 1-3.

Yleiskaava 2030 hyväksyttiin 25.3.2019.

Kuva 29. Ote Yleiskaava 2030 aineistosta: Järviluodon satamalaajennuksen liikenneyhteydet.

Tarkoituksena on asemakaavassa osoittaa yleiskaavan vaihe 3, eli tavoiteltava ja lopullinen vaihtoehto ratayhteyksineen, ei välivaiheita. Asemakaavalla ei kuitenkaan ratkaista Rauman ratapihalta haarautuvien ratayhteysvaihtoehtojen valintaa, vaan molemmat vaihtoehdot ovat edelleen mahdollisia.

4.3 Tavoitteiden tarkentuminen ja prosessin aikana syntyneet tavoitteet

Yleiskaava 2030 tavoitteet ovat tarkentuneet sekä yleiskaavaprosessin että asemakaavatyön aikana. Erityisesti liikenneyhteyksien tarkkaa sijaintia on suunniteltu eri vaiheissa.

Asemakaavan tavoitteena on myös kaava-alueen rajaaminen siten, että ei vaikeuteta olemassa olevan teollisuusalueen käyttöä. Tämän vuoksi asemakaavatyössä merkittävässä osassa olivat alueen kiinteistöjärjestelyt ja niiden valmistelutyö. Tonttijaon muutos oli nähtävillä syksyllä 2021 ja tontit on lohkottu kesällä 2023.

Liikenneyhteyksien suunnittelua on tehty yhteistyössä kaava-alueen maanomistajien kanssa; Järviluodon satama-, logistiikka- ja teollisuusalueen asemakaavan osallisryhmä kokoontui syksystä 2018 alkaen yhteensä 11 kertaa.

Sataman yleissuunnitelman valmistuminen vuonna 2019 tarkensi myös tavoitteita ja alueen tulevaisuuden toimintoja. Yleissuunnitelmassa tarkentui ratapihan paikka ja sen vaatima tilavaraus sekä korttelialueiden laajuus.

Teollisuusalueen halki kulkevien liikenneyhteyksien sijainti on tarkentunut selvitysten, suunnitelmien ja osallisryhmätyön perusteella. Suunnitelmien perusteella (selostuksen liitteenä: suunnitelma kartta yhdistelmä 19.2.2021) on tehty asemakaavan tilavaraukset ja teollisuusalueen kiinteistöjärjestelyt.

Järviluodon muuttuva lintutilanne on aiheuttanut haasteita kaavan tavoitteiden määrittelyssä ja tilanne kehittyi kaavaprosessin ajan.

Alueen rakentuminen, toteutetut täytöt ja pengerrykset eivät ole vaikuttaneet kaavan tavoitteisiin, vaan tavoitteet ja toteutus ovat sataman yleissuunnitelman mukaisia.

5. Asemakaavan suunnittelun vaiheet

5.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Rauman kaupungin ja sataman välisessä neuvottelussa 24.9.2018 todettiin, että Yleiskaava 2030 ehdotuksessa osoitetun Järviluodon satama- ja teollisuusalueen sekä sen edellyttämien yhteyksien asemakaavamuuostyö on syytä käynnistää.

5.2 Suunnittelun vaiheet

5.2.1 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Kaavoitusjaosto teki päätöksen 20.11.2018 (KVJ 119 §), että Järviluodon satama- ja teollisuusalueen asemakaavaan ja asemakaavamuutokseen ryhdytään.

Liikenneyhteyksien suunnittelua on tehty yhteistyössä kaava-alueen maanomistajien kanssa; Järviluodon satama-, logistiikka- ja teollisuusalueen asemakaavan osallisryhmä kokoontui syksystä 2018 alkaen yhteensä 11 kertaa. Liikenneyhteyksien sijainti on tarkentunut selvitysten, suunnitelmien ja osallisryhmätyön perusteella.

Kaavan vireille tulosta ilmoitettiin kaavoituskatsauksen 2019 yhteydessä. Kuulutus kaavoituskatsauksesta julkaistiin 4.4.2019.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui 5.10.2023 ja se oli nähtävillä 26.10-30.11.2023. Se lähetettiin tiedoksi OAS:n mukaisesti naapurikiinteistöille ja eri viranomaistahoille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitettiin (versio 02) 4.12.2023.

Viranomaisneuvottelu järjestettiin 9.11.2023, muistio liitteenä.

Muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu järjestettiin 11.12.2023, muistio liitteenä. Neuvottelussa todettiin, että alueella sijaitsevat kiinteät muinaisjäännökset (Järviluoto 1 ja 2) on huolellisen dokumentoinnin jälkeen mahdollista poistaa kaavan toteuttamiseksi.

5.2.2. Asemakaavan muutosluonnos

Kaavaluonnos asetettiin nähtäville 11.1. – 15.2.2024 väliseksi ajaksi kaupungin palvelupiste Pyyrmaniin ja kaavoituksen www-sivuille. Nähtävillä olosta julkaistiin kuulutus 11.1.2024. Luonnoksesta ei saatu yhtään mielipidettä.

5.2.3 Lausunnot ja kommentit asemakaavan muutosluonnoksesta

Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot 11.4.2024 mennessä osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti seuraavilta: Varsinais-Suomen ELY-keskus, Satakuntaliitto, Satakunnan Museo, Museovirasto, Väylä, Trafi, Tukes, Tekninen valiokunta, Satakunnan pelastuslaitos, Ympäristö- ja lupalautakunta.

Viranomaislausunnot saatiin Satakuntaliitolta, Satakunnan Museolta, Museovirastolta, Varsinais-Suomen ELY-keskukselta, Väylävirastolta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (tukes), Ympäristö- ja lupalautakunnalta sekä Tekniseltä valiokunnalta.

Liikenne- ja viestintävirastoTraficom, Rauman Energia ja Rauman Energia Sähköverkko sekä Rauman kaupungin tilapalvelut ilmoittivat, että heillä ei ole lausuttavaa. Terveysvalvonta ilmoitti, että se ei anna lausuntoa Järviluodon asemakaavan ja asemakaavamuutoksen luonnosvaiheesta. Satakunnan pelastuslaitokselta, Rauman Vedeltä ja DNA OY:ltä ei saatu lausuntoa.

Lausuntojen perusteella kaavaselistusta päivitettiin ja tarkennettiin sekä vaikutusten arviointia täydennettiin. Kaavakartalle tehtiin tarkennuksia ja määräyksiä selvennettiin.

Tehtyjen arkeologisten selvitysten sekä Museoviraston lausuntojen perusteella kaavakartalta poistettiin kiinteitä muinaisjäännöksiä osoittavat merkinnät.

5.2.4 Asemakaavan muutosehdotus

Kaavoitusjaosto hyväksyi luonnosvaiheen lausuntoihin laaditut vastineet sekä kaavaehdotuksen kokouksessaan 19.11.2024 (80§).

Kaavaehdotus asetettiin nähtäville 28.11.2024 – 15.1.2025 väliseksi ajaksi kaupungin palvelupiste Pyyrmaniin ja kaavoituksen www-sivuille. Nähtävillä olosta julkaistiin kuulutus 28.11.2024.

Kaavaehdotuksesta saatiin yksi muistutus.

Viranomaislausunnot saatiin Satakuntaliitolta, Satakunnan Museolta, Museovirastolta, Varsinais-Suomen ELY-keskukselta ja Väylävirastolta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ilmoitti, ettei sillä ole asiassa uutta lausuttavaa.

Saadun palautteen perusteella kaavakartalla päivitettiin vedenalaisen muinaisjäännöksen kaavamääräystä ja -merkintää, tarkennettiin kaavamääräyksen viittausta luonnonsuojelun valvovasta viranomaisesta ja tarkennettiin yleismääräystä. Lisäksi täydennettiin kaavaselvityksiä liikenteen, luonnon ja maiseman osalta ja täydennettiin kaavaselostusta.

5.2.5 Osallistuminen, vuorovaikutusmenettely ja viranomaisyhteistyö

Kaavan vireille tulosta ilmoitettiin ensimmäisen kerran kaavoituskatsauksen 2019 yhteydessä. Kuulutus kaavoituskatsauksesta julkaistiin 4.4.2019.

Kaavamuutosta koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui 5.10.2023, hyväksyttiin 10.10.2023 ja se oli nähtävillä 26.10.- 30.11.2023. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma lähetettiin tiedoksi maanomistajille, naapureille eri viranomaisille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitettiin (versio 02) 4.12.2023.

Liikenneyhteyksien suunnittelua on tehty yhteistyössä Järviluodon satama-, logistiikka- ja teollisuusalueen asemakaavan osallisryhmän kanssa.

Kaava on laadittu yhteistyössä Rauman kaupungin aluepalveluiden, kiinteistö- ja mittaus-toimen sekä ympäristönsuojelun kanssa.

Viranomaisneuvottelu pidettiin 9.11.2023.

Muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu järjestettiin 11.12.2023.

Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot eri viranomaistahoilta 11.4.2024 mennessä.

Kaavaluonnos asetettiin nähtäville 11.1. – 15.2.2024 väliseksi ajaksi. Nähtävillä olosta ilmoitettiin kuulutuksella 11.1.2024.

Kaavaehdotus asetettiin nähtäville 28.11.2024 – 15.1.2025 väliseksi ajaksi. Nähtävillä olosta julkaistiin kuulutus 28.11.2024.

Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot eri viranomaistahoilta 7.2.2025 mennessä.

Viranomaistyöpalaveri Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa järjestettiin 26.2.2025.

6. Asemakaavan kuvaus

6.1 Asemakaavan rakenne ja aluevaraukset

Asemakaavassa Järviluodon alue on osoitettu satama-, teollisuus- ja varastoalueeksi siten, että laiturialueet ovat satama-alueita ja muu alue on varattu satamatoimintoihin liittyvälle teollisuudelle. Alueen länsiosaan saa sijoittaa merkittäviä vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia, kun taas itäosassa eli lähempänä kaupunkia, edellytetään vielä toiminnan suuronnettomuusvaikutusten selvittämistä. Korttelialue (TIs/kem) on kooltaan yhteensä noin 108ha. Alueelle on myös varattu alue mm. nesteytetyn maakaasun käsittelyä ja varastointia varten (LS1/kem-Ing).

Kuva 30. Järviluodon alue kaavaehdotuksessa

Alueelle johtavat liikenneyhteydet kuuluvat kaava-alueeseen. Rauman ratapihalta alueelle johtaa rautatie ja kumipyöräyhteys on osoitettu Hankkarintieltä, Sampaanalanlahden täyttöä pitkin. Kumipyöräyhteydet ovat joko julkisia katualueita tai satama- tai teollisuusalueen sisäiseen liikenteeseen tarkoitettuja liikennealueita.

Asemakaavassa on osoitettu selvitysalueina Iso- ja Vähä-Järviluodon saarten linnuston aiheuttamat alueelliset käyttörajoitukset (Sel-luo).

6.2 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Kaava-alueella valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet liittyvät erityisesti tehokkaaseen liikennejärjestelmään ja merkittävän sataman kehittämiseen:

Tavoitteena on edistää valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle. Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Samalla turvataan myös toimiva yhdyskunta ja tuetaan kestävästä liikkumisesta, varmistetaan terveellinen ja turvallinen elinympäristö, elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja varaudutaan uusiutumiskykyiseen energiahuoltoon.

6.3 Suhde maakuntakaavaan

Satakuntaliitto on todennut lausunnossaan, että Järviluodon sataman toteutumisella on tärkeä rooli maakunnan elinvoimaisuuden kehittämisessä. Merenkulun ulkomaanliikenteen kapasiteetin vahvistamisella ja vihreän siirtymän hankkeiden vastaanottamisen mahdollistamisella Rauman sataman kehittämishanke vaikuttaa myönteisesti myös koko maan huoltovarmuuteen.

Kaava on maakuntakaavan mukainen ja tarkentaa maakuntakaavan aluevarauksia ja merkintöjä.

Järviluodon alueeseen kohdistuu maakuntakaavan kehittämistarvemerkin mukaisia satamatoimintojen alueiden käyttöön liittyviä laajennus- ja kehittämistarpeita, kun Rauman satama varautuu tulevaisuuden laajennustarpeisiin.

Järviluodon käyttöä suunniteltaessa turvataan pitkän aikavälin satamatoimintojen kehittämisedellytykset ja aluevaraukset. Satamatoimintojen suunnittelussa on otettu sekä ja laajenemissuunnan

valinnassa, yleiskaavavaiheessa että asemakaavamuutoksessa huomioon vaikutukset maisemaan, asutukseen, loma-asutukseen, yleiseen virkistykseen, linnustoon, muuhun elämistöön sekä vedenalaiseen luontoon ja vedenalaiseen kulttuuriperintöön.

Matkailun kehittämisvyöhykkeiden sisällä alueidenkäytön suunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, ettei heikennetä matkailuelinkeinojen ja virkistyspalveluiden kehittämistä. Suunnittelussa on erityisesti yleiskaavavaiheessa otettu huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen.

Suunnittelussa on selvitetty alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta ympäristölle ja alueelle sijoittuville toiminnoille mahdollisesti aiheutuvat riskit sekä ohjattu määräyksin näiden laitosten sijoittumista.

6.4 Suhde yleiskaavaan ja osayleiskaavaan

Asemakaavamuutos on Rauman yleiskaava 2030 mukainen: satamatoiminnat sijoittuvat yleiskaavassa osoitetulle alueelle LS/Tkem (satamalaajennukselle ja/tai teollisuuden käyttöön varattava alue) ja liikenneyhteydet ovat yleiskaavan mukaiset raideyhteyksineen ja ratapihoineen. Tässä asemakaavamuutoksessa osoitetaan ainoastaan yleiskaavan mukainen tavoitteellinen liikennevaihtoehto, ei yleiskaavassa esitettyjä välivaiheita.

Asemakaavassa satama-alue ulottuu vuonna 2001 hyväksytyyn Keskeisen saariston osayleiskaavan vesialueeksi osoitetulle alueelle. 2000-luvun alussa sataman laajenemissuunnitelmat eivät vielä olleet käynnistyneet, joten asiaa ei otettu huomioon osayleiskaavaa tehtäessä. Osayleiskaavan hyväksymisen jälkeen Järviluodon alue on osoitettu maakuntakaavassa satamatoimintojen kehittämisen kohdealueeksi (Is), johon kohdistuu satamatoimintojen alueiden käyttöön liittyviä laajennus- ja kehittämistarpeita. Satamalaajennusalue on osoitettu myös yleiskaavassa, joten osayleiskaavan voidaan katsoa olevan tältä osin vanhentunut.

6.5 Kaavan vaikutukset

Rauman satama on merkittävä länsirannikon satama, joten satamalaajennus sekä sinne johtavat liikenneyhteydet sekä maalla että merellä ovat merkittävä osa Suomen huoltovarmuutta.

Satamalaajennusalueen myötä on myös mahdollista sijoittaa alueelle merkittäviä vihreän siirtymän hakkeita ja tukea uusia energiaratkaisuja, jotka hyötyvät sijainnista meren rannalla.

Rauman satamalaajennuksen ympäristövaikutuksia on arvioitu myös vuosina 2009-2011 Rauman sataman laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ja sen täydentävässä lisäselvityksessä (Ecobio, 2009 ja 2011). Selostuksessa vertailtiin neljää eri toteutusvaihtoehtoa sekä erilaisia liikenneratkaisuja.

Suunnitelmat ja vaikutukset ovat tarkentuneet vuosien varrella sataman omien suunnitelmien, yleiskaavoituksen ja sataman yleissuunnitelman myötä.

Asemakaavatyön pohjaksi on tehty useita lisäselvityksiä.

Vaikutuksia arvioidaan Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA1§) luokittelun mukaisesti:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

Nykyiseen kaavatilanteeseen verrattuna merkittävimmät muutokset ovat kaavoittamattoman alueen täyttäminen ja ottaminen satamakäyttöön ja liikenneratkaisujen vaikutukset, kun liikenne satamalaajennusalueelle kulkee uuden liikenneyhteyden kautta.

1) Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Järviluodon alue sijoittuu teollisuusalueen ja sataman lähiympäristöön, joten alueen rakentamisen ja myös käytön aikaisen vaikutukset suutautuvat pääasiassa näille alueille.

Tehtyjen selvitysten perusteella alueelle voidaan sijoittaa turvallisuusvelvollinen Seveso III -direktiivin mukainen laitos, mikä tarkoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavan ja varastoivan laitoksen sijoittumista alueelle. Asemakaavatyössä on selvitetty erilaisten mahdollisia turvallisuusriskejä aiheuttavien toimintojen sijoittumista sekä niiden vaikutuksia. Selvitysten perusteella on määriteltä rajoituksia alueiden käytölle, kun esimerkiksi lähempänä asutusta olevalla alueella on muuta aluetta tiukemmat määräykset. Myös osa katu- ja liikennealueista on mahdollista rajata pelkästään sataman- tai teollisuusalueen sisäiseen käyttöön.

Turvallisuuteen ja pelastautumiseen onnettomuustilanteessa vaikuttavat merkittävästi alueelle sijoittuvat toimijat, toiminnot ja käsiteltävät aineet.

Evakuoitumismahdollisuuksista Järviluodon kaava-alueella on tarkasteltu asiantuntijalausunnossa 5.12.2023 (Tuomas Raivio/Gaia Consulting Oy). Lausunnon mukaan on ilmeistä, että suuronnettomuuksien vaaraetäisyydet alueen itäosassa olisivat sellaisia, että ne eivät yllä laajalti länsiosiin. Lisäksi monissa vaaratyypeissä, esimerkiksi kaasuvuodoissa, keskeinen toiminto on evakuoitumisen sijaan sisäsuojautuminen. Järviluodon alueelle johtaa kaksi tieyhteyttä, olemassa oleva pohjoinen pengertieyhteys ja etelämmäs rakennettavan ratayhteyden yhteyteen tuleva varsinainen satamayhteys. Jos evakuointi on tarpeen, tuulen suunnan mukaan toista yhteyttä voidaan todennäköisesti käyttää turvallisesti.

Alueen rakentamisen ja toiminnan vaikutukset laajemmin saaristoon ja sen virkistyskäyttöön kytkeytyvät alueelle tulevaan toimintaan ja sen vaikutuksiin, mm. veden laatuun ja päästöihin. Kaava-alue ei ole ollut enää virkistyskäytössä ja sen sijainti teollisuusalueen kainalossa ei mahdollista muutenkaan alueen virkistyskäyttöä.

2) Maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;

Sataman laajentaminen edellyttää merkittäviä täyttöjä, ruoppauksia, kallioaineksen räjäytyksiä ja murskaamista ja maansiirtoja ja myös rakentamisen aikainen liikenne aiheuttaa ympäristövaikutuksia. Rakentamisvaiheen merkittävimmät ympäristövaikutukset ovat ruoppausten ja läjitysten aiheuttamat vaikutukset merialueen tilaan.

Toiminnan aikaiset vaikutukset liittyvät kiinteästi alueelle tulevaan toimintaan sekä sen aiheuttamaan liikenteeseen, käytettyyn liikennemuotoon ja liikennemääriin. Tavanomaisella satamatoiminnalla on erilaiset vaikutukset kuin esim. vihreän siirtymän hankkeilla.

Alueella on merkittävä meritulvariski, joten kaavassa määritellään alueiden korkeustaso. Myös katu- ja liikennealueiden korkeusasemaa on tarpeen säädellä kaavassa.

Sekä teollisuusalueella että meren pohjakerroksissa on pilaantunutta maaperää. Yleismääräyksessä veloitetaan käsittelemään pilaantuneet maat asianmukaisella tavalla.

Vaikutukset veteen

Vaikutuksia vedenlaatuun ja virtauksiin selvitettiin ympäristövaikutusten arvioinnissa (2009) kattavalla matemaattisella mallilla, jossa hyödynnettiin Rauman edustalla tehtyjä virtaus- ja vedenlaatumittauksia. Lisäksi vuonna 2015 on selvitetty Järviluodon pengertien vaikutuksia virtauksiin ja jäteveden kulkeutumiseen. Myös Järviluodon läjitysaltaan vesistötarkkailua on jatkettu vaikutustarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Kaikkiin toteutettuihin Järviluodon alueen täyttö- ja pengerrysvaiheisiin sekä Sampaanalan lahden täyttämiseen on liittynyt useita mm. Vesilain mukaisia lupia ja selvityksiä.

Alueella onkin jo tehty monia muutoksia mm. täyttöjä ja ruoppauksia, joten Järviluodon alue ei ole koskematon. Alueen täyttäminen ja muuttaminen satamakentäksi sekä suunnitellut rata- ja tieyhteydet kuitenkin edellyttävät vielä merkittäviä muutoksia, joilla saattaa olla vaikutuksia mm. veden virtaukseen ja veden laatuun. Alueen täytöissä tulee huomioida vaikutukset vesien virtaukseen ja veden laatuun.

Turvallisuustarkastelussa arvioitiin myös skenaarion mahdollisia ympäristövaikutuksia onnettomuustilanteessa. Mikäli sammutustyössä käytetään vaahtoa, sillä saattaa olla paikallisia ympäristövaikutuksia. Sammutusjauheen ympäristövaikutukset ovat paikallisia.

Ilmastovaikutukset

Kaavalla on negatiivisia ilmastovaikutuksia. Alueelle suunniteltu rakentaminen kokonaisuudessaan kuluttaa luonnonvaroja ja aiheuttaa huomattavan hiilipiikin. Merkittävimpiä ilmastovaikutuksia ovat liikenteen lisääntyminen, uuden rakentaminen sekä maaperän muokkaamisesta ja massojen siirrosta aiheutuvat päästöt.

Merkittävimmät ratkaisut ilmastovaikutusten kannalta on tehty siinä vaiheessa, kun on valittu satamalaajennuksen suunta ja Järviluodon alue. Myös Yleiskaavassa 2030 osoitetut liikenneratkaisut (ratayhteys Rauman ratapihalta ja kumipyöräyhteys Sampaanalanlahtea pitkin) vaikuttavat merkittävästi erityisesti liikenteen kautta. Myös alueen käyttö energiatehokkaasti ja uusiutuvan energiantuotannon mahdollistaminen on otettu huomioon asemakaavassa. Kaavassa on myös tunnistettu ilmastonmuutoksesta ja sään ääri-ilmiöistä aiheutuvat riskit ja pyritty kaavamääräyksillä turvaamaan merkittävät toiminnot ja kulkureitit.

Negatiivisia ilmastovaikutuksia aiheuttavat erityisesti maanmuokkaus ja maamassojen siirrot ja täyttäminen. Alueen rakentamisaikaisia ilmastovaikutuksia syntyy mm. täyttömaan kuljetuksesta

alueelle. Järviuodon aluetta on jo usean vuoden ajan hyödynnetty erilaisten massojen mm. ruopausmassojen läjittämisessä, jolloin niitä ei ole tarvinnut kuljettaa kauemmas. Sataman yleissuunnitelmassa on kuvattu alueen vaihteellinen rakentuminen ja sen mukainen massatasapaino. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on hyödynnetty alueelta sekä aivan lähietäisyydeltä saatavia massoja. Alueen esirakentaminen on lisäksi hyvin suunniteltua ja suunnittelulla on määritelty aineiden käyttö erilaisia ominaisuuksia edellyttävillä alueilla, täyttömaa-ainesten käsittely ja tarvittaessa tiivistys.

Järviuodon saarten kasvullisen alan voidaan myös katsoa poistuvan kaavan ja satamalaajennuksen myötä, vaikka merkittävä osa alueen puustosta onkin jo nykytilanteessa harventunut tai kuollut.

3) Kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;

Järviuodon alueella pesivä linnusto on kaavassa huomioitu alueen käyttöä toistaiseksi rajoittavalla merkinnällä, joten asemakaavalla ei ole vaikutusta Järviuodon saarella nykyisin pesivään linnustoon.

Kaavan sel-luo merkintä mahdollistaa alueen käytön pääkäyttötarkoituksen mukaisesti, mikäli alueella pesivät linnut poistuvat alueelta tai alueen käyttörajoitukseen saadaan poikkeuslupa tai muu vastaava lupa.

Mahdollisen poikkeusluvan vaikutukset alueen linnustoon riippuvat poikkeusluvan sisällöstä sekä mahdollisista suojaetäisyyksistä ja ne arvioidaan poikkeusluvan yhteydessä.

Asemaakaavan tavoitteena on koko alueen käyttö satamatoimintoja tukevaan teollisuuteen, jolloin alueella olevat luontoarvot eivät tule säilymään.

Ajantasaisen luontoselvityksen mukaan Järviuodon saarten alueet ovat tehtyjen luontoselvitysten perusteella melko tavanomaista saaristoluontoa. Vaikutus kasvillisuuteen ja luontotyypeihin on paikallisesti varsin merkittävä mutta alueellisella tasolla vähäinen.

Alueelle rakentaminen muokkaa täyttömaakentän aluetta ja ympäristön muutokselle ja ihmistoiminnalle herkät lintulajit todennäköisesti karkottuvat alueelta. Rakentamisen myötä alueen merkitys

monille kosteikkolajeille heikkenee. Alueen valmistuttua satamakentäksi se ei tarjoa täyttömaakentän nykyisestä lajistosta juuri millekään suotuisaa pesimäympäristöä.

Järviluotojen alue voi olla myös luonnollisen kehityksen seurauksena heikkenemässä linnuston kannalta. Kolonian aiheuttaman puiden kuolemisen ja harvenemisen myötä alue voi tulevaisuudessa muuttua merimetsokolonialle sopimattomaksi.

Järviluodon satamalaajennuksen vaikutukset vedenalaiseen luontoon ja vaikutusten laajuus, liittyvät rakentamisvaiheessa täyttöihin ja ruoppauksiin, pilaantuneeseen maaperään sekä veden laatuun ja virtauksiin. Valmistumisen jälkeen mm. liikennemäärät ja virtaukset sekä veden laatu vaikuttavat lähistön vedenalaiseen luontoon.

Kasvillisuuden kannalta suurin merkitys on kasvukauden aikana tehtävillä samentumista aiheuttavilla toimenpiteillä. Pitkäaikainen veden sammeneminen voi heikentää muun muassa uposkasvillisuuden elinolosuhteita, kun valon pääsy eteneminen vedessä heikkenee. Tällöin ilmaversoinen vesikasvillisuus, kuten järviruoko, voi hyötyä saadessaan lisää elintilaa. Samentumisen yhteydessä myös veden ravinnetasot nousevat tilapäisesti. Tilapäinen ravinnetasojen nousu vaikuttaa vesikasvillisuuteen vain vähäisesti, mutta kasviplanktonin kasvuun vaikutus voi olla suurempi.

Kalat karkottuvat voimakkaimmin samentuneilta vesialueilta. Alueen kalasto ei kuitenkaan nykyisellään ole veden kirkkauden suhteen vaateliainta lajistoa. Sameuden hävennyttyä kalat palaavat alueelle melko nopeasti. Vesirakennustoimien alueella ei ole tunnettuja merkittäviä kutu- ja poikasalueita.

Rakentamisaikaisia vesistövaikutuksia säädellään vesilain mukaisessa lupaprosessissa.

Alueen poikki kulkevan Pitkäjärvenojan siika- ja taimenkantoja on selvitetty erillisillä selvityksillä ja lisäksi on tehty useita havaintoja. Pitkäjärvenoja kulkee osittain myös kaava-alueella, joten kaavan yleismääräyksellä on varmistettu, että erilaisia liikenneratkaisuja suunniteltaessa ja toteutettaessa otetaan huomioon myös kalojen kulku/vaellusreitit.

4) Alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;

Liikennevaikutukset

Liikenneyhteydet on osoitettu nykyisen teollisuusalueen kautta. Vaikutukset näkyvät lähinnä teollisuusalueen sisäisten yhteyksien muutoksissa ja laajemman liikenneverkon painopisteissä kun satamaliikenne ohjautuu osittain myös uudelle satamalaajennusalueelle Järviluodonväylää pitkin Hankkarintietä. Satamalaajennus ja sen vaatimat liikenneratkaisut pohjautuvat Rauman Yleiskaavaan 2030, joten laajemmat liikenneratkaisut on tehty jo yleiskaavavaiheessa.

Raskas liikenne kulkee pääosin valtateitä 8 ja 12 pitkin; yleiskaavan ja asemakaavan tarkoituksena on ohjata raskas liikenne pois keskustasta ja keskustan katuverkolta. Asemakaava mahdollistaa uuden, eteläistä eritasoliittymää hyödyntävän reitin satamalaajennukselle, jolloin osa satamaliikenteestä voidaan ohjata tätä kautta.

Asemakaava mahdollistaa muutokset erikoikuljetusreitteihin ja vaarallisten aineiden kuljetuksiin, kun asemakaavan myötä avautuu uusi kuljetusreitti kaupungin eteläpuolelta. Uusilla reittivalinnoilla pyritään nykyistä turvallisempaan reititykseen.

Asemakaava mahdollistaa erilaiset liikenneratkaisut myös Hankkarintien liittymässä. Liikeneratkaisu valitaan tarkemmassa suunnittelussa, kun yhteyden toteuttaminen on ajankohtaista.

Kaavan aiheuttaman liikenteen määrä riippuu Järviluodon satamalaajennusalueelle toteutuvista toiminnoista ja niiden liikennevaikutuksista sekä erilaisten liikennemuotojen käytöstä, joten liikenteen vaikutuksia on vaikea arvioida. Mahdollisesti tulevaisuudessa lisääntyvä satamaliikenne ohjautuu kahden eri eritasoliittymän kautta sekä nykysatamaan että Järviluodon alueelle. Erotasoliittymien välityskykyyn ja liikenneturvallisuuteen tuleekin kiinnittää tulevaisuudessa huomiota.

Järviluodon liikenneselvityksessä tulevan satama-alueen voidaan arvioida tuottavan hieman yli 1000 ajoneuvon suuntaohtaisen liikennetuotoksen vilkkaan arkipäivän aikana, mikäli alueen toiminnan oletetaan vastaavan koko laajuudeltaan nykyisen Rauman kantasataman luonnetta. Määrä vastaa tällöin noin 80 % nykyisen kantasataman liikennemääristä. Liikenne painottuu aamuisin noin kello 6-7 väliselle ajalle ja iltapäivällä noin kello 14-15 väliselle ajalle. Aamuliikenne suuntautuu ensisijaisesti satamaan päin ja iltapäivän liikenne satamasta poispäin.

Järviluodon satamaliikenteen oletetaan suuntautuvan valtateille 8 ja 12 etelän kautta uutta Järviluodonväylää pitkin ja pohjoisen kautta Anderssonintien ja Hakunintien kiertoliittymän kautta kulke-

vaa reittiä pitkin. Valtatieverkolla suurin liikennemäärän kasvu kohdistuu Hankkarintien kautta valtatieta 8 etelään suuntautuvalla liikenteelle. Suuri osa tulevasta liikenteestä on kuitenkin myös lyhytmatkaisempaa työmatkaliikennettä, joka haarautuu useiksi pienemmiksi virroiksi kaupungin kaatuverkolle.

Järviluodon tulevat satamatoiminnot lisäävät liikennettä uusien väylien lisäksi erityisesti Suojantiellä, Anderssonintiellä, Hakunintiellä (vt 12), Hankkarintien eteläosassa ja osassa Aittakarinkatua. Liikenneverkko kestää kuitenkin lisääntyvät liikennemäärät aamun ja iltapäivän huipputuntien aikana eikä merkittäviä sujuvuusongelmia pääse syntymään.

Selvityksen herkkyystarkasteluna tutkittiin myös tilannetta, jossa paljon erityisesti työmatkaliikennettä tuottavien tuotantolaitosten osuus kasvaisi Järviluodossa poikkeuksellisen suureksi. Tällöin huipputuntien liikennemäärät kasvaisivat kokonaisuudessaan lähes kaksinkertaisiksi nykyiseen kantasatamaan nähden. Liikenneverkolle saattaisi tällöin syntyä ajoittaista jonoutumista, mutta edelleen merkittävämpiä toimivuusongelmia ei pääsisi syntymään ja valtatieverkolle suuntautuva liikenne sujuisi pääosin ongelmitta.

Mikäli Järviluotoon tullaan liikennöimään myös raiteilla, vähentää se kumipyöräliikenteen määriä erityisesti raskaan liikenteen osalta.

Rauman ratapihalta johdettu ratayhteys johtaa Järviluodon satama-alueelle. Alueen liikenteessä ja suunnittelussa on huomioitava mahdollisuus radan sähköistämiseen ja muutenkin liikenneturvallisuu-teen; sähköradan ylitykset sekä liikenneturvallisuus edellyttävät eritasoratkaisuja. Mahdollinen raideliikenteen kasvu ja kaavan mahdollistama raideyhteys Järviluotoon vaikuttaisivat myös Rauman ratapihan vilkkauteen ja siten myös mm. Syväraumankadun tasoristeyksen toimintaan sekä Rauma-Tampere -välin aikataulutuksiin ja toimintaan.

5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Maisemavaikutukset

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen maisemavaikutuksia on arvioitu Rauman Järviluodon maisemaselvityksessä (Rauman Järviluodon maisemaselvitys, WSP, 2025).

Rauman Järviluodon asemakaava ja asemakaavan muutos mahdollistaa satama- ja teollisuustoimintojen laajentamisen jo olemassa olevalle suurteollisuusalueelle sekä luonnonmukaisille Iso-Järviluodon ja Vähä-Järviluodon saarille. Asemakaavaehdotuksen mukaisen toiminnan toteutuessa alueen maisemakuvaan tulee muutoksia kauempaa mereltä katsottuna sekä tarkasteltaessa asemakaava-alueen välitöntä ympäristöä.

Mereltä tarkasteltuna satamatoimintojen laajentumisen aiheuttamat maisemavaikutukset alueen suurmaisemassa voidaan arvioida olevan verrattain pieniä tai korkeintaan kohtalaisia, sillä suunniteltu laajennus sijoittuu maisemallisesti osaksi jo vahvasti rakennettua rantaviivaa. Asemakaavaehdotuksessa Järviluodon alueelle on osoitettu sama korkeusrajoitus kuin ympäröivällä teollisuusalueella, eli alueen rakentamisen korkeus ei eroa ympäristöstä.

Pitkät näkymät mereltä päin kohti Rauman rannikkoa ovat jo nykyisin teollisuus- ja satamarakennusvaltaisia. Maisemakuvan suurin muutos on Iso- ja Vähä-Järviluodon saarten luonnontilan muuttuminen satamatoimintoja palvelevaksi alueeksi, jolloin myös saarilla oleva rakennuskanta häviää. Muutoksen vaikutus on havaittavissa myös Maanpään virkistysalueelle sijoittuvan luontopolun kärkestä, josta avautuu rannalta katsottuna näkymiä merelle myös Järviluodon suuntaan. Vaikka alueelta luoteeseen avautuvat näkymät muuttuvat sataman laajennuksen myötä, on maisemallinen muutos verrattain pieni: Järviluodon taustalla näkyy nykyisinkin vanhan sataman nostureita sekä sataman maamerkinä kohoavat viljasiilot.

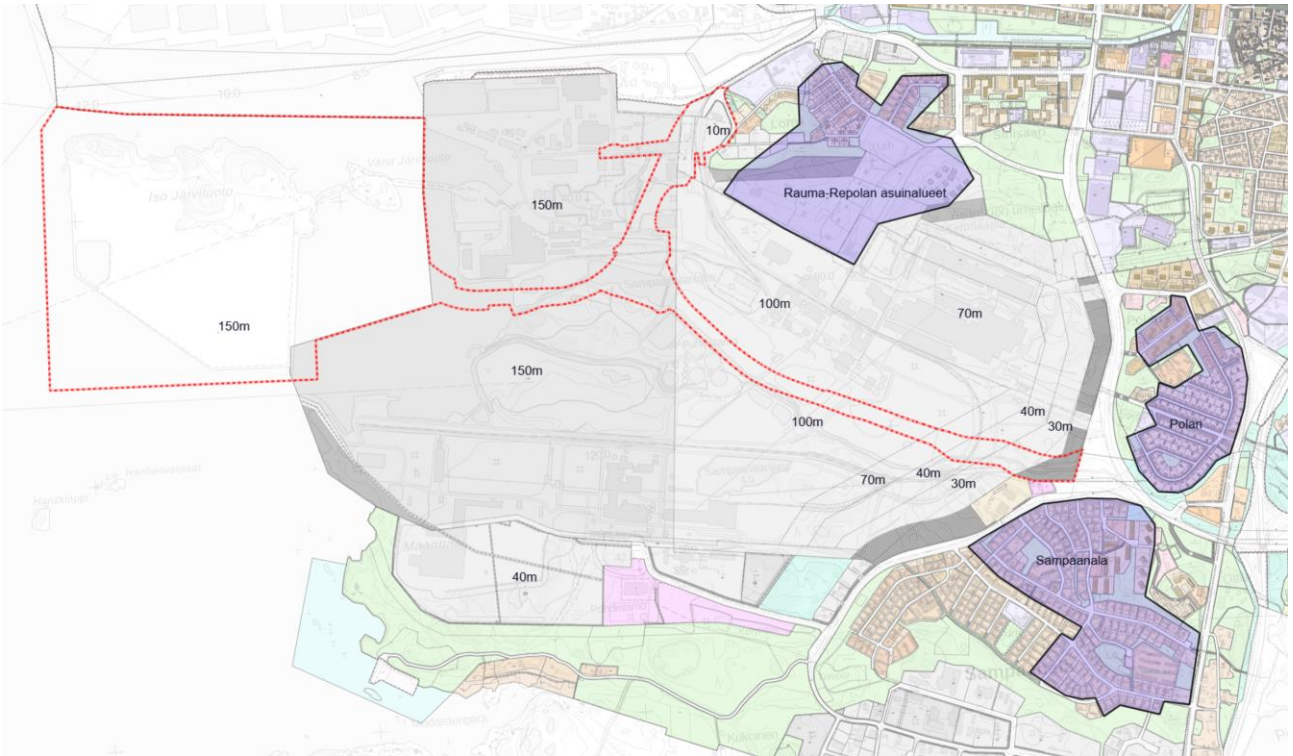
Kaava-alueen länsi-kaakkois suunnassa kulkevat uudet liikenneyhteydet sijoittuvat nykyisen teollisuus- ja satamatoiminnan keskelle ja arvokkaan Rauma-Repolan ja Polarin asuinalueen läheisyyteen. Rata- ja tielinjaukset tulevat toteutuessaan vaikuttamaan olevan katu ympäristön ja suurteollisuusalueella sijaitsevan luonnontilaisen metsän luonteeseen.

Teollisuusalueen sisäiset näkymät muuttuvat, kun uusien liikenneyhteyksien rakentamisen johdosta alueella sijaitsevat korkeat kalliomaat häviävät. Muutoksella ei arvioida olevan kuitenkaan merkittäviä maisemallisia vaikutuksia lähialueisiin ja niille sijoittuviin kulttuurihistoriallisesti merkittäviin kohteisiin: jo olemassa olevan satama- ja teollisuusrakentamisen myötä nykyinen näkyvyys kallioille on heikkoa ja alueella kulkeminen on hyvin rajoitettua. Alueelle sijoitettavien uusien rakennusmassojen vaikutukset arvioidaan olevan myös vähäisiä alueen maisemakuvassa, sillä alueen oleva rakennuskanta on mittakaavaltaan varsin suurta, eikä uusi rakentaminen eroa siten merkittävästi vanhasta.

Kohti kanaalia linjatun uuden ratayhteyden ei arvioida vaikuttavan merkittävästi alueen näkymälinjoihin. Kanaalin päästä avomerelle avautuva tiiviisti satamatoimintojen rajaama näkymä tulee säilymään satamalaajennuksen myötä avoimena. Rauma-Repolan asuinalueen sisältä kohti satamaa avautuvien näkymälinjojen päätteiden näkymät saattavat hieman muuttua, mutta niiden arvo pysyy samana. Näkymät rajautuvat jo nykyisin pääosin erilaisiin satamatoimintoja palveleviin rakennuksiin ja poikittaisiin tielinjoihin.

Kaava-alueen kaakkoisosaan, satama- ja teollisuusalueen sisäiselle liikenteelle rakentuva Järviluodonväylä harventaa toteutuessaan nykyistä luonnontilaista metsää, mutta rakennettava tiealue asettuu korkeustasolla alemmalle kuin ympäröivä asutus. Väylän rakentamisella voi kuitenkin olla lieviä vaikutuksia asuinalueelta pohjoiseen Lounaisväylän yli avautuviin näkymiin.

Kokonaisuudessaan asemakaavaehdotuksen mukaisen toiminnan toteutuminen vaikuttaa Järviluodon alueen ja sen lähiympäristön maisemaan. Vaikutukset ovat etenkin mantereen puolella pääosin vähäisiä ja luonteeltaan paikallisia, ja kaava-alueella kokonaisuudessaan verrattain pieniä tai kohtalaisia, huomioiden tarkasteltavan maisemakokonaisuuden mittakaava. Asemakaavaehdotuksella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia asemakaava-alueen läheisyyteen sijoittuviin maa-kunnallisesti arvokkaisiin kulttuurihistoriallisiin ympäristöihin.

Kuva 31. Asemakaavoissa osoitetut maksimikorkeudet ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt lähialueilla.

Kulttuuriperintö

Kaava-alueen ottaminen sataman käyttöön merkitsee, että alueella sijaitsevia kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia ei ole mahdollista säilyttää. Alueen vanhat rakennukset ovat jo jääneet merimetsoyhdyksunnan alle ja ovat suurimmaksi osaksi tuhoutuneet. Täyttöalueet ovat muuttaneet koko ympäristöä, joten aikaisemmista saarista ei ole kovin paljon jäljellä.

Arkeologia

Iso-Järviluodon saarella sijaitsee kaksi muinaisjäänösrekisterissä olevaa kiinteää muinaisjäänöstä sekä pohjoisrannalla vedenalainen muinaisjäänös, hylkykohde.

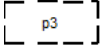
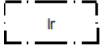
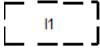
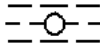

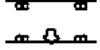

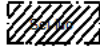
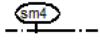
Kohteista Järviluoto 1 ja 2 järjestettiin Muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu 11.12.2023. Neuvottelussa todettiin, että alueella sijaitsevat kiinteät muinaisjäänökset (Järviluoto 1 ja 2) on huolellisen dokumentoinnin jälkeen mahdollista poistaa kaavan toteuttamiseksi. Dokumentoinnin jälkeen ja Museoviraston lausunnon perusteella kiinteät muinaisjäänökset on poistettu kaavakartalta. Kohteet häviävät siis alueen rakentamisen yhteydessä.

Vedenalaisesta muinaisjäännöksestä on käyty Muinaismuistolain 13§:n mukainen neuvottelu ja hylkykohde voidaan poistaa kaavan toteuttamiseksi, kun kohteella on toteutettu riittävät arkeologiset tutkimukset.

6.6 Asemakaavamerkinnot ja -määräykset

	Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.
	Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa satamatoimintaan liittyviä rakennuksia ja laitteita. Alueelle saa sijoittaa merkittäviä vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia. Alueelle on osoitettu selvitysalue, jossa on merkittäviä linnustoarvoja (Sel-luo), mikä rajoittaa alueen käyttöä kunnes voidaan todeta, että luontoarvot eivät vaarannu.
	Liikennealue, joka on varattu satama- ja teollisuusalueen sisäiselle liikenteelle sekä raideyhteydelle.
	Liikennealue, joka on varattu teollisuusalueen sisäiselle liikenteelle.
	Liikennealue, joka on varattu satama- ja teollisuusalueen sisäiselle liikenteelle. Järviuodonväylän soveltuvuutta yleiselle liikenteelle tulee selvittää toteutusvaiheessa.
	Satama-alue, jolla saa käsitellä ja varastoida kemikaaleja mm. nesteytettyä maakaasua. Alueelle saa rakentaa satamatoimintaan sekä kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyviä rakennuksia, rakennelmia, laitteita ja flare-piipun.
	Satama-, teollisuus- ja varastoalue, jolle saa sijoittaa merkittäviä vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia. Alueelle on osoitettu selvitysalue, jossa on merkittäviä linnustoarvoja (Sel-luo), mikä rajoittaa alueen käyttöä kunnes voidaan todeta, että luontoarvot eivät vaarannu.
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa-alueen raja.

	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.
	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.
4	Kaupungin- tai kunnanosan numero.
496	Korttelin numero.
JÄRVILUODONVÄYL	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
e=0.75	Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/ rakennuspaikan pinta-alaan.
+3.00	Maanpinnan likimääräinen korkeusasema.
	Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema.
	Rakennuksen, rakenteiden ja laitteiden ylin korkeusasema.
	Alueelle sijoitettavissa toiminnoissa tulee erityisesti huomioida, että läheisten alueiden työpaikka- ja asumistoiminnot eivät vaarannu. Toiminnanharjoittajan tulee esittää perusteltu arvio mahdollisten kemikaalionnettomuuksien vaikutuksista ympäröiville alueille myös silloin, kun toiminta on vähäistä tai toimivaltainen viranomaisen ei edellytä arviota. Arviosta pyydetään pelastustoimen ja/tai Tukesin lausunto.
	Ohjeellinen yleiselle vene- ja laivaliikenteelle varattu alueen osa.
	Maanalainen tila.
	Katu.
	Alueen osa, jolle on mahdollista sijoittaa pysäköintiä sekä satama- ja teollisuusalueen liikennettä palvelevia rakennuksia, mm. porttitoimintoja.

	Alueen osa, jolle on mahdollista sijoittaa satama- ja teollisuusalueen liikennettä palvelevia ja ohjaavia toimintoja, mm. porttitoimintoja ja niihin liittyviä liikennejärjestelyjä.
	Raideyhteydelle varattu alue.
	Ohjeellinen alueen osa, joka on varattu satama- ja teollisuusalueen sisäiselle liikenteelle sekä raideyhteydelle siinä tapauksessa, että alueelle rakennetaan raideyhteys.
	Ohjeellinen maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.
	Eritasoristeys.
	Ajoneuvoliittymän likimääräinen sijainti.
	Liittymän likimääräinen sijainti.
	Selvitysalue, jolla on merkittäviä ja alueen käyttöä rajoittavia linnustoarvoja. Aluetta voidaan käyttää tämän asemakaavan osoittamaan käyttötarkoitukseen (TIs/kem) siinä vaiheessa, kun luonnonsuojelun valvova viranomainen toteaa pyydytyssä lausunnossaan, että alueen käyttö ei vaaranna luonnonsuojelulain mukaan rauhoitettuja lintulajeja tai pesäpuita tai luonnonsuojelun valvova viranomainen myöntää luvan poiketa eliölajin suojelua koskevista säännöksistä.
	Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolain 295/63 rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydyttävä museoviranomaisen lausunto. Muinaismuistolain 13§:n mukaisesti käytyjen neuvottelujen perusteella kohde voidaan poistaa kaavan toteuttamiseksi sen jälkeen, kun kohteella on toteutettu riittävät arkeologiset tutkimukset.

YLEISMÄÄRÄYKSET:

Alueen suunnittelussa ja toteuttamisessa on huomioitava meritulvariski. Erityisesti on turvattava merkittävät liikenneyhteydet sekä yhteiskunnan huoltovarmuus. Alin mahdollinen rakentamiskorkeus on +2.41 metriä ja kortteleissa 496 ja 497 +3.11 metriä

N2000 korkeusjärjestelmässä.

Alueelle tulee laatia hulevesisuunnitelma. Teollisuusalueella hulevedet on käsiteltävä korttelialueella ja käsittelemättömien hulevesien suora pääsy mereen on tarvittaessa voitava estää. Vaarallisia kemikaaleja käsittelevän kiinteistön hulevesijärjestelmästä tulee olla nopeasti suljettavissa, jolloin hulevesijärjestelmään ja pihan päällystetyille alueille tulee mahtua varastoitumaan yhteensä 20 mm sademäärä siten, että vettä ei pääse imeytymään maaperään pihalta tai hulevesijärjestelmästä. Varastotilavuudessa tulee huomioida lisäksi tulipalotilanteessa muodostuvat sammutusvedet, jotka voivat sisältää haitallisia aineita. Sammutusvesien varastotilavuus tulee arvioida yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa.

Vesialueiden täyttämässä ja penkereiden rakentamisessa sekä rakentamisen jälkeisessä tilanteessa on huomioitava vesien, erityisesti jätevesien, virtausolosuhteet, riittävä veden vaihtuminen ja vesialueen veden laatu.

Alueen rakentamisessa tulee tarvittaessa käyttää suojakankaita estämään meren roskaantumisen.

Alueen maaperä on mahdollisesti paikoin pilaantunut ja alueella on selvitystarve. Maaperän mahdollinen pilaantuneisuus tulee selvittää hyvissä ajoin ennen maanrakennustöihin ryhtymistä ja tarvittaessa maaperä on puhdistettava. Haitta-ainepitoiset maat tulee huomioida alueella mahdollisesti tehtävien rakennustöiden yhteydessä. Maaperän puhdistamisesta sekä massojen sijoittamisesta tulee neuvotella ennen töiden aloittamista viranomaisen kanssa.

Järviluodonväylän suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava ja varmistettava taimenten reitit Pitkäjärvenojassa.

Toimenpiteiden suunnittelussa on huomioitava vesilain mukaisten lupien tarve.

Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota suojautumis- ja evakuointimahdollisuuksiin onnettomuustilanteiden varalta.

Jatkosuunnittelussa tulee huomioida Väyläviraston omistama ja ylläpitämä kauppa-merenkulun väylä turvalaitteineen. Laivaväylien linjamerkinnot tulee huomioida alueen suunnittelussa.

Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota alueen sisäisiin mikroliikenteen yhteyksiin.

Alueella tulee pyrkiä kestäviin energiaratkaisuihin ja edistää kiertotaloutta sekä alueen rakentamisen että varsinaisen käytön aikana. Myös kasvihuonepäästöjen vähentämistä tulee tavoitella rakentamisen koko elinkaaren ajalta. Kaava-alueen rakentamisessa tulee pyrkiä käyttämään alueelta ja sen lähiympäristöstä saatavia massoja ja alueella muodostuvia kierrätysmateriaaleja, käytettäviä massoja ja materiaaleja tulee kierrättää alueella mahdollisimman tehokkaasti.

Alueella tulee pyrkiä käyttämään ekologisia- ja kestävä kehityksen mukaisia laadukkaita materiaaleja ja rakentamisessa tulee pyrkiä vaikutuksiltaan vähähiilisiin ratkaisuihin. Rakennukset on suunniteltava mahdollisimman energiatehokkaiksi ja rakennuksissa on tuotettava tai hyödynnettävä uusiutuvaa energiaa tai hyödynnettävä ylijäämäenergiaa.

6.7 Nimistö

Kaavassa nimetään teollisuusalueen poikki kulkeva katu- ja liikennealue Järviluodonväyläksi.

7. Asemakaavan toteutus

Asemakaavan toteutus tapahtuu vähitellen ja vaiheittain, pitkällä aikavälillä.

Jatkosuunnittelussa huomioitavia asioita on esitetty mm. kaavakartan Yleismääräyksissä.

Linnustoarvoja sisältävän selvitysalueen (Sel-luo) käyttööotto ei edellytä uuden kaavamuutoksen tekemistä, vaan aluetta voidaan käyttää tämän asemakaavan osoittamaan käyttötarkoitukseen (TIs/kem) siinä vaiheessa, kun ELY-keskus, tai muu vastuuviranomainen, toteaa pyydetyssä lausunnossaan, että alueen käyttö ei vaaranna luonnonsuojelulain mukaan rauhoitettuja lintulajeja tai pesäpuita tai ELY-keskus tai muu vastuuviranomainen, myöntää luvan poiketa eliölajin suojelua koskevista säännöksistä.

Järviluodon pohjoispuolella sijaitsevalla vedenalaisella hyllyllä on tarpeen tehdä jatkoselvitys. Selvityksessä hylky kuvataan, 3D-mallinnetaan ja hylystä otetaan riittävä määrä puunäytteitä hyllyn ajoittamiseksi vuosilustomenetelmällä. Vuosilustoajoitus antaa tiedon siitä, milloin laivan rakentamisessa käytetyt puut on kaadettu ja mistä päin puuaineksen voidaan olettaa olevan peräisin. Selvitys tehdään maankäyttöhankkeiden kannalta sopivassa vaiheessa ennen vesialueen täyttämistä.

Tukes arvioi lupakäsittelyssään laitoksen sijoittamisen edellytykset huomioiden mahdollisten onnettomuuksien seuraukset ja niiden ulottumisen laitosalueen ulkopuolelle.

LNG-terminaalihankkeen mahdollisesti edetessä lupakäsittelyyn tulee Tukes edellyttämään mallinnuksia onnettomuuksien seurauksista tarkempiin laitossuunnitelmiin perustuen. Tulvan mahdollisuus on huomioitava alueelle mahdollisesti sijoittuvien suuronnettomuusvaarallisten laitosten suunnittelussa ja riskienarvioinneissa. Tukes tulee lupakäsittelyjen yhteydessä arvioimaan tulvariskeiltä suojaavien toimenpiteiden riittävyyttä

Merenkulun turvalaitteiden näkemäalueille ei saa asettaa eikä rakentaa mitään turvalaitteen melle ja meriväylälle näkymistä estävää rakennetta. Mikäli merenkulun turvalaitteiden näkemäalueiden läheisyyteen ollaan suunnittelemassa tai toteuttamassa rakentamista taikka nykyisiä turvalaitteiden huolto- ja korjauskäyntien kulkuyhteyksiä ollaan muuttamassa, tulee olla hyvissä ajoin etukäteen yhteydessä Väyläviraston meriväyläyksikköön.

Jatkosuunnittelussa tulee tarkastella liittymien toimivuutta valtatie-12 ja -8 liittymissä ja Hankkarintie - valtatie-8 lähialueella.

* * *

Kaavatyöhön ovat osallistuneet kaavavalmistelijä Jussi Helminen ja kaavoitusarkkitehti Outi Virola.

Raumalla 27.2.2025

Outi Virola
kaavoitusarkkitehti

Raumalla
Rauman kaupunki / kaavoitus

Juha Eskolin
kaavoitusjohtaja

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Rauma	Täyttämispvm	13.11.2024
Kaavan nimi	JÄRVILUOTO		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	
Pysyvä kaavatunnus		Kunnan kaavatunnus	04-078
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	164,6500	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	133,1600
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,0220	Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	164,6500

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	164,6519	100,00	0	0,00	133,1638	0
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	108,8466	66,1			77,9879	
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	55,8053	33,9			55,1759	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	0,0224	0,01	0	0,0224	0

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm ±]	[k-m ² ±]
Yhteensä	0	0	0	0

Alamerkinnt

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	164,6519	100,00	0	0,00	133,1638	0
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	108,8466	66,1			77,9879	
T	0,6838	0,6			0,6838	
T-4					-30,8587	
Tis/kem	108,1628	99,4			108,1628	
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	55,8053	33,9			55,1759	
Kadut	15,4057	27,6			14,7763	
L1	10,4220	18,7			10,4220	
L2	0,9609	1,7			0,9609	
L3	2,7521	4,9			2,7521	
LS1/kem-Ing	6,1815	11,1			6,1815	
LST/kem	20,0831	36,0			20,0831	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

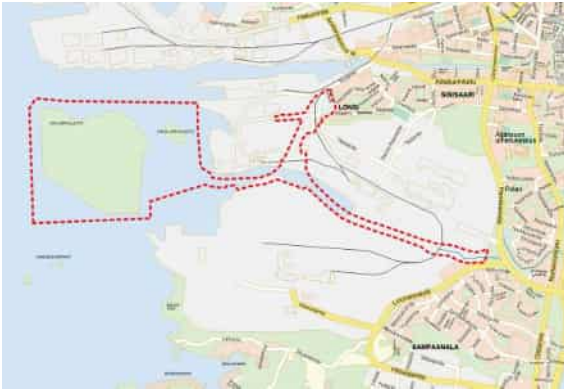
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	0,0224	0,01	0	0,0224	0
ma	0,0224	100,0		0,0224	

Rauman kaupunki / kaavoitus

Asemakaava ja asemakaavamuutos Järviluoto

AK 04-078

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Suunnittelualue on rajattu punaisella kartalle.

Aloite

Rauman kaupungin ja sataman välisessä neuvottelussa 24.9.2018 todettiin, että Yleiskaava 2030 ehdotuksessa osoitetun Järviluodon satama- ja teollisuusalueen sekä sen edellyttämien yhteyksien asemakaavamuutostyö on syytä käynnistää.

Suunnittelualue

Nauhmainen suunnittelualue sijaitsee Rauman suurteollisuusalueen keskellä ja Iso- sekä Vähä-Järviluotojen saarissa.

Suunnittelutilanne

Satakunnan maakuntakaava on vahvistettu 30.11.2011. Lisäksi ovat voimassa vaihemaakuntakaavat 1 ja 2. Suunnittelualueella koskevat merkinnät: kaupunkikehittämisen kohdevyöhyke (kk), matkailun kehittämisvyöhykkeet (mv-2 ja mv-3), satamatoimintojen kehittämisen kohdealue (ls), teollisuus- ja varastotoimintojen alue (T1) ja suojavyöhyke (sv1).

Rauman Yleiskaavassa 2030 (hyväksytty 25.3.2019) alueelle on osoitettu seuraavat aluevaraukset: (Tkem) Teollisuus- ja varastoalue, jolle saa sijoittaa merkittäviä vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia ja (LS/Tkem) Uusi satamalaajennukselle ja/tai teollisuuden käyttöön varattava alue. Lisäksi alueella on osoitettu rata, uusi ratapiha (lrt), uusi ratalinjaus, uusi tielinja, ohjeellinen tielinjaus, joka osoittaa satamayhteyden eri vaiheet ja liikenneyhteyksien edellyttämät uudet eritasoliittymät.

Asemakaava: Järviluodon saari ja sitä ympäröivät vesialueet ovat asemakaavoittamatonta aluetta. Muuten alueella on voimassa 3.1.1992 hyväksytty asemakaava (AK 441), jossa päämääräyksenä on T-4: Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.

Kaavan tavoitteet

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on osoittaa Yleiskaavassa 2030 varattu Järviluodon satamalaajennusalue sekä sen vaatimat liikenneyhteydet.

Kaavoitustyön keskeiset kysymykset

- rata- ja satamatielinjaukset ja tilavarausvaatimukset
- kiinteistöteknisten järjestelyjen yhteensovitus
- luonto- ja maisema-arvot sekä kulttuuriperintö
- turvallisuus ja toimintojen suojavyöhykkeet

Lisäksi huomioidaan pilaantuneet maa-ainekset, veden laatuun liittyvät kysymykset sekä mahdollisiin tulviin varautuminen.

Vaikutusten arviointi

Kaavamuutoksen vaikutuksia arvioidaan tarvittavassa laajuudessa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti; kaavan vaikutukset ulottuvat merkittävästi kaava-alueella laajemmalle alueelle. Kaavatyössä otetaan huomioon sekä satamalaajennussuunnittelun että yleiskaavatyön yhteydessä tehdyt monipuoliset selvitykset ja tehdään tarkentavia selvityksiä (mm. maankäytön riskiarviot) ja vaikutusten arviointeja. Kaavassa määritellään myös ne selvitykset, jotka tulee tehdä vasta tarkemmassa suunnittelussa ja lähempänä toteutusvaihetta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydentäminen

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa voidaan tarpeen mukaan täydentää. Toivomukset suunnitelmaan tehtävistä muutoksista esitetään kaavoitukselle PL 41, 26101 Rauma tai sähköpostiosoitteeseen kaavoitus@rauma.fi. Toivomukset on selkeintä esittää kirjallisesti mahdollisimman pian. Mitä varhaisemmassa vaiheessa esitykset tehdään, sitä helpompi ne on ottaa huomioon.

Mielipiteet ja muistutukset

Kaava-aineistoon voi tutustua nähtävilläoloaikoina kaavoituksen internet-sivuilla ja palvelupiste Pyyrmanissa, Valtakatu 2.

Luonnos- ja ehdotusvaiheiden nähtävilläoloajat kuulutetaan erikseen. Mielipiteet ja muistutukset pyydetään esittämään kirjallisesti kaavoitusjaostolle nähtävillä olon aikana PL 41, 26101 Rauma tai sähköpostiosoitteeseen kaavoitus@rauma.fi.

Tieto kaavan hyväksymisestä

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille kunnan jäsenille sekä muistutuksen tekijöille, jotka kaavan nähtävillä ollessa ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa (MRL67§).

Yhteystiedot:

Rauman kaupunki Kaavoitus,
PL 41
26101 Rauma
kaavoitus@rauma.fi

Kaavoitusarkkitehti Outi Virola
puh. 044 793 3672
kaavoitus@rauma.fi

Kaavavalmistelijä Jussi Helminen
puh. 044 403 6100
kaavoitus@rauma.fi

Kaavoitusjaosto:

Jari Laihonen, puheenjohtaja
Jyrki Soukainen, varapuheenjohtaja
Sari Pettersson, jäsen
Sari Seimelä, jäsen
Jasmin Määttä, jäsen

Tomi Suvanto, toimialajohtaja, esittelijä
Esko Poikela, kaupunginjohtaja
Juha Eskolin, kaavoitusjohtaja

Aikataulu	Syksy 2023	Talvi 2023-24	2024	
Vaiheet Tiedottaminen osallisille	Aloitus	Luonnos nähtävillä 14 päivää	Ehdotus nähtävillä 30 päivää	Hyväksyminen kaupunginvaltuustossa
Kaupunkilaiset ja muut kiinnostuneet	OAS kuulutus	Kuulutus	Kuulutus	Kuulutus
Alueen maanomistajat ja vuokralaiset	OAS tiedoksi	Kuulutus	Kuulutus	Kuulutus
Kaava-alueeseen rajoittuvien tonttien maanomistajat	OAS tiedoksi	Kuulutus	Kuulutus	Kuulutus
Tekninen toimiala: toimialajohtaja, maankäyttöinsinööri, tilapalvelujohtaja, kunnallistekniikan johtaja, suunnittelupäällikkö, viheraluepäällikkö, rakennustarkastaja, ympäristönsuojelupäällikkö Kaupunkikehitysjohtaja, Rauman Vesi	OAS tiedoksi ja kommentteja varten	Kuulutus	Kuulutus	Kuulutus
Aluepalopäällikkö	OAS tiedoksi	Lausunto	Kuulutus	Kuulutus
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tukes Väylä Trafi	OAS tiedoksi	Lausunto	Kuulutus	Kuulutus
Tekninen valiokunta Ympäristö- ja lupalautakunta	OAS tiedoksi	Lausunto	Kuulutus	Kuulutus
Terveysturvallisuusviranomaisen	OAS tiedoksi	Lausunto	Kuulutus	Kuulutus
Satakunnan Museo Museovirasto	OAS tiedoksi	Lausunto	Lausunto	Kuulutus
Satakuntaliitto Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY	OAS tiedoksi	Lausunto	Lausunto	Tiedoksi
Rauman Energia Oy DNA Oy	OAS tiedoksi	Lausunto	Kuulutus	Tiedoksi
Rauman Ikäihmisten neuvosto Rauman Nuorisovaltuusto. Rauman Vammaisneuvosto	OAS tiedoksi	Kuulutus	Kuulutus	Kuulutus
Lehdistö	OAS tiedoksi	Kuulutus	Kuulutus	Kuulutus
Kaupunkilaisen vaikutusmahdollisuudet	Mielipide OAS:sta Ehdotuksia kaavaa varten	Kirjallinen mielipide luonnoksesta	Kirjallinen muistutus ehdotuksesta	

OAS = Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Lapin Pyörnin asemakaavamuutos ja asemakaavan kumoaminen
Järviluodon asemakaava ja asemakaavamuutos
VIRANOMAISNEUVOTTELU
to 09.11. klo 12:30-15 Teams-kokous

Kutsutut:

Päivi Valkama	ELY-keskus
Annakaarina Lamminpää	ELY-keskus
Risto Rauhala	ELY-keskus
Marja Vieno	ELY-keskus
Susanna Roslöf	Satakuntaliitto
Daniel Nagy	Satakuntaliitto
Esa Perttula	Satakuntaliitto
Lauri Huttunen	Väylävirasto
Maija Matikka	Museovirasto
Olli Joukio	Satakunnan museo
Leena Koivisto	Satakunnan museo
Tero Järvenpää	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Riikka Pajuoja	Rauman kaupunki
Juha Eskolin	Rauman kaupunki
Otti Virola	Rauman kaupunki
Minna Mäkelä	Rauman kaupunki

1. Kokouksen avaus

Juha Eskolin avasi kokouksen klo 12:30

2. Puheenjohtaja ja sihteeri

Puheenjohtajana toimi Päivi Valkama ja sihteerinä Minna Mäkelä

3. Lapin Pyörnin asemakaavamuutos ja asemakaavan kumoaminen

- Esiteltiin asemakaavamuutosluonnos, jossa suurimmat vaikuttavat tekijät ovat kulttuuriympäristö ja rakennussuojelu sekä liikenneasiat.

- viranomaisten kannanotot ja kommentit

Inventoinnissa esitetyt suositukset on pääosin otettu huomioon. Suojeluun liittyviä tarkennuksia/ esitysteknisiä parannuksia voisi tehdä puutarhan ja erityisesti vanhojen kuusiaitojen kohdalle.

Pyörnin asemakaavamuutoksen yhteydessä tehdään rakentamis- ja korjaustapaohjeet, jotka ovat asemakaavassa sidottu noudatettaviksi. Tarkemmat ohjeet tulossa melusuojaukset rakentamisesta, sekä sisätilojen suojelusta päärakennuksen laitosajan tunnistettavuuden säilymiseksi.

Rakennusinventointi ja meluselvitykset olivat tehty perusteellisesti ja ajallaan. Melusuojauksen ja kulttuuriympäristön yhteensovittamisen haasteet olivat esillä.

Meluselvitykset ovat riittävät asumisen sijoittumiselle alueella ja asumisen sijoittumista uudisrakennusalueelle tutkitaan vielä.

Kaavamerkintöjen selkeyttäminen mm. rakennusoikeuksien osalta.

Käyttötarkoitus on väljä, mikä voi aiheuttaa vaikeuksia eritoimintojen yhteensovittamiselle.

Asemakaavan osan kumoaminen on hyvä päätös.

VT12 kehittämishankkeen selvitystyötä seurataan kaavan edetessä.

- seuraavat vaiheet

Kaavaluonnos tulee nähtäville tänä vuonna ja lausunnot valmistellaan ensi vuoden puolella.

4. Järviluodon asemakaava ja asemakaavamuutos

- Esiteltiin asemakaava ja asemakaavamuutosluonnos, jossa sataman radan liittyminen ratapihalle on esitetty vielä vaihtoehtoina ja linnuston rauhoittamiseksi kaavalla määritelty ajalliset käyttörajoitukset.

- viranomaisten kannanotot ja kommentit

Vaihtoehtoisilla yhteyksillä ei ole asemakaavaa. Yhteydet tulevat toteutumaan jossain muodossa ja kokonaisuuden valmistumisen aikataulu on pitkä. Vaikutuksia on moniin lähikaavoihin.

Luonnonsuojelun kannalta alue pistetään osittain odotustilaan. Julkisuutta saaneen merimetsojen lisäksi alueella on merikotka sekä jalo- että harmaahaikara kolonnia.

Alueelta poistuminen onnettomuustilanteessa tulee tarkastella huolella.

Pelastuslaitoksen näkökulma on merkittävä alueen laajuuden ja saavutettavuuden kannalta.

Kaavan hulevesimerkintään lisäys sammutusjätevesien hallinnasta.

Erottuvatko eri T/Kem merkinnät toisistaan riittävän hyvin?

Tarve selvitysten ajantasaisuuden tarkastelulle mm. Ympäristövaikutusten arvio ja Turvallisuus selvitys.

Isojärviluodon pohjoisosassa on kaksi kiinteää muinaismuistojäännettä vuoden 2007 arkeologisessa inventoinnissa. Tiedot (tykkiasema ja käytävät) merkitään kaavakartalle.

Rauman edustalla tehtiin luotauksia laajoilla alueilla vuosina 2007-2008 sataman laajennushankkeen takia. Isojärviluodon pohjoisrannan tuntumassa vedenalaisen kulttuuriperinnön selvitys on kuitenkin puutteellinen. Alueella on tehtävä selvitystä ennen alueiden täyttöö, Museovirasto arvioi lisäselvityksen laajuuden. Selvitys voidaan tehdä rakennushankkeen valmistelun yhteydessä, kaavassa oleva vedenalaisperintöön liittyvä kaavamääräys on riittävä.

Selostukseen arviot liikenteen määrästä ja mitä reittiä kulkevat satamaan. Rekat tulisi saada pois katualueelta valtateiden kehityshankkeiden kautta/avulla.

Rata- ja tieyhteydet riittävän loivat, mutta raskaiden erikoiskuljetusten kulku lukuisten kiertoliittymien kautta vaikeaa.

Väylä lausuu ratajärjestelyistä ja kaupunki on tarvittaessa yhteydessä.

- seuraavat vaiheet

Kaavaluonnos tulee nähtäville tänä vuonna. Lausunnot tulevat koskemaan monia tahoja ja synnyttää enemmän osallistamista, joten niille tulee varata riittävästi aikaa.

5. Muut asiat / kokouksen aikana esiin tulleet asiat

Muistio lähetetään kommentoijille kokoukseen osallistuneille.

Maakuntakaavan luonnosvaihetta edeltäviä kuntakeskusteluja käydään aluevarauksiin liittyen ja konsultointivyöhykkeet tulee tarkastaa samalla.

6. Jatkotoimenpiteet

Jäädään odottelemaan jatkotoimenpiteitä ja varataan viranomaisille riittävästi aikaa lausunnon antamiseen.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:38

Asemakaava ja asemakaavan muutos 04-078 Järviluoto

Aika: 26.2.2025 klo 9:00-11

Paikka: Teams-palaveri

Kutsutut:	Ulla Riipinen	Varsinais-Suomen ELY-keskus
	Marja Vieno	"
	Annakaarina Lamminpää	"
	Juha Eskolin	Rauman kaupunki
	Outi Virola	"

Asiat:

1. Kokouksen avaus ja esittäytyminen

Kokouksen puheenjohtajana toimi Juha Eskolin ja sihteerinä Outi Virola

2. Hanketta koskevien selvitysten ja suunnitelmien tilannekatsaus, Kaavoitus

Kaavan aikataulu: hyväksymismenettely Kaavoitusjaosto 4.3.2025 – Hyväksyminen 31.3.2025

Esiteltiin ehdotusvaiheessa tehtyjä selvityksiä ja niiden tuloksia.

- Liikenneselvitys
- Luontoselvitys
- Maisemaselvitys

3. Kommentit:

ELY-alueidenkäyttö: Ulla Riipinen:

Teetetyt lisäselvitykset ovat oikean suuntaisia ja vastaavat lausunnossa esitettyihin huomioihin. Selvitykset toimitetaan ELY:lle ja mahdolliset tarkentavat kommentit lähetetään kaupungille mahdollisimman nopeasti.

ELY-liikenne: Annakaarina Lamminpää:

Kaava-aineiston täydentäminen liikenneselvityksellä on hyvä ja myös selvityksen johtopäätökset vaikuttavat hyvältä.

ELY-luonto: Marja Vieno:

Luontoselvityksessä on koottu ajantasainen luontotieto ja esitetty vaikutusten arviointi käytettävissä olevan tiedon pohjalta. Tiedot tulee päivittää kaavaselostukseen.

4. Muut asiat

Muut viranomaisneuvottelutarpeet ja aikataulut

- Sataman länsiosan asemakaavamuutos T/kem: järjestetään viikolla 12
- Pyynpäänkadun sähköasema, liito-oravat: työneuvottelu 9.4. klo 13

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11

JÄRVILUODON ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAMUUTOS AK04-078

Muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu

11.12.2023 klo 12:30 Teams-kokous

Läsnä: Sari Mäntylä-Asplund, Intendentti, Museovirasto, puheenjohtaja
Leena Koivisto, Arkeologi, Satakunnan Museo
Juha Eskolin, Kaavoitusjohtaja, Rauman kaupunki
Outi Virola, Kaavoitusarkkitehti, Rauman kaupunki, sihteeri

1. Järviluodon alueelta löydetty kiinteät muinaisjäänneet
Neuvottelussa esiteltiin Iso-Järviluodon saarella sijaitsevat muinaisjäänne rekisterin kiinteät muinaisjäänneet: Järviluoto 1 1000001917 ja Järviluoto 2 1000009956. Kohteet on inventoitu Järviluodon, Ruuhiluodon ja Saukon saarten arkeologisessa inventoinnissa, Markus Kivistö/ Rauman Museo 2007. Varustukset on inventoitu myös 1980-luvulla ja niistä on laadittu raportti ja kunnostussuunnitelma, Jari Sjölund/Rauman Museo 1985.

Kyseessä on ensimmäisen maailmansodan aikaiset varustukset, jotka kuuluvat venäläisten I maailmansodan aloittamaan linnoitusprojektiin Raumalla

Saman aikakauden vastaavia ja myös edustavia sekä saavutettavia kohteita on säilynyt Raumalla mm. Petäjäksessä, Karhulinnassa ja todennäköisesti myös saaristossa.

2. Kaavatilanne ja alueen tulevaisuus
Järviluodon alueella ei ole asemakaavaa ja alueella on voimassa 25.3.2019 hyväksytty Rauman Yleiskaava 2030. Vireillä olevassa asemakaavassa alue tullaan osoittamaan Rauman sataman laajennusalueeksi. Muinaisjäännekohteet sijoittuvat siten, että niiden säilyttäminen satamatoimintojen keskellä ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista.
3. Tarvittavat toimenpiteet ja edellytykset
Neuvottelussa todettiin, että kajoaminen kiinteisiin muinaisjäännekohteisiin Järviluoto 1 ja 2 on mahdollista ja ne voidaan poistaa asemakaavan toteuttamiseksi seuraavilla ehdoilla:
 - kohteet tulee dokumentoida
 - kohteissa tehdään riittävät tutkimukset, mahdollisimman tarkat mittaukset sekä 3D-mallinnus

Rauman kaupunki teettää kohteiden dokumentoinnin ja raportin perusteella Museovirasto arvioi tutkimusten riittävyyden.

Raportti ja muistio liitetään kaava-asiakirjoihin.

4. Muita asioita
Ei muita asioita.

Outi Virola
Kaavoitusarkkitehti

JÄRVILUODON ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAMUUTOS AK04-078

Muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu

31.1.2025 klo 12:30 Teams-kokous

Läsnä: Maija Matikka Museovirasto, puheenjohtaja
Outi Virola, Kaavoitusarkkitehti, Rauman kaupunki, sihteeri

1. Järviluodon pohjoisrannan hylkykohde

Muinaisjäännösrekisterissä on mainittu vedenalainen muinaisjäännös, Iso Järviluoto pohjoisranta 1000030054 <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000030054>. Kohde on puurunkoisen aluksen hylky. Rauman sataman laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (2009) todetaan hyllyn olevan noin 20 metriä pitkä "ranka". Selostuksessa oletetaan, että on kyseessä rannassa purettu alus. Hyllyn kohdalla rantakalliossa on kaksi suurta metallista rengasta, joihin alus on mahdollisesti ollut kiinnitettyä. Isoa Järviluotoa tiedetään käytetyn laivojen purkupaikkana.

Rauman satamassa sijaitsevan Järviluodon asemakaavoittamisen ja sataman kehittämisen valmistelun yhteydessä teetettiin Museoviraston esityksestä (Museoviraston lausunto Rauman kaavoitukselle Järviluodon asemakaavasta 15.4.2024) vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointi Iso Järviluodon pohjoisrannan edustalla. Alue oli jäänyt sataman aiempien kehittämissvaiheiden selvityksissä puutteellisesti inventoiduksi ja alueella tunnetusta hylystä oli vain vähäinen tieto.

Inventointi toteutettiin kesällä 2024. Vedenalaisinventointi on todettu riittävällä tavalla toteutetuksi. Inventoinnissa selvitettiin, onko alueella muita vedenalaisia muinaisjäännöksiä tai kulttuuriperintökohteita, kuin entuudestaan tunnettu Iso Järviluodon hylky. Inventoinnissa hyllylle tehtiin tarkastussukellus havainnoiden ja videokuvaten hyllyn rakenteita. Muita vedenalaisen kulttuuriperinnön kohteita inventointialueella ei havaittu.

Inventoinnin vastuuarkeologin mukaan hyllyn rakenteet viittaavat 1800-luvun ja 1900-luvun alun purjelaivoihin. Tarkempi ajoittaminen vaatii lisätutkimuksia ja luonnontieteellisten ajoitusmenetelmien käyttöä.

Käytettävissä olevan tiedon pohjalta on mahdollista, että Iso Järviluodon pohjoisrannan hylky on hylätty saaren rantaveteen yli sata vuotta sitten. Muinaismuistolain 295/63 mukaan sellaiset hyltyt ja hyllyn osat, joiden voidaan olettaa olleen uponneena yli sadan vuoden ajan, ovat rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Muinaisjäännöksiä ei tule kaivaa, peittää, muuttaa, vahingoittaa eikä poistaa ilman muinaismuistolain perusteella myönnettyä lupaa. Lupa voidaan myöntää, kun muinaisjäännös on tutkittu riittävällä tavalla. Järviluodon asemakaava mahdollistaa sataman kehittämisen siten, että Järviluodon pohjoisranta täytetään. Tällöin täyttö peittää hyllyn.

2. Kaavatilanne ja alueen tulevaisuus

Järviluodon alueella ei ole asemakaavaa ja alueella on voimassa 25.3.2019 hyväksytty Rauman Yleiskaava 2030. Vireillä olevassa asemakaavassa alue tullaan osoittamaan Rauman sataman laajennusalueeksi. Muinaisjäännöskohde sijoittuu siten, että sen säilyttäminen satamatoimintojen alueella ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista.

3. Tarvittavat toimenpiteet ja edellytykset

Neuvottelussa todettiin, että kajoaminen kiinteään muinaisjäännöskohteeseen Iso-Järviluoto pohjoisranta on mahdollista ja se voidaan poistaa asemakaavan toteuttamiseksi seuraavilla ehdoilla:

- kohteessa tehdään riittävät tutkimukset
- kohde kuvataan, 3D-mallinnetaan ja ajoitetaan puuaineksesta otettavien näytteiden avulla
- tutkimuksesta tehdään raportti

Tutkimuksen tekoajankohdan osalta on riittävä, että selvitys tehdään maankäyttöhankkeiden kannalta sopivassa vaiheessa ennen vesialueen täyttämistä.

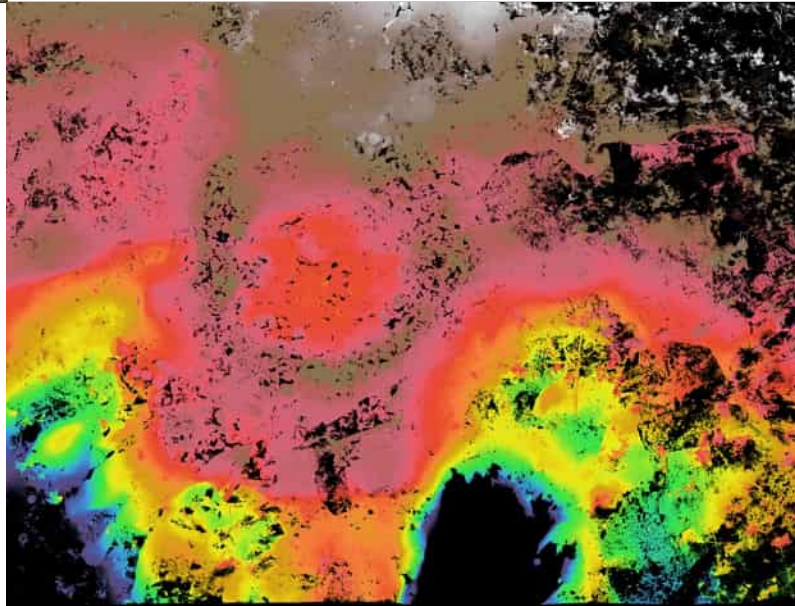
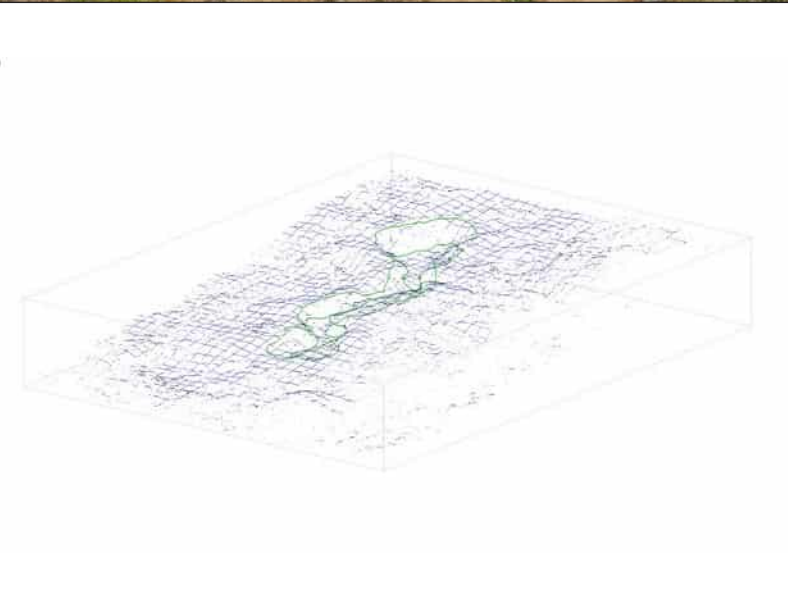
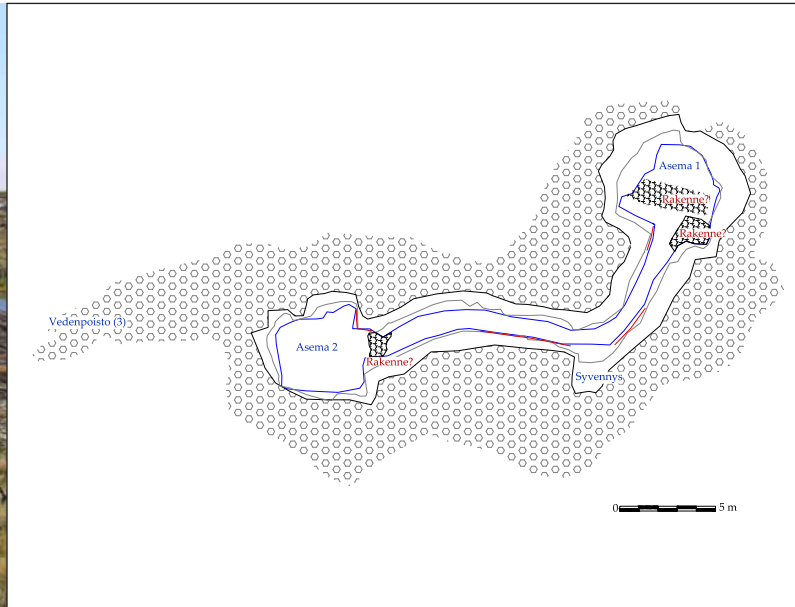
Kohteen dokumentointi on käynnissä. Raportin valmistumisen jälkeen Museovirasto arvioi tutkimusten riittävyyden.

Tämä muistio liitetään kaava-asiakirjoihin.

4. Muita asioita

Ei muita asioita.

Outi Virola
Kaavoitusarkkitehti

RAUMA, JÄRVILUOTO 1 JA 2

Ensimmäisen maailmansodan aikaisten
linnoitusvarustusten dokumentointi
2024

Muuritutkimus Oy

Maija Helamaa & Janne Haarala

27.8.2024

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Kohde Rauma, satama – Iso Järviluoto
 Muinaisjäännös Järviluoto 1 (1000001917), Järviluoto 2 (1000009956)
 Tutkimuksen laatu I maailmansodan aikaisten linnoitusvarustusten dokumentointi
 Ajoitus I maailmansota

Sijainti Järviluoto 1 - P: 6789184 I: 200367 (ETRS-TM35FIN)

Järviluoto 2 - P: 6789005 I: 200456 (ETRS-TM35FIN)

Alakohteet

A: 6789000.2 - 200431.5

B: 6788986.8- 200473.7

C: 6789007.1 - 200466.9

D: 6789040.4- 200448.3

E: 6789043.6 - 200496.4

F: 6789101.5 - 200502.8

G: 6789024.2- 200526.9

Tutkimuslaitos Muuritutkimus Oy
 Kenttädokumentointi FM Maija Helamaa, HuK Janne Haarala

Projektikoodi MuTu424036
 Kenttätöaika 13–15.8.2024
 Tutkimusalue Tarkastetut ja dokumentoidut muinaisjäännösalueet
 ympäristöineen yht. noin 1,3 ha.

Tutkimuksen tilaaja Rauman kaupungin kaavoitus

Lausunnot ja asiakirjat Muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu, muistio 11.12.2023

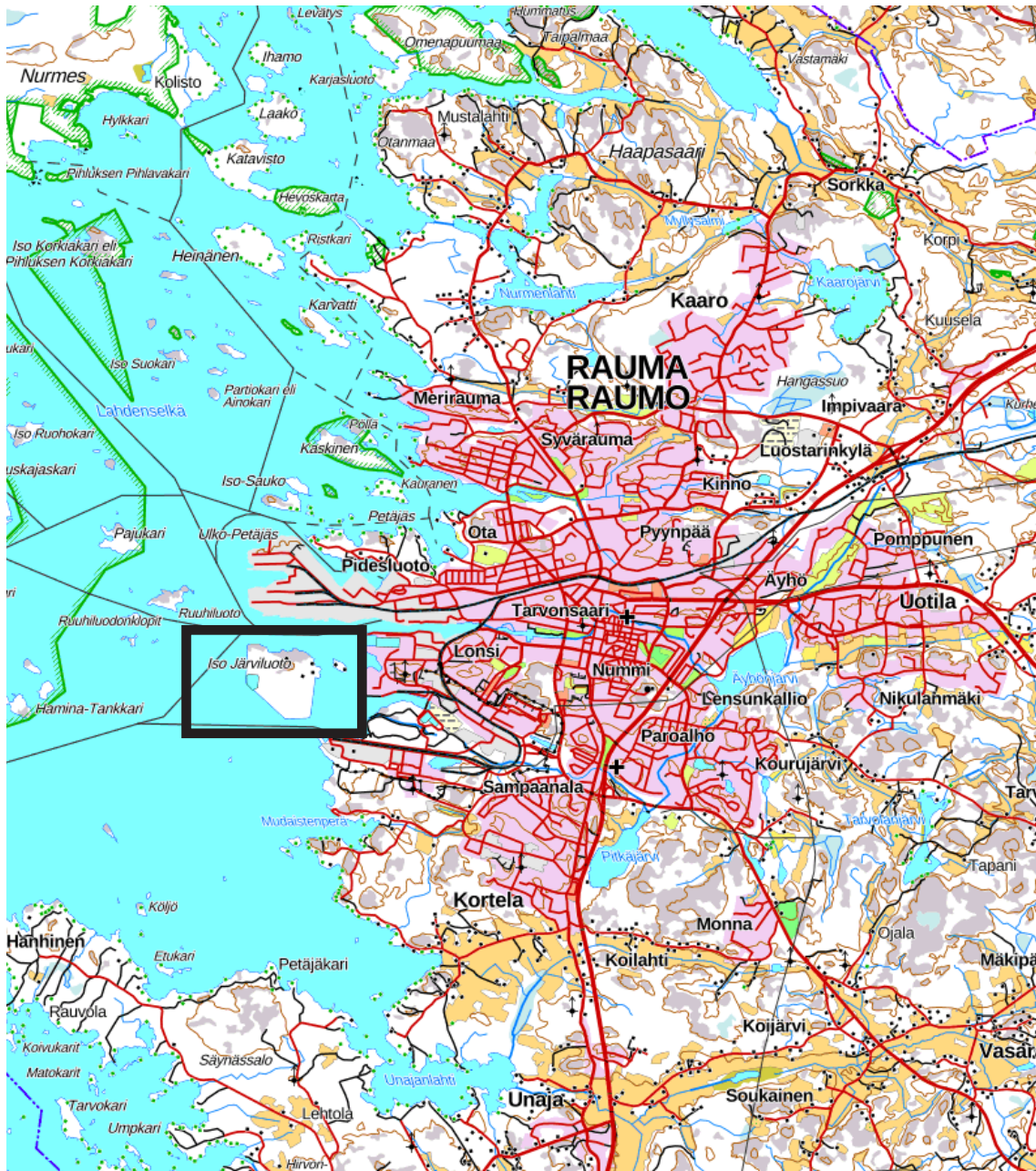
Valokuvat Muuritutkimuksen arkisto MuTu424036Dg

Alkuperäinen raportti Museovirasto

Aikaisemmat tutkimukset

Sjölund, Jari 1985: Ensimmäisen maailmansodan varustukset Raumalla. Inventointikertomus ja kunnostussuunnitelma. Rauman museo, kenttätöraportteja N:o 2, 1985.

Kivistö, Markus 2007: RAUMA, Järviluodon, Ruuhiluodon ja Saukon saarten arkeologinen inventointi. Rauman museo, 2007.

Tutkimusalueen sijainti (merkitty mustalla neliöllä).

Pohjakartta: Maanmittauslaitos maastokartta

SISÄLTÖ

Arkisto- ja rekisteritiedot

Sijaintikartta

Sisällysluettelo

	1
1. Johdanto	2
2. Yleistä	3
3. Kohdekuvaukset	4
Järviluoto 1	4
Järviluoto 2	10
Järviluoto 2 - Varustus A (länsi)	10
Järviluoto 2 - Varustus B (itä)	15
Järviluoto 2, kivirakenne C	19
Järviluoto 2, kivirakenne D	22
Järviluoto 2, kivirakenne E	24
Uudet kohteet	27
Kivirakenne F	27
Kivirakenne G	30

Liite 1, Kartat: 1-3 Yleiskartat

4-7 Järviluoto 1

8-11 Järviluoto 2 A

12-15 Järviluoto 2 B

16-17 Järviluoto 2 C

18-19 Järviluoto 2 D

20-21 Järviluoto 2 E

22-23 Järviluoto 2 F

24-25 Järviluoto 2 G

1. JOHDANTO

Rauman Iso Järviluodon saarella sijaitsee I maailmansodan aikaisia puolustusvarustuksia, muinaisjäännösrekisterin kohteet Järviluoto 1 (1000001917) ja 2 (1000009956). Alueelle kohdistuu vireillä oleva asemakaavahanke (Järviluodon asemakaava ja asemakaavamuuotos AK04-078), jonka takia Museovirasto on Muinaismuistolain 13§ mukaisessa neuvottelussa (11.12.2023) edellyttänyt tehtäväksi kohteiden dokumentoinnin. Neuvottelussa muinaisäännöksiin kajoaminen ja niiden poistaminen on todettu mahdolliseksi, kunhan ”kohteissa tehdään riittävät tutkimukset, mahdollisimman tarkat mittaukset sekä 3D-mallinnus”.

Muuritutkimus Oy inventoi alueet sekä dokumentoi muinaisjäännökset 13.-15.8.2024. Dokumentoinnista vastasivat FM Maija Helamaa ja HuK Janne Haarala, minkä lisäksi raivaustöitä suorittivat Eelis Langén ja Joonas Läpikivi.

Kuva 1: Dokumentoidut kohteet suhteessa vuoden 1950 (ylh.), 2013 (kesk) ja 2022 ilmakuviin. (Kuvat: Maanmittauslaitos).

2. YLEISTÄ

Kohteet on inventoitu vuosina 1983-84 (Sjölund 1985) sekä 2007 (Kivistö), jolloin Iso Järviluoto on ollut metsittynyt saari mökkeineen. Vuoteen 2024 mennessä alue on muuttunut: saarelle johtaa pengertie Vähä Järviluodon kautta ja sen eteläpuolelle on alettu läjittää maata laajaksi kentäksi. Lisäksi muinaisjäännösten ympäristössä on tehty avohakkuut – puulinja on nykyään itäisimmän louhitun varustuksen itäpuolella. Iso Järviluodon itäpuolisko sekä Vähä Järviluoto ovat rauhoitettuja luonnonsuojelualueita suuren merimetsoyhdyskunnan myötä.

Hakkuiden ansiosta varustukset erottuivat maastossa hyvin. Ennen dokumentointia kohteilla tehtiin vielä siistivää raivautusta: hakkuista jääneet pienet kaadetut rangat ja risut raivattiin pois samoin kuin asemien pohjille jäänyt kaatamaton puusto. Lisäksi heinää ja muuta matalaa kasvustoa niitettiin trimmerillä. Sammalpeitteisiin ei kajottu, joten näin ollen asemien pohjia ei kaivettu esiin eikä sammaloituneita rakenteita paljastettu. Asemien ympäristössä näkyi metsäkoneiden ajolinjoja joilla mm. kallioalueita oli paljastunut jäkälän ja sammaleen alta. Myös merimetsojen oleilu alueella on vaikuttanut vähentävästi aluskasvillisuuteen ainakin pohjoisimmalla (F) ja itäisimmällä (G) kivirakenteella. Yhtä tuoretta romahdusta lukuun ottamatta (Järviluoto 2-B:ssä) rakenteet olivat kuitenkin säilyneet ehjinä hakkuista. Muut vauriot rakenteissa (romahdelleen latomukset ym.) olivat selkeästi vanhempaa perua ja jo aikaisemmissa inventoinneissa raportoituja.

Muinaisjäännösten rakenteet dokumentoitiin valokuvaamalla ja laserkeilaamalla (Riegl VZ-400i). Keilaimen osana on tarkkuus-GPS-laitteisto, joten tuotettu aineisto on suoraan georeferoitua. Käytetty koordinaatisto on GK22 ja korkeusjärjestelmä N2000. Pistepilviaineistosta on koostettu erinäisiä karttoja, kuvia ja malleja tähän raporttiin. Yleis- ja havaintokartoissa on käytetty myös maanmittauslaitoksen ja Rauman kaupungin paikkatietoaineistoa, kuten vanhoja ilmakuvia.

Dokumentoitava muinaisjäännösalue käsittää kolme kallioon louhittua kokonaisuutta, joista Järviluoto 1 muodostaa yhden, kaksiosaisen varustuksen ja Järviluoto 2:ssa on kaksi erillistä louhittua asemaa (tässä raportissa A ja B). Lisäksi Järviluoto 2:een kuuluu Markus Kivistön kartoittamat kivirakenteet kallioalueilla (kohteet C, D ja E), minkä lisäksi kartoitettiin kaksi kivirakennetta lisää (F ja G). Jälkimmäisten rakenteiden kuuluminen puolustusvarustuksiin on epäselvää ja ajoitus ja funktio jäi avoimeksi. Louhitut puolustusvarustukset on tulkittu jääneen keskeneräisiksi samoin kuin ylempänä rinteessä olevat rakenteet alustaviksi rakennusten paikoiksi, joissa hyödynnetty pois louhittua kiviainesta (Kivistö 2007: 7–9).

Ensimmäisen maailmansodan aikaisia venäläisiä varustuksia on Raumalla ollut useita ja osa niistä on jäänyt rakentamisen, kuten satama-alueen laajentumisen alle. Jari Sjölundin (1985: 12–17) selvityksen mukaan valmiita ja toimiva varustuksia ovat olleet Karhulinna (1000023377) sekä Patterinmäki (tuhoutunut), minkä lisäksi Nurmesluodossa on ollut kasarmialue. Järviluodon linnoitukset ovat osa pienempiä kenttälinoituksia ja ranta-asemia. Sjölundin ja Kivistön mukaan ainakin Järviluoto 2:n varustukset ovat jäänteet keskeneräisiksi.

3. KOHDEKUVAUKSET

JÄRVILUOTO 1

Kartat 4–7.

Laskennallinen keskipiste: GK22: 6779268.03 / 22469490.80 - TM35: 6789183.4 / 200367.0

Kallioon louhittu kokonaisuus sijaitsee saaren pohjoisosassa. Rakenne on louhittu itään viettävään rinteeseen itä-länsisuuntaisesti. Kokonaisuus on U:n / Y:n muotoinen, kaksihaarainen. Haarojen keskellä on kalliota, ulkosivuilla etelässä ja pohjoisessa louhittua kivimassaa on läjitetty louhittujen käytävien yläreunoille ja ympärille korotetuksi penkereeksi.

Pohjoisessa haarassa on lännessä halkaisijaltaan noin 5–5,3 m tila, joka on ainakin nykyiseltä muodoltaan hieman soikea, ei kovin kulmikas (asema 1). Tämä koillinen asema (1) on louhittu kallioon, mutta seinämällä on nykyään romahduksia. Tilan koilliskulmassa on aloitettu ja / tai romahtanut suurista kivistä tehty seinälatomus. Korkeimmillaan seinä on noin 1,8 metrin korkuisina, pohja on 3,9 m mpy tasolla.

1-astemasta lähtee keskimäärin noin 1 metrin levyinen käytävä itään. 15 metrin jälkeen käytävä kääntyy etelään, mutta risteyksestä käytävä jatkuu vielä 5 metriä myös itään, hieman mutkitellen, kapeana (0,5 m) ja matalana (0,6–0,8 m). Käytävän pää on 3,50 m mpy korkeudella. Käytävien risteyskohdan tuntumassa vallin ulkopuolella on havaittavissa pohjoiseen / merelle antava pieni vedenpoistoränni (2), joka kulkee tässä kohdalla kivilouhoksesta kasatun seinämän läpi. "Poistovesiputken" pää on noin 3,10 m mpy tasolla.

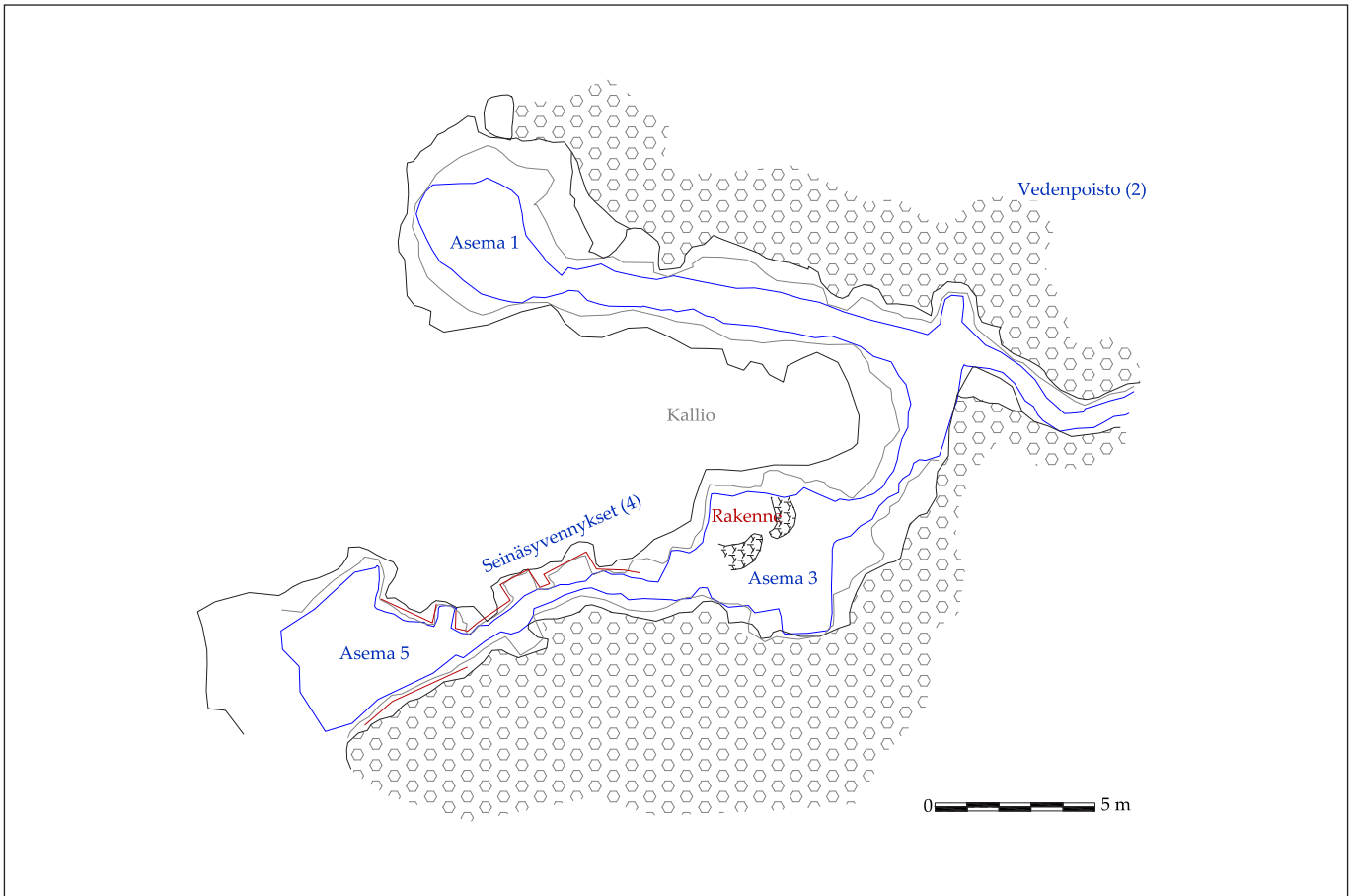
Etelään / etelälounaaseen viettävä yhdyskäytävä kääntyy 6 metrin jälkeen takaisin länteen, jossa keskellä on kallioon hakattu syvä 4 x 4,5 m laajuinen tila (3, suoja-asema). Sen seinämät ovat korkeimmillaan noin 2,4 metriä, pohja on 3,50–3,60 m mpy tasolla. Huonetilan luoteiskulmassa on todennäköisesti kivistä ladottua seinän tms. rakenteen pohjaa ja lounaiskulmassa mahdollisesti jonkinlainen nelikulmainen perustus. Suoja-aseman 3 länsipuolella, ylempänä on vielä käytävä seinäsyvennyksineen (4) sekä matala kulmikas asema (5). 3-asteman ja sen länsipuolella jatkuvan käytävän korkeusero on noin 1,5 metriä – on epäselvää, onko liitoskohdassa esim. kivistä ladottuja rappuja, sillä nyt rinteessä on romahtaneita kiviä.

Eteläpuoleisella käytävällä asemien 3 ja 5 välissä on sen kiviladotulla pohjoisseinustalla kolme ja eteläseinällä mahdollisesti yksi kulmikas syvennys / "seinäkomero". Käytävä on 9 metrin pituinen ja sen länsipäässä on matala, osin kallioon louhittu yläasema (5), jonka koko on noin 3,5 x 4 m. 5-astemassa on matalat kallioseinämät, mutta erityisesti sen länsiosat vaikuttavat luontaisilta kalliomuodostelmilta luiskineen ja mataline kynnyksineen. Sen pohja on noin 6,5 m mpy tasolla. Itäseinustalla on kivistä ladottua seinämää, joka jatkuu itään edellä mainittuna, länteen viettävänä yhdyskäytävänä. Myös 4-tilan eteläseinän yläreunaa on korotettu kiviladelmalla.

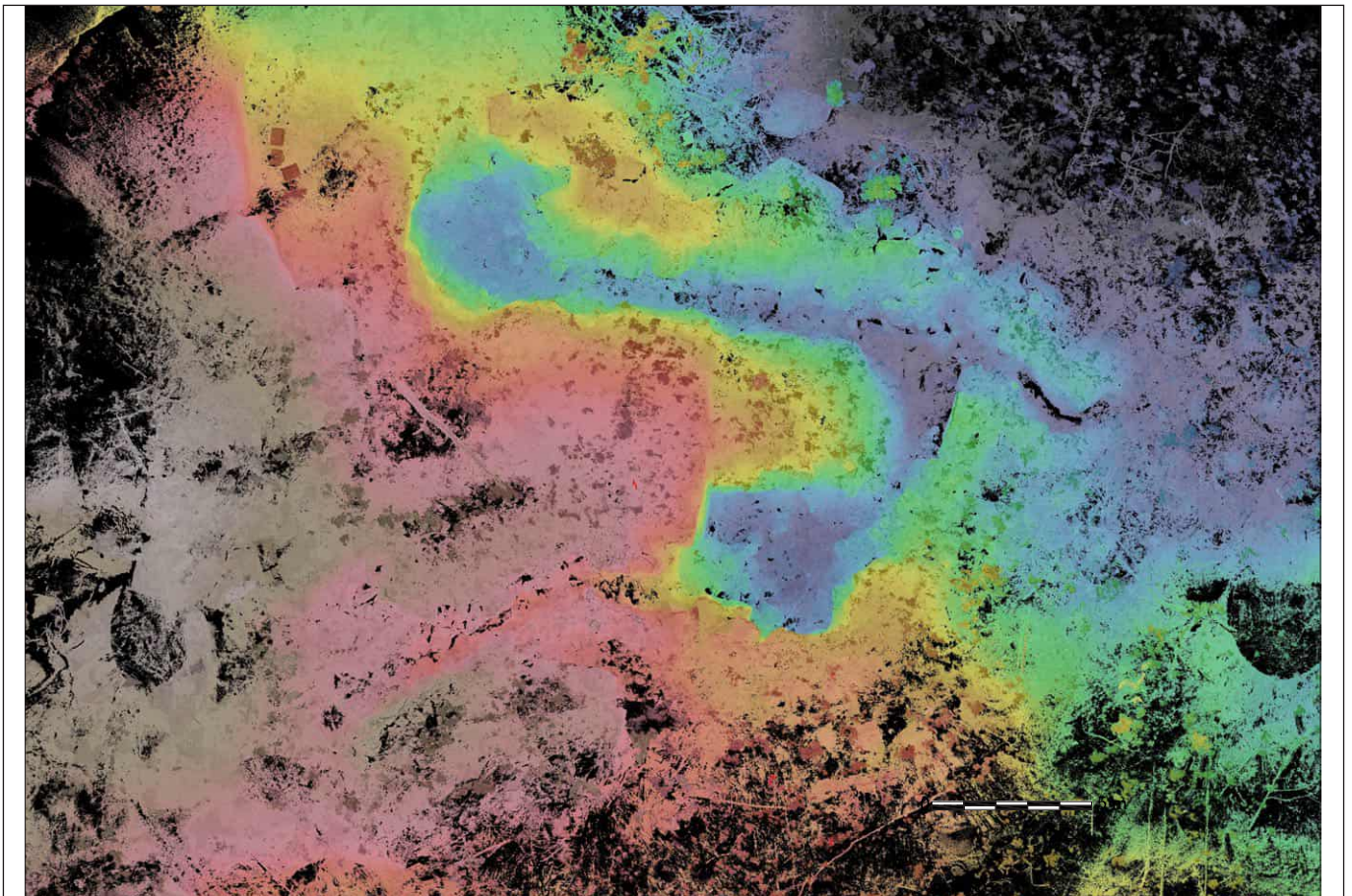

Kuva 2

MuTu424036Dg_1:
Järviluoto1, va-
rustus: Lounainen
asema (5), eteläsei-
nän kiviladontaa ja
aukema kalliolle. /
Koillisesta, 13.8.24.

Kuva3: Havainnepiirros Järviluoto 1:n varustuksesta (ks. myös kartta 4).

Kuva 4: Korkeuden mukaan värjätty pistepilvimalli Järviluoto 1:n varustuksesta (ks. myös kartta 6).

Kuva 5:

MuTu424036Dg_2:
Järviluoto1, varustus: Keskimmäinen asema (3), sen eteläseinän kalliopintaa, oikealla nousu länteen. / Pohjoisesta, 13.8.24.

Kuva 6:

MuTu424036Dg_3:
Järviluoto1, varustus: Eteläisen käytävän pohjoisseinän ladottuja nelikulmisiä syvennyksiä (4). / Lounaasta, 13.8.24.

Kuva 7:

MuTu424036Dg_4:
Järviluoto1, varustus: Eteläisen käytävän pohjoisseinän ladottuja nelikulmisiä syvennyksiä (4). / Etelästä 13.8.24.

Kuva 8:
MuTu424036Dg_5:
Järviluoto1, varustus: Keskimmäinen asema (3), sen luoteiskulmassa kaareva seinän tms. ladottua perustusta. / Idästä, 13.8.24.

Kuva 9:
MuTu424036Dg_6:
Järviluoto1, varustus: Luoteinen asema (1) ja siitä itään johtavaa käytävää. / Lounaasta, 13.8.24.

Kuva 10:
MuTu424036Dg_7:
Järviluoto1, varustus: Lounainen asema (5), ladottua seinämää itäseinällä ja käytävässä. / Lännestä 13.8.24.

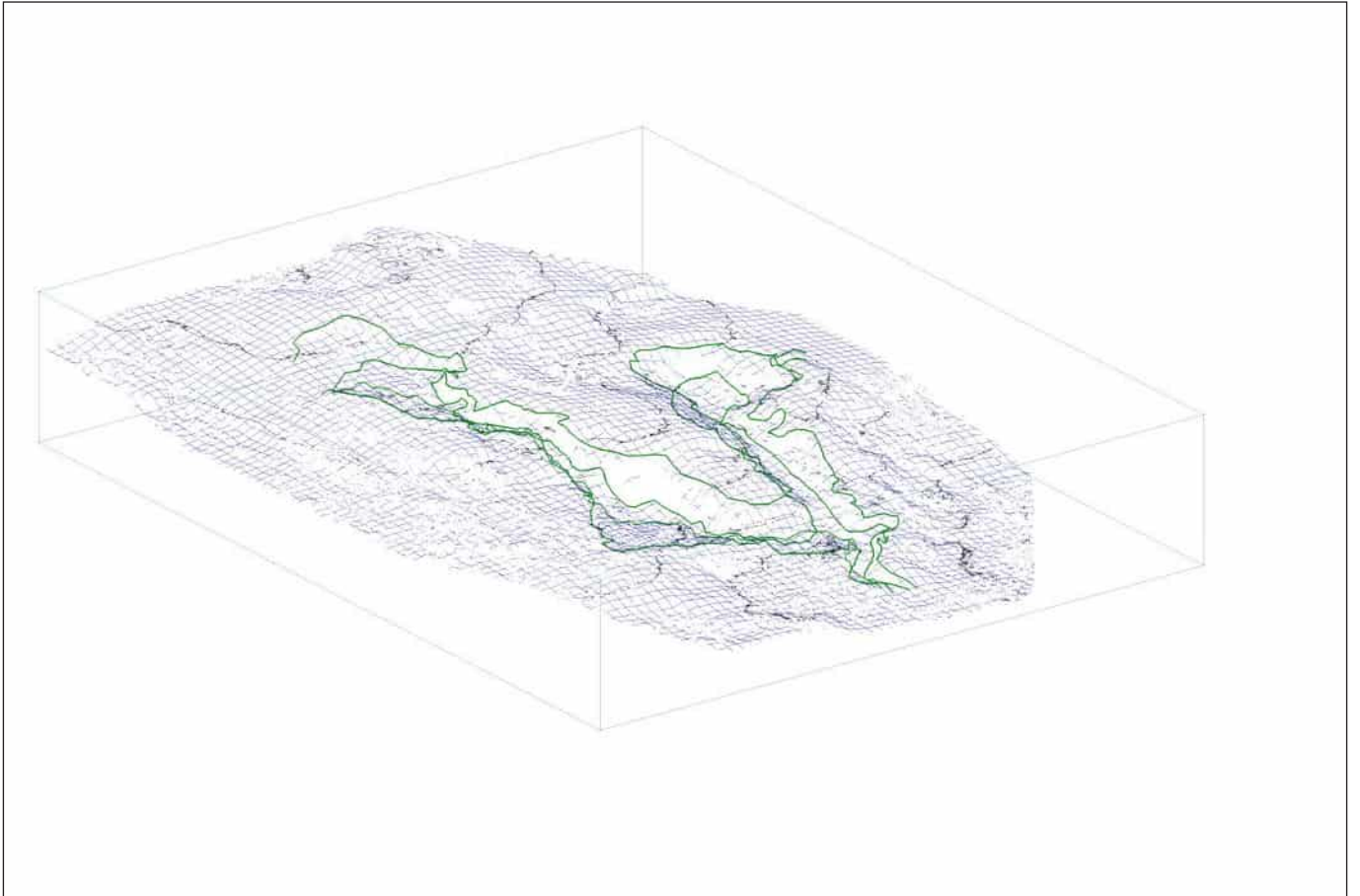
Kuva 11:
MuTu424036Dg_8:
Järviluoto1, va-
rustus: Yleiskuva
koillisen ulkokäy-
tävän päästä ylä-
rinteeseen. / Idästä,
13.8.24.

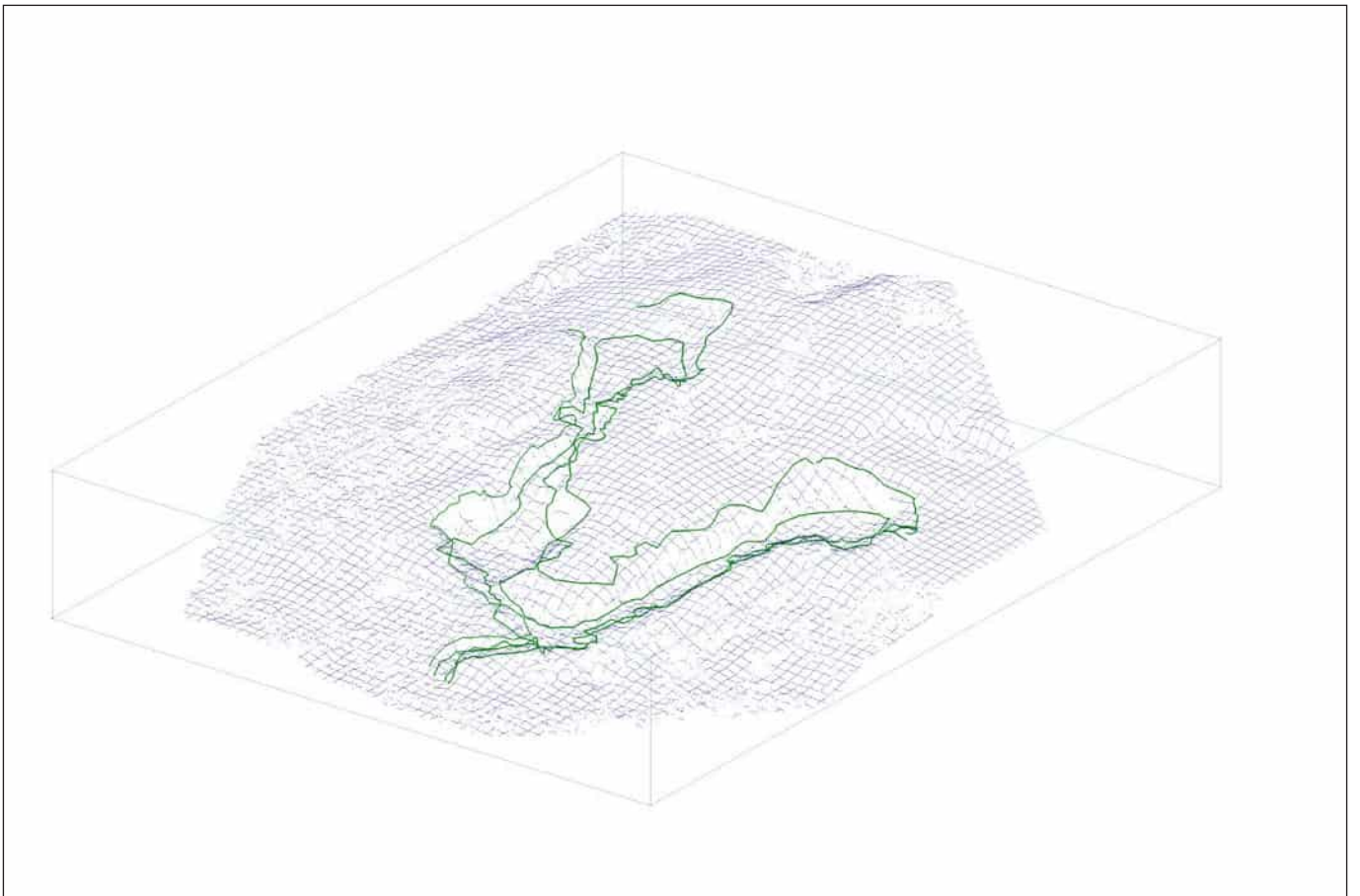
Kuva 12:
MuTu424036Dg_9:
Järviluoto1, va-
rustus: Yleiskuva
varustuksen kaak-
koispuolelta. /
Kaakosta, 13.8.24.

Kuva 13:
MuTu424036Dg_10:
Järviluoto1, varus-
tus: Yleiskuva. /
Koillisesta, 13.8.24.

Kuva 14: Maastomalli (0,5 x 0,5 m verkko) Järviluoto 1:n varustuksesta, perspektiivi kaakosta.

Kuva 15: Maastomalli (0,5 x 0,5 m verkko) Järviluoto 1:n varustuksesta, perspektiivi koillisesta.

JÄRVILUOTO 2

Järviluoto 2 - Varustus A (länsi)

Kartat 8–11

Laskennallinen keskipiste: GK22: 6779090.44 / 22469569.02 - TM35: 6789000.2 / 200431.5

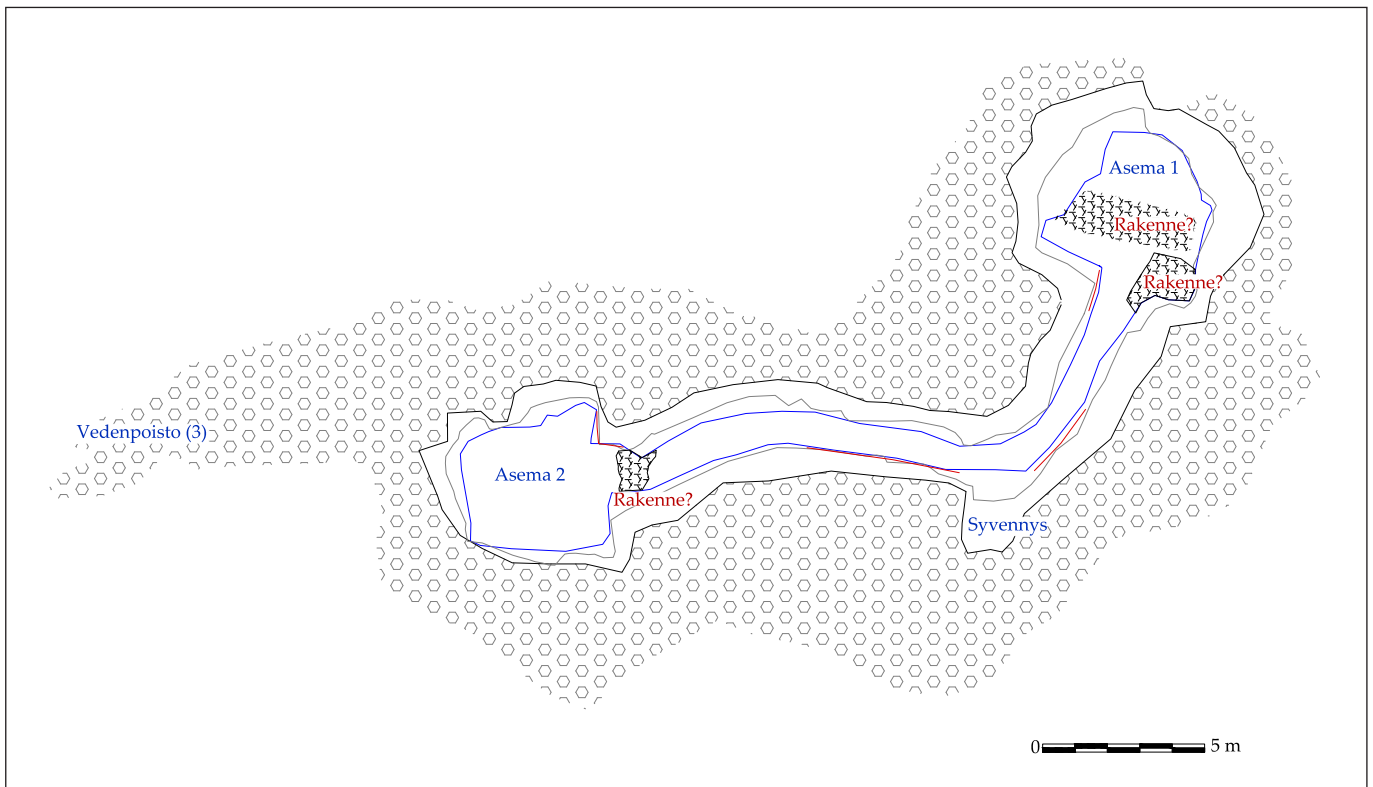
Läntinen varustus on louhittu saaren etelärinteelle siten, että itäpuoli varustuksesta on koillis-lounassuuntainen, jonka jälkeen yhdyskäytävä taittaa länteen. Koillisessa yläasema (1) on syvämpi, lännessä alempana oleva asema (2) on matalampi. Dokumentointihetkellä ala-aseman pohja oli täytynyt vedellä. Kulmikkaita tiloja yhdistää käytännössä vain yhden taitteen muodostava yhdyskäytävä.

Kallioon louhittuja seinämiä on paikoittain korotettu louhitulla kivimassalla pengertämällä sekä selkeämmillä kiviladonnoilla. Louhitun varustuksen kokonaispituus on 28 metriä. Lisäksi lounaiselta asemalta jatkuu louhitusta kivistä ladottu, katettu vedenpoistoränni (3) kohti rantaa, jossa ulostuloaukko on vanhan rantaviivan tuntumassa noin 11 metrin päässä 2-asemasta.

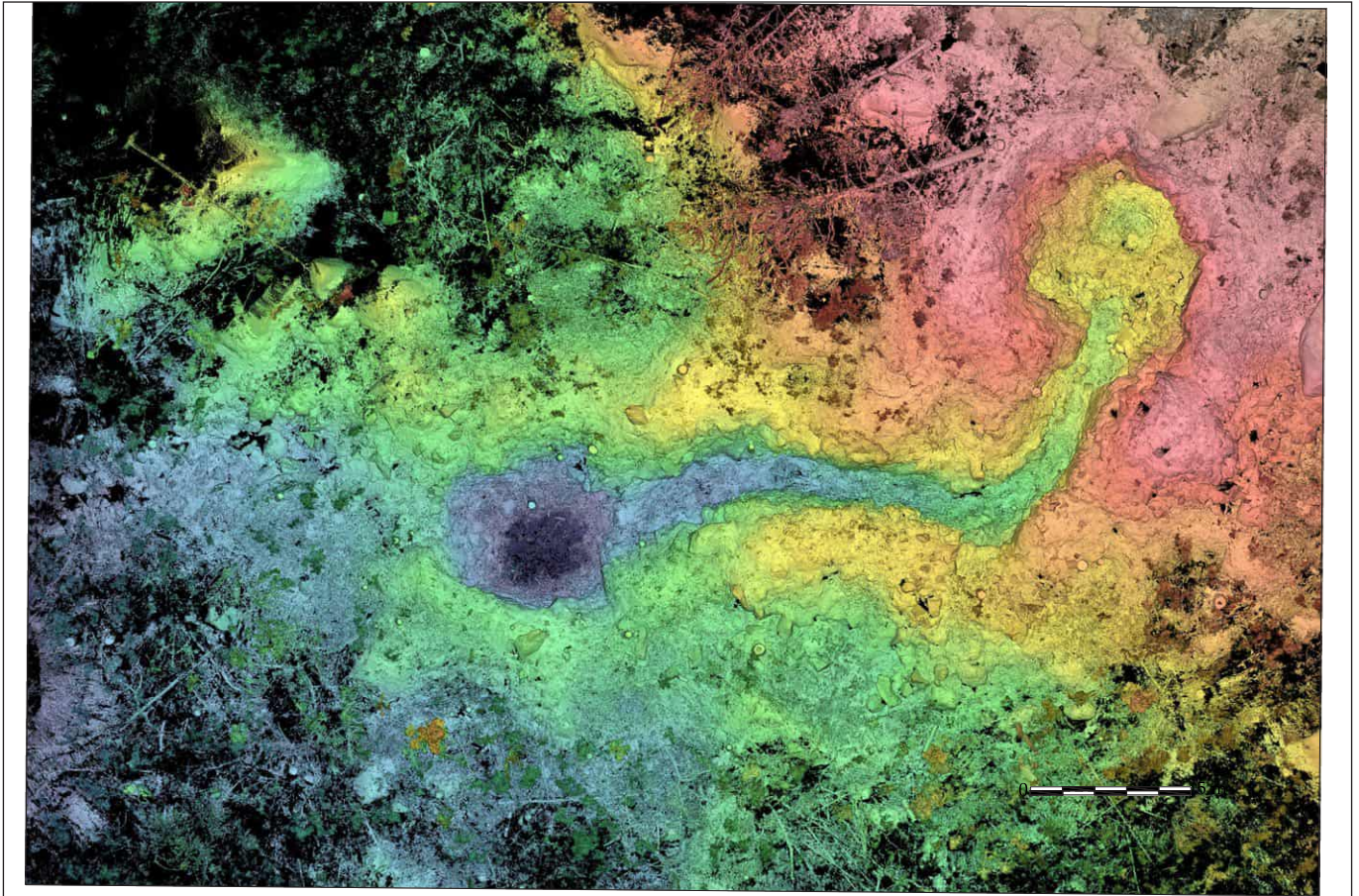
Ylempi asema (1) on melko lailla nelikulmainen, joskin sen seinämillä on eri kokoista louhekiveä romahtaneena useammalla sivulla. Yläaseman koko on 4,5 x 4,5 m ja seinämät kohoavat korkeimmillaan 2,4 metriä ylöspäin. Pohja on noin 5,10 m mpy tasolla. Sen keskellä on mahdollisesti itä-länsisuuntaista seinämän perustusta. Huonetilan eteläisivulta erkanee käytävä, joka mutkan jälkeen päättyy läntiseen asemaan (2).

Myös läntinen asema (2) on louhittu kallioon ja reunoilla on kivikasoja. Mahdollisesti käytävän "oven suussa" poikittain on tarkoituksellisesti ladottua seinämän tai vastavan rakenteen perustusta. Huonetilan koko on 4,5 x 4 m. Sen sammaloitunut pohja on veden alla, eikä siitä tehty tarkempia havaintoja, näkyvät osat pohjasta ovat noin 3,00 m mpy tasolla. Seinämien korkeus on 1,2–1,5 m.

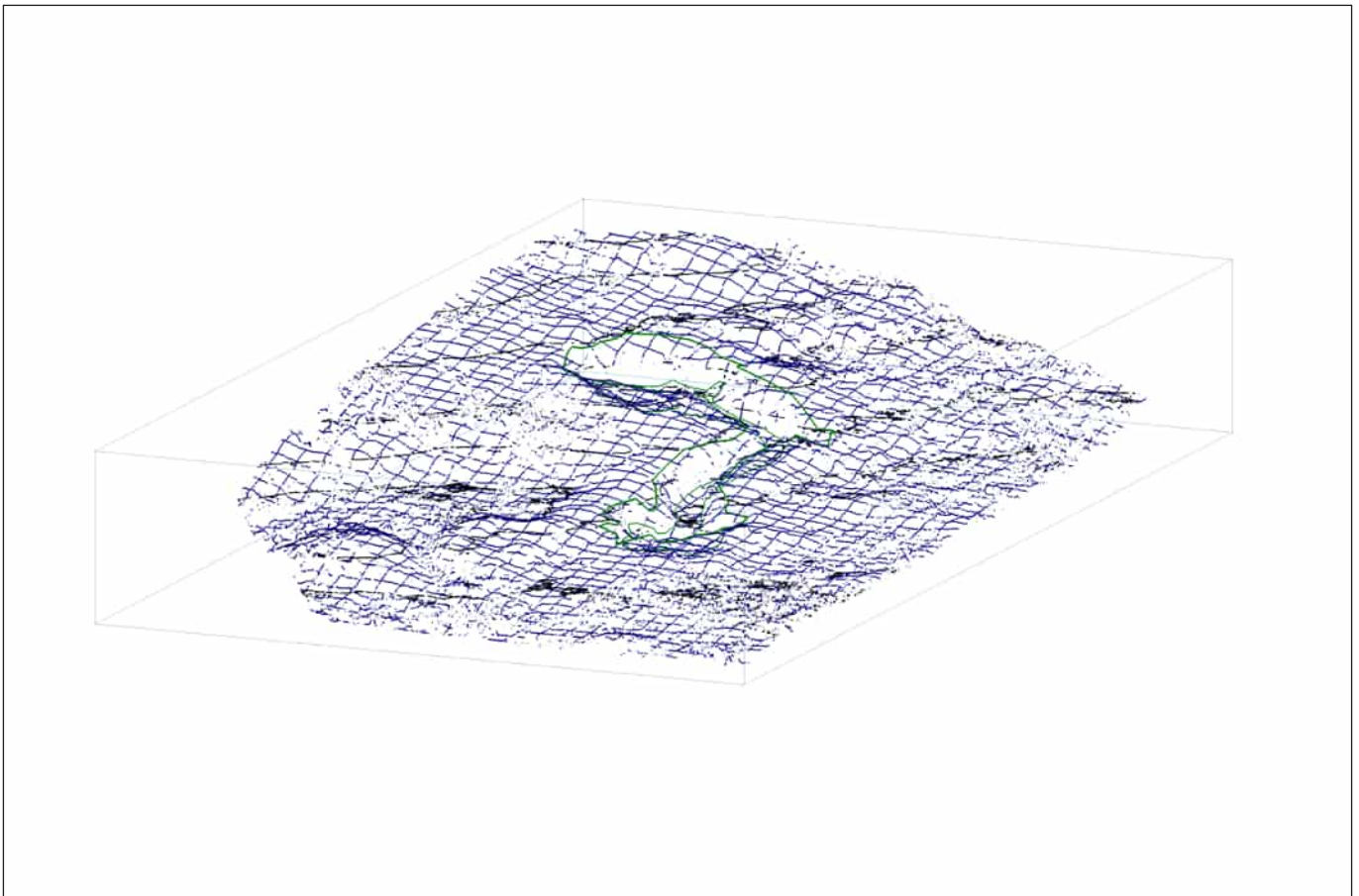
Yhdyskäytävän seinämiä on erityisesti mutkan kohdalla ja alarinteen puolella vahvistettu kivilatomuksin. Sen pohja on paikoin tasainen, sammalpeitteinen, mutta paikoin paikaltaan pois tippuneiden kivien peittämä. Käytävän leveys vaihtelee 1–1,5 metrissä. Yhdyskäytävän mutkassa kaakkoiskulmassa on kulmikas seinäsyvennys tai kulkuaukko, jonka leveys on 1,3 m.

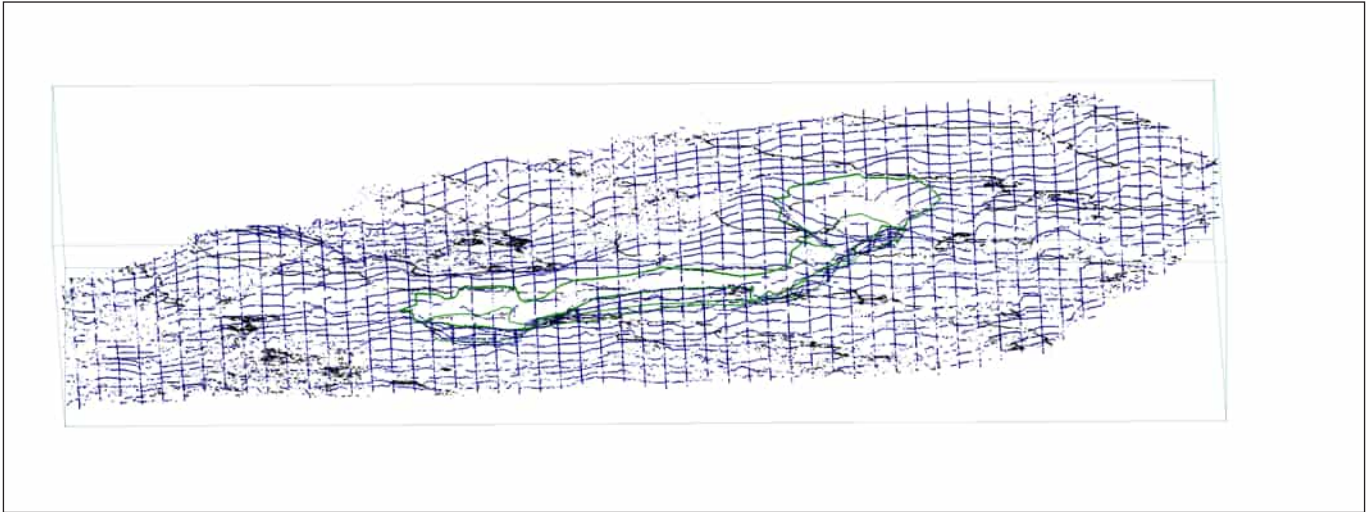
Kuva 16: Havainnepiirros Järviluoto 2A:n varustuksesta (ks. myös kartta 8).

Kuva 17: Korkeuden mukaan värjätty pistepilvimalli Järviluoto 2A:n varustuksesta (ks. myös kartta 10).

Kuva 18: Maastomalli (0,5 x 0,5 m verkko) Järviluoto 2A:n varustuksesta, perspektiivi lounaasta.

Kuva 19: Maastomalli (0,5 x 0,5 m verkko) Järviluoto 2A:n varustuksesta, perspektiivi etelästä.

Kuva 20:

MuTu424036Dg_11:
Järviluoto2, varustus A: Etualalla ylempi asematila ja siitä etelään lähtevä yhdyskäytävä. Ala-asema näkyy taaempänä. länsisivulla pienestä kalliolouhoksesta kasattua vallia, joka osin valunut alas. / Pohjoisesta, 14.8.24.

Kuva 21:

MuTu424036Dg_12:
Järviluoto2, varustus A: Ylemmän aseman (oikealla) ja yhdyskäytävän kulmassa on ladottua kiviseiniä. Yhdyskäytävä taittaa länteen kohti ala-asemaa. Taustalla uusi pengertie kulkee entisen rantaviivan tuntumassa. / Koillisesta, 14.8.24.

Kuva 22:

MuTu424036Dg_13:
Järviluoto2, va-
rustus A: Ylempi,
kallioon louhittu
asema. / Etelästä,
14.8.24

Kuva 23:

MuTu424036Dg_14:
Järviluoto2, varus-
tus A: Yhdyskäy-
tävä sen mutkasta
läntiselle asemalle
kuvattuna. Taus-
talla uusi pengertie
kulkee entisen ran-
taviivan tuntumas-
sa. / Idästä, 14.8.24.

Kuva 24:

MuTu424036Dg_15:
Järviluoto2, varus-
tus A: Läntinen,
alempi asema on
pohjaltaan veden
peitossa. Käytävän
suuaukossa mah-
dollisesti tarkoi-
tuksellinen seinän
perustus tai muu
rakenteen pohja
kivistä ladottuna. /
Lännestä, 14.8.24.

Kuva 25:

MuTu424036Dg_16:
Järviluoto2, varustus A: Vanhan rantaviivan tuntumassa merelle antava vedenpoistojärjestelmän suuaukko. Varsinainen varustus ylempänä rinteessä. / Länneestä, 14.8.24.

Kuva 26:

MuTu424036Dg_17:
Järviluoto2, varustus A: Vanhan rantaviivan tuntumassa merelle antava vedenpoistojärjestelmän suuaukko, ns. ränni kulkee kivilouhoksen alla. Varsinainen varustus ylempänä rinteessä. / Lounaasta, 14.8.24.

Kuva 27:

MuTu424036Dg_18:
Järviluoto2, varustus A: Yhdyskäytävän mutkassa etelässä seinämällä on kivistä ladottua seinärakennetta sekä mahdollinen syvennys / kulkuaukko. / Luoteesta, 14.8.24.

Järviluoto 2 - Varustus B (itä)

Kartat 12–15

Laskennallinen keskipiste: GK22: 6779080.28 / 22469612.15 - TM35: 6788986.8/ 200473.7

Itäinen varustus on pääpiirteissään pohjois-eteläsuuntainen. Se on louhittu kallioon ja irtolouhosta on kasattu erityisesti sen itäpuolelle korotetuksi penkereeksi. Länsipuolella maasto on enemmän luontaista kalliota. Kummassakin päässä on nelikulmaiseksi louhittu asema (pohjoinen suoja-asema (1) ja etelässä "tuliasema" (2)), ja niiden välissä mutkitteleva käytävä. Kokonaisuuden pituus asemien pohjoisreunasta eteläreunaan on noin 26 m.

Pohjoisen aseman etäisyys Järviluoto 2:n A-varustuksen pohjoisesta asemasta on noin 25 m. Niiden välissä on kivirakennelma C.

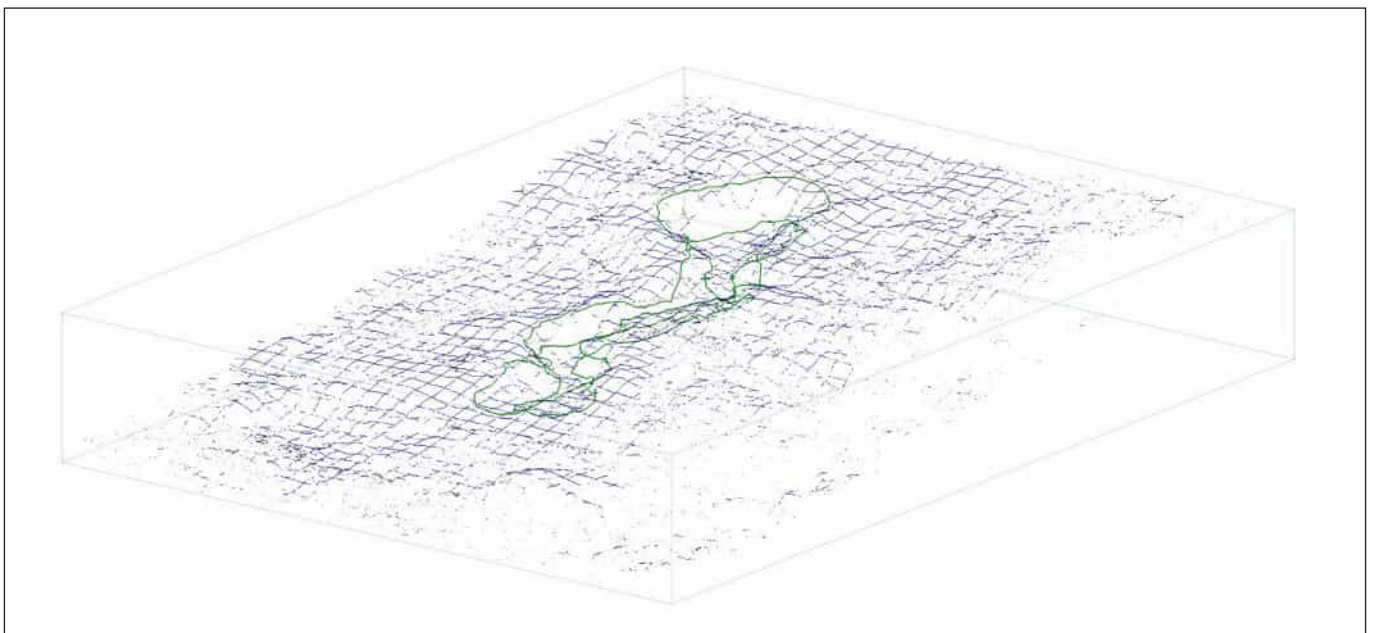
Pohjoisen aseman länsiseinä on suora kallioseinä, joka on korkeimmillaan jopa 3 metriä. Pohjoisen aseman louhitun tilan mitat ovat 5 x 4,5 m ja sen pohja on noin 6,7 m mpy tasolla. Pohjalla oli paksu sammal, jonka alla tuntui olevan kiviä epätasaisena kerroksena. Muutamassa paikassa oli kosteaa upottavaa sammalmätästä.

Eteläisen "tuliaseman" (2) louhitut seinämät ovat korkeimmillaan 1,7 metriä, ja tilan mitat 3,5 x 2,7 m. Sen pohja on noin 5 metrin mpy tasalla. Eteläisestä asemasta jatkuu rantaa kohti vedenpoistokanava (3), joka on katettu kivillä ja louhoksella, mutta jonka säännöllinen suuaukko erottuu 11 metrin päässä tuliasemasta 2 (4,3 m mpy korkeudella) – näin ollen koko puolustusvarustuksen mitta on noin 36 metriä.

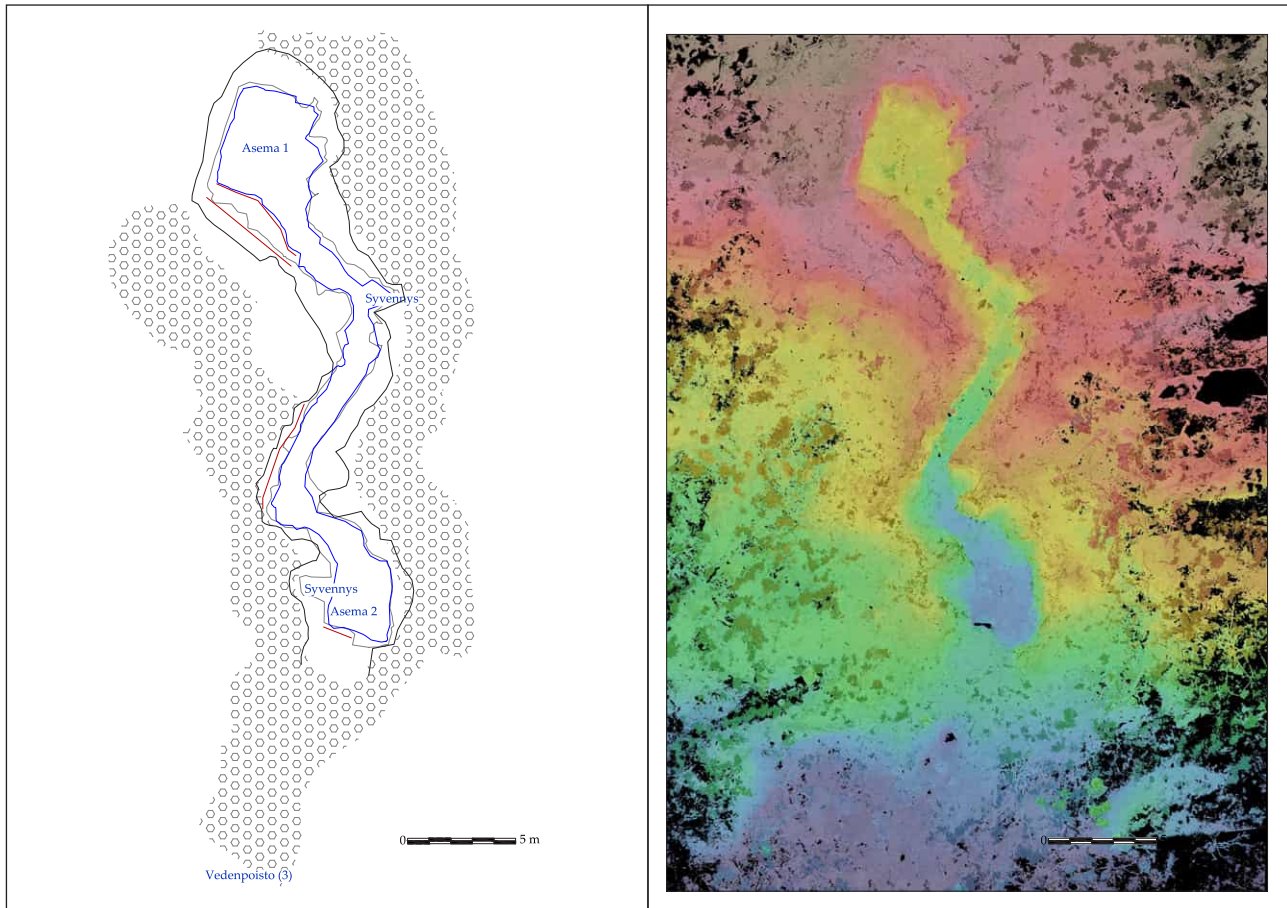
Asemia yhdistävää, hieman mutkittelevaa käytävää on yhteensä noin 20 metriä. Sen leveys vaihtelee 1–1,3 metrissä, joskin dokumentoitaessa seinämiltä oli romahtanut joko yksittäisiä isoja kiviä, tai pienempiä kiviä sekä pienikokoisempaa maansekaista louhosmassaa, jotka paikoin tukkivat käytävää. Käytävällä erottuu kylmämuurattuja kiviseinäosia erityisesti sen lännenpuoleisilla seinämillä. Paikoin seinämä oli suoraa kallioleikkausta, ja paikoin yläosastaan louhosaineksella korotettua. Pohjoisen aseman (1) eteläseinässä on porrastettua siististi ladottua seinämää.

Käytävän pohjoisosassa on noin 1,3 m metrin levyinen louhittu seinäsyvennys / aukko, ja sen vieressä koillisseinällä tuore romahtanut osa. Eteläisen aseman (2) länsiseinustalla on myös säännölliseksi louhittu, noin 1 x 1,3 m kokoinen syvennysosa.

Aseman B pohjalla ei erottunut kivirakennelmia tai kivirivejä, jotka olisivat vaikuttaneet tarkoituksella ladotuilta, kuten esimerkiksi Järviluoto1:n rakenteissa. Varustuksen pohjalla oli kiviä, mutta suurin osa niistä vaikutti romahtaneilta – tai alun perinkin raivaimatta jääneiltä, eikä selkeitä rakennejäänteitä havaittu.

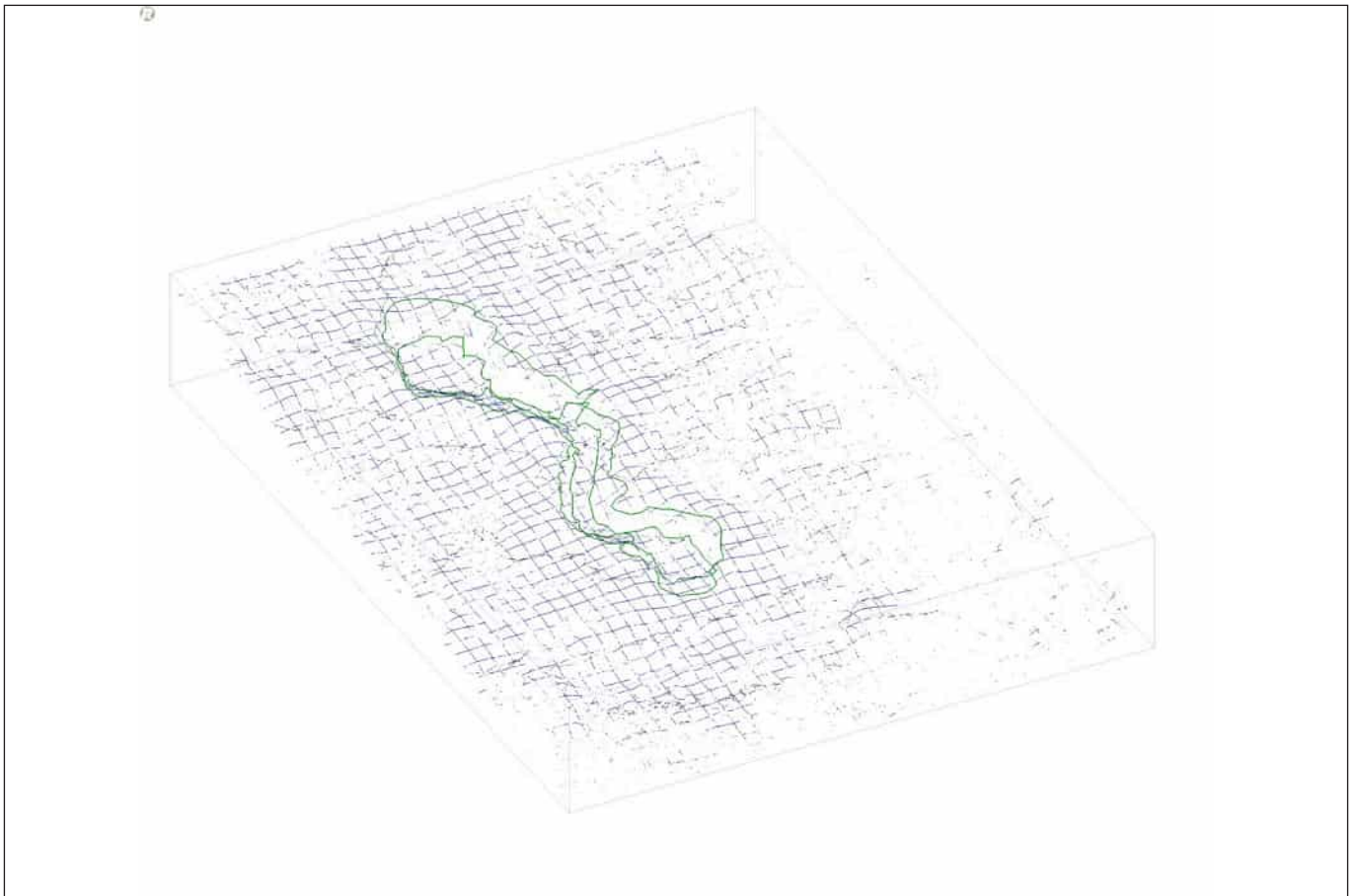

Kuva 28: Maastomalli (0,5 x 0,5 m verkko) Järviluoto 2B:n varustuksesta, perspektiivi kaakosta.

Kuva 29 (vas.): Havainnepiirros Järviluoto 2B:n varustuksesta (ks. myös kartta 12).

Kuva 30 (oik.): Korkeuden mukaan värjätty pistepilvimalli Järviluoto 2B:n varustuksesta (ks. myös kartta 10).

Kuva 31: Maastomalli (0,5 x 0,5 m verkko) Järviluoto 2B:n varustuksesta, perspektiivi lounaasta.

Kuva 32:
MuTu424036Dg_19:
Järviluoto2, va-
rustus B: Näkymä
yhdyskäytävän
itämutkasta kohti
yläasemaa (1). /
Kaakosta, 15.8.24.

Kuva 33:
MuTu424036Dg_20:
Järviluoto2, varus-
tus B: Vasemmalla
eteläinen / alempi
asema (2), oikealla
osin romahtanutta
yhdyskäytävää. /
Koillisesta, 15.8.24.

Kuva 34:
MuTu424036Dg_21:
Järviluoto2, varus-
tus B: Yhdyskäy-
tävän keskiosan
länsiseinämällä
on kiviladontaa. /
Koillisesta, 15.8.24.

Kuva 35:

MuTu424036Dg_22:
Järviluoto2, varus-
tus B: Pohjoiseen
asemaan (1) johta-
vaa yhdyskäytävää,
ja niiden kiviladot-
tua lounaisseinää. /
Kaakosta, 15.8.24.

Kuva 36:

MuTu424036Dg_23:
Järviluoto2, varus-
tus B: Pohjoinen
asema (1), sen
eteläseinässä kivila-
tumusta. Taustalla
näkyvä ruovikko-
nen täyttömaa-alue
on aikanaan ollut
avovettä. / Pohjoi-
sesta, 15.8.24.

Kuva 37:

MuTu424036Dg_24:
Järviluoto2, varus-
tus B: Yleiskuva
ylärinteestä merelle
päin, etualalla poh-
joinen asema. Meri
on aikanaan ulot-
tunut taustalla nä-
kyvän pengertien
kohdalle. / Pohjoi-
sesta, 15.8.24.

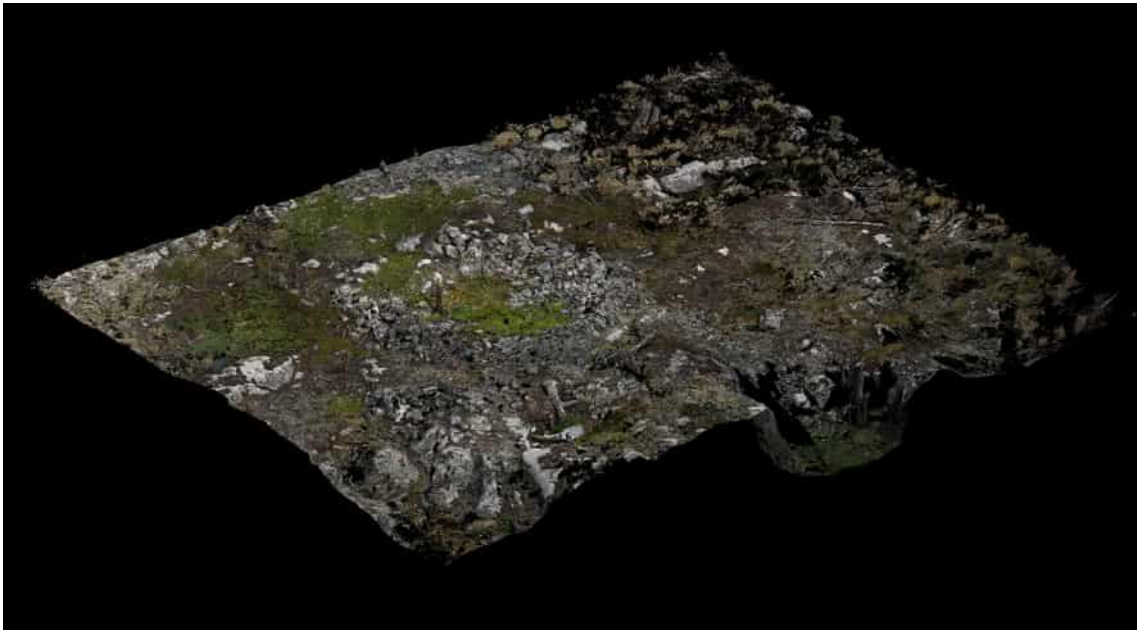
Järviluoto 2, kivirakenne C

Kartat 16–17

Laskennallinen keskipiste: GK22: 6779099.95 / 22469603.76 - TM35: 6789007.1 / 200466.9

Pyöreä kivirakenne C on aseman B pohjoispuolella kalliolla, keskimäärin 10,00 m mpy korkeudella. Se on tehty louhoksesta saadulla kiviaineksella. Rakenteen selkein osa on pohjoissivultaan hieman auki oleva kivikehä, jonka korkeus on enimmillään noin 0,5–0,6 metriä. Kivikehän halkaisija on 10 metriä. Kehän lounaispuolella on hieman lisäksi erillinen, noin 5 x 3 m laajuinen kivikasa. Kivikehän sisäosa oli dokumentointi- hetkellä sammaleen peitossa, mutta siinä tuntui kävellessä olevan myös kiviä tasaisena kerroksena. Suurin osa kehän muodostavista kivistä näyttää ladotun kalliolle, keskellä on mahdollisesti tasattu kiviaineksella jotain kallionkoloa (vastaava täyttö erottuu kivi- rakenteen D kohdalla). Kiviaines on vaihtelevan kokoista.

Rakenteen C on Markus Kivistö tulkinnut jalkaväki- tai konekivääriasemaksi tai sellai- sen paikaksi.

Kuva 38: Värjätty pistepilvimalli Järviluoto 2C:n kivirakenteesta. Perspektiivi lounaasta.

Kuva 39: Mu-
Tu424036Dg_25:
Järviluoto2, kivila-
tomus C: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Idästä, 14.8.24.

Kuva 40: Mu-Tu424036Dg_26: Järviluoto2, kivilatomus C: Yleiskuva kivirakenteesta. / Idästä, 14.8.24.

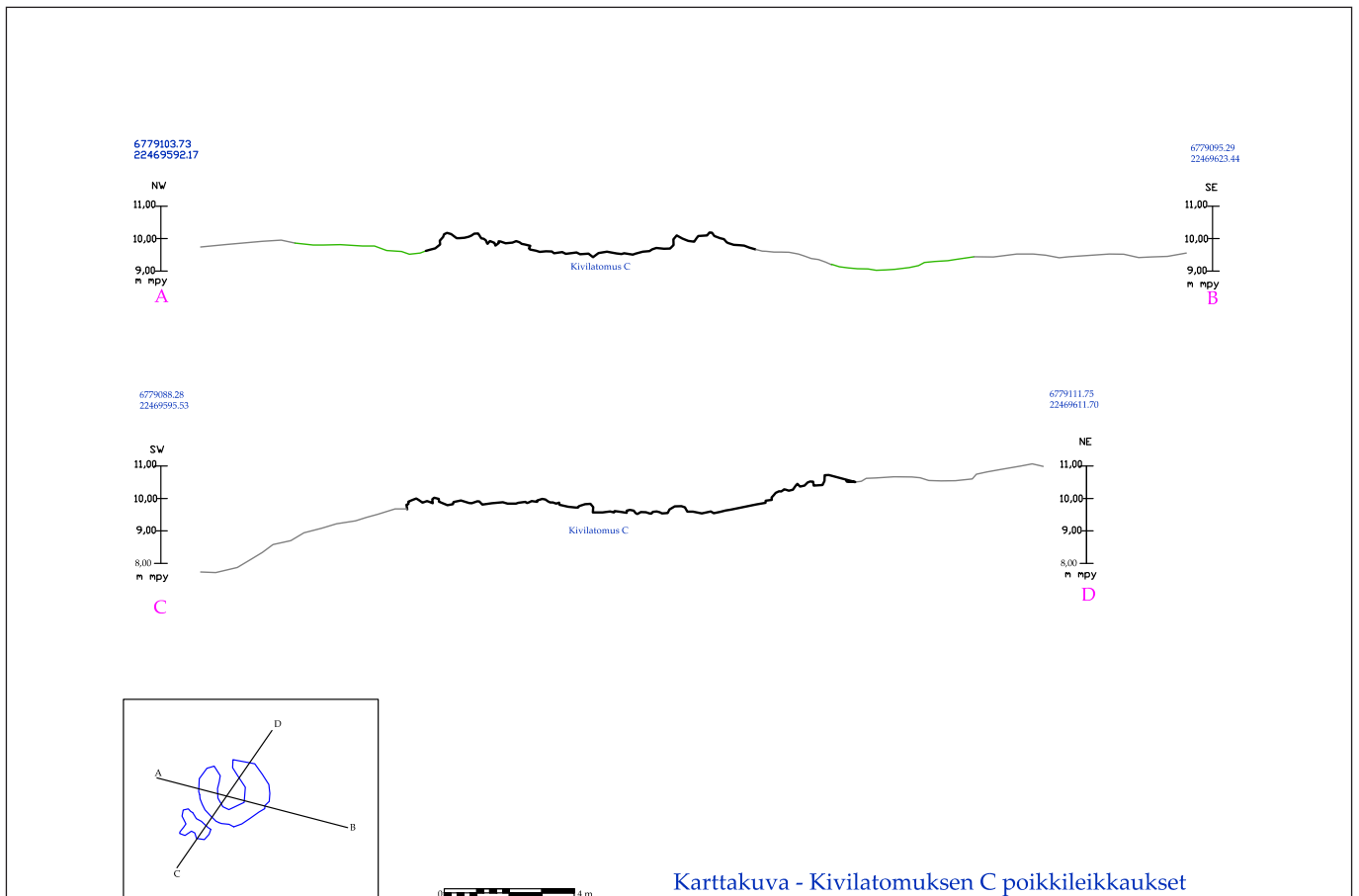
Kuva 41: Mu-Tu424036Dg_27: Järviluoto2, kivilatomus C: Yleiskuva kivirakenteesta. Vasemmalla varustus B:n pohjoista louhittua asemaa. Meri on aikanaan ulottunut taustalla näkyvän pengertien kohdille. / Pohjoisesta, 14.8.24.

Kuva 42: Mu-Tu424036Dg_28: Järviluoto2, kivilatomus C: Yleiskuva kivirakenteesta. Vasemmalla varustus B:n pohjoista louhittua asemaa. Meri on aikanaan ulottunut taustalla näkyvän pengertien kohdille. / Koillisesta, 14.8.24.

Kuva 43: MuTu424036Dg_29:
 Järviluoto2, kivilatomus C:
 Yleiskuva kivrakenteesta. Vasemmalla mäen päällä kivirakenne D. / Etelästä 14.8.24.

Kuva 44: Kivilatomuksen C poikkileikkaukset.

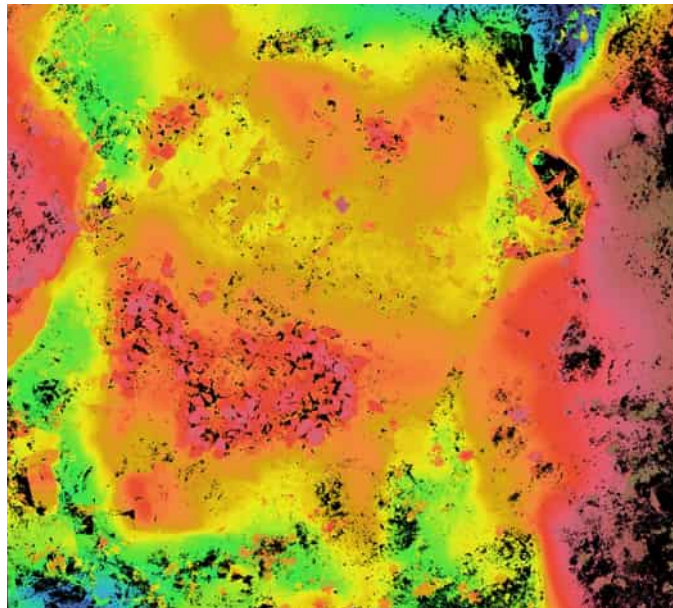
Järviluoto 2, kivirakenne D

Kartat 18–19

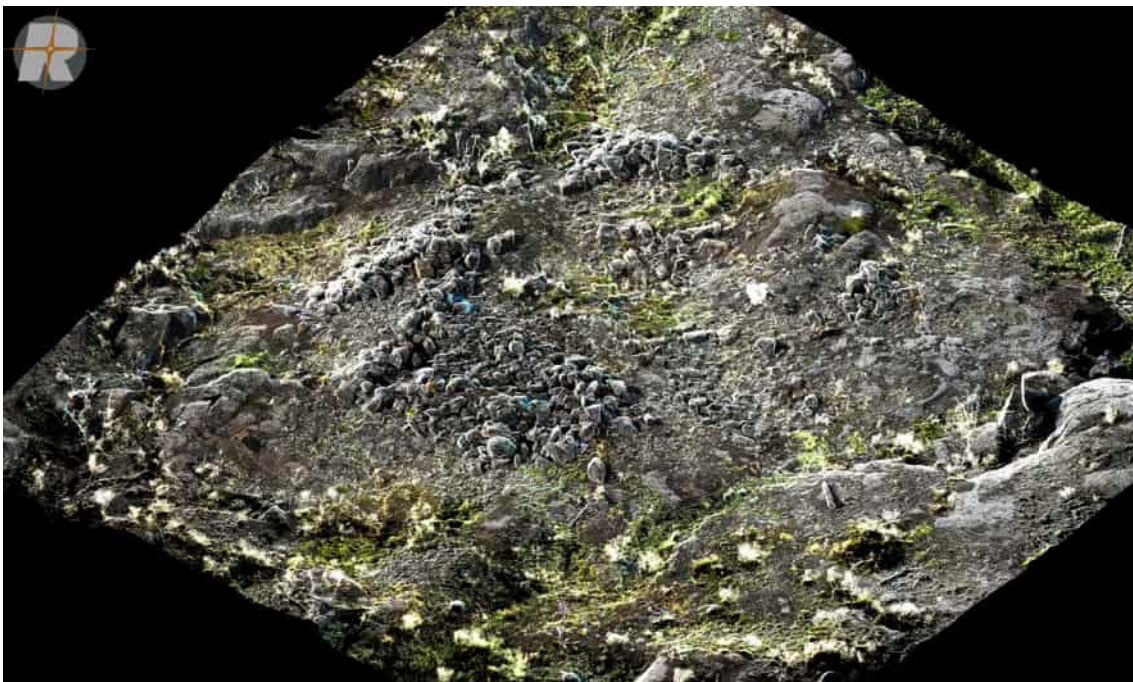
Laskennallinen keskipiste: GK22: 6779131.72 / 22469582.73 - TM35: 6789040.4/ 200448.3

Kivirakenne D sijaitsee A-varustuksesta 29 metriä pohjoiseen ja kivirakenteesta E 40 metriä länteen. Se on kalliotasanteella noin 10 m mpy korkeudella. Kokonaisuus käsittää lohkokivistä tehtyjä kasoja ja latomuksia noin 13 x 11 m laajuuisella alueella. Eteläisin, suurin latomus on jokseenkin suorakaiteen muotoinen, kooltaan 6 x 4 metriä. Muuten latomuksissa ei ole selkeitä muotoja, mutta keskellä on tasaista kivikkoa, joka näyttää tasaavan kallion muotoja. Korkeimmillaan kivilatomukset ovat noin 0,4–0,5 m luokkaa.

Kyseessä on jokin keskeneräiseksi jäänyt rakennelma, sillä maastoa on tasattu ja kivilouhosta on tuotu paikalle suhteellisen kaukaa alarinteestä. Vanhoissa kartoissa (mm. peruskartta 1962) näillä main on myös merkittynä merimerkki, linjataulu, mutta asemointien mukaan se näyttää osuvan tästä rakennelmasta hieman länteen olevalle korkeammalle kallionyppylälle.

Kuva 45: Korkeuden mukaan värjätty pistepilvimalli Järviluoto 2D:n kivirakenteesta (ks. myös kartta 19)

Kuva 46: Värjätty pistepilvimalli Järviluoto 2D:n kivirakenteesta. Perspektiivi kaakosta.

Kuva 47:
MuTu424036Dg_30:
Järviluoto2, kivila-
tomus D: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Koillisesta, 14.8.24.

Kuva 48:
MuTu424036Dg_31:
Järviluoto2, kivila-
tomus D: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Luoteesta, 14.8.24.

Kuva 49:
MuTu424036Dg_32:
Järviluoto2, kivila-
tomus D: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Lounaasta, 14.8.24.

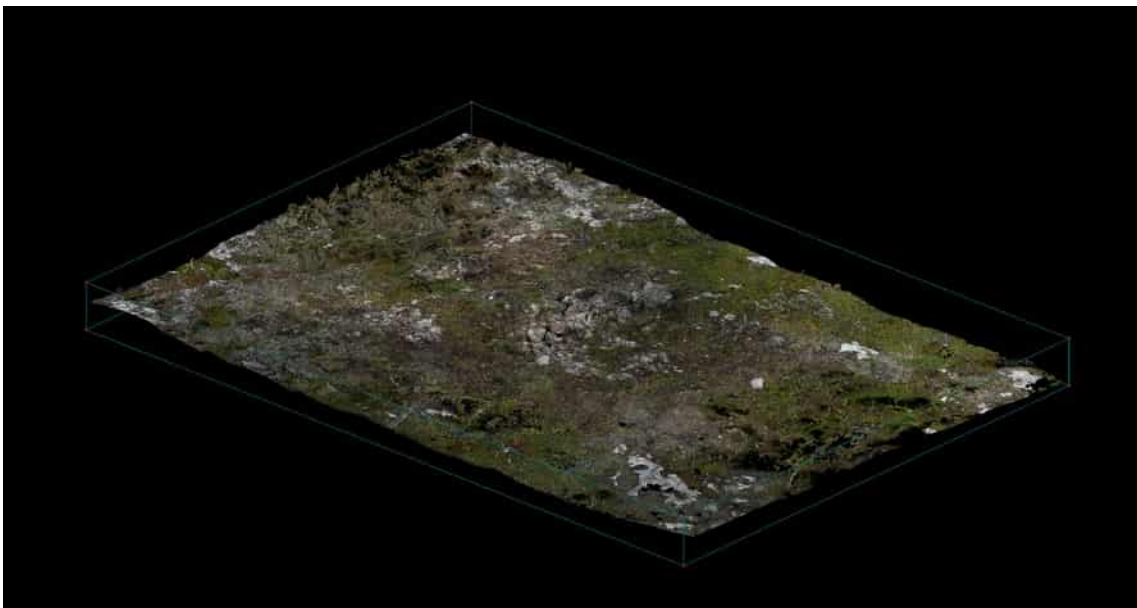
Järviluoto 2, kivirakenne E

Kartat 20–21

Laskennallinen keskipiste: GK22: 6779138.63 / 22469630.37 - TM35: 6789043.6 / 200496.4

Mäen keskellä, korkeimmalla kohdalla, noin 12,5 metrin mpy korkeudella on puolikaaren / hevosenkengän muotoinen kivilatomus. Sen halkaisija on 6 metriä. Myös tämän kivikehän lounaispuolella on pieni erillinen, 2 x 3 m laajuinen kivitasa. Puolikaarivallin sisäpuolella on myös pieni erillinen kasa kiviä (kasan halkaisija 1 m). Rakennelmat ovat enimmillään noin 0,7 m korkuisia. Toisin kuin kivrakennelmat C ja D, tämä rakennelma on koottu pyöristyneistä luonnonkivistä. Paikoin vallissa on mukana myös vaaleaa hie-noa hiekkaa. Lisäksi eteläreunalla kulkee itä-länsisuuntainen matala hiekkavalli.

M. Kivistö tulkitsee rakennelman raportissaan mittaus- ja tulenjohtoasemaksi. Sijaintinsa perusteella tämä tulkinta on mahdollinen, mutta ei ole pois suljettua, että kyseessä on jokin puolustusvarustuksiin liittymätön kivrakennelma, kuten mahdollisesti rakennelmat F ja G.

Kuva 50: Värjätty pistepilvimalli Järviluoto 2E:n kivirakenteesta. Perspektiivi kaakosta.

Kuva 51: Värjätty pistepilvimalli Järviluoto 2E:n kivirakenteesta, mukana 0,5 x 0,5 maastomalliverkko. Perspektiivi lounaasta.

Kuva 52:

MuTu424036Dg_33:
Järviluoto2, kivila-
tomus E: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Lounaasta, 14.8.24.

Kuva 53:

MuTu424036Dg_34:
Järviluoto2, kivila-
tomus E: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Pohjoisesta, 14.8.24.

Kuva 54:

MuTu424036Dg_35:
Järviluoto2, kivila-
tomus E: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Koillisesta, 14.8.24.

Kuva 55:

MuTu424036Dg_36:
Järviluoto2, kivila-
tomus E: Yleiskuva
kivirakenteesta. Oi-
kealla hiekkamaa-
vallia. / Lounaasta,
14.8.24.

UUDET KOHTEET

Kivirakenne F

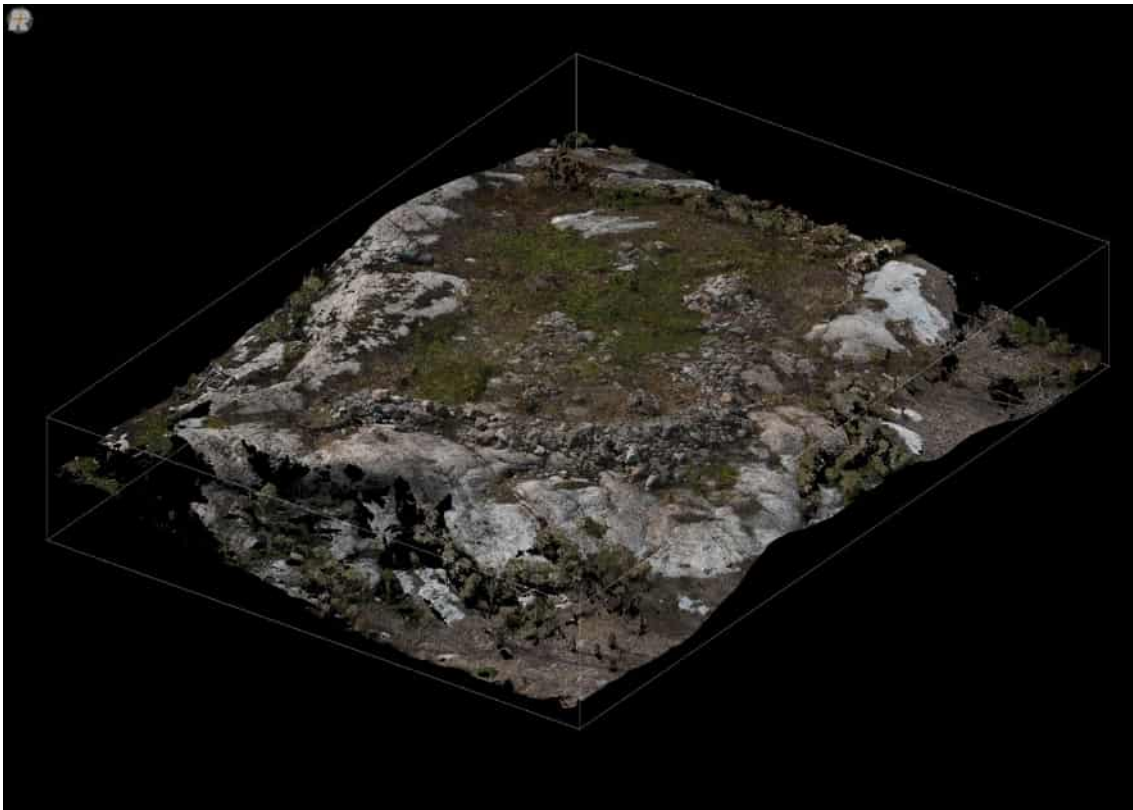
Kartat 22–23

Laskennallinen keskipiste: GK22: 6779196.80 / 22469632.34 - TM35: 6789101.5 / 200502.8

Mäen, jonka eteläreunalla kallioon louhitut puolustusvarustuksen ovat, pohjoisrinteen puolella on luonnonkivistä kalliolle kasattu kivivalli. Vallissa on kaksi selkeää seinämää ja ne muodostavat suorahkon kulman. Kulma on jokseenkin pohjoiseen ja seinämät katsovat luoteeseen ja koilliseen. Rakenteen mitat ont 12 x 12 metriä. Kivivallien sisäpuolella on myös kivialue (3,5 x 4 m) sekä sen / vallin lounaispuolella myös pieni kivikasa (1x 1,3 m).

Kallioalueelta, jolla kivivalli on, on näkymä saaren pohjoispuolelle salmeen, ja mereltä katsottuna se jää kahden pohjoispuolisen mäen väliin piiloon. Sijainti on siis suojaisa ja voisi toimia tähytyspaikkana. Kallioalue oli dokumentointiaikaan paljas samoin kuin osa kivistäkin – näin voi olla metsäkoneiden tai merimetsojen jäljiltä. Toisaalta kivirakennelman koillispuolella olevassa notkelmassa, noin 30 metrin päässä oli vanha rakennus, jonka pihapiiriin rakennelma on voinut kuulua.

Kivivallin kaakkoispuolella nousee loivasti kallio, ja jos kyse on rakennuksen perustuksesta, on kallio voinut toimia osana perustuksia. Kivirakennelma on ajoitukseltaan ja tarkoitukseltaan tuntematon.

Kuva 56: Värjätty pistepilvimalli Järviluoto 2F:n kivirakenteesta. Perspektiivi koillisesta.

Kuva 57: Värjätty pistepilvimalli Järviluoto 2E:n kivirakenteesta. Perspektiivi pohjoisesta.

Kuva 58:

MuTu424036Dg_37:
Järviluoto2, kivila-
tomus F: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Lounaasta, 15.8.24.

Kuva 59:

MuTu424036Dg_38:
Järviluoto2, kivila-
tomus F: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Lännestä, 15.8.24.

Kuva 60:
MuTu424036Dg_39:
Järviluoto2, kivila-
tomus F: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Pohjoisesta, 15.8.24.

Kuva 61:
MuTu424036Dg_40:
Järviluoto2, ki-
vilatomus F:
Kivilatomuksen
pohjoiskulmaa /
koilliseenämää. /
Luoteesta, 15.8.24.

Kivirakenne G

Kartat 24–25

Laskennallinen keskipiste: GK22: 6779121.57 / 22469662.25 - TM35: 6789024.2/ 200526.9

Linnoitetun mäkialueen laen itäreunalla on luonnonkivistä ladottu pyöreä valli, jonka keskellä on kivitasanne. Rakenne sijaitsee kivirakenteesta C noin 50 metriä pohjoiskoilliseen ja rakenteesta D 70 metriä itään. Se on mäenlaen tasanteen itä/ kaakkoisosassa, noin 12 m mpy korkeudella, josta mäki alkaa viettämään kaakkoon.

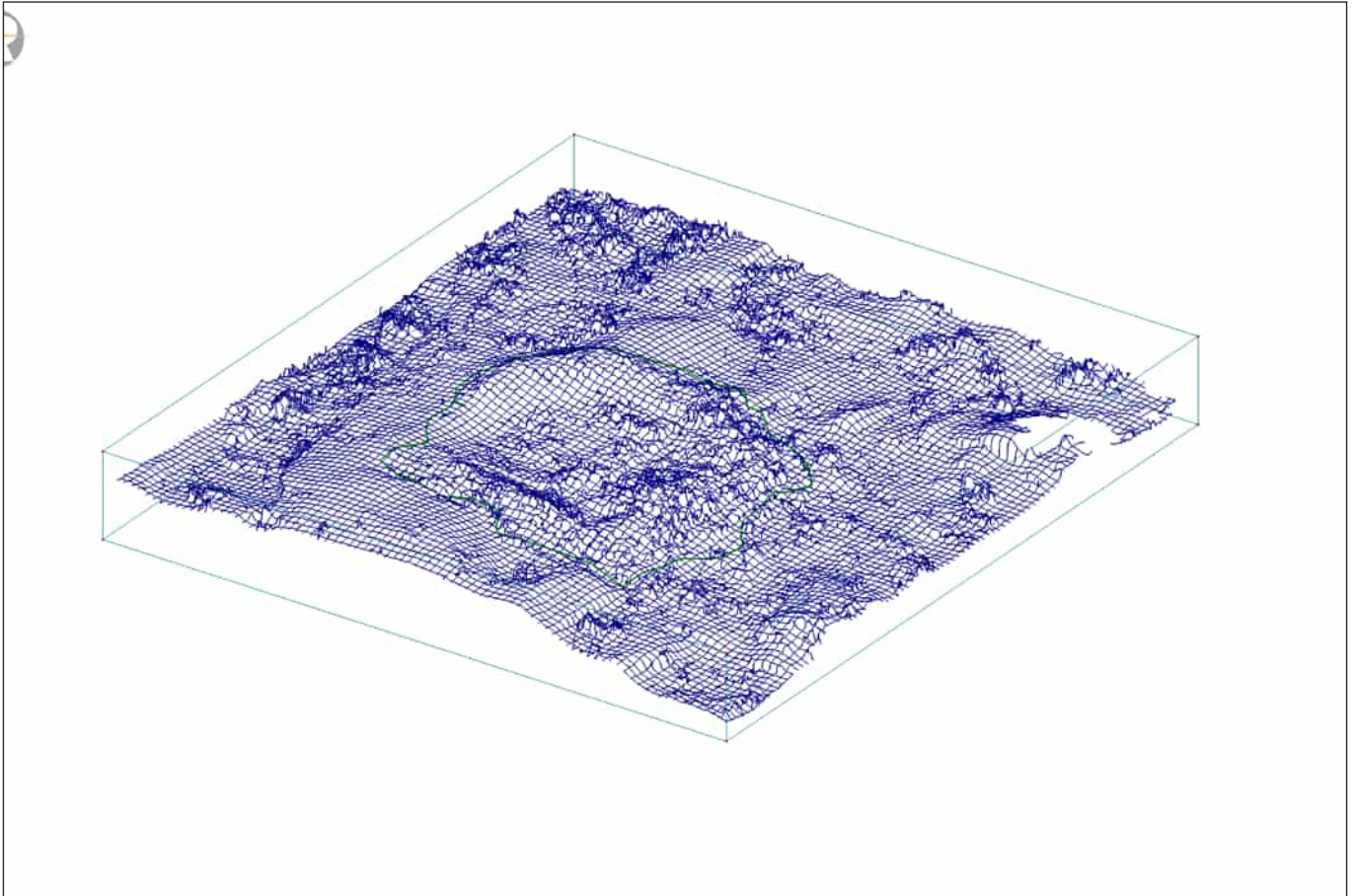
Kivirakennelma on alueella, josta metsää ei ole kaadettu, mutta aluskasvillisuus on pitkälti kadonnut, todennäköisesti merimetsojen myötä. Ympäröivissä puissa oli linnunpesiä ja maastossa linnunraatoja. Tämän rakenteen ympäristöä ei luonnontilan takia raivattu.

Rakennelmassa on pyöreä kivikehä, jonka sisällä on tasaisempi alue, sekin samoista kivistä tasattu. Kivivalli oli korkeimmillaan eteläsivulla, jossa se, osin myös maaston laskun myötä on noin 1,5 m korkea. Kiviaines oli pyöristynyttä luontaista kiveä, jonka koko vaihteli halkaisijaltaan noin 10 sentistä aina noin 50–60 senttiin. Kivirakenne on ainakin osin kalliolla. Pohjoisosassa vallia on myös vaaleaa hiekkaa, ja koillissivulla kivikehän ulkopuolella jatkuu vaalean hiekan valli noin 2 metriä koilliseen.

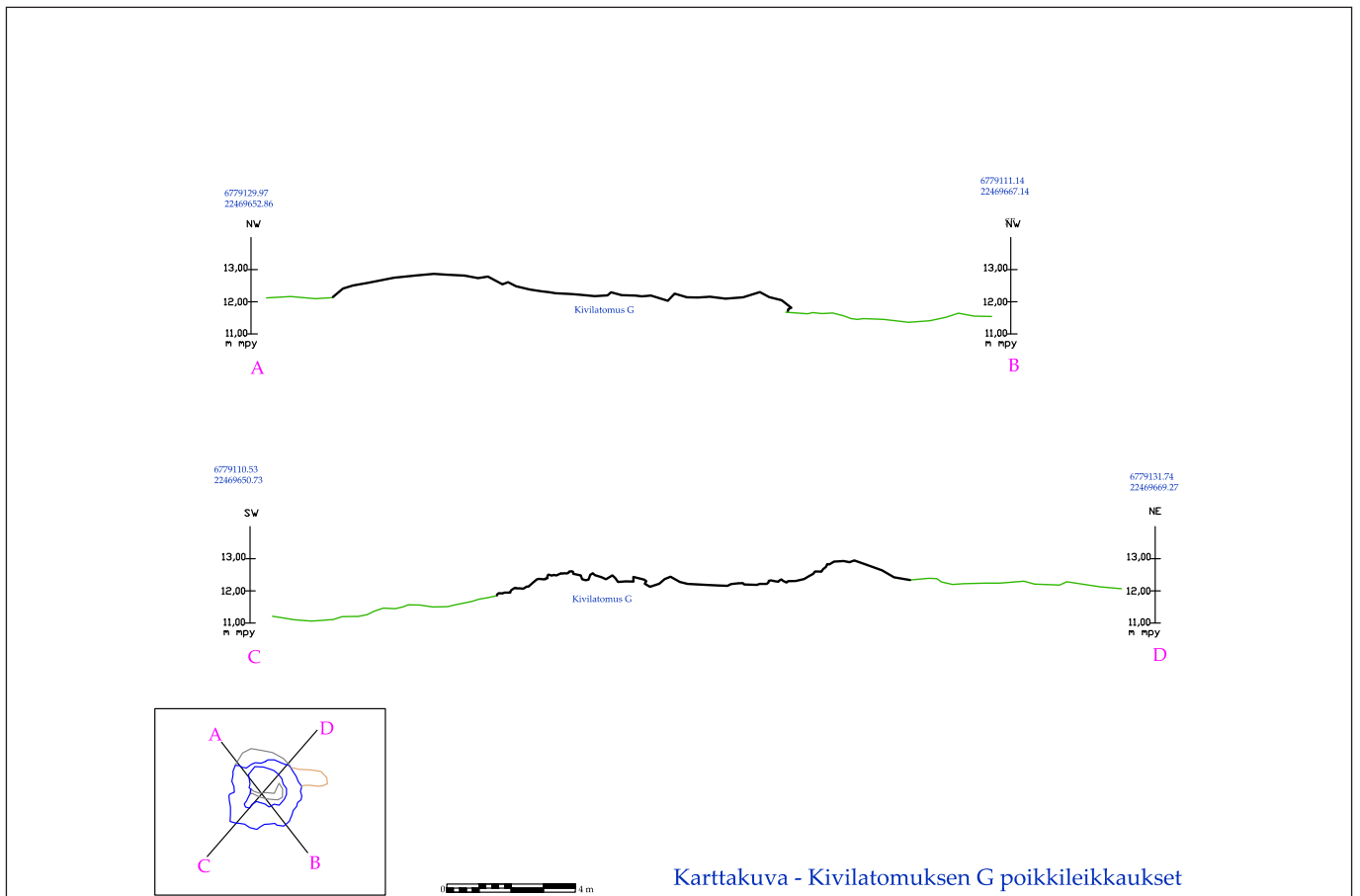
Kivirakenne ei ole listattuna Kivistön inventointiraportissa. Muodoltaan se muistuttaa kivirakennetta C ja siten voisi olla myös osa puolustusvarustuksen rakennelmia. Kyse voi myös olla jostain muusta, eri aikaisesta, kivirakennelmasta – saarella on ollut mökkejä ja ihmisasutusta aiemmin ja toisaalta sen sijainti sataman suulla mahdollistaa myös erinäisten merimerkkien ja muiden rakennelmien olemassaolon. Kivivalli on tarkoitukseltaan ja ajoitukseltaan tuntematon.

Kuva 62: MuTu424036Dg_41: Järviluoto2, kivilatomus G: Yleiskuva kivirakenteesta. / Länestä, 15.8.24.

Kuva 63: Maastomalli (0,5 x 0,5 m verkko) Järviluoto 2G:n kivirakenteesta.

Kuva 64: Poikkileikkaukset Järviluoto 2G:n kivirakenteesta.

Kuva 65: Mu-
Tu424036Dg_42:
Järviluoto2, kivila-
tomus G: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Länestä, 15.8.24.

Kuva 66: Mu-
Tu424036Dg_43:
Järviluoto2, kivila-
tomus G: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Idästä, 15.8.24.

Kuva 67: Mu-
Tu424036Dg_44:
Järviluoto2, kivila-
tomus G: Yleiskuva
kivirakenteesta. /
Etelästä, 15.8.24.

Lausunto

18.9.2024

MV/01775/2024

1 (3)

Rauman kaupunki
Kaavoitus

Viite

Asia **RAUMA Järviluoto 1 (1000001917) ja Järviluoto 2 (1000009956), arkeologinen dokumentointi**

Rauman kaupunki on käynnistänyt kaavoitushankkeen Järviluodon alueella (Järviluodon asemakaava ja asemakaavamuuotos AK04-078). Järviluodon alueella ei ole asemakaavaa ja alueella on voimassa 25.3.2019 hyväksytty Rauman Yleiskaava 2030. Vireillä olevassa asemakaavassa alue tullaan osoittamaan Rauman sataman laajennusalueeksi.

Kaava-alueella sijaitsee kaksi kiinteää muinaisjäännöstä **Järviluoto 1** (*tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000001917*) ja **Järviluoto 2** (*1000009956*). Kyseiset kohteet ovat ensimmäiseen maailmansotaan ajoittuvia puolustusvarustuksia, jotka kuuluvat venäläisten aloittamaan linnoitushankkeeseen Raumalla.

Koska em. kiinteät muinaisjäännökset sijaitsevat kaavoitettavalla alueella, pidettiin asiasta 11.12.2023 muinaismuistolain 13§:n mukaiset neuvottelut. Niissä todettiin, että muinaisjäännöskohteet sijoittuvat siten, että niiden säilyttäminen satamatoimintojen keskellä ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista. Neuvottelujen lopputuloksena oli, että kajoaminen kiinteisiin muinaisjäännöskohteisiin Järviluoto 1 ja 2 on mahdollista ja ne voidaan poistaa asemakaavan toteuttamiseksi. Ehtona kuitenkin on, että kohteet tulee ensin tutkia ja dokumentoida mahdollisimman tarkasti mittauksin ja 3D-mallinuksin. Rauman kaupunki teettää edellytetyt tutkimukset.

Muuritutkimus Oy suoritti edellytetyt tutkimukset ja dokumentoinnin 13.-15.8.2024 ja raportti toimitettiin Museovirastolle 27.8.2024. Tutkimuksessa inventoitiin ja mitattiin varustusten rakenteet, ja ne on raportissa tarkasti kuvailtu sanallisesti, valokuvin sekä kartoin. Raportissa todetaan, että valokuvien lisäksi muinaisjäännösten rakenteet dokumentoitiin valokuvaamalla ja laserkeilaamalla (Riegl VZ-400i). Keilaimen osana oli tarkkuus-GPS-laitteisto, joten tuotettu aineisto on suoraan georeferoitua. Pistepilviaineistosta koostettiin karttoja, kuvia ja malleja raporttiin. Yleis- ja havaintokartoissa käytettiin myös maanmittauslaitoksen ja Rauman kaupungin paikkatietoaineistoa, kuten vanhoja ilmakuvia.

Raportissa ja sen karttaliitteessä on varustuksista havainnepiirroksset, yleiskartat, maastomallit, erilaiset korkeusmallit ja pistepilvimallista luodut ortokuvat.

Tutkimusraportin perusteella Muuritutkimus Oy:n suorittama tarkka ja monipuolinen dokumentointi voidaan todeta riittäväksi. Muinaismuistolaki ei enää rajoita maankäyttöä tutkituilla alueilla. Näin ollen kaavan toteuttamiselle ole estettä eikä kohteita ole tarpeen enää merkitä kaavakartalle.

Yhteyshenkilönne Museovirastossa on intendentti Sari Mäntylä, puh. 0295 33 6290, sari.mantyla@museovirasto.fi.

Osastonjohtaja

Ulla Salmela

Intendentti

Sari Mäntylä

Tiedoksi Leena Koivisto / Satakunnan Museo
Outi Virola / Rauman kaupunki, kaavoitus

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/01775/2024

RAUMA, Rauman järviluodon arkeologinen dokumentointi

Asiakirja / Dokument / Document

MV/01775/2024-2

**RAUMA Järviluoto 1 (1000001917) ja Järviluoto 2
(1000009956), arkeologinen dokumentointi**

Asemakaava ja asemakaavan muutos Järviluoto (AK 04-078)

Luonnosvaiheen mielipiteet ja lausunnot

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen (AK 04-078) luonnos sekä päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) olivat nähtävillä 11.1. – 15.2.2024 Rauman kaupungin palvelupiste Pyyrmanissa (Valtakatu 2 A) ja Rauman kaupungin verkkosivuilla.

Luonnoksesta ei saatu yhtään mielipidettä.

Viranomaislausunnot saatiin Satakuntaliitolta, Satakunnan Museolta, Museovirastolta, Varsinais-Suomen ELY-keskukselta, Väylävirastolta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (tukes), Ympäristö- ja lupalautakunnalta sekä Tekniseltä valiokunnalta.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Rauman Energia ja Rauman Energia Sähköverkko sekä Rauman kaupungin tilapalvelut ilmoittivat, että heillä ei ole lausuttavaa. Terveysvalvonta ilmoitti, että se ei anna lausuntoa Järviluodon asemakaavan ja asemakaavamuutoksen luonnosvaiheesta.

Satakunnan pelastuslaitokselta, Rauman Vedeltä ja DNA OY:ltä ei saatu lausuntoa.

Lausuntotiivistelmät ja kaavoittajan vastineet lausuntoihin

Varsinais-Suomen ELY-keskus 5.4.2024

ELY-keskus toteaa, että kyseessä on merkittävä ja laaja kaavahanke, jolla on myös merkittäviä ympäristövaikutuksia. Kaavoitusta ohjaa yleispiirteinen Rauman koko kaupunkia koskeva yleiskaava 2030. Sen ”Tkem”-alueen kaavamääräyksen mukaan uusien tai muuttuvien toimintojen ja aineiden riskit selvitetään osayleis- ja asemakaavatasolla. Sataman laajennusta on tutkittu eri vaiheissa pitkän ajan kuluessa ja ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (7.1.2009) jälkeen tilanne on monilta osin muuttunut. ELY-keskus on 09.11.2023 pidetyssä viranomaisneuvottelussa kiinnittänyt huomiota riittäviin selvityksiin ja niiden ajantasaisuuteen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan nyt hajallaan oleva selvitysaineisto olisi tarpeen tarkistaa, saattaa tarvittavilta osin ajan tasalle ja kerätä olennaisimmista asioista kooste, joka helpottaisi kaavahankkeen tarkastelua.

Myös vaikutusten arviointia olisi ELY-keskuksen arvion mukaan tarpeen selkeyttää ja täydentää mm. suunnitellun toiminnan aiheuttamien riskien sekä maisemaan ja läheisiin kulttuuriympäristön arvokohteisiin kohdistuvien vaikutusten osalta etenkin huomioon ottaen kaavaluonnoksen mahdollistama varsin korkea rakentaminen. Myös ilmastovaikutusten arviointia on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tarpeen täydentää jäljempänä esitetyn mukaisesti.

Poikkeamat osayleiskaavasta ja yleiskaavasta on tarpeen perusteella.

Merkintöjen selkeyteen ja luettavuuteen on jatkosuunnittelussa hyvä kiinnittää huomiota.

Kulttuuriympäristöt ja maisema

Kulttuuriympäristön osalta nykytilanne on tarpeen todeta kaavaselostuksessa. Iso Järviluodon ja Vähä Järviluodon rakennuskanta on inventoitu syksyllä 2008. Tämä inventointi on syytä ottaa huomioon asian esittelyssä. Vaikutukset kulttuuriympäristöön on tarpeen arvioida.

ELY-keskus katsoo, että kaavassa tulee arvioida kaavan maisemallisia vaikutuksia etenkin lähiympäristössä oleviin maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin ja tarvittaessa antaa kaavassa rakentamisen korkeutta tiukemmin rajoittavia määräyksiä. Kulttuuriympäristöjen osalta on syytä ottaa huomioon Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi vuodelta 2023.

Luonnonsuojelu

Kaavaselostuksessa on nykytilanteen yleiskuvauksessa hyvin ylimalkaisesti kerrottu linnustosta (kohta 1.4) Se kaipaa tarkennusta. Vähä ja Iso Järviluodossa on vuonna 2023 ollut Suomen suurin merimetson yhdyskunta, se on pesinyt saarilla vuodesta 2019 alkaen. Myös harmaahaikaroita ja jalohaikaroita on pesinyt saarilla. Merikotka on pesinyt saarella aikaisemminkin ja se palasi pesimään vanhaan pesäpuuhunsa vuonna 2019. Kaikki linnut ovat rauhoitettuja pesimäaikana, merikotka jo 1.2. – 31.7. ja muut 1.4. – 31.7. Toimintaa tai rakentamista ei saa harjoittaa pesimäaikana alueilla, jotka ovat 300 m lähempänä pesimäpaikkoja. Luonnonsuojelulaki kieltää rauhoitettujen lintujen tappamisen ja pyydystämisen, pesien ja munien rikkomisen, muun vahingoittamisen tai haltuunoton, pesinnän häirinnän ja estämisen sekä lintujen haltuunoton ja hallussapidon.

Lähtötiedoissa Luontoselvityskohdassa ei käy ilmi nykytilanne linnuston kannalta. Saarilla on merkittäviä luontoarvoja juuri linnuston osalta, mutta luontoselvityskohdasta voi jäädä käsitys, ettei saarilla olisi mitään luontoarvoja. Tässä viittaus nykytilanteeseen tai toisto selventäisi tilannetta.

Toimenpiteiden vaikutusten arviointia luonnon osalta ei selostuksessa ole käsitelty ollenkaan.

Kaavakartassa itse luontoalueita koskevat kaavamerkinnot, kuten "Sel-luo", ovat kovin pienellä fontilla ja alueen raja-asetus voisi olla selkeämpi esimerkiksi rasteroimalla alueet.

Ehdotuksen T1s -korttelialueiden toteuttaminen ja käyttöönotto on sidottu johtopäätökseen Sel-luonselvitysalueiden luontoarvojen vaarantumisesta. Asia on syytä tuoda esille myös korttelialueen määräyksissä. Sel-luo-selvitysalueen kaavamääräystä on syytä täsmentää. Alueella on luonnonsuojelulain mukaan rauhoitettuja lintulajeja ja niiden pesäpuita. Alueen käyttöönottoa varten on otettava huomioon luonnonsuojelulain mukaisten lupien tarve. Kaavassa on hyvä täsmentää edellyttääkö selvitysalueiden käyttöönotto lisäksi asemakaavan tarkistusta tai esim. uusia selvityksiä ja lausuntomenettelyä yms.

Merenhoito

Merenhoidon ja meren tilan osalta, kaavamääräys on riittävä haitta-aineiden läjitystä koskevan päätöksen pohjalta (VARELY/378/2023). Meren tilan osalta merenhoidon hyvän tilan kuvaajan 10. roskaantumisen toimenpiteenä, mikäli räjäytysmurskeella tehdään meritäyttöä, kaavaan tulisi lisätä määräys suojakankaiden käytöstä, sillä räjäytysmurske sisältää muovisia panoslankoja ja nallien jäännöksiä, jotka muuten aiheuttavat meren roskaantumista.

Rakentamiskorkeus

Yleismääräyksen alinta rakentamiskorkeutta koskevan määräyksen vertailutaso on keskivedenkorkeus, joka muuttuu vuosittain. Vertailutasona tulisi käyttää kiinteää N2000 korkeusjärjestelmän mukaista korkeutta. Alin rakentamiskorkeus, johon ei saa sijoittaa kastuessa vahingoittuvia rakenteita on +2,41 metriä ja kortteleissa 496 ja 497 +3,11 metriä N2000 korkeusjärjestelmässä.

Vesilain valvonta

Vesiluvan tarve on tunnistettu ja huomioitu kaavan yleismääräyksissä. Vesilain valvonnan osalta ei ELY-keskuksella siten ole lausuttavaa.

Pilaantuneet maat

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavan yleismääräys mahdollisesti pilaantuneiden maiden osalta on hyvä, eikä alueelle ole tarve merkitä erikseen MATTI-järjestelmään merkittyjä kohteita.

Ilmastovaikutukset

Rauman kaupunki on sitoutunut tavoittelemaan 80 % ilmastopäästöjen vähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Suuri osa Rauman kaupungin päästökuilusta on edelleen kuro-matta, kun kaupungin päästöt ovat laskeneet 39 prosenttia vuonna 2021 vuoteen 2007 verrattuna (Hinku-laskenta). Ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi on jokaisessa kaavassa tarpeen tutkia ratkai-sut päästöjen minimoimiseksi.

ELY-keskus katsoo, että kaavassa on osin tunnistettu kaavan keskeiset ilmastovaikutukset. Hule-vesien hallintaan ja meritulvariskin huomioimiseen on kaavaluonnoksessa kiinnitetty huomiota kii-tettävästi. Ilmastoarvioinnissa on syytä huomioida myös alueen tasauksen vaativan paljon täyttö-maan kuljettamista alueelle. Täyttömaahan liittyvät kuljetukset aiheuttavat osan esirakentamisen päästöistä ja kaavan ilmastovaikutuksista. Täyttömaalle rakennettaessa on hyvä kiinnittää huomiota esirakentamisen päästöihin kokonaisuudessaan. Esirakentamisen ilmastovaikutusten suu-ruuteen vaikuttaa mm. se, mitä ainesta täytössä käytetään, pystytäänkö täytössä hyödyntämään kynnysarvomaita, miten täyttömaa-ainesta joudutaan käsittelemään, joudutaanko täyttöä tiivistä-mään tms., ja miten raskaat perustukset alueelle joudutaan mahdollisesti rakentamaan. Myös alu-een massatasapainolla on suuri merkitys kaavan ilmastokestävyyteen; se, saadaanko maamassat siirrettyä kaava-alueen lähialueilta, vai onko massoja kuljetettava alueelle pitkän matkan päästä, ei käy kaavaselostuksesta ilmi. Alueen esirakentamisen tarve on käyty selostuksessa läpi, mutta sen yhteyttä ilmastovaikutuksiin ei ole tunnistettu. Alueen massatasapaino ja esirakentamisen päästöt on syytä avata kaavan ilmastovaikutusarvioinnissa.

Ilmastovaikutuksissa todetut, aiemmin tehdyt maankäytölliset ratkaisut toki mahdollistavat alueen kaavoittamisen, mutta ilmastovaikutusten kannalta tärkeintä on kuitenkin keskittyä siihen, mitä ilmastovaikutuksia nyt valitut ratkaisut aiheuttavat, ja pyrkiä niiden vaikutusten hillitsemiseen. Kaavan ilmastovaikutusten arvioinnissa ei tunnisteta rakentamisen päästöjä, tai ohjata rakentamista ilmaston kannalta kestävämpään suuntaan. Rakentamisen ohjaukseen kaavamääräyksiin olisi tärkeää kiinnittää huomiota, sillä yhä suurempi osa rakennusten elinkaarenaikaisista kasvihuonekaasupäästöistä aiheutuu käyttövaiheen energiankäytön sijaan niiden rakentamiseen käytettävien tuotteiden valmistuksesta, rakennustyömaan toiminnoista sekä rakentamisen jätteiden ja massojen käsittelystä.

Kaavaselostuksen ilmastovaikutusten arviointia tulee täydentää. Arvioinnissa on hyvä yksiselitteisesti todeta kaavan negatiiviset ilmastovaikutukset. Kyseisessä kaavassa todennäköisesti keskeisiä ilmastovaikutuksia ovat laajamittainen maanmuokkaus, maamassojen siirrot ja täyttäminen, uuden rakentaminen (m.l. esirakentaminen), poistuva kasvullinen ala sekä yksityisautoihin perustuva liikenne. ELY-keskus tuo esiin, että kaavamääräyksiin on mahdollista sisällyttää tarkempaa ilmastovaikutusten pienentämiseen liittyvää ohjausta. Kaavamääräyksillä voidaan esimerkiksi ohjata rakentamisen hiilijalanjälkeä ja kestäviä energiaratkaisuja sekä edistää kiertotaloutta. Mahdollisuutta pienentää kaavojen ilmastovaikutuksia on hyvä tutkia jo heti luonnosvaiheessa.

Esimerkiksi ilmastokestävän kaavoituksen työkalun, KILVA:n, avulla voi arvioida maankäytön suunnittelun ratkaisujen ilmastokestävyyttä: Ilmastokestävän kaavoituksen tarkistuslista – KILVA (windows.net).

Liikenne

Kaavaratkaisut liikenteen osalta ovat pääosin Rauman yleiskaavan 2030 mukaisia. Kaava-alue sijoittuu nykyisen katuverkon äärelle, mutta kaavan vaikutukset ulottuvat maantieverkolle, jolle raskas liikenne pyritään ohjaamaan pois keskustasta ja keskustan katuverkolta. Lisääntyvästä liikenteestä aiheutuu vaikutuksia erityisesti valtatie 8 eritasoliittymään, jonka kautta kaavassa mahdollistetun eteläisen tieyhteyden liikenne tulisi liittymään maantieverkolle.

Kaavassa tulee esittää kaavan aiheuttama liikenteen lisäys ja sen vaikutus maantieverkon liittymäkohtien toimivuuteen Hankkarintien ja valtatie 8 eritasoliittymässä sekä Hakunintien (VT 12) ja Anderssonintien liittymässä.

Jatkosuunnittelussa on hyvä huomioida se, että alueelle on mahdollista osoittaa turvalliset reitit pyöräilyyn niin työpaikkapyöräilyyn kuin alueen sisäisten reittien osalta.

Kaavoituksen vastine

Eri kaavatasoilla ja hankkeissa kertynyt selvitysaineisto on koosteena sisällysluettelon liiteasiakirjojen jälkeen. Selvityskoostetta on tarpeen täydentää ja selvitysten tuloksia käsitellä luonnosvaihetta tarkemmin ehdotusvaiheessa. Merkintöjen selkeyteen sekä luettavuuteen on jatkosuunnittelussa hyvä kiinnittää huomiota.

Vaikutusten arviointia on tarpeen selkeyttää ja täydentää mm. seuraavilta osin:

- suunnitellun toiminnan aiheuttamien riskien vaikutukset
- maisemaan ja läheisiin kulttuuriympäristön arvokohteisiin kohdistuvat vaikutukset (etenkin huomioon ottaen kaavaluonnoksen mahdollistama varsin korkea rakentaminen)
- ilmastovaikutusten arviointi
- toimenpiteiden vaikutukset luontoarvoihin

Poikkeamat osayleiskaavasta ja yleiskaavasta on tarpeen perusteella ehdotusvaiheessa.

Kulttuuriympäristön osalta nykytilanne on tarpeen todeta kaavaselostuksessa; Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi vuodelta 2023, Rauman sataman laajennusalueen rakennusinventointi 2008 sekä rakennusten nykytilanne.

Kaavassa tulee arvioida kaavan maisemallisia vaikutuksia etenkin lähiympäristössä oleviin maa-kunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin. Rakennuskorkeuden rajaaminen luonnosta tarkemmin ei ole tarkoituksenmukaista teollisuusalueen läheisyyteen rakentuvalla teollisuusalueella. Korkeusrajoituksilla ei ole syytä estää esimerkiksi tulevaisuuden merkittäviä energiantuotantoratkaisuja.

Ehdotusvaiheessa kaavaselostukseen on syytä päivittää luonnosvaihetta tarkemmin Järviluodon linnuston sen hetkinen tilanne ja luontoarvot.

Luontoalueita koskeva kaavamerkintä (sel-luo) tarkentuu ehdotusvaiheessa ja samalla merkintää tulee selkeyttää ja täsmentää. Asia on tarpeen esittää myös korttelialueen käyttötarkoituseräilyssä.

Erilaisten lupien mm. luonnonsuojelulain mukaisten lupien tarve ja edellytykset tulee tarkastella luovan hakuajankohtana, joten lupien esittely laajemmin kaavaselostuksessa ei ole tarpeen. Kaavamääräyksessä ja selostuksessa tulee kuitenkin täsmentää edellyttääkö selvitysalueiden käyttöönotto lisäksi asemakaavan tarkistusta tai esim. uusia selvityksiä ja lausunnotmenettelyä yms.

Kaavaan on tarpeen lisätä määräys suojakankaiden käytöstä, sillä räjäytysmurske sisältää muovisia panoslankoja ja nallien jäännöksiä, jotka muuten aiheuttavat meren roskaantumista.

Yleismääräyksen alinta rakentamiskorkeutta koskevan määräyksen vertailutasona tulee käyttää kiinteää N2000 korkeusjärjestelmän mukaista korkeutta.

Alueen massatasapaino ja esirakentamisen päästöt on syytä avata kaavan ilmastovaikutusarvioinnissa.

Kaavamääräyksillä on syytä ohjata rakentamisen elinkaarenaikaisia kasvihuonekaasupäästöjä (rakentamiseen käytettävien tuotteiden valmistus, rakennustyömaan toiminnot sekä rakentamisen jätteiden ja massojen käsittely).

Kaavan aiheuttaman liikenteen määrä riippuu Järviluodon satamalaajennusalueelle toteutuvista toiminnoista ja niiden liikennevaikutuksista sekä erilaisten liikennemuotojen käytöstä, joten liikenteen vaikutuksia on vaikea arvioida.

Asemakaavamuutoksen liikennealueet on mitoitettu siten, että myös kävelyn ja pyöräilyn vaatima tila on huomioitu. Alueiden sisäisten yhteyksien ja erityisesti mikroliikenteen yhteyksien suunnitteluun kannustetaan yleismääräyksissä.

Satakuntaliitto 18.4.2024

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen ratkaisu perustuu useisiin selvityksiin ja suunnitelmiin. Kaavaselostuksessa tulee esittää tiivistetysti selvitysten ja suunnitelmien keskeiset tiedot ratkaisun perusteiden arvioimiseksi.

Satakuntaliitto esittää selostuksen lähtötietoihin lisättäväksi lyhyen kuvauksen Rauman sataman tämänhetkisestä asemasta osana maakunnan tavaraliikenneyhteyksien kokonaisuutta sekä yhteenedon Rauman Satama Oy:n asemakaavahankkeen kannalta olennaisimmista kehittämistavoitteista. Satakuntaliitto esittää täydennettäväksi kaavaselostusta (1.1) havainnollistavalla kartalla, jossa näkyvät toistakymmentä vuotta sitten käynnistetyn Rauman sataman laajentamishankkeen eri vaiheiden mukaiset aluerajaukset satamatoimintojen laajennukselle ja laadituille selvityksille. Satakuntaliitto esittää kaavaluonnosta havainnollistavaa mallinnuskuvaa päivitettävän. Mallinnuskuvassa (21.12.2023) Vähä-Järviluoto esitetään kaavakartan ratkaisuun verrattuna rakentamattomana.

Lähtötietojen osalta luontoarvojen kuvauksiin liittyen Satakuntaliitto esittää lisättäväksi maininnat

suunnittelualueelle ja sen lähialueelle sijoittuvista linnustollisesti arvokkaista alueista (IBA, FIN-NIBA, MAALI). Vähä-Järviluoto kuuluu Satakunnan maakunnallisesti arvokkaat lintualueet 2006-2014 -selvityksessä (2015) tunnistettuun Rauman keskisen saariston MAALI-alueeseen.

Satakuntaliiton näkemyksen mukaan selostuksessa lähtötilanteen kuvausta sekä vaikutustenarviointia tulee vielä täydentää ja täsmentää erityisesti liikenteen ja luontoarvojen osalta. Satakuntaliiton näkemyksen mukaan kaavaluonnoksen ratkaisu korttelissa 4, jossa merkittävien vaarallisten kemikaalien valmistamista ja varastoimista sisältävä teollinen toiminta (TIs/kem) sallitaan selvitysalueen (sel-luo) merkinnän avulla osittain ehdollisena on uuden maankäytön Iso- ja Vähä-Järviluodon saarien linnustoarvojen kanssa tehtävän yhteensovittamisen ja erityisesti vaikutustenarvioinnin kannalta haasteellinen ja vaatii jatkosuunnittelussa selkeyttämistä.

Kaavoituksen vastine

Kaavaselostusta on syytä täydentää seuraavilla:

- tiivistetyt tehtyjen selvitysten sekä suunnitelmien keskeiset tiedot
- Rauman sataman asema ja kehittämistavoitteet
- sataman laajennushankkeen eri vaiheiden aluerajaukset
- linnustotiedot
- lähtötilanteen kuvauksen täydentäminen
- vaikutusten arviointi, erityisesti liikenteen ja luontoarvojen osalta

Mallinnuskuvassa esitetään esimerkki ensimmäisen vaiheen toteutuksesta, havainnekuvassa on näkyvissä myös kaava-alueen käyttö Vähä-Järviluodon osalta.

Linnuston selvitysalueen merkintää (sel-luo) Iso Järviluodon ja Vähä Järviluodon saarissa tulee selkeyttää.

Satakunnan Museo 11.4.2024

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Satakunnan Museo näkee, että alueella toteutettu rakennusinventointi sekä sen tulokset tulisi huomioida kaavaselostuksessa. Rakennukset vaativat jo 2008 korjauksia ja inventoinnin yhteydessä on todettu, että sataman mahdollinen laajentuminen saattaa uhata kohteiden säilymistä. Hankkeen vaikutusten arvioinnin kannalta rakennetun ympäristön nykytilanne tulisi kuvata kaavaselostuksessa.

Suunnittelualue ei sijoitu mihinkään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle. Hankealueen lähistöllä sijaitsee maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä (Satakunnan rakennusperintö 2005). Kaavaselostuksessa tulisi arvioida hankkeen vaikutuksia näihin arvoalueisiin nähden. Parhaillaan on käynnissä Satakunnan maakuntakaavan uusiminen. Tätä varten toteutettiin Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi (Niina Uusi-Seppä/Ramboll 2023), jonka raportti on luettavissa Satakuntaliiton sivuilta <https://satakunta.fi/alueiden-kaytto/vireilla-olevat-maakuntakaavat/selvitykset/>. Maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen aluerajauksen kuvauksineen (Satakunnan rakennusperintö 2005 / 2023) on katsottavissa osoitteesta www.y-pakki.fi.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Rauman sataman laajentumisvaihtoehtojen ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä vuonna 2007 Järviluodon, Ruuhiluodon ja Saukon saarilla toteutettiin arkeologinen inventointi (Markus Kivistö/Rauman museo 2007). Kaikkiaan Rauman sataman lähisaaret ovat olleet ihmistoiminnan kohteena vasta verrattain lyhyen ajan. Saarten arkeologinen kulttuuriperintö ajoittuu historialliselle ajalle ja pääosin vasta 1900-luvun alkuun: Järviluodolla sijaitsee I maailmansodan aikaisia puolustusvarustuksia. Lisäksi saarilta tunnistettiin joitain kalliohakkauksia, mutta nuoren ikänsä vuoksi näitä ei arvoitettu muinaisjäännöksiksi tai suojeltaviksi kulttuuriperintökohteiksi.

Muinaisjäänösrekisteriin on kiinteinä muinaisjäänöksinä kirjattu Järviluodolla sijaitsevat varustukset Järviluoto I, <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000001917> sekä Järviluoto II, <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000009956>. Näistä Järviluoto I sijaitsee saaren pohjoisrannalla ja Järviluoto II saaren eteläosassa. Lisäksi saaren pohjoisrannan tuntumasta tunnetaan puurunkoisen aluksen hylky, jonka taustasta tai ajoituksesta ei ole tietoa. Hylky on arvoitettu kulttuuriperintökohteeksi <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000030054>. Tiedot ja kuvaukset muinaisjäänöksistä ja kulttuuriperintökohteesta on esitetty kaavaselostuksessa.

Koska viranomaisneuvottelussa 9.11.2023 kävi ilmi, että Järviluodon muinaisjäänökset tulevat asemakaavassa jäämään muuttuvan maankäytön alueelle, järjestettiin 11.12.2023 muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu, jossa käsiteltiin muinaisjäänöksiin kajoamisen ehdot. Neuvottelun muistio on liitettykaava-aineistoon. Neuvottelussa todettiin, että muinaisjäänökset on mahdollista poistaa huolellisen dokumentoinnin jälkeen vielä kaavaprosessin aikana.

Kaavaluonnokseen kohteet on merkitty (smx), mutta lopulliseen hyväksyttävään kaavakarttaan merkintöjä ei enää ole tarpeen lisätä, mikäli kohteiden dokumentointi on tehty sovitulla tavalla. Raportti muinaisjäänösten dokumentoinnista tulee toimittaa myös Satakunnan Museoon.

Vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta lausunnon antaa Museovirasto.

Kaavoituksen vastine

Selostukseen on tarpeen täydentää aikaisempien rakennusinventointien tulokset, vaikka alueen rakennukset ovat hoitamattomina pahoin rapistuneet ja niitä ei ole huomioitu uusimmissa inventoinneissa.

Muinaisjäännösrekisterissä olevat varustukset on dokumentoitu Museoviraston edellyttämällä tavalla syksyllä 2024 ja Museoviraston lausunnon perusteella luonnoksen merkinnät (smx) voidaan poistaa kaavaehdotuksesta. Muistio, tutkimusraportti sekä Museoviraston lausunto liitetään kaava-aineistoon.

Museovirasto 15.4.2024

Museovirasto ehdottaa kaavaselostukseen lisättäväksi seuraavaa vedenalaiseen kulttuuriperintöön liittyvää tietoa ennen mainintaa Iso Järviluodon pohjoisrannan hyllystä: *Rauman sataman laajennushankkeen valmistelun ja YVA-prosessin yhteydessä kartoitettiin 2007–2008 laajoja merenpohjan alueita vedenalaisen kulttuuriperinnön havaitsemiseksi. Kartoitettuihin alueisiin sisältyi huomattava osa Järviluodon asemakaavan vesialueista. Järviluodon asemakaavan koillisosan vesialuetta kartoitettiin vedenalaisen kulttuuriperinnön havaitsemiseksi Seaside Industrial Park -hankkeen valmistelun yhteydessä 2016. Näin ollen Järviluodon asemakaavan vesialueilla vedenalaisen kulttuuriperinnön tilanne suurimmalta osalta tunnetaan. Iso Järviluodon pohjoisrannan alueella tieto ei kuitenkaan ole riittävää, ja siksi alueella tullaan tekemään asemakaavan valmistelun yhteydessä vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointi.*

Lisäksi Museovirasto esittää yleismääräyksissä olevaa vedenalaiseen kulttuuriperintöön liittyvää suunnittelumääräystä muokattavaksi seuraavasti: *Suunniteltaessa merialueen muokkaamista, täyttämistä tai ruoppaamista, tulee olla yhteydessä museoviranomaiseen vedenalaisen kulttuuriperinnön selvitystarpeen arvioimiseksi. Aiempi muotoilu, jossa selvityksen tekeminen on suoran vaatimuksen muodossa, on tarpeettoman ehdoton ottaen huomioon sen, että suuri osa kaavan vesialueesta on jo kartoitettu vedenalaisen kulttuuriperinnön havaitsemiseksi.*

Kaavoituksen vastine

Kaavaselostukseen ja yleismääräykseen tulee tehdä Museoviraston esittämät muokkaukset.

Tukes 5.4.2024

Sataman laajennusalueeseen kuuluvat korttelit on merkitty pääosin kaavamerkinnoilla TIs/kem ja LST/kem, jotka on tarkoitettu suuronnettomuusvaarallisten laitosten sijoittamiseen. Alueen itä-osassa lähempänä olemassa olevaa teollisuutta ja asutusta sijaitsevilla kortteleilla kaavamerkinnoihin on liitetty lisämääreitä, jotka edellyttävät onnettomuusvaikutusten tarkempaa selvittämistä. Kuten kaavaturvallisuustarkastelussa todetaan, lisämääreet ovat lähinnä viestinnällisiä. Kaavamerkinnoista riippumatta Tukes arvioi lupakäsittelyssään laitoksen sijoittamisen edellytykset huomioiden mahdollisten onnettomuuksien seuraukset ja niiden ulottumisen laitosalueen ulkopuolelle. Tukesin näkemyksen mukaan asia olisi syytä tuoda esiin turvallisuustarkastelun lisäksi myös julkisessa kaavaselostuksessa.

Alueen lounaisosaan on osoitettu korttelialue LNG-terminaalille merkinnällä LS1/kem-Ing. Terminaalien sijoittumisen edellytyksiä suuronnettomuusvaarojen näkökulmasta on alustavasti selvitetty kaavaturvallisuustarkastelussa. Tukes pitää esitettyjä onnettomuusskenaarioita ja arvioita niiden vaikutuksista riittävinä maankäytön suunnittelun kannalta. LNG-terminaalihankkeen mahdollisesti edetessä lupakäsittelyyn tulee Tukes edellyttämään mallinnuksia onnettomuuksien seurauksista tarkempiin laitossuunnitelmiin perustuen. Kaavaselostuksen mukaan alueella esiintyy merkittävä meritulvariski. Tulvan mahdollisuus on huomioitava alueelle mahdollisesti sijoittuvien suuronnettomuusvaarallisten laitosten suunnittelussa ja riskienarvioinneissa. Tukes tulee lupakäsittelyjen yhteydessä arvioimaan tulvariskeiltä suojaavien toimenpiteiden riittävyyttä.

Suunnittelualue sijoittuu seitsemän Tukesin valvoman, vaarallisia kemikaaleja laajamittaisesti käsittelevän ja varastoivan laitoksen konsultointivyohtajille. Metsä Fibre Oy:n sellutehtaan merkittävimmät onnettomuusskenaariot liittyvät terveydelle vaarallisen klooridioksidin vuototilanteisiin. Tukesin käytössä olevien tietojen perusteella tehtaalla tapahtuvan klooridioksidivuodon terveydelle haitalliset vaikutukset saattavat sopivissa tuuliolosuhteissa ulottua kaavoitettavalle alueelle. Merkittävämpien terveydelle vaarallisten vaikutusten (AEGL 2 ja 3 -alueet) ei kuitenkaan arvioida ulottuvan alueelle.

Tukesin käytössä olevien tietojen mukaan alueen muiden laajamittaisen kemikaalilaitosten (UPM Communication Papers Oy, Wibax Logistics Oy, Rauma Terminal Services Oy, Rauman Meriteollisuuskiinteistöt Oy, Oy Teboil Ab ja Forchem Oyj) toimintaan ei liity sellaisia suuronnettomuusvaikutuksia, jotka ulottuisivat kaavoitettavalle alueelle.

Huomioiden kaava-alueen sijainti saarella ja molempien suunniteltujen tieyhteyksien linjaus idän suunnasta, tulee jatkosuunnittelussa kiinnittää huomiota suojautumis- ja evakuointimahdollisuuksiin onnettomuustilanteiden varalta.

Tukesin näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten ja valvontatietojen perusteella.

Kaavoituksen vastine

Tukesin kannanotot on tarpeen esittää kaavaselostuksessa ja tarpeellisin osin kaavan yleimääräyksissä.

Väylävirasto 6.2.2024

Raideliikenteelle varattu selvitysalue

Asemakaavan kartalla on esitetty merkintä LR1 Raideliikenteelle varattu selvitysalue. Väylävirasto on aiemmin kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman vaiheessa jättänyt kommentit liittyen kaavaluonnoksen raideliikenteelle varatun selvitysalueen kaavamerkintään. Väyläviraston aiemmat huomiot on kaavaluonnoksessa huomioitu riittävällä tavalla. Selvitysalueen käytön tarkennuttua kaavaprosessin aikana tulee vielä kiinnittää huomiota tasoristeyksien huomioimiseen raideliikenteen selvitysalueella.

Meriväylien linjataulut

Hankealueelle sijoittuu kaksi linjataulua, joiden omistaja on Väylävirasto. TL-3501 Iso Järviluoto alempi ja TL-3071 Iso Järviluoto ylempi jotka osoittavat seuraavalle väylälle: Väylä nro. 2295 Rauman eteläinen väylä (Väyläluokka VL1: Kauppamerenkulun pääväylä).

Väylävirasto muistuttaa, että merenkulun turvalaitteiden näkemäalueille ei saa asettaa eikä rakentaa mitään turvalaitteen merelle ja meriväylälle näkymistä estävää rakennetta. Mikäli merenkulun turvalaitteiden näkemäalueiden läheisyyteen ollaan suunnittelemassa tai toteuttamassa rakentamista taikka nykyisiä turvalaitteiden huolto- ja korjauskäytien kulkuyhteyksiä ollaan muuttamassa, tulee olla hyvissä ajoin etukäteen yhteydessä Väyläviraston meriväyläyksikköön.

Väylävirasto pitää tärkeänä, että nähtävillä olevassa kaavassa tulee huomioida Väyläviraston omistama ja ylläpitämä kauppamerenkulun väylä turvalaitteineen, jotka turvaavat turvallisen kauppamerenkulunliikenteen.

Kaavoituksen vastine

Kaavaehdotuksessa on osoitettu raideliikenteelle tilavaraus osana muuta liikennealuetta, katu- ja korttelialuetta.

Raideliikenne Järviluodon alueelle on suunniteltu sähköraiteena, ilman tasoristeyksiä. Myös kaavassa varatut tilavaraukset mahdollistavat sähköraiteen sekä sen edellyttämät eritasoratkaisut.

Selostukseen ja yleismääräyksiin tulee lisätä Väyläviraston esittämiä tietoja merenkulun turvalaitteista.

Ympäristö- ja lupalautakunta 5.3.2024

Kaavan yleismääräys, jossa edellytetään Järviluodonväylän suunnittelussa ja rakentamisessa otettavan huomioon taimien reitit Pitkäjärvenojassa on tarpeellinen, sillä Pitkäjärvenojassa on sähkökoekalastuksilla todettu elävän Suomessa erittäin uhanalaiseksi (EN/2019) luokiteltua taimenta.

Koekalastusrekisterin tietojen mukaan vuonna 2020 siirtolapuutarhan koealalta saatiin taimenia 11 kpl. Rauman kaupungin ympäristö- ja lupalautakunta toteaa, että kaavaluonnosasiakirjoihin tulee lisätä tieto, että samalta koealalta saatiin 6.10.2023 sähkökoekalastuksella taimenia 35 kpl.

Veden virtausolosuhteisiin liittyen taustatietoa on syntynyt selostuksessa mainittujen selvitysten lisäksi myös KVVY Tutkimus Oy:n Järviluodon pengertien valmistumisen jälkimmäisessä vesistö tarkkailussa. Jälkitarkkailussa ei esimerkiksi havaittu Ympäristövaikutusten arviointikeskus Oy:n mallinuksen ennustamia vaikutuksia virtaussuuntiin. Merimetsoihin liittyen tarvittavaa taustatietoa löytyy myös Suomen ympäristökeskuksen vuosittain tekemistä pesälaskennoista. Huomion arvoista lieenee myös, että Suomen suurimman merimetsokolonian synty Järviluotoihin on todennäköisesti muuttanut saarten luontoa siinä määrin, että esimerkiksi vuonna 2007 tehty luontoselvitys ei välttämättä ole enää kaikilta osin ajantasainen.

Kaavoituksen vastine

Ympäristö- ja lupalautakunnan lausunnossa esittämät tiedot on syytä lisätä selostukseen.

Tekninen valiokunta 24.5.2024

Järviluodon liikenteellisiä ratkaisuja on selvitetty laajasti koko suunnitteluvaiheen aikana. Raskas liikenne kulkee pääosin valtateitä 8 ja 12 pitkin; yleiskaavan ja asemakaavan tarkoituksena on ohjata raskas liikenne pois keskustasta ja keskustan katuverkolta. Järviluodon asemakaava mahdollistaa uuden, eteläistä eritasoliittymää hyödyntävän reitin satamalaajennukselle, jolloin osa satamaliikenteestä voidaan ohjata tätä kautta. Hankkarintien laaja katu/tiealue mahdollistaa erilaiset liittymäjärjestelyt mm. kiertoliittymän.

Kiinteistö- ja mittaus-toimen toteutusvastuulla on ollut kaavatyön mahdollistavien kiinteistönmuodostustoimien toteutus (tonttijaon muutos ja rasi-toimitukset). Tonttien ja erityisesti yleisten alueiden (katu- ja rata-alueet) lopullinen toteutus sekä kiinteistönmuodostus edellyttää jatkossa maanhankintaa ja rakennettujen kiinteistöjen hankintaa, kun asemakaava valmistuu ja lainvoimaistuu.

Aluepalveluilla, Kiinteistö- ja mittaus-toimella tai Tilapalveluilla ei ole asemakaavaluonnokseen huomautettavaa.

Kaavoituksen vastine

Ei kommentoitavaa lausuntoon.

Lähettäjä: Isotalo Aatu (Tukes) <aatu.isotalo@tukes.fi>
Lähetetty: torstai 12. joulukuuta 2024 13:31
Vastaanottaja: Kaavoitus
Aihe: Lausuntopyyntöne RAUM/26/10.02.03/2021

LIITE 10

Hei,

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luonnosvaiheessa antama lausunto Järviuodon asemakaavasta ja asemakaavamuutoksesta on ajantasainen. Tukesilla ei ole asiassa uutta lausuttavaa.

Terveisin,

Aatu Isotalo
Ylitarkastaja, teolliset prosessit | Senior Officer, Industrial Processes

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Finnish Safety and Chemicals Agency
Opastinsilta 12, 00520 Helsinki
Puh. 029 505 2109 | Tel. +358 50 421 0990
etunimi.sukunimi (at) tukes.fi

Tiedolla turvallisuutta – vastuullisemmat yritykset ja kuluttajat.

[Tukes.fi](#) | [LinkedIn](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#) | [X](#) | [YouTube](#)

Varsinais-Suomi

24.01.2025

Rauman kaupunki / kaavoitus
kaavoitus@rauma.fi

Viite: Lausuntopyyntö 27.11.2024

Järviluodon asemakaava ja asemakaavamuutos, ehdotusvaihe päivätty 15.11.2024, Rauman kaupunki

Kaavahanke ja Suunnittelutilanne

Suunnittelualue sijaitsee Rauman suurteollisuusalueen keskellä ja Iso- sekä Vähä-Järviluotojen saarissa. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 165 ha.

Asemakaavanmuutoksen tavoitteena on kaavaselostuksen mukaan osoittaa Rauman Yleiskaavassa 2030 varattu Järviluodon satamalaajennusalue sekä sen vaatimat liikenneyhteydet: raideyhteys Rauman ratapihalta sekä katuyhteys Hankkarintieltä.

Satakunnan maakuntakaava on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 13.3.2013. Maakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeelle (kk) ja matkailun kehittämisvyöhykkeelle (mv3) sekä satamatoimintojen kehittämisen kohdealueelle (ls). Lisäksi suunnittelualue sijoittuu vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen suojavyöhykkeelle (konsultointivyöhykkeelle, sv1). Aluevarausmerkintänä on pääosin teollisuus- ja varastotoimintojen aluetta T1, jolla merkinnällä maakuntakaavassa osoitetaan merkittävät teollisuus- ja varastoalueet, joille saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia, ja joita koskee EU-direktiivi 96/82/EY vaarallisten aineiden aiheuttamien suuronnnettomuusriskien torjunnasta (SEVESO II -direktiivi). Direktiiviä on sittemmin muutettu Seveso III direktiivillä.

Vaihemaakuntakaavoissa 1 ja 2 ei suunnittelualueelle ole aluevarauksia tai muita merkintöjä. Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, Rauma-Repolan entiset asuinalueet.

Rauman koko kaupungin aluetta koskeva yleiskaava 2030 on hyväksytty 25.3.2019 ja kaava on saanut lainvoiman 9.5.2019. Yleiskaavassa suunnittelualue sijoittuu pääasiassa uudelle satamalaajennukselle ja/tai teollisuuden käyttöön varattavalle alueelle LS/Tkem. Kaavamääräyksen mukaan alue varataan satamalaajennuksen käyttöön, mutta ennen satamalaajennuksen toteutumista aluetta voidaan käyttää teollisuuden tarpeisiin. Ennen alueella tehtäviä vesirakennushankkeita on oltava yhteydessä Museovirastoon vedenalaiseen kulttuuriperintöön liittyvä selvityksen järjestämiseksi.

Suunnittelualueen liikenneyhteydet sijoittuvat teollisuus- ja varastoalueelle (Tkem), jolle saa sijoittaa merkittäviä vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia. Kaavamääräyksen mukaan merkinnällä osoitetaan teollisuus- ja varastoalueet, joille saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia ja joita koskee EU-direktiivi 2012/18/EU vaarallisten aineiden aiheuttamien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta (SEVESO III direktiivi). Uusien tai muuttuvien toimintojen ja aineiden riskit selvitetään osayleis- ja asemakaavatasolla. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta lähiympäristölle ja alueelle sijoittuville toiminnoille mahdollisesti aiheutuvat riskit. Alueen suunnittelussa tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvatekniikan keskukselle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Lisäksi suunnittelualue sisältyy yleiskaavassa vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen suojavyöhykkeeseen (konsultointivyöhyke, sv1). Yleiskaavassa suunnittelualueelle on lisäksi osoitettu mm. liikenneyhteyksiä.

Suunnittelualueen länsiosassa on voimassa 28.5.2001 hyväksytty Keskisen saariston osayleiskaava, johon sisältyvä suunnittelualueen osa on merkitty vesialueeksi (W).

Suunnittelualueella on osittain voimassa 03.01.1992 vahvistettu asemakaava, joka koskee laajaa teollisuusaluetta. Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelualue on merkitty teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi T-4. Suunnittelualueen koillisosassa on voimassa katualueita koskevia asemakaavoja eri vuosilta.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen aiemmat kannanotot

Viranomaisneuvottelu

Järviluodon asemakaavahankkeesta on pidetty viranomaisneuvottelu 09.11.2023. Tällöin esillä olleita asioita olivat mm. rata- ja tieyhteydet ml. vaihtoehtoiset yhteydet ja alueelta poistuminen onnettomuustilanteessa, luonnonsuojeluasiat erityisesti alueella pesivien merimetsojen, merikotkan, sekä jalo- ja harmaahaikaroiden osalta, hulevesimääräykset, selvitysten ajantasaisuus (mm. ympäristövaikutusten arvio ja turvallisuus selvitys), muinaisjäännökset sekä vedenalainen kulttuuriperintö.

Luonnosvaiheen lausunto

ELY-keskus on antanut kaavahankkeesta lausunnon sen luonnosvaiheessa 05.04.2024. Tällöin ELY-keskus on todennut mm., että sataman laajennusta on tutkittu eri vaiheissa pitkän ajan kuluessa ja ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (7.1.2009) jälkeen tilanne on monilta osin muuttunut ja että ELY-keskus on kiinnittänyt huomiota riittäviin selvityksiin ja niiden ajantasaisuuteen sekä vaikutusten arvioinnin selkeyttämiseen ja täydentämiseen mm. suunnitellun toiminnan aiheuttamien riskien sekä maisemaan ja läheisiin kulttuuriympäristön arvokohteisiin kohdistuvien vaikutusten osalta. Myös ilmastovaikutusten arviointia on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ollut tarpeen täydentää. Lisäksi ELY-keskus on painottanut tarvetta perustella poikkeamia osayleiskaavasta ja yleiskaavasta sekä huomauttanut merkintöjen selkeydestä ja luettavuudesta.

Kulttuuriympäristön osalta ELY-keskus on todennut tarpeen esittää nykytilanne kaavaselostuksessa ja ottaa huomioon mm. Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi vuodelta 2023.

Luonnonsuojelun osalta ELY-keskus on esittänyt nykytilanteen tarkempaa selvittämistä, kaavamääräysten täsmentämistä ja merkintöjen selkeyttämistä sekä vaikutusten arviointia. Lisäksi on muistutettu alueen käyttöönottoa varten tarvittavista luonnonsuojelulain mukaisista luvista.

Merenhoidon ja meren tilan osalta ELY-keskus on todennut, että mikäli meritäyttöä tehdään räjäytysmurskeella, tulisi kaavaan lisätä määräys suojakankaiden käytöstä, sillä räjäytysmurske sisältää muovisia panoslankoja ja nallien jäännöksiä, jotka muuten aiheuttavat meren roskaantumista.

Lausunnossa ELY-keskus on todennut, että alin rakentamiskorkeus, johon ei saa sijoittaa kastuessa vahingoittuvia rakenteita on +2,41 metriä ja kortteleissa 496 ja 497 +3,11 metriä N2000 korkeusjärjestelmässä. Vesilain valvonnan osalta ei ELY-keskuksella ole ollut lausuttavaa.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavan yleismääräys mahdollisesti pilaantuneiden maiden osalta on ollut hyvä, eikä alueelle ole tarve merkitä erikseen MATTI-järjestelmään merkittyjä kohteita.

Ilmastovaikutusten osalta ELY-keskus on katsonut, että kaavassa on osin tunnistettu kaavan keskeiset ilmastovaikutukset, mutta todennut, että kaavaselostuksen ilmastovaikutusten arviointia tulee täydentää.

Liikenteen osalta ELY-keskus on todennut, että kaavaratkaisut liikenteen osalta ovat pääosin Rauman yleiskaavan 2030 mukaisia. ELY-keskus on edellyttänyt, että kaavassa tulee esittää kaavan aiheuttama liikenteen lisäys ja sen vaikutus maantieverkon liittymäkohtien toimivuuteen Hankkarintien ja valtatie 8 eritasoliittymässä sekä Hakunintien (VT 12) ja Anderssonintien liittymässä.

Lisäksi ELY-keskus on todennut, että jatkosuunnittelussa on hyvä huomioida se, että alueelle on mahdollista osoittaa turvalliset reitit pyöräilyyn niin työpaikkapyöräilyn kuin alueen sisäisten reittien osalta. ELY-keskus on myös huomauttanut, että ratojen ja laivaväylien osalta lausunnon antaa Väylävirasto.

Kaavaluonnosvaiheen jälkeen tehtyjä muutoksia

Lausuntojen perusteella kaavaselostusta on päivitetty ja tarkennettu, mm. vaikutusten arviointia on täydennetty. Myös kaavakartalle on tehty tarkennuksia.

Tehtyjen arkeologisten selvitysten sekä Museoviraston lausuntojen perusteella kaavakartalta on poistettu kiinteitä muinaisjäännöksiä osoittavat merkinnät.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunto

Yleistä

ELY-keskus näkee hyvänä, että sen luonnosvaiheessa ottamia asioita on otettu eräiltä osin huomioon kaavaehdotuksen laadinnassa, mutta toteaa, että selvitysaineisto on monilta osin vanhentunutta ja että ELY-keskuksen toivoma selkeä kooste lähtötiedoista, joka helpottaisi kaavahankkeen tarkastelua, edelleen puuttuu. ELY-keskus pitää myös vaikutusten arviointia useilta osin puutteellisena ja vaikealukuisena. Vaikutusten arviointia ELY-keskus esittää täydennettäväksi kaavaselostukseen etenkin jäljempänä tässä lausunnossa esitetyiltä osin.

Satakunnan maakuntakaavan 2050 nykytilanne ottaen huomioon sen luonnosvaiheen nähtävillä olon (4.11.-5.12.2024) on syytä esittää kaavaselostuksessa.

Kulttuuriympäristöt ja maisema

ELY-keskus näkee hyvänä, että kulttuuriympäristöä ja maisemaa koskevia lähtötietoja on täydennetty, mutta näkee niitä koskevat vaikutusarviot puutteellisina ja esittää, että niitä vielä täydennettäisiin kaavaselostukseen. Myös havainnollistamiseen on hyvä kiinnittää huomiota.

Luonnonsuojelu

Luonnonsuojelun kannalta arvokkaimmat alueet eli merimetson, merikotkan ja haikaroiden asuttamat alueet on kaavaehdotuksen kaavakartassa merkitty ”sel-luo” -merkinnällä ja alue on rasteroitu, ja kohde on nähtävissä selkeästi. Kaavamääräyksessä on syytä huomioida tuleva hallinnon muutos lisäämällä luonnonsuojelun valvovaksi viranomaiseksi (vuodesta 2026 alkaen) Valtion lupa- ja valvontavirasto (LVV).

Edelleen asemakaava-alueen luonnontilan ajantasainen selvitys puuttuu, linnustollisesti tietoja on päivitetty, mutta muutoin luontotiedot ovat pääsääntöisesti yli kymmenen vuotta vanhoja, osa lähes 15 vuotta vanhoja selvityksiä.

Vaikutusten arviointiin pitää erityisesti kiinnittää huomiota kaavassa, jossa on lukuisia aluevarauksia ja erityisesti sellaista toimintaa, joka käsittää kemiallisesti vaarallisten aineiden valmistusta varastointia, käsittelyä ja tarvittavia rakennelmia, laitteita ja ”flare” piipun. Kaavaehdotuksen vaikutusten arviointi on kovin ylimalkainen ja ilman väliotsikointia hankala hahmottaa. Vaikutuksia on sekä toimenpiteiden rakentamisvaiheessa että käyttövaiheessa. On syytä arvioida, millaisia vaikutuksia kaavahankkeella voi olla lähiluonnolle – myös varsinaisen kaavan välittömässä läheisyydessä sekä mereen, läheisiin linnustollisesti arvokkaisiin alueisiin (kansallinen MAALI ja kansainvälinen IBA-alue) että vedenalaiseen luontoon, kalastoon ja kutualueisiin. Myös lisääntyvä liikenne (rekka- ja junaliikenne) aiheuttanee vaikutuksia lähiympäristöön ja rakennettavien vesialueiden yllä kulkevat liikenneyhteydet vaikuttavat vedenvirtauksiin ja luonnontilaan. Vaikutusten arviointia on tarpeen edellä mainituilta osin täydentää.

Pintavesien tila ja vesienhoito

Kaavaehdotuksesta ei ole lausuttavaa pintavesien tilan tai vesienhoidon kannalta. Kaavamääräykset ovat riittävät.

Pilaantuneet maat

Kaavamääräyksissä on huomioitu riittävästi alueen mahdollinen maaperän pilaantuneisuus.

Ilmastokestävyys

Kaavan ilmastovaikutukset on arvioitu, ja erityisesti massatalouteen ja maanmuokkaukseen liittyvät vaikutukset on hyvin tunnistettu. Arvioinnissa on hyvä todeta, että kaavalla on negatiivisia ilmastovaikutuksia ja, että alueelle suunniteltu rakentaminen kokonaisuudessaan kuluttaa luonnonvaroja ja aiheuttaa huomattavan hiilipiikin. Kyseisessä kaavassa todennäköisesti keskeisiä ilmastovaikutuksia ovat liikenteen lisääntyminen, uuden rakentaminen sekä maaperän muokkaamisesta ja massojen siirroista aiheutuvat päästöt. Rakentamisen päästöjä kaavassa pyritään vähentämään kestävään rakentamiseen ohjaavilla kaavamääräyksillä.

Liikenne

Huolimatta ELY-keskuksen luonnosvaiheen lausunnossa esille nostamasta tarpeesta selvittää asemakaavan liikenteellisiä vaikutuksia, kaupunki ei ole laatinut selvitystä asemakaavan vaikutuksista liikenteeseen.

Vaikka liikenteen vaikutuksia on vaikea määritellä, koska satama-alueen laajennusalueelle toteutettavista toiminnoista ei ole vielä varmuutta, on kaavan liikennetuotosta ja sen suuntautumista mahdollista arvioida ja sen pohjalta tarkentaa yleiskaavan laatimisen aikaisia selvityksiä. ELY-keskus toteaa, että kaavan vaikutuksia liikenteeseen on syytä arvioida erityisesti maantieverkon liittymäkohtien toimivuuteen Hankkarintien ja valtatie 8 eritasoliittymässä sekä Hakunintien (VT 12) ja Anderssonintien liittymässä, joihin kaava-alueelta syntyvä tieliikenne kaavaselostuksen mukaan ohjataan.

ELY-keskus muistuttaa, että liikenteellinen selvitys muun muassa kaavan liikennetuotoksesta ja sen suuntautumisesta katu- ja tieverkolla tulee selvittää riittävällä tasolla asemakaavoituksen yhteydessä.

Neuvottelutarve

ELY-keskus näkee tarpeellisena, että kaavahankkeesta järjestetään ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu.

ELY-keskuksella ei ole toimialaltaan muuta lausuttavaa. Tämä lausunto on laadittu yhteistyössä vesi-, luonnonsuojelu- ja ympäristönsuojeluyksikön kanssa ja se sisältää myös ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen lausunnon.

Yksikönpäällikkö

Risto Rauhala

Ylitarkastaja

Päivi Valkama

Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI sähköpostilla Satakuntaliitto ja Alueellinen vastuumuseo (Satakunnan Museo) VARELY Luonnonsuojeluyksikkö, vesiyksikkö, ympäristönsuojeluyksikkö ja liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Tämä asiakirja VARELY/5977/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/5977/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Rauhala Risto 24.01.2025 11:26

Esittelijä Valkama Päivi 24.01.2025 11:21

Lausunto

27.1.2025

MV/00056/2024

1 (4)

Rauman kaupunki

Viite RAUM/26/10.02.03/2021

Asia RAUMA, Järviluodon asemakaava ja asemakaavamuutos

Rauman kaupungin kaavoitus on pyytänyt Museovirastolta lausuntoa Järviluodon asemakaavan ja asemakaavamuutoksen ehdotusvaiheesta. Museovirasto lausuu hankkeesta vedenalaisen kulttuuriperinnön huomioimisen osalta. Muutoin kulttuuriperinnön suojelusta vastaa ja asiantuntijana toimii Satakunnan Museo.

Museoviraston aiemmat lausunnot vedenalaisen kulttuuriperinnön huomioimisesta kaavahankkeessa

Museovirasto antoi Rauman kaupungille Järviluodon asemakaavan luonnosvaiheessa 15.4.2024 lausunnon, joka sisälsi tietoa kaavan vesialueen vedenalaisen kulttuuriperinnön aiemmista selvityksistä. Selvityksiä on tehty Rauman sataman kehityshankkeiden yhteydessä 2007-2008 ja 2016. Museovirasto totesi lausunnossaan, että kaava-alueeseen liittyy vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointitarvetta vain Iso Järviluodon pohjoispuolella. Kuten kaavaehdotuksen selostuksessa asianmukaisesti kerrotaan, Museoviraston esittämä vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointi toteutettiin 2024 (ARK-sukellus, Rami Kokko). Sen 13.9.2024 päivätty raportti on osoitteessa <https://asiat.museovirasto.fi/case/MV/01907/2024>

Inventointiraportin vastaanottamisen jälkeen Museovirasto antoi Rauman kaupungille 28.10.2024 lausunnon Iso Järviluodon pohjoisrannan vedenalaisinventoinnin tuloksen huomioimisesta kaavoituksessa ja sataman kehittämisessä. Museovirasto totesi, että inventoinnissa Iso Järviluodon pohjoisrannan luona olevasta vanhasta hyllystä on tarpeen tehdä lisäselvitys (kuvaus, 3D-mallintaminen, ajoittaminen vuosilustonäytteiden avulla) riittävän tiedon talteen ottamiseksi, koska hylky tulee kaavan mahdollistamassa sataman kehittämisessä jäämään täytön alle. Lisäselvityksen tekoajankohdan osalta on riittävää, että selvitys tehdään maankäyttöhankkeiden kannalta sopivassa vaiheessa ennen vesialueen täyttämistä. Todettiin myös, että Museovirastolla ei ole tarvetta ottaa kantaa siihen, tehdäänkö selvitys kaavoitukseen liittyen vai osana sataman vesirakennushankkeen valmistelua.

Museoviraston kanta asemakaavaehdotukseen

Kaavaehdotuksen yleisissä määräyksissä on seuraava vedenalaiseen kulttuuriperintöön liittyvä määräys: *Suunniteltaessa merialueen muokkaamista,*

täyttämistä tai ruoppaamista tulee olla yhteydessä museoviranomaiseen vedenalaisen kulttuuriperinnön selvitystarpeen arvioimiseksi.

Museovirasto toteaa, että 2007-2008, 2016 ja 2024 tehtyjen vedenalaisinventointien avulla on käytettävissä riittävä tieto vedenalaisen kulttuuriperinnön tilanteesta asemakaavan koko vesialueella, joten yllä oleva yleismääräys ei ole enää tarkoituksenmukainen. Yleismääräys ehdotetaan poistettavaksi.

Vedenalaisinventointien perusteella tiedetään, että kaava-alueella on vain yksi vedenalainen muinaisjäänös. Kohteen tiedot ovat muinaisjäänösrekisterissä nimellä *Iso Järviluoto pohjoisranta* ja numerolla 1000030054 <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000030054>. Tämän kohteen alue tulee merkitä kaavakarttaan sm-merkinnällä ja seuraavalla määräyksellä: *Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolaila 295/63 rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Muinaismuistolain 13 §:n mukaisesti käytyjen neuvottelujen perusteella kohde voidaan poistaa kaavan toteuttamiseksi sen jälkeen, kun kohteella on toteutettu riittävät arkeologiset tutkimukset.*

Todettakoon, että Museoviraston tiedossa on, että Rauman Sataman tilauksesta Iso Järviluodon pohjoisrannan hyllyn selvittäminen on aloitettu ja se saatetaan loppuun ympäristöolosuhteiden salliessa ja ennen vesirakennushankkeen toteuttamista. Pääosa työstä tehdään mahdollisesti vasta asemakaavoitusprosessin jälkeen syyskaudella 2025.

Kaavaehdotuksen selostuksessa on Museoviraston näkemyksen mukaan riittävä tieto vedenalaisesta kulttuuriperinnöstä ja siihen liittyvistä menettelyistä. On kuitenkin tarpeen muuttaa sivulla 18 oleva otsikko *Muu kulttuuriperintökohde* otsikoksi *Vedenalainen kulttuuriperintö* ja kutsua Iso Järviluoto pohjoisranta -kohdetta esimerkiksi *hylkykohteeksi*. 2024 tehdyn vedenalaisinventoinnin jälkeen Museovirasto arvioi hylkykohteen lajin uudelleen ja laji muutettiin muinaisjäänösrekisterissä kulttuuriperintökohteesta muinaisjäänökseksi.

Museoviraston yhteyshenkilö vedenalaisen kulttuuriperinnön asioissa on Maija Matikka (maija.matikka@museovirasto.fi, puh. 0295 33 6284).

Yli-intendentti

Miikka Kumpulainen

Erikoisasiantuntija

Maija Matikka

Jakelu Rauman kaupunki

Tiedoksi Porin kaupunki/Satakunnan Museo
Leena Koivisto, Porin kaupunki/Satakunnan Museo

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/00056/2024

RAUMA, Järviluodon asemakaava ja asemakaavamuutos

Asiakirja / Dokument / Document

MV/00056/2024-5

RAUMA, Järviluodon asemakaava ja asemakaavamuutos

Signed By:Matikka Maija 91288827V
Signed at:2025-01-31 11:23:55 +02:00
Reason:I approve this document

Signed By:Kumpulainen Miikka 91337466
Signed at:2025-01-31 11:34:39 +02:00
Reason:I approve this document

Rauman kaupungin kaavoitus
kaavoitus@rauma.fi

Viite RAUM/26/10.02.03/2021

Aihe Rauma, Järviluodon asemakaava ja asemakaavan muutos, ehdotus

Rauman kaupungin kaavoitus on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Järviluodon asemakaavan ja asemakaavanmuutoksen ehdotuksesta. Kaava-alue sijaitsee Rauman keskustan länsipuolella Rauman suureteollisuusalueella, Iso- ja Vähä-Järviluodon saarissa sekä näiden eteläpuolisella merialueella. Lisäksi alueeseen kuuluvat tarvittavien kulkuyhteyksien tilavaraukset. Asemakaavanmuutoksen tavoitteena on osoittaa Rauman yleiskaavassa 2030 varattu Järviluodon satamalaajennusalue sekä sen vaatimat liikenneyhteydet. Asemakaavan toteuttaminen tapahtuu vaiheittain pitkällä aikavälillä.

Satakunnan Museo on antanut kaavaluonnoksesta lausuntonsa 9.4.2024. Lausunnossa käytiin läpi kaava-alueen ja sen lähiympäristön kulttuuriympäristöarvot ja arkeologiset kohteet sekä alueella toteutetut selvitykset eikä niitä toisteta enää tässä yhteydessä.

Satakunnan Museon kannanotto

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Satakunnan Museo totesi luonnosvaiheen lausunnossaan, että alueella toteutettu rakennusinventointi ja sen tulokset tulisi huomioida kaavaselostuksessa. Museo myös näki, että rakennetun ympäristön nykytilaa tulisi kuvata kattavammin kaavaselostuksessa. Lisäksi museo näki, että hankkeen vaikutusten arviointi lähiympäristön arvoalueisiin nähden tulee täydentää ja huomioida myös käynnissä oleva maakuntakaavan uudistaminen sekä sitä varten laaditut selvitykset.

Satakunnan Museo näkee, että sen luonnosvaiheessa esittämät kannat on huomioitu kaavaselostuksessa, eikä museolla ole kaavaehdotuksesta muuta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Järviluodolla sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, Järviluoto I ja Järviluoto II -nimiset ensimmäisen maailmansodan aikaiset puolustusvarustukset sekä saaren pohjoisrannalla puurunkoisen aluksen hylky (Iso Järviluoto pohjoisranta). Muinaisjäännösten tiedot ja kuvaukset on esitetty kaavaselostuksessa. Kaavaprosessin aikana on käynyt ilmi, että asemakaavan toteuttaminen tulee vaatimaan muinaisjäännöksiin kajoamista. Puolustusvarustusten osalta muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu käytiin jo ennen kaavan luonnosvaihetta ja neuvottelun muistio on kaava-aineiston liitteenä. Neuvottelun edellyttämät tutkimukset on nyt tehty. Puolustusvarustukset on dokumentoitu ja myös tutkimusraportti on liitetty kaava-aineistoon (*Rauma, Järviluoto 1 ja 2. Ensimmäisen maailmansodan aikaisten linnoitusvarustusten dokumentointi 2024. Muuritutkimus Oy*).

Satakunnan Museon saamien tietojen mukaan myös hylkykohteen osalta 13§ neuvottelu on jo käyty ja hyllyn tarkemmat tutkimukset ovat käynnissä. Hylkyjen ja muun vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta lausunnon antaa Museovirasto.

Koska Järviluoto I ja II puolustusvarustukset ovat dokumentoitu ja mallinnettu, muinaismuistolaki ei enää rajoita maankäyttöä niiden alueilla eikä kohteita enää ole tarpeen merkitä kaavakartalle.

Satakunnan Museolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Ulla Riipinen
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä

Rauman kaupungin kaavoitus
kaavoitus@rauma.fi

viite: Lausuntopyyntöne 27.11.2024

LAUSUNTO RAUMAN KAUPUNGIN JÄRVILUODON ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAMUUTOKSEN EHDOTUKSESTA

Hanke

Järviluodon asemakaavan suunnittelualue sijoittuu Rauman suurteollisuusalueen länsipuolella sijaitsevien Iso-Järviluodon ja Vähä-Järviluodon saarille sekä näiden eteläpuoleiselle merialueelle. Asemakaavamuutoksen suunnittelualue sijoittuu suurteollisuuspuiston alueelle, jonka osoitettu tulevalle satamalaajennusalueelle johtavat kulkuyhteydet sekä niiden vaatimat tilavaraukset. Suunnittelualue liittyy kaupunkirakenteeseen koillisessa Ruokluodonkadun sekä kaakossa Hankkarintien ja Lounaisväylän liittymän kohdalla.

Sataman vuodelle 2030 ulottuvia laajentumismahdollisuuksista Rauman Satama Oy on teettänyt vuonna 2007 erillisen selvityksen, jota päivitettiin vuonna 2010. Laajentumisvaihtoehdoista neljä on käsitelty osana YVA-menettelyä laaditussa Rauman sataman laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (7.1.2009, Insinööritoimisto Ecobio Oy). Rauman kaupunginvaltuuston teki periaatepäätöksen vuonna 2012, jolloin Järviluoto-vaihtoehto valittiin sataman pitkän aikavälin laajennussuunnaksi. Järviluodon laajennusalueen tulevasta käytöstä on laadittu yleissuunnitelma (23.9.2019, Sitowise Oy), jossa suunnitelman aluerajauksena on ollut Iso-Järviluotoon ja sen välittömään vesialueeseen rajautuva alue.

Kaavoitustilanne

Maakuntakaavoitus

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen suunnittelualue sijoittuu Satakunnan maakuntakaavassa (hyv. 2009, YM 2011, KHO 2013) osoitetulle kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeelle (kk, Rauman seudun kehittämisen kohdevyöhyke) ja matkailun kehittämisvyöhykkeelle (mv3, Satakunnan rannikkoseutu). Lounaisosaa lukuun ottamatta suunnittelualue sijoittuu Satakunnan maakuntakaavassa osoitetulle teollisuus- ja varastotoimintojen aluevaraukselle, jolle saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia (T1, Keskusta). Lähes koko suunnittelualue kattaa Satakunnan maakuntakaavassa sv1-merkinnällä osoitettu vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen suojavyöhyke (konsultointivyöhyke). Suunnittelualue sijoittuu pääosin Satakunnan maakuntakaavassa osoitetulle satamatoimintojen kehittämisen kohdealueelle (Is). Suunnittelualueen pohjois- ja eteläreunan tuntumassa kulkee Satakunnan maakuntakaavassa osoitettu laivaväyliä merkintä. Maakunnallisesti merkittäviä tuulivoimatuotannon alueita käsittelevässä Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 (hyv. 2013, YM 2014, KHO 2016) asemakaavan ja asemakaavan muutoksen suunnittelualueelle tai sen lähialueelle ei ole osoitettu tuulivoimatuotannon alueita. Asemakaavan suunnittelualueelle ei sijoitu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (hyv. 2019, lainv. 2019) osoitettuja kaavamerkintöjä. Asemakaavamuutoksen suunnittelualueeseen Ruokluodonkadun kohdalla rajautuu Satakunnan

vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettu taajamatoimintojen aluevarauksen (A) merkintä, jonka lisäksi koillisessa ja kaakossa suunnittelualueen välittömään läheisyyteen sijoittuu kaksi Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettua maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä (Rauma-Repolan entiset asuntoalueet ja Sampaanalan omakotialueet).

Koko maakuntakaava-aluetta koskevista suunnittelumääräyksistä Järviluodon asemakaavan ja asemakaavamuutoksen kannalta huomioitavia ovat Satakunnan maakuntakaavan tulvasuojelua ja vesien tilaa koskevat suunnittelumääräykset.

Yleis- ja asemakaava

Rauman yleiskaava 2030 on hyväksytty 25.3.2019, ja se on koko kunnan alueen kattava yleispiirteinen aluevarauskaava, jossa asemakaavan suunnittelualue on osoitettu uudeksi satamalaajennukselle ja/tai teollisuuden käyttöön varattavaksi alueeksi (LS/Tkem). Pengertietä ja siitä koilliseen ja kaakkoon haarautuvia liikenneyhteyksiä käsittävä osa asemakaavamuutoksen suunnittelualueesta sijoittuu yleiskaavan teollisuus- ja varastoalueelle (Tkem), jolle saa sijoittaa merkittäviä vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia. Rauman yleiskaavassa on osoitettu Järviluodon satamaa varten uusi ratapiha (lr1) ja sinne johtavat uudet tiet ja ratalinjaus sekä kaksi uutta eritasoliittymää.

Asemakaavamuutoksen suunnittelualueen länsireunalle ulottuu voimassa oleva Rauman kaupungin keskisen saariston osayleiskaava (kv hyv. 28.5.2001), jossa se on osoitettu vesialueeksi (W). Asemakaavamuutoksen suunnittelualueella on pääosin voimassa 3.1.1992 vahvistettu asemakaavassa (684 441), jossa suunnittelualue on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T-4). Asemakaavamuutoksen suunnittelualueen koilliskulman Suojantien ja Ruokluodonkadun katualuetta käsittävillä osuuksilla on voimassa asemakaavat, jotka on vahvistettu vuonna 1967, 1981 ja 1996.

Satakuntaliiton kannanotot

Satakuntaliitto on todennut luonnosvaiheen lausunnossaan, että pitkään Rauman kaupungin tavoitteena ollutta satamatoimintojen laajennusta varten käynnistetty asemakaavahanke on myös koko Satakunnalle merkittävä hanke. Järviluodon sataman toteutumisella on tärkeä rooli maakunnan elinvoimaisuuden lisäämisessä. Merenkulun ulkomaanliikenteen kapasiteetin vahvistamisella ja vihreän siirtymän hankkeiden vastaanottamisen mahdollistamisella Rauman sataman kehittämishanke vaikuttaa myönteisesti myös koko maan huoltovarmuuteen.

Suunnittelualue lähiympäristöineen on monimuotoinen kokonaisuus, jonka ominaispiirteitä muodostavien tekijöiden ja kehittämistavoitteiden yhteensovittaminen tekee asemakaavahankkeen suunnittelutehtävästä erittäin haasteellisen.

Satakunnan maakuntakaava, Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 ja Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 ovat maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n mukaan maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettujen kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Alueella voimassa oleva oikeusvaikutteinen Rauman yleiskaava 2030 ohjaa asemakaavan ja asemakaavan muutoksen suunnittelua. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen ehdotusvaiheen aineiston mukainen maankäyttöratkaisu on voimassa olevan yleiskaavan tavoitteiden mukainen. Asemakaavan maankäyttöratkaisun poikkeamista Keskisen saariston osayleiskaavasta (hyv. 28.5.2001) asemakaavan suunnittelualueen länsirajassa on käsitelty selostuksessa. Kuten Satakuntaliitto on luonnosvaiheen lausunnossaan todennut, asemakaavan poikkeamista Satakunnan maakuntakaavassa osoitetuista aluevarausmerkinnöistä (LS ja T1) on tutkittu Rauman yleiskaavan 2030 prosessin ja YVA-menettelyjen yhteydessä.

Asemakaavaehdotuksen selostuksessa esitettyä kuvausta asemakaavan suhteesta Satakunnan voimassa olevien maakuntakaavojen merkintöihin ja suunnittelumääräyksiin tulisi vielä täydentää. Rauman satamatoimintojen laajentamista tukevan satamatoimintojen kehittämisen kohdealueen merkinnän (Is) lisäksi tulee tarkastella myös muita asemakaavan suunnittelualueita koskevia ja suunnittelutehtävän kannalta huomioon otettavia maakuntakaavamerkintöjä ja suunnittelumääräyksiä. Satakuntaliitto pyytää tarkistamaan selostuksen kohdassa 6.4 maakuntakaavamerkintää koskevaa viittausta, ja täsmentämään että satamatoimintojen laajentamiseen liittyen Satakunnan maakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu kehittämisperiaatemarkintää.

Satakuntaliiton luonnosvaiheen lausunnossa esittämät kannanotot on lähtötietojen täydentämisen osalta pääosin riittävällä tavalla otettu huomioon ehdotusvaiheen aineistossa. Satamalaajennukseen liittyvien suunnitteluvaiheiden ja päätösten kuvausta sekä selvitysten referointia selostuksessa on syytä vielä täydentää. Kaavan toteutusta havainnollistavaa mallinnuskuvaa on päivitetty Satakuntaliiton luonnosvaiheen lausunnon mukaisesti koskemaan myös Vähä-Järviluodon aluetta.

Lausuttavana olevan merkittävän asemakaavahankkeen tapauksessa on kyse useita päätöksiä ja erilaisia lupamenettelyjä edellyttävästä vaiheittain etenevästä ja pitkään valmistellusta suunnitteluprosessista, jossa asemakaavan vaikutusalue ulottuu suunnittelualueita laajemmalle alueelle. Kaavaselostuksessa olisi hyvä nykyistä selkeimmin tuoda esille, miten satamalaajennushankkeen etenemiseen vaikuttaneet erilaiset päätökset sekä asemakaavatyössä hyödynnetyt selvitykset ja suunnitelmat liittyvät asemakaavan suunnittelutyön aikana tarkentuneisiin tavoitteisiin ja keskeisiin maankäyttöratkaisuihin.

Satakuntaliitto katsoo, että vaikutustenarvioinnin tulokset tulisi eri teemojen mukaisesti jäsenellä alaotsikoiden avulla, täydentäen merkittävän kaavahankkeen tarkastelua muiden tärkeiden vaikutusten osalta (MRA 1§).

Luonnosvaiheen selostukseen nähden liikenteellisiä vaikutuksia on jonkin verran ehdotusvaihetta varten täydennetty. Arviointi on edelleen yleispiirteinen, erityisesti ympäröivään liikenneverkkoon kohdistuvien vaikutusten osalta, minkä vuoksi vaikutusten arviointia on täydennettävä.

Vaikutustenarviointia luontoarvojen osalta tulisi vielä täydentää ottaen huomioon, että suunnittelualueelle ulottuu Vähä-Järviluodon osalta linnustoarvoltaan maakunnallisesti tärkeä Rauman keskisen saariston MAALI-alue ja läntiseltä osaltaan suunnittelualue kytkeytyy Satakunnan viherrakenneselvityksessä (2021) tunnistettuun luonnon ydinalueeseen (*Selkämeren kansallispuisto, 20a*). Asemakaavaehdotuksessa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (TIs/kem) sekä satama- teollisuus- ja varastoalueelle (LST/kem) on osoitettu alueen käyttöä rajoittavia merkittäviä linnustoarvoja toteava selvitysaluemerkintä (sel-luo), jonka suunnittelumääräyksen mukaan kaavamerkinnän oikeusvaikutus raukeaisi luonnonsuojelua valvovan viranomaisen lausunnosta tai

poikkeamispäätöksestä. Merkinnän tarkoitusta ja sen tulkinnan suhdetta asemakaavan tavoitteisiin ja toteuttamisprosessiin tulisi vielä täsmentää vaikutustenarvioinnissa.

Satakuntaliitto pitää hyvänä, että Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi (Ramboll, 2023) on huomioitu asemakaavan suunnittelutyössä. Satakuntaliitto esittää lisättäväksi asemakaavan tausta-aineistojen luetteloon edempänä mainitun Satakunnan viherrakenneselvityksen (2021) lisäksi:

- Satakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma (2022), jonka toimenpideohjelmaan myös Rauman sataman laajennus on sisällytetty mukaan: https://satakunta.fi/wp-content/uploads/2022/08/satlj2022_osa3_kehittamissuunnitelma_netti.pdf
- Vastikään valmistunut Satakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset -selvitys, jossa toimintaympäristön turvaamisen kannalta Porin ja Rauman satamien rooli on erikseen nostettu esille: <https://satakunta.fi/alueidenkaytto/vireilla/selvitykset/>

Teknisluonteisena kommenttina Satakuntaliitto pyytää asemakaavaehdotuksen selostuksessa (3.3) päivittämään vireillä olevan Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmisteluvaiheen etenemistä koskevien tietojen osalta: [Valmisteluvaihe | Satakunta.fi](#)

Satakuntaliitolla ei ole Satakunnan maakuntakaavan ja Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 perusteella muuta lausuttavaa Järviuodon asemakaavan ja asemakaavamuutoksen ehdotuksesta.

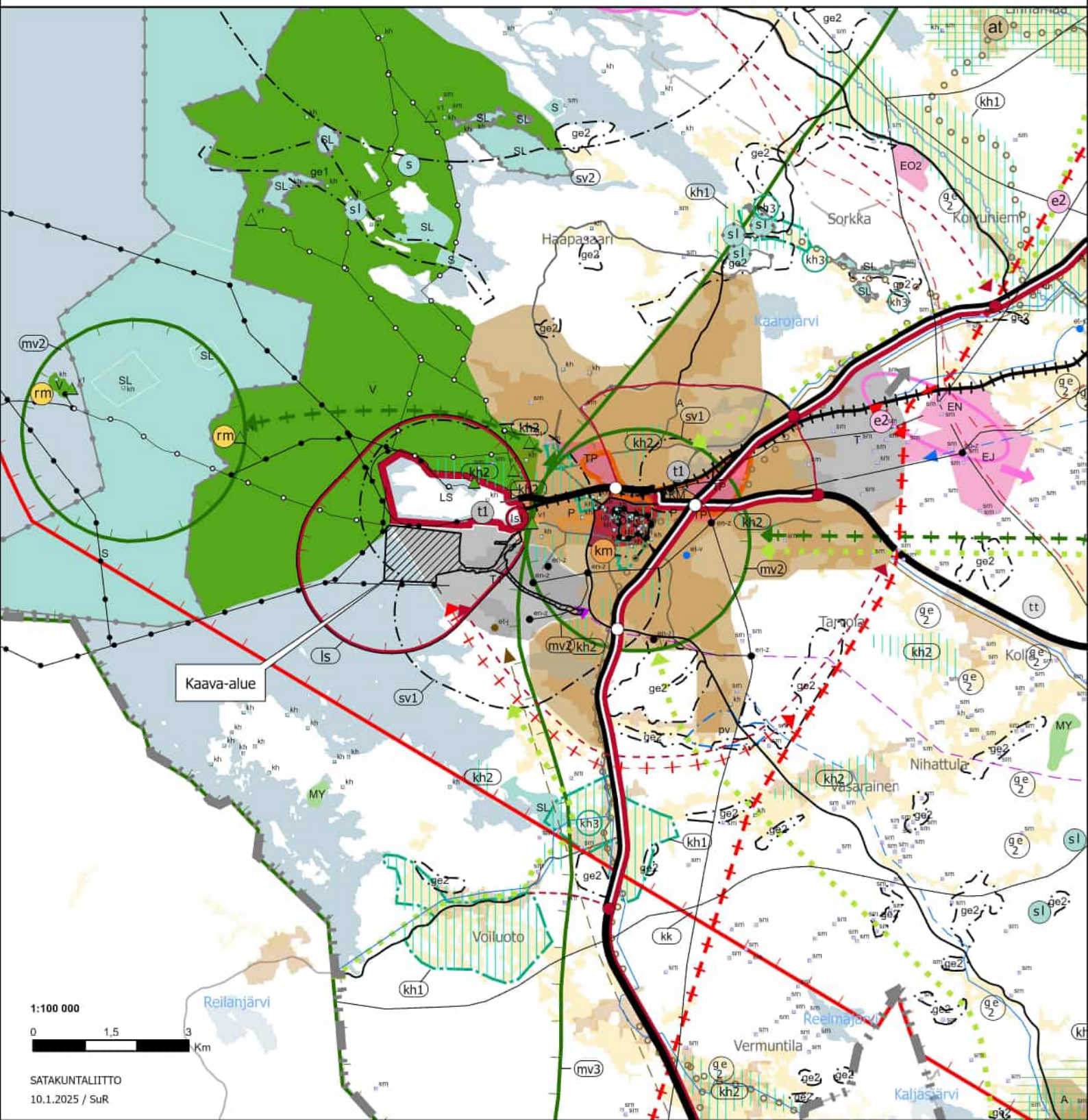
SATAKUNTALIITTO

Tiedoksi: Satakunnan Museo
Varsinais-Suomen ELY-keskus

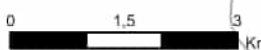
Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta kirjaamo@satakunta.fi

YHDISTELMÄKARTTA

Satakuntaliitto

Ympäristöministeriön 30.11.2011 vahvistama Satakunnan maakuntakaava
(N:o YM1/5222/2010, KHO 13.3.2013)Ympäristöministeriön 3.12.2014 vahvistama Satakunnan vaihemaakuntakaava 1
(N:o YM7/5222/2013, KHO 6.5.2016)Satakuntaliiton maakuntavaltuuston 17.5.2019 hyväksymä
Satakunnan vaihemaakuntakaava 2
 Lausunnolla olevan Rauman kaupungin Järviluodon (AK:04-078) asemakaavan muutosehdotuksen alue

1:100 000

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähtettäjä: Huttunen Lauri <lauri.huttunen@vayla.fi>

Lähetetty: maanantai 10. helmikuuta 2025 10:36

Vastaanottaja: Virola Outi <Outi.Virola@rauma.fi>

Kopio: Eskolin Juha <Juha.Eskolin@rauma.fi>

Aihe: VS: Lausuntopyyntö Järviuodon asemakaava ja asemakaavamuutoksen (AK: 04-078) ehdotusvaiheesta

Hei,

kiitos lisääjasta. Tässä alla kommentit kaavaehdotuksesta, jotka sain meidän meriväyläpuolelta. Muuta kommentoitavaa kaavaehdotukseen ei Väylävirastolla ole. Nähdäksemme tätä asiaa on jo hyvin huomioitu kaavan määräyksissä.

Hankealueelle sijoittuu kaksi linjataulua, joiden omistaja on Väylävirasto. TL-3501 Iso Järviuoto alempi ja TL-3071 Iso Järviuoto ylempi jotka osoittavat seuraavalle väylälle: Väylä nro. 2295 Rauman eteläinen väylä (Väyläluokka VL1: Kauppamerenkulun pääväylä).

Väylävirasto muistuttaa, että merenkulun turvalaitteiden näkemäalueille ei saa asettaa eikä rakentaa mitään turvalaitteen merelle ja meriväylälle näkymistä estävää rakennetta.

Mikäli merenkulun turvalaitteiden näkemäalueiden läheisyyteen ollaan suunnittelemassa tai toteuttamassa rakentamista taikka nykyisiä turvalaitteiden huolto- ja korjauskäyntien kulkuyhteyksiä ollaan muuttamassa, tulee olla hyvissä ajoin etukäteen yhteydessä Väyläviraston meriväyläyksikköön.

Väylävirasto pitää tärkeänä, että nähtävillä olevassa kaavassa tulee huomioida Väyläviraston omistama ja ylläpitämä kauppamerenkulun väylä turvalaitteineen, jotka turvaavat turvallisen kauppamerenkulunliikenteen.

Terveisin

Lauri Huttunen

kiinteistöasiantuntija

Väylävirasto

PL 33, 00521 HELSINKI

Opastinsilta 12 A

puh. 029 534 3479

lauri.huttunen@vayla.fi

<http://www.vayla.fi/>

Väylävirasto vastaa valtion tieverkon, rautateiden ja vesiväylien kehittämisestä sekä kunnossapidosta.

Rauman kaupunki |
Kanaliranta 3, PL 41 |
26101 Rauma |

Muistutus asemakaava ja asemakaavamuutos Järviluoto 04-078

Metsäteollisuuden ja Rauman kaupungin jätevedet johdetaan sampaanalanlahden suulle. Jätevesi purkautuu merialueelle mantereeseen, aallonmurtajan ja Järviluodon rajaamalta alueelta kahta kautta. Ensisijaisesti jätevedet purkautuvat etelään aallonmurtajan eteläpuolitse ja pohjoiseen mantereeseen ja toissijaisesti Järviluodon välistä pengertien kohdalle asennettujen virtausputkien kautta. UPM on aikaisemmin (vuonna 2015) jättänyt muistutuksen ympäristölupaan pengertien rakentamiseksi Meriteollisuuspuiston telakan ja Ison Järviluodon välille.

Asemakaavamuutoksen kaavakarttaluonnoksen mukaiset kaavamääräykset mahdollistavat rakentamaan massiivisia pengerrakenteita, jotka muuttavat Iso Järviluodon ja Rauman Meriteollisuuskiinteistöjen kiinteistön välisen vesialueen virtausolosuhteita entisestään. Jo nykyisen Vähä Järviluodon kautta rakennetun pengertien rakentaminen on muuttanut virtausolosuhteita alueella.

Kaavakarttaehdotuksen 15.11.2024 ja suunnitelmakartan mukaisen pengertien sekä mahdollisesti kaava-alueen rajalle rakennettavat penkereet tulisivat muuttamaan virtausolosuhteita virtausaukoista huolimatta. UPM haluaa muistuttaa, että kaava tulee laatia niin että sen mukaisilla rakentamisratkaisulla virtausolosuhteet tulee säilyttää entisellään veden vaihtuvuuden säilyttämiseksi. Mikäli myöhemmin todetaan virtausolosuhteiden muuttuneen penkereiden tai pengertien rakentamisen johdosta ja se aiheuttaa tarpeen esimerkiksi purkualueen vedentilan parantamiseksi tai jätevesien purkupaikan muuttamiseksi, on penkereiden tai pengertien rakentaja vastuussa aiheutuneista järjestelyistä ja kustannuksista.

Raumalla 14.1.2025 |

UPM Communication Papers Oy

Jari Mäki-Petäys
Tehtaanjohtaja |

Mika Nurmi
Tekninen päällikkö |

Asemakaava ja asemakaavan muutos Järviluoto (AK 04-078)

Ehdotusvaiheen muistutus ja lausunnot

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen (AK 04-078) ehdotus oli nähtävillä

28.11.2024 – 15.1.2025 Rauman kaupungin palvelupiste Pyyrmanissa (Valtakuu 2 A) ja Rauman kaupungin verkkosivuilla.

Kaavaehdotuksesta saatiin yksi muistutus.

Viranomaislausunnot saatiin Satakuntaliitolta, Satakunnan Museolta, Museovirastolta, Varsinais-Suomen ELY-keskukselta ja Väylävirastolta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ilmoitti, ettei sillä ole asiassa uutta lausuttavaa.

Lausuntotiivistelmät ja kaavoittajan vastineet lausuntoihin

Varsinais-Suomen ELY-keskus 24.1.2025

Yleistä

ELY-keskus näkee hyvänä, että sen luonnosvaiheessa ottamia asioita on otettu eräiltä osin huomioon kaavaehdotuksen laadinnassa, mutta toteaa, että selvitysaineisto on monilta osin vanhentunut ja että ELY-keskuksen toivoma selkeä kooste lähtötiedoista, joka helpottaisi kaavahankkeen tarkastelua, edelleen puuttuu. ELY-keskus pitää myös vaikutusten arviointia useilta osin puutteellisena ja vaikealukuisena. Vaikutusten arviointia ELY-keskus esittää täydennettäväksi kaavaselostukseen etenkin jäljempänä tässä lausunnossa esitetyiltä osin.

Satakunnan maakuntakaavan 2050 nykytilanne ottaen huomioon sen luonnosvaiheen nähtävillä olon (4.11.-5.12.2024) on syytä esittää kaavaselostuksessa.

Kulttuuriympäristöt ja maisema

ELY-keskus näkee hyvänä, että kulttuuriympäristöä ja maisemaa koskevia lähtötietoja on täydennetty, mutta näkee niitä koskevat vaikutusarviot puutteellisina ja esittää, että niitä vielä täydennettäisiin kaavaselostukseen. Myös havainnollistamiseen on hyvä kiinnittää huomiota.

Luonnonsuojelu

Luonnonsuojelun kannalta arvokkaimmat alueet eli merimetson, merikotkan ja haikaroiden asuttamat alueet on kaavaehdotuksen kaavakartassa merkitty ”sel-luo” -merkinnällä ja alue on rasteroitu, ja kohde on nähtävissä selkeästi. Kaavamääräyksessä on syytä huomioida tuleva hallinnon muutos lisäämällä luonnonsuojelun valvovaksi viranomaiseksi (vuodesta 2026 alkaen) Valtion lupa- ja valvontavirasto (LVV).

Edelleen asemakaava-alueen luonnontilan ajantasainen selvitys puuttuu, linnustollisesti tietoja on päivitetty, mutta muutoin luontotiedot ovat pääsääntöisesti yli kymmenen vuotta vanhoja, osa lähes 15 vuotta vanhoja selvityksiä.

Vaikutusten arviointiin pitää erityisesti kiinnittää huomiota kaavassa, jossa on lukuisia aluevarauksia ja erityisesti sellaista toimintaa, joka käsittää kemiallisesti vaarallisten aineiden valmistusta va-

rastointia, käsittelyä ja tarvittavia rakennelmia, laitteita ja "flare" piipun. Kaavaehdotuksen vaikutusten arviointi on kovin ylimalkainen ja ilman väliotsikointia hankala hahmottaa. Vaikutuksia on sekä toimenpiteiden rakentamisvaiheessa että käyttövaiheessa. On syytä arvioida, millaisia vaikutuksia kaavahankkeella voi olla lähiluonnolle – myös varsinaisen kaavan välittömässä läheisyydessä sekä mereen, läheisiin linnustollisesti arvokkaisiin alueisiin (kansallinen MAALI ja kansainvälinen IBA-alue) että vedenalaiseen luontoon, kalastoon ja kutualueisiin. Myös lisääntyvä liikenne (rekka- ja junaliikenne) aiheuttanee vaikutuksia lähiympäristöön ja rakennettavien vesialueiden yllä kulkevat liikenneyhteydet vaikuttavat vedenvirtauksiin ja luonnontilaan. Vaikutusten arviointia on tarpeen edellä mainituilta osin täydentää.

Pintavesien tila ja vesienhoito

Kaavaehdotuksesta ei ole lausuttavaa pintavesien tilan tai vesienhoidon kannalta. Kaavamääräykset ovat riittävät.

Pilaantuneet maat

Kaavamääräyksissä on huomioitu riittävästi alueen mahdollinen maaperän pilaantuneisuus.

Ilmastokestävyys

Kaavan ilmastovaikutukset on arvioitu, ja erityisesti massatalouteen ja maanmuokkaukseen liittyvät vaikutukset on hyvin tunnistettu. Arvioinnissa on hyvä todeta, että kaavalla on negatiivisia ilmastovaikutuksia ja, että alueelle suunniteltu rakentaminen kokonaisuudessaan kuluttaa luonnonvaroja ja aiheuttaa huomattavan hiilipiikin. Kyseisessä kaavassa todennäköisesti keskeisiä ilmastovaikutuksia ovat liikenteen lisääntyminen, uuden rakentaminen sekä maaperän muokkaamisesta ja massojen siirroista aiheutuvat päästöt. Rakentamisen päästöjä kaavassa pyritään vähentämään kestäväan rakentamiseen ohjaavilla kaavamääräyksillä.

Liikenne

Huolimatta ELY-keskuksen luonnosvaiheen lausunnossa esille nostamasta tarpeesta selvittää asemakaavan liikenteellisiä vaikutuksia, kaupunki ei ole laatinut selvitystä asemakaavan vaikutuksista liikenteeseen.

Vaikka liikenteen vaikutuksia on vaikea määritellä, koska satama-alueen laajennusalueelle toteutettavista toiminnoista ei ole vielä varmuutta, on kaavan liikennetuotosta ja sen suuntautumista mahdollista arvioida ja sen pohjalta tarkentaa yleiskaavan laatimisen aikaisia selvityksiä. ELY-kes-

kus toteaa, että kaavan vaikutuksia liikenteeseen on syytä arvioida erityisesti maantieverkon liittymäkohtien toimivuuteen Hankkarintien ja valtatie 8 eritasoliittymässä sekä Hakunintien (VT 12) ja Anderssonintien liittymässä, joihin kaava-alueelta syntyvä tieliikenne kaavaselostuksen mukaan ohjataan.

ELY-keskus muistuttaa, että liikenteellinen selvitys muun muassa kaavan liikennetuotoksesta ja sen suuntautumisesta katu- ja tieverkolla tulee selvittää riittävällä tasolla asemakaavoituksen yhteydessä.

Neuvottelutarve

ELY-keskus näkee tarpeellisena, että kaavahankkeesta järjestetään ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu.

Kaavoituksen vastine

Kaavaselostuksessa on syytä tarkentaa ELY-keskuksen tarpeellisena pitämää selkeää koostetta lähtötiedoista.

Vaikutusten arviointia on tarpeen selkeyttää ja täydentää erityisesti ilmastovaikutusten, liikenteen, luontovaikutusten ja maiseman osalta.

Satakunnan maakuntakaavan 2050 viimeisimmät vaiheet tulee esittää kaavaselostuksessa.

Kaavamääräykset tulee laatia yleispäteviksi ja huomioimaan erilaiset hallinnon muutokset. Kaavamääräyksissä tuleekin viitata luonnonsuojelun valvovaan viranomaiseen.

Kaavahankkeesta on järjestetty Varsinais-Suomen ELY keskuksen kanssa viranomaisneuvottelu 26.2.2025. Neuvottelun muistio on kaavaselostuksen liitteenä.

Satakuntaliitto 3.2.2025

Satakuntaliitto on todennut luonnosvaiheen lausunnossaan, että pitkään Rauman kaupungin tavoitteena ollut satamatoimintojen laajennusta varten käynnistetty asemakaavahanke on myös koko Satakunnalle merkittävä hanke. Järviluodon sataman toteutumisella on tärkeä rooli maakunnan elinvoimaisuuden lisäämisessä. Merenkulun ulkomaanliikenteen kapasiteetin vahvistamisella ja vihreän siirtymän hankkeiden vastaanottamisen mahdollistamisella Rauman sataman kehittämishanke vaikuttaa myönteisesti myös koko maan huoltovarmuuteen.

Suunnittelualue lähiympäristöineen on monimuotoinen kokonaisuus, jonka ominaispiirteitä muodostavien tekijöiden ja kehittämistavoitteiden yhteensovittaminen tekee asemakaavahankkeen suunnittelutehtävästä erittäin haasteellisen.

Satakunnan maakuntakaava, Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 ja Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 ovat maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n mukaan maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Alueella voimassa oleva oikeusvaikutteinen Rauman yleiskaava 2030 ohjaa asemakaavan ja asemakaavan muutoksen suunnittelua. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen ehdotusvaiheen aineiston mukainen maankäyttöratkaisu on voimassa olevan yleiskaavan tavoitteiden mukainen. Asemakaavan maankäyttöratkaisun poikkeamista Keskisen saariston osayleiskaavasta (hyv. 28.5.2001) asemakaavan suunnittelualueen länsirajassa on käsitelty selostuksessa. Kuten Satakuntaliitto on luonnosvaiheen lausunnossaan todennut, asemakaavan poikkeamista Satakunnan maakuntakaavassa osoitetuista aluevarausmerkinnöistä (LS ja T1) on tutkittu Rauman yleiskaavan 2030 prosessin ja YVA-menettelyjen yhteydessä.

Asemakaavaehdotuksen selostuksessa esitettyä kuvausta asemakaavan suhteesta Satakunnan voimassa olevien maakuntakaavojen merkintöihin ja suunnittelumääräyksiin tulisi vielä täydentää. Rauman satamatoimintojen laajentamista tukevan satamatoimintojen kehittämisen kohdealueen merkinnän (Is) lisäksi tulee tarkastella myös muita asemakaavan suunnittelualueita koskevia ja suunnittelutehtävän kannalta huomioon otettavia maakuntakaavamerkintöjä ja suunnittelumääräyksiä. Satakuntaliitto pyytää tarkistamaan selostuksen kohdassa 6.4 maakuntakaavamerkintää koskevaa viittausta, ja täsmentämään että satamatoimintojen laajentamiseen liittyen Satakunnan maakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu kehittämisperiaatemarkintää.

Satakuntaliiton luonnosvaiheen lausunnossa esittämät kannanotot on lähtötietojen täydentämisen osalta pääosin riittävällä tavalla otettu huomioon ehdotusvaiheen aineistossa. Satamalaajennuk-

seen liittyvien suunnitteluvaiheiden ja päätösten kuvausta sekä selvitysten referointia selostuksessa on syytä vielä täydentää. Kaavan toteutusta havainnollistavaa mallinnuskuvaa on päivitetty Satakuntaliiton luonnosvaiheen lausunnon mukaisesti koskemaan myös Vähä-Järviluodon aluetta.

Lausuttavana olevan merkittävän asemakaavahankkeen tapauksessa on kyse useita päätöksiä ja erilaisia lupamenettelyjä edellyttävästä vaiheittain etenevästä ja pitkään valmistellusta suunnittelu-prosessista, jossa asemakaavan vaikutusalue ulottuu suunnittelualueella laajemmalle alueelle. Kaavaselostuksessa olisi hyvä nykyistä selkeimmin tuoda esille, miten satamalaajennushankkeen etenemiseen vaikuttaneet erilaiset päätökset sekä asemakaavatyössä hyödynnetyt selvitykset ja suunnitelmat liittyvät asemakaavan suunnittelutyön aikana tarkentuneisiin tavoitteisiin ja keskeisiin maankäyttöratkaisuihin.

Satakuntaliitto katsoo, että vaikutustenarvioinnin tulokset tulisi eri teemojen mukaisesti jäsenellä alaotsikoiden avulla, täydentäen merkittävän kaavahankkeen tarkastelua muiden tärkeiden vaikutusten osalta (MRA 1§).

Luonnosvaiheen selostukseen nähden liikenteellisiä vaikutuksia on jonkin verran ehdotusvaihetta varten täydennetty. Arviointi on edelleen yleispiirteinen, erityisesti ympäröivään liikenneverkkoon kohdistuvien vaikutusten osalta, minkä vuoksi vaikutusten arviointia on täydennettävä.

Vaikutustenarviointia luontoarvojen osalta tulisi vielä täydentää ottaen huomioon, että suunnittelualueelle ulottuu Vähä-Järviluodon osalta linnustoarvoltaan maakunnallisesti tärkeä Rauman keski-sen saariston MAALI-alue ja läntiseltä osaltaan suunnittelualue kytkeytyy Satakunnan viherrakenneselvityksessä (2021) tunnistettuun luonnon ydinalueeseen (Selkämeren kansallispuisto, 20a). Asemakaavaehdotuksessa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (TIs/kem) sekä satama- teollisuus- ja varastoalueelle (LST/kem) on osoitettu alueen käyttöä rajoittavia merkittäviä linnustoarvoja toteava selvitysaluemerkintä (sel-luo), jonka suunnittelumääräyksen mukaan kaavamerkinnän oikeusvaikutus raukeaisi luonnonsuojelua valvovan viranomaisen lausunnosta tai poikkeamispäätöksestä. Merkinnän tarkoitusta ja sen tulkinnan suhdetta asemakaavan tavoitteisiin ja toteuttamisprosessiin tulisi vielä täsmentää vaikutustenarvioinnissa.

Satakuntaliitto pitää hyvänä, että Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi (Ramboll, 2023) on huomioitu asemakaavan suunnittelutyössä. Satakuntaliitto esittää lisättäväksi asemakaavan tausta-aineistojen luetteloon edempänä mainitun Satakunnan viher-rakenneselvityksen (2021) lisäksi:

o Satakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma (2022), jonka toimenpideohjelmaan myös Rauman sataman laajennus on sisällytetty mukaan: https://satakunta.fi/wp-content/uploads/2022/08/satljs2022_osa3_kehittamissuunnitelma_netti.pdf

o Vastikään valmistunut Satakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset -selvitys, jossa toimintaympäristön turvaamisen kannalta Porin ja Rauman satamien rooli on erikseen nostettu esille: <https://satakunta.fi/alueidenkaytto/vireilla/selvitykset/>

Teknisluonteisena kommenttina Satakuntaliitto pyytää asemakaavaehdotuksen selostuksessa (3.3) päivittämään vireillä olevan Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmisteluvaiheen etenemistä koskevien tietojen osalta: Valmisteluvaihe | Satakunta.fi

Satakuntaliitolla ei ole Satakunnan maakuntakaavan ja Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 perusteella muuta lausuttavaa Järviluodon asemakaavan ja asemakaavamuutoksen ehdotuksesta.

Kaavoituksen vastine

Kaavaselostuksessa tulee täydentää kuvausta asemakaavan suhteesta Satakunnan maakuntakaavan merkintöihin ja suunnittelumääräyksiin.

Satamalaajennukseen liittyvien suunnitteluvaiheiden ja päätösten kuvausta sekä selvitysten referointia selostuksessa on syytä vielä täydentää mm. selostamalla, miten satamalaajennushankkeen etenemiseen vaikuttaneet erilaiset päätökset sekä asemakaavatyössä hyödynnetyt selvitykset ja suunnitelmat liittyvät asemakaavan suunnittelutyön aikana tarkentuneisiin tavoitteisiin ja keskeisiin maankäyttöratkaisuihin.

Vaikutusten arviointia tulee selkeyttää ja täydentää mm. liikenne- ja luontoarvojen osalta. Täydentävät selvitykset valmistuvat ennen kaavan hyväksymisvaihetta.

Alueen käyttöä rajoittavan linnustomerkinän (sel-luo) tarkoitusta ja sen tulkinnan suhdetta asemakaavan tavoitteisiin ja toteuttamisprosessiin tulee vielä täsmentää vaikutustenarvioinnissa.

Tausta-aineistoihin on syytä lisätä Satakuntaliiton esittämät selvitykset.

Selostusta on syytä päivittää Satakunnan Maakuntakaava 2050 valmisteluvaiheen etenemistä koskevien tietojen osalta.

Satakunnan Museo 3.2.2025

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Satakunnan Museo näkee, että sen luonnosvaiheessa esittämät kannat on huomioitu kaavaselostuksessa, eikä museolla ole kaavaehdotuksesta muuta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Järviluodolla sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, Järviluoto I ja Järviluoto II -nimiset ensimmäisen maailmansodan aikaiset puolustusvarustukset sekä saaren pohjoisrannalla puurunkoisen aluksen hylky (Iso Järviluoto pohjoisranta). Muinaisjäännösten tiedot ja kuvaukset on esitetty kaavaselostuksessa. Kaavaprosessin aikana on käynyt ilmi, että asemakaavan toteuttaminen tulee vaatimaan muinaisjäännöksiin kajoamista. Puolustusvarustusten osalta muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu käytiin jo ennen kaavan luonnosvaihetta ja neuvottelun muistio on kaava-aineiston liitteenä. Neuvottelun edellyttämät tutkimukset on nyt tehty. Puolustusvarustukset on dokumentoitu ja myös tutkimusraportti on liitetty kaava-aineistoon (*Rauma, Järviluoto 1 ja 2. Ensimmäisen maailmansodan aikaisten linnoitusvarustusten dokumentointi 2024. Muuritutkimus Oy*).

Satakunnan Museon saamien tietojen mukaan myös hylkykohteen osalta 13§ neuvottelu on jo käyty ja hyllyn tarkemmat tutkimukset ovat käynnissä. Hylkyjen ja muun vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta lausunnon antaa Museovirasto. Koska Järviluoto I ja II puolustusvarustukset ovat dokumentoitu ja mallinnettu, muinaismuistolaki ei enää rajoita maankäyttöä niiden alueilla eikä kohteita enää ole tarpeen merkitä kaavakartalle.

Satakunnan Museolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Kaavoituksen vastine

Ei kommentoitavaa.

Museovirasto 27.1.2025

Museovirasto toteaa, että 2007-2008, 2016 ja 2024 tehtyjen vedenalaisinventointien avulla on käytävissä riittävä tieto vedenalaisen kulttuuriperinnön tilanteesta asemakaavan koko vesialueella, joten vedenalaiseen kulttuuriperintöön liittyvä yleismääräys ei ole enää tarkoituksenmukainen.

Yleismääräys ehdotetaan poistettavaksi.

Vedenalaisinventointien perusteella tiedetään, että kaava-alueella on vain yksi vedenalainen muinaisjäänös. Kohteen tiedot ovat muinaisjäänösrekisterissä nimellä *Iso Järviluoto pohjoisranta* ja numerolla 1000030054 <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000030054>. Tämän kohteen alue tulee merkitä kaavakarttaan sm-merkinnällä ja seuraavalla määräyksellä: *Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailta 295/63 rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Muinaismuistolain 13 §:n mukaisesti käytyjen neuvottelujen perusteella kohde voidaan poistaa kaavan toteuttamiseksi sen jälkeen, kun kohteella on toteutettu riittävät arkeologiset tutkimukset.*

Todettakoon, että Museoviraston tiedossa on, että Rauman Sataman tilauksesta Iso Järviluodon pohjoisrannan hylyn selvittäminen on aloitettu ja se saatetaan loppuun ympäristöolosuhteiden salliessa ja ennen vesirakennushankkeen toteuttamista. Pääosa työstä tehdään mahdollisesti vasta asemakaavoitusprosessin jälkeen syyskaudella 2025.

Kaavaehdotuksen selostuksessa on Museoviraston näkemyksen mukaan riittävä tieto vedenalaisesta kulttuuriperinnöstä ja siihen liittyvistä menettelyistä. On kuitenkin tarpeen muuttaa sivulla 18 oleva otsikko *Muu kulttuuriperintökohde* otsikoksi *Vedenalainen kulttuuriperintö* ja kutsua Iso Järviluoto pohjoisranta -kohdetta esimerkiksi *hylkykohteeksi*. 2024 tehdyn vedenalaisinventoinnin jälkeen Museovirasto arvioi hylkykohteen lajin uudelleen ja laji muutettiin muinaisjäänösrekisterissä kulttuuriperintökohteesta muinaisjäänökseksi.

Kaavoituksen vastine

Kaavaselostukseen ja kaavamääräyksiin tulee tehdä Museoviraston esittämät muokkaukset.

Tukes 5.4.2024

Tukesin luonnosvaiheessa antama lausunto on ajantasainen. Tukesilla ei ole asiassa uutta lausuttavaa. Luonnosvaiheen lausunnossa Tukes toteaa, että kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten ja valvontatietojen perusteella.

Kaavoituksen vastine

Tukesin luonnosvaiheen kannanotot on huomioitu. Ei kommentoitavaa.

Väylävirasto 10.2.2025

Hankealueelle sijoittuu kaksi linjataulua, joiden omistaja on Väylävirasto. TL-3501 Iso Järviluoto alempi ja TL-3071 Iso Järviluoto ylempi jotka osoittavat seuraavalle väylälle: Väylä nro. 2295 Rauman eteläinen väylä (Väyläluokka VL1: Kauppamerenkulun pääväylä).

Väylävirasto muistuttaa, että merenkulun turvalaitteiden näkemäalueille ei saa asettaa eikä rakentaa mitään turvalaitteen merelle ja meriväylälle näkymistä estävää rakennetta.

Mikäli merenkulun turvalaitteiden näkemäalueiden läheisyyteen ollaan suunnittelemassa tai toteuttamassa rakentamista taikka nykyisiä turvalaitteiden huolto- ja korjauskäyntien kulkuyhteyksiä ollaan muuttamassa, tulee olla hyvissä ajoin etukäteen yhteydessä Väyläviraston meriväyläyksiköön.

Väylävirasto pitää tärkeänä, että nähtävillä olevassa kaavassa tulee huomioida Väyläviraston omistama ja ylläpitämä kauppamerenkulun väylä turvalaitteineen, jotka turvaavat turvallisen kauppamerenkulunliikenteen.

Muuta kommentoitavaa kaavaehdotukseen ei Väylävirastolla ole. Nähdäksemme tätä asiaa on jo hyvin huomioitu kaavan määräyksissä.

Kaavoituksen vastine

Selostukseen ja yleismääräyksiin lisättiin luonnosvaiheessa Väyläviraston esittämät tiedot väylästä ja merenkulun turvalaitteista.

Ei kommentoitavaa.

Muistutustiivistelmä ja kaavoittajan vastine muistutukseen

Muistutus 14.1.2025

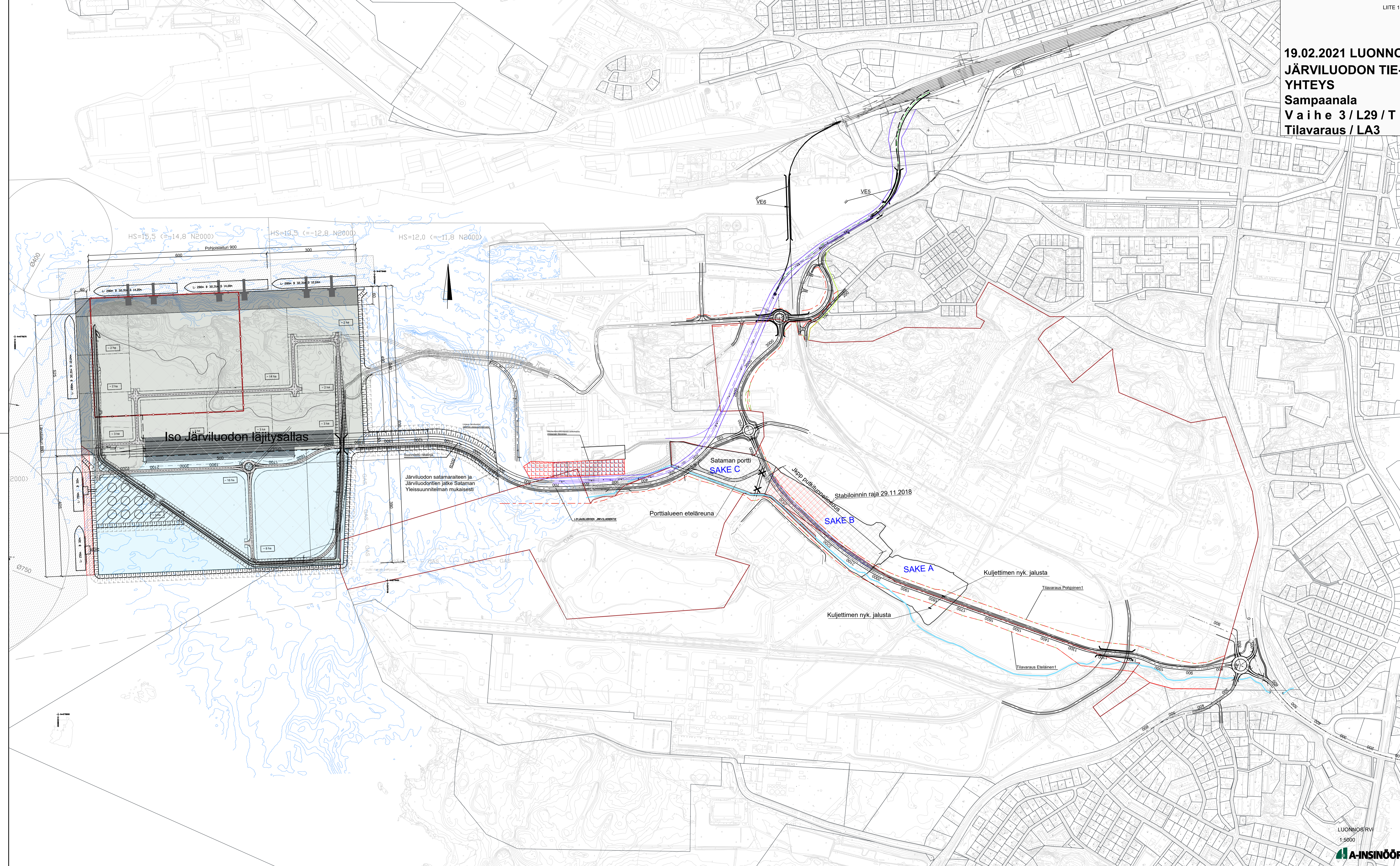
UPM haluaa muistuttaa, että kaava tulee laatia niin, että sen mukaisilla rakentamisratkaisuilla virtausolosuhteet tulee säilyttää entisellään veden vaihtuvuuden säilyttämiseksi. Mikäli myöhemmin todetaan virtausolosuhteiden muuttuneen penkereiden tai pengertien rakentamisen johdosta ja se aiheuttaa tarpeen esimerkiksi purkualueen vedentilan parantamiseksi tai jätevesien purkupaikan muuttamiseksi, on penkereiden tai pengertien rakentaja vastuussa aiheutuneista järjestelyistä ja kustannuksista.

Kaavoituksen vastine

Kaavan yleismääräyksiä tulee tarkentaa seuraavasti:

Vesialueiden täyttämässä ja penkereiden rakentamisessa sekä rakentamisen jälkeisessä tilanteessa on huomioitava vesien, erityisesti jätevesien, virtausolosuhteet, riittävä veden vaihtuminen ja vesialueen veden laatu.

19.02.2021 LUONNOS
JÄRVILUODON TIE-
YHTEYS
Sampaanala
Vaihe 3/L29/T
Tilavaraus / LA3

HS=15,5 (←14,8 N2000) HS=13,5 (←12,8 N2000) HS=12,0 (←11,8 N2000)

Iso Järviluodon lajitusallas

Satalaman portti
SAKE C

SAKE B

SAKE A

Kuljettimen nyk. jalusta

Kuljettimen nyk. jalusta

Järviluodon satamaraitien ja
Järviluodontien jatke Satalaman
Yleissuunnitelman mukaisesti

Porttialueen eteläreuna

Stabiloinnin raja 29.11.2018

Tilavaraus Pohjoinen1

Tilavaraus Eteläinen1

LIITTYMÄ E8

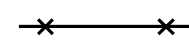
Poistettavia asemakaavamääräyksiä ja -merkintöjä

T-4

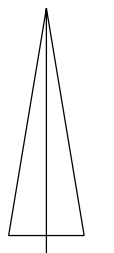
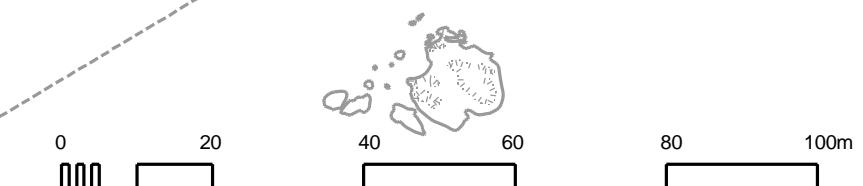
Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue. Teollinen toiminta ei saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa melun, hajun, savun tai kaasujen muodossa.

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

RAUMAN KAUPUNKI		TEKNINEN VIRASTO / KAAVOITUS			
POISTUVA ASEMAKAAVA JÄRVILUOTO					
KAUPUNGINHALLITUS	KAUPUNGINVALTUUSTO	YMPÄRISTÖKESKUS	VOIMAANTULO	MITTAKAAVA 1:5000	Koordinaattijärjestelmä: ETRS-GK22 Korkeusjärjestelmä: N2000
SUUNNITTELIJA			PITÄJÄ		PÄÄKYS
PUNAJAKORTTI ON JHD188 23.2014 MUKAINEN					
TÄMÄ KARTTA ON OLLUT MÄÄRÄVILLÄ RAUMAN KAUPUNKIN TEKNISISSÄ VIRASTOSSA					
TÄMÄ KARTTA ON RAUMAN KAUPUNGINVALTUUSTON / KAUPUNGINHALLITUKSEN					
PÄÄTÖKSEN	1	MUKAINEN	KAUPUNKINOHJEEN / KAUPUNKIOHJEAN		KAAVATUNNUS 04-078